

Chiikuhane: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 2 Vakorinta, 3 John, Colossians, Ephesians, Galatians, James, Jonah, Jude, Mark, Matthew, Philemon, Philippians, Romans, Titus
Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Jonah

1 ¹ Lyiinu lyinzwi lye Ireeza nni lyeenza kwa Joona mwaanaswiisu wa Imitayi, ²“Ziime uye kwa Ninive, wuna muzi mukaando, u kawu kalyimere, ka kuti vuvilaala vwaavo chi vweeza ku sika ha vusu vwaangu.” ³Mmi Joona iye choku katuka choku ngombweera kwa Tarashishi kuzwa ha vusu vwe Ireeza. Mane cho kuya kwa Jopa kwa ava ka waani chisepe chi vaalye kuya kwa Tarshishi. Lyiinu naa ruwerera musipiri wa teni, ku zwaaho choku ichira kuti a yeende naavo kwa Tarashishi, kuzwa ha vusu vwe Ireeza. ⁴ Mmi Ireeza naa tuminiza luhuhu lukaando ahulu maaswe mu iwate mane choku vuusa masuunda makaando a hulu hape mu iwate. Muku vaalyi ku chita mane iiri chisepe muchi ngaatuke. ⁵Lyiinu va veresi ve chisepe choku shaala chi valyi kalyilyiirwa mane zumwe nne zumwe waavo nna lyirira kwe ireeza-zana waakwe. Choku taanga nni va sohweerera ziviea zaavo mu iwate ku chitira kuti mweendi chisepe muchi huvahalye. Mmi Joona iye cha ava ke injiire mukatikati ke chisepe toota, kwa teni ko kooko nna laala choku sukula a hulu. ⁶ Lyiinu maulalyi we chisepe cho kuiiza kwaalyi choku mucho kuti, “Njo u panga nzi cho u lyeere voovo vuti? Ziime! Rapere ireeza waako! Mbwesha-mbwesha ireeza waako cho u woola kutu teeka ku zwaaho choku vula kufwa.” ⁷Voonse choku zumiinzaana kuti, “Muiize, tu kave indawula, tu vone nandi njeeni iye uuzu yo utu lyeeteere uuvu vuvilaala vutu pangahalyiire.” Mmi nni va kava indawula, mane nni za woonda Joona. ⁸zwaaho nni vaacho Joona kuti, “Tuku kumbiira tu lwiire kuti njeeni siku chita uuvu vuvilaala vutu pangahalyiire. Musevezi waako chinzi, nne ko u zwa u zwa kuhi? U zwa kwe yihi inkaanda, mane nne kuti u muntu nzi?” ⁹Joona choku vacho kuti, “Nni Muhevera; mane nni tiya Ireeza, Ireeza we iwulu, ya ava pangi iwate nne inkaanda yi zumite.” ¹⁰Ku zwaaho aava vakwaame nni vaa shaala valyi kalyilyiirwa mane cho kucho Joona kuti, “Lyiinu uuwe nni waa chita vulye hape?” Aava vakwaame nni vaa lyemuha ha aka tiite ha vusu vwe Ireeza, ka kuti cha ava va lwiirite. ¹¹ Ku zwaaho nni vaacho Joona kuti, “Tuku chite vulye kuchitira kuti iwate chilyi tu toontolyera?” Ka kuti iwate nni lya ava nnilyi kalyihira ku vusu. ¹²Joona choku vacho kuti, “Muni nyemune muni ziindire mu iwate. Ku zwaaho iwate njeeti lyi woolye kumu toontolyera, ka kuti nniizi, nji che ivaka lyaangu kuti ku kwiina masuunda nne luuhu lukaando vuti lu mu pangahalyiire.” ¹³Nniha kuva vulyo, vakwaame nni vaa lyika ku zuhira ku irizo, mmi nni vaa kaangwa che ivaka lye iwate lyi chilyi va vaa kalyihiire a hulu maaswe. ¹⁴14 Lyiinu mpuva lyiriire kwe Ireeza ni vati, Tuku kumbiira, uuwe Ireeza, tuku kumbiira, saanzi utu ihayi che ivaka lyo vuhalo vo uuzu mukwaame, mane saanzi utu viiki mulaandu wo kufwa kwaakwe he iwulu lyeetu, che ivaka lyaako Ireeza ka kuti waa panga chiku saangisa.” ¹⁵Lyiinu mpuva hindiire Joona cho ku mu sohera mu iwate, mmi iwate nni lyaa toontola mu vukalyi vwaalyo. ¹⁶Ku zwaaho aava vakwaame mpuva tiyiire Ireeza ku zambiriza. Nni vaa zwiisikiza nne ku pangira Ireeza zitavero mane nne ku mu sepisa isepiso. ¹⁷Mmi lyiinu Ireeza cha ava vaakeenya inswi inkaando kuti zeyi mine Joona, mane Joona nna ava mu ivumu lye inswi mazuva ootatwe nne masiku ootatwe.

2 ¹ Lyiinu joona naa rapera simwiine Ireeza waakwe kuzwa mu ivumu le inswi. ²Naacho kuti, Imme vulyo nni nna lyirira kwe Ireeza che ivaka lya masukuluka aangu mmi naa nni itava; ku zwa mu ivumu lye ihere nni nna lyira! mmi uuwe nni wa zuwa lyinzwi lyaangu! ³Ka kuti uuwe uni soheere he ighala, mu inkulo ye iwate, mane nne kutiya kwa menzi nni kuni zimbulukite; masuunda oonse nne ku kapwantika nni zi hita he iwulu lyaangu. ⁴Mmi nni naati, lyiinu aaha nji chi naa zwa ha vusu vwaako toota; nni ha kuva vulyo kani voolye hape nni lolye ku itempere yaako yi jolola. ⁵nna mina mu meenzi mane mbwiita kuni sika mu isiingo; iruuzi ye iwate nni yani zingeera mu mutwi. ⁶Nni nna a ya kuunsi toota lya maruundu; inkaanda nne ziiyazo zaayo nni zani iyalyira haanze koonse koonse. Mmi nni ha kuva vulyo nni waa nni haza kuzwa mu ikuumbu, Simwiine, Ireeza waangu! ⁷Mmi luhuhu lwaangu chiinga lwa kosoka mukati, nni nna kumbulukwa Ireeza mu italuhanyo yaangu; ku zwaaho itapero yaangu nni yeeza kwaako, mu itempere yaako yi jolola. ⁸Aavo va teeka tuunga ve Ireezazana tu seena musula va kaana ku sephala kwaako ku valyi veene. ⁹Mmi cho kuya chaangu iime vulyo, kani ku zwiisikiza chitavero nne che lyiinzwi lyo vuitumero; kani pangahaze chini vaa koonki. Vuhalo vuzwa kwe Ireeza!” ¹⁰Ku zwaaho Ireeza nna waamba nne inswi, mmi nni ya ka lukira Joona ha chiinkaanza.

3 ¹ Lyinzwi lye Ireeza nni lyeenza kwa Joona lo vuuveri, nni lyiti, ²Katuke, u yeende kwa Ninive, wuna muzi mukaando, mmi uka wu waambire mulaeza weeti nni ku lawiire ku kawu vaha.” ³Lyiinu Joona nna ziima choku yeenda kwa Ninive choku kuteka Ireeza mulyinzwi lyaakwe. Mmi lyiinu Ninive wu vaalyi muzi mukaando a hulu, wu vaalyi ku woola ku yeendwa cho kuva lweendo lwa mazuva ootatwe. ⁴Joona nna taanga ku injira mu muzi mmi chiinga kwa hita muku woola kuva lweendo lwe izuva lyi mwiina nna huwa cho kucho kuti, “Mu mazuva eena makumi oonne Nnive kaa ku manisiwa.” ⁵Vantu va Ninive nni vaa zumina Ireeza mane choku lawula kulyi nyima kwe zilyio. Mmi nni vaa zwaata zikatana, ku taanga ku mukulwaana ku yeenda vulyo mane mbwiita ku muniini vwaavo. ⁶Lyilyahanu makande nni a ka waana simwiine wa Ninive. Mmi nna ziima muchipura, choku zavula chizavalo chaakwe, ku zwaaho nna zwaata chikatana, mane choku ikala nne mu itwe. ⁷Mmi nna zwiisa mulaeza wuti, “Mwa Ninive, che itayero ya simwiine nne vasespahalyi vaakwe, saanzi kuvi muntu kamba chinyoloji, ingoombe nnaangati chilyerantu, cheeti chi soolye chimwe vulyo. Saanzi kuvi cheeti chilyie, nnaangati kunywa menzi.” ⁸Mmi a koonse vulyo muntu nne chinyoloji va zwaate zikatana mane va lyirire ku iwulu a hulu kwe Ireeza. A zumwe nne zumwe a zwa mu inzira zaakwe imbilaala mane nne mu ku ihaya kwiina mu mayaanza aakwe. ⁹Njeeni yo wiizi? Mweendi Ireeza u woola ku voolyera mu masulye mane nne ku saanduka cho kuzwa mu vukalyi vo kuveenga kwaakwe kuti tu woolye kuhala saanzi tufwi.” ¹⁰Mmi Ireeza nna vona

chi vaa panga, kuti chi vaa zwa mu inzira zaavo imbilaala. Ku zwaaho lyiinu Ireeza choku zimika vuvilaala vwa ava teere uvu va panga, nna a vu ziimika.

4 ¹ Mmi iichi nni chaa vula ku saangisa Joona mane nna manina chaa veenga. ² Lyiinu Joona nna rapera Ireeza nnaati, "Aah, Simwiine, iichi ka heena iicho chini vaati nnina chi waamba nni nni sii keena ku inkaanda yaangu? Chiingi iime nni vaa chitahaza lwe intaanzi mane choku lyika ku ngombweera kwa Tarashishi—ka kuti nni veezi kuti wu Ireeza yo wii zwiire chisemo nne inse, yoo lyieeha ku veenga, yo wii zwiire kusepahala, mane u ziimika ku saka ku panga vuvilaala. ³ Lyiinu hanu, Ireeza, nni ku kumbiira, manisa vuhalo vwaangu, ka kuti kuni shiyameere kuti nni fwe kwaanda o kuhala." ⁴ Lyiinu Ireeza nnaati, "A u chita nenza kuti u ku veengete vuti?" ⁵ Ku zwaaho Joona choku zwiira haanze lyo muzi mane choku ke ikala ku imbalyi yo vuzwa izuva yo muzi. Kwa teni kooko uuko nna a lyi chitira chiteevulye choku ikala muchilyi nneena mumu nzuunde, nne ikalyiire ku vona kuti muzi muwu pangahalyirwa nzi. ⁶ Mmi lyiinu simwiine Ireeza choku vaakanya chivuna chaava kuza kuti chi zaambe Joona choku woola ku muchitira munzuunde he iwulu lyo mutwi waakwe muku muhulula muku katezha kwaakwe. Mmi Joona nna a lyi tumera che ivaka lye iichi chivuna. ⁷ Vulyo Ireeza nna vaakanya isene kakusasaani mu izuva lyi ichirira. Mmi nni lyaa tasera chivuna mane chivuna nni chaa nyonyovala/ nyaana. ⁸ Mane nni kwa pangahala kuti izuva chinga lyaa tantumuka mu izuva lyi ichirira, Ireeza nna vaakanya luuhu lu hiisha lo vuzwa izuva. Ku zwaaho, izuva nni lyaa hiisha a hulu Joona mu mutwi mane choku shaala chaa zuminina. Mmi iye Joona nna manina cho ulyi fwiiza kufwa. Nna aliyi cho kuti, "Kuni shiyameere nni nni fwiira kwaanda o kuti nni ku hala." ⁹ Ku zwaaho lyiinu Ireeza nna waamba nne Joona, "A mmi ku shiyeeeme kuti uku vengeere chivuna kuka sika aaha?" Mmi Joona nnaacho kuti, Ee kuni shiyameere kuti nni veenge, mane nnaangati kuti nni fwe." ¹⁰ Ireeza nnaati, U zuwiriire chivuna inkulo vutuku, cho u sana u vaa teenderi, kamba mane nnandi kuchi kuza. Cha a kula mu masiku mane cho kufwa hape masiku. ¹¹ Mmi lyiinu cho kuya chaangu, vulyo nnaame aa keeti chini zuwira Ninive inkulo vutuku, wuna muzi mukaando vuti, wiina vantu va zaamba mwaanda nne makumi oovere ye miyaanda ya vantu mukati kaavo va seezi ku lyangana ha kati ke iyaanza lya malyo nni lya mamoonso, he iwulu lyaaho nne ingoombe ziingi a hulu?"

Matthew

1

¹ Ivuuka yo luzuvo lwa Jeeso Kirisiti, mwaana wa Daafita mwaana wa Aburahama. ² Aburahama a vaalyi nje isi wa Isaka, Isaka a vaalyi nje isi wa Jaakovo, Jaakovo a vaalyi nje isi wa Judaasi ne vaana kwaame kuninaakwe. ³ Mmi Judaasi naa zaala Pherezi ne Zera wa Tamara; mmi Pherezi naa zaala Hezironi; mmi Hezironi cho ku zaala Ramu; ⁴ Mmi Ramu a vaalyi isii wa Aminadabu, Aminadabu isii wa Nashoni, ne Nashoni isii wa Salumoni, ⁵ Salumoni a vaalyi nje isii wa Boazi cha Rahabe, Boazi isii wa Obedi cha Ruute, Obedi isii wa Jese. ⁶ Jese a vaalyi nje isii wa Daafita simwiine, Daafita isii wa Solomoni cha mwiihyavwe a Yuriya. ⁷ Solomoni a vaalyi nje isii wa Rehoboame, Rehoboame isii wa Abija, Abija isii wa Asa, ⁸ Asa a vaalyi nje isii wa Jehoshafati, Jehoshafati isii wa Joramu, Joramu neeri muizukulu wa Uzia. ⁹ Uzia a vaalyi isi wa Jotamo, Jotamo isi Ahazi, Ahazi isi Hezekia. ¹⁰ Mmi Ezekiyasi naa zaala Manasesi; mmi Manasesi naa zaala Amoni; mmi Amoni choku zaala Josiyasi; ¹¹ Mmi Josiyasi a vaa zaalyi Jekoniyasi nne voonse va vaa zaalwa naavo, mmi yooyo iyo njiyi vaalyi nje inako yoku hapiiwa kwa vanyu kuya kwa Babiloni. ¹² Kuzwa muku hiindikirwa kwa Babilona, Jekoniya a vaalyi nje iisi wa Sheyelyetiyere, Shiyeretiyere nna aliyi nje isikulwa a Zeruvavere. ¹³ Zeruvavere a vaalyi nje iisi wa Abiyudi, Abiyudi cho kuva iisi wa Elyiyakimu, Elyiyakimu nna a va nje iisi wa Azori. ¹⁴ Azori nna a va nje iisi wa Zadoki, Zadoki cho kuva nje iisi wa Achimu, nne Achimu iisi wa Elyiyudi. ¹⁵ Elyiyudi a vaalyi nje iisi wa Eliyaza, Eliyaza iisi wa Matani, nne Matani iisi wa Jaakovo. ¹⁶ Jaakovo cho kuva iisi wa Joosefa muihaavwe wa Mariya, ya a va zaalyi Jeeso, yo u suumpwa Kirisiti. ¹⁷ Lu zuvo loonse vulyo kuzwa kwa Aburahama kuka sika kwa Daafita yi vaalyi vaana va vaana va woonda ikumi nne toonne, kuzwa kwa Daafita kuya kuku hindikirwa kwa Babilona vaana va vaana veena ikumi nne kamwiina, nne kuzwa kuku hindikwa cho kuya kwa Babilona kuiiza kwa Kirisiti vaana va vaana veena ikumi nne toonne. ¹⁸ Ku zaalwa kwa Jeeso ku vaa pangahalyi che iyyi inzira. Inyina Mariya, a vaa veereezwa nne Joosefa, mmi piri nni va seeni kuva haa mwiina, nna waanika nne imiinsi cho luhuhu lu jolola. ¹⁹ Muihaavwe Joosefa a vaalyi uunkosi yoo jolola, mmi ka heena a vaa suni kumu fwiisa insoni ku vantu. Mmi nna maniseza kuti a mu kaane mu chipirii. ²⁰ A vaati cho u sii kweete ku nahana che iizi zintu, ingiloyi lye Ireeza choku voneka kwaalyi mu chilooto, nni lyiti, "Joosefa, mwaana wa Daafita, siye ku tiya ku hiinda muiheenu Mariya, ka kuti iye yo wiina mu ivumu lyaakwe wiina mwa teni cho luhuhu lu jolola. ²¹ Ka a hwizumuke mwaanaswiisu, mmi nno umu wulyike izina kuti nje Jeeso, ka kuti kaa hululye vantu waakwe mu zivi zaavo." ²² Iizi zoonse zi vaalyi ku pangahalyirira kuti chi vaati nni chaa waambwa nne Ireeza cho muporofita, cho uti, ²³ "Vone, ka mwalye ke imite choku zaala mwaanaswiisu, mmi kava suumpe izina lyaakwe kuti Imanyuwere"—lyi tarusa kutio, "Ireeza wiina nnaaswe." ²⁴ Joosefa nna vuuka mu ingoonzi zaakwe mmi nna chitahaza siina ingiloyi mulyi va mulawiiri mane nna muhiinda cho kuva muihaavwe. ²⁵ Mmi nna vula ku laala nnaaye mbwiteeri chinga a hwizumuka mwaanaswiisu waakwe. Mmi choku mu wulyika izina nnaati nje Jeeso.

2

¹ Lyiinu Jeeso chiinga a hwizumukwa mwa Betelehemu wa Judiya mu mazuva a simwiine Heroda, vankosi vee izwiire maano va zwa ku vuzwaizuva nni va keeza kwa Jerusalem, ² Ni vaati, wiina kuhi iye wa zaalwa naalyi Simwiine wa

Vajuda? Ka kuti tu vaa voni inkaani yaakwe ku vuzwaizuva, mane tu kee iziriire ku mu fukamina." ³Mmi simwiine Heroda chinga zuwa vuti, naa katazaha ahulu, mane ne Jerusalema yonse naaye. ⁴chinga a kunganya Mapurisita Vaakando ne Masikiribe va vantu, mane cho ku va vuza kuti, "Va mu lwiire kuti kirisiti u lukeere ku zaalyirwa kuhi?" ⁵Mmi nniva mu cho kuti, "kwa Betelehema wa Judiya: ka kulyi mu kungolyetwa vulyo nne vaporofita, ⁶Mmi uuwe, Betelehema, mu inkaanda ya Juuta, aa ka heena uuwe u muniini mukati ka vasimwiinezana va Juuta, cho vulyo mwaako njeeti nni muzwe nngambera yeti nna vuse vantu vangu Isiraere." ⁷Ku zwaa a ho Heroda naa sumpira vankosi va talyifite ku imbalyi cho ku va vuziseza a hulu kuti inkaani iva voneki lyiiri. ⁸Mmi naava tuma kwa Betelehema, cho ku vacho kuti, "Mukwiya mu ka sakiseza ne ku ka vona kuti muhwiire nkweena. Chi mwa ka mu waana, mwiize muni lwiire hape, ku chitira kuti naame ni yeende ni ka mu fukamine." ⁹Chiinga va zuwa simwiine, cho kulyi yeendera; mmi, vone, inkaani ivaava voni ku vuzwaizuva, choku vahitira ha vuusu, mbwiita kuka ziima ha muhwiire ha veena. ¹⁰Chiinga va vona inkaani, nni valyi tumera choku saanga a hulu. ¹¹Mmi chinga vee injira mu inzovo vaava voni muhwiire neena nne Mariya nyina. Cho ku wiira haansi mane cho ku mufukamina. Mmi chinga vee wula zi viiko zaavo choku mu zwiisikiza zintu, igauda, zinuunkisa vulotu choku sumikwa nni zaha muviri. ¹²Che ivaka lyoku kalyimerwa nne Ireeza mu chilooto kuti saanzi va voolyi kwa Herode, vaavalvi voolyeeza ku inkanda yaavo che nzira ingi. ¹³Chinga valyi yeendera, vone, ingiloyi lye IREEZA choku voneeka kwa Joosefa mu chilooto kuti, "Vuuke, hiinde muhwiire nne nyina, mmi tiiriri kwa Egepita. Mmi ukee kalye kwa teni mbwiita chini nna kucho chimwe. Che ivaka lyo kuti Herode u saka ku ihaya muhwiire." ¹⁴Chinga aa vuuka a vaa hiindi muhwiire nne vaa nyina masiku cho ku ya kwa Egepita. ¹⁵Mmi naava kookooko mbwiita lufu lwa Herode. Kutu kwii zuzirizwa chaa va waambi IREEZA cho muporofita, nnaati "mwaanangu nniva mu sumpi ku zwa kwa Egepita." ¹⁶Lyinu Herode, chinga vona kuti vakwaame va talyifite chiva muzaana, nnaa duduvira a hulu maaswe choku kalyiha. Mmi cho ku tuma kuti kwii haayiwe vahwiire vonse va veena mwa Betelehema mane nne mu ingholo zonse za teni veena zirimo zoo vere nne ku voola haansi, kuya che inako yaava vuuzisiiza vakwaame va maano. ¹⁷¹⁸Lyinu nni kwee zuzirizwa chi vaati nni chaa waambwa nne muporofita Jeremiya, "Mwa Rama ku vaati nni kwaa zuweeka lyinzwi, chilyiro ne ku zunguvalyirwa ku kaando, Rahele nnaa lyirira vaaane, mmi naasa tambulyi ku toontozwa, che ivaka lyo kuti kava sii kwiina." ¹⁹Lyinu Heroda chinga a fwa, vone, ingiloyi lye Ireeza nni lyaa voneeka kwa Joosefa mu chilooto neena kwa Egepita ni lyaati, ²⁰"Katuke mane u hiinde muhwiire nne nyina mmi ye ku inkaanda ya Isiraere, che ivaka lyo kuti va vaalyi ku saka vuhalo vo muhwiire chiva vaafwi." ²¹Joosefa naa katuka, cho ku hiinda muhwiire nne nyina, cho kuya ku inkaanda ya Isiraere. ²²Mmi chinga zuwa kuti Arichelasi u vusa kwa Jutiya mu maziimo a veesi va Herode, a vaa tiyi kuya kwa teni. Ireeza haa mana ku mu kalyimera mu chilooto, a vaa a yi ku imbalyi ziimwi za Ghalaliya ²³mmi neeza kwii kala mu muzi u sumpwa Nazareta. Ku chitira kuti ku izuzirizwa manzwi a vaa waambwa nne muporofita, kaa teewa kuti mu Nazareta.

3 ¹Mwaawo mazuva nni kweeza Johani yoo koloveza nna kutaza mu inkaanda ya Judiya mmi naati, ²"Mu lyinyaansa muvuso wee iwulu chi wiina ha fwihi." ³Yooyoozu njeeye yaa vaati naa waambwa chaakwe nne muporofita Isaya, nnati, "Lyinzwi lya yoo lyira muzuka, mu vaakanye inzira ya Simwiine, mu tamalaze inzira zaakwe." ⁴Mmi Johani a vaa zweete zizwaato zo vooza vwe ikamera mane nne ibaanti lye ikavi mu imuunda yaakwe. Mmi zilyo zaakwe I vaalyi iziye nne vuuchi vo muzuka. ⁵Mmi nni kwaa ya kwaalyi Jerusalema, nne Judiya yoonse mane nne ziraraanda zonse zi zimbulukite Jorodani, ⁶Mmi nni vaa kolovezwa mwa Jorodani, nni valyi waamba zivi. ⁷Mmi chinga vona vungi vwa Vafarasai nne Vasadukai nni veeza ku ikolovezo yaakwe, naa vacho kuti, "Uunwe luzuvo lwe inzoka zo vusuungu vuvilala, njeeni yaava mu izivisa cho vukalyi vu keeza?" ⁸Mupange paaho misevezi i tondeza kuti muva lyinyaasi. ⁹Saanzi mulyi chengi mukati keenu cho kucho kuti, "Tu ina Aburahama neeri isheetu." Aaho nni mulwiirite, Ireeza u woola ku pangira Aburahama vaana kuzwa mwaa mavwe. ¹⁰Nne suunu vuti ibewulye lyisii viikitwa ha mihisi ya masamu. Ku chitira kuti lyimwe nne lyimwe isamu lyi saahi zihantu zi shieeme lyi temeewa choku wiiswa cho ku soherwa mu mulyiro. ¹¹Mmi iime nni mukoloveza cha menzi ha mulyi nyaansa. Mmi iye yoo keeza ha masulye angu u kolyete kuni zaamba, insaangu zaakwe zini lyemena. Kaa mukoloveza cho Luhuhu Lu Jolola nne cho mulyiro ¹²Tiye yoo chita kuti chibukuzo chaakwe uchi kweete mu iyaanza mmi mane kaa kulye chivaka chaakwe cho ku manina waa hiinda vuheke cho ku vu viika muchishete. Mmi vuhuundu choku vusumika cho mulyiro u saa zimi. ¹³Lyinu cho kuiiza Jeeso nnaa kazwa kwa Ghalaliya naaya kwa Jorodani kwa Johani kuti aka mukoloveza. ¹⁴Mmi Johani choku mu kaanisa, nnaati, "Iime njini lukeere ku kolovezwa naawe, mmi lyinu uuwe u keeza kwaangu?" ¹⁵Mmi cho ku muitava Jeeso nnaati, "Siiye kuve voovulyo hanu, che ivaka lyo kuti kutu shiyameere ku pangahaza ku jolola." Lyinu Johani na mu zuminina. ¹⁶Mmi Jeeso, chingaa kolovezwa nnaa zwa mu menzi cho, mu voone, iwulu cho ku muiwukira, mane cho ku vona Luhuhu lwe Ireeza nni lu suuka mane iiri inkuva mane cho ku muikala. ¹⁷Mu voone, lyinzwi choku zwa ku iwulu nni lyaati, "Uuzu nje Mwaana Waangu, uni lyi tumera chaakwe."

4

¹Lyinu Jeeso a va hindwa ne Luhuhu Lu Jolola choku mu twaala ku chikwa kuti aka lyikiwa nne Saatani. ²Mmi chinga alyi nyima zilyio mazuva eena makumi oonne ne masiku eena makumi oonne, cho ku fwa inzala ku zwaaho. ³Mmi siku lyika chinga eeza kwaalyi nnaati, "Haiva u mwaana wee Ireeza lawulye kuti a a mavwe a saanduke masikono." ⁴Mmi Jeeso nneetava nnaati, "Ku ngolyetwa, 'Muntu kaati nnaa hala che chilyio vulyo, wiina ne kuhala ne che lyinzwi lyimwe ne lyimwe lyi zwa mu kalomo ke Ireeza.'" ⁵Lyinu Javulusi nnaa mu hiindira ku iwulu lyo muzi u jolola cho ku ka muviika

kuka tungani ke tempere, ⁶cho ku mucho kuti, "Haiva kuti uuwe u mwaana we Ireeza, lyi wiisikiza haansi, ka kuti ku ngolyetwa, 'Kaaku lawiire mangiloyi aakwe,' mane, 'Kaaku kambulye cha maanza ao, kuchita kuti nnaangati che inako yihi iteende lyaako saanzi nni lyilyi ghumi ku ivwe.'" ⁷Jeeso nnaa muta kuti, "Ku ngolyetwa hape, 'Saanzi u lyiki Simwiine Ireeza waako.'" ⁸Mane, javulusi nnaa muhiindira ku iruundu iliyelye cho ku mutondeza mivuso yoonse ye inkaanda nne vultu vwaayo. ⁹Na mu cho kuti, "Muni kuhe zintu zonse iizi, chiwa nni fukamina cho ku nni kumbiira." ¹⁰Lyinu Jeeso nnaa muti, "Zwaaha Saatani! Ka kuti ku ngolyetwa, 'Kumbiire Simwiine Ireeza waako vulyo yeeyeenne, mane teendere iye vulyo chipeto.'" ¹¹Mpaaha haa musiya Saatani, mmi voone, mangiloyi nni eeza kwaalyi nni a mu haza. ¹²Mmi lyinu Jeeso chinga zuwa kuti Johani u woondetwa wiina mu intorongo, avaalyi yeenderi kwa Ghalaliya. ¹³Mmi choozwa kwa Nazareta nna yeenda choku kee kala kwa Kaperanama, iina ne ikomwe lye irizo ku inyiinza ye inkaanda za Zavulona nne Naavutalyi. ¹⁴Ku chitira kuti ku izuzirizwe chi vaati nni chaa waambwa nne muporofita Isaya, ¹⁵"Inkaanda ya Zavulona nne Naavutalyi, che inzira yee iwate, ku vusu vwa Jorodani, Ghalaliya wa veinkaanda!" ¹⁶Vantu va vee keere mukeerima va vaa voni iseri ikaando; mane naavo va vee keere mu munzunde nne chivaka cho lufu, iseri lyi vaa voneki kwa teni." ¹⁷Ku zwa cheeyo inako Jeeso nnaa tanga ku kutaza, mmi nnaati, "lyi nyaanse: ka kuti muvuso wee Ireeza wiina ha fwihi." ¹⁸Mane Jeeso, nnaa yeenda che iwate lya Ghalaliya, cho ku vona valombwaana voo vere, Sayimoni nne Petorosi, nne Enduru mwaanche, nniva teya kanyandi mu iwate, ka kuti va vaalyi vandwiiyi. ¹⁹Jeeso cho va cho kuti, "Muni ichirire, mane kani mupange vayaambi va vantu." ²⁰Hoo hwaa ho vulyo nni vaa siya tunyandi twaavo cho ku mu ichirira. ²¹Chi va zwaaho Jeeso cho ku vona valombwaana voovere, Jemusi mwaana wa Zebediya, nne Johani mukulwe. Va veena mu vwaato nni veena nne ishaavo Zevede nniva wonga tunyandi twavo. Mmi nnaava sumpa, ²²mmi cho ku hweera nni vaazwa mu vwaato cho ku siya nne ishaavo mane cho ku mu ichirira. ²³Mmi Jeeso nnaa yeendenda mwa Ghalaliya yonse, nnaaya vu ruta mu Isinagogi, nnaaya vu kutaza maanzwi o muvuso, nne ku hoza ku lwaala konse nne matuku onse mu vantu. ²⁴Ku iziveeka kwaakwe nni kwa ka sika nni kwa Siriya yonse, mmi niva kamu lyeetera vantu vonse choku lwaala kwaavo kwa matuku a saa swani nne ku katazaha, mane naavo vava injiirwa madimona, mane naavo va vaalyi ku lwaala chikosoko nne va fwiire imbaalyi zimwi, Jeeso a vaa va hoza vonse. ²⁵A ve ichirirwa ne vantu vaangi va zwa kwa Ghalaliya, nne kwa Dekapolyisa, mane nne kwa Jerusalema, nne kwa Judiya, mane nne kuka zaamba Jorodani.

5

¹Mmi Jeeso chiinga a vona vungivungi vwa vantu, a vaayi ku iruundu. Mmi chingaa a kee kala, varutwana vaakwe cho ku ya kwaalyi. ²Mmi nee wula kalomo kaakwe nnaa va ruta nnaati, ³"Ku sehuheere va humanehete mu luhuho, che ivaka lyo kuti muvuso woku iwulu ngu waavo. ⁴Ku sehuheere va lyira, che ivaka lyo kuti kava humbulizwa. ⁵Ku sehuheere va lyi twaala hansi, che ivaka lyo kuti kava ve nne vuswa vwe inkaanda. ⁶Ku sehuheere aavo va fwa inzala nne inyoota yoku saka zi shiyeme, njo kuti ka ve izuzwa. ⁷Ku sehuheere aavo va fwiira inse, che ivaka lyo kuti kava fwiirwa inse. ⁸Ku sehuheere va jolola mu inkulo, che ivaka lyo kuti kava vone Ireeza. ⁹Ku sehuheere va panga ikozo, che ivaka lyo kuti kava sumpwa vaana ve Ireeza. ¹⁰Ku sehuheere aavo va sukulwiirwa ku hala vuhalo vu shiyeme, che ivaka lyo kuti muvuso woku iwulu ngu waavo. ¹¹Ku sehuheere uuwe, vantu chiva ku tuka kuku nyaandisa, mane nne kuku waamba choku ku hambiriza zintu zonse zivilaala, che ivaka lyaangu. ¹²Lyi tumere mane u saange a hulu maaswe, che ivaka lyo kuti ku ruwerwa kwaako ku iwulu ku kaando. Che ivaka lyo kuti vaporofita va kalye va vanyaandisa voovo vulyo. ¹³Nje mu isawutu lye inkaanda. Mmi haiva isawutu chilyaa mana ku zuweeka kwaalyo, kalyi voolye vulye mu maziimo aalyo? Lyi manina kalyi siina musevezi wulyi woola ku teendeswa mmi mbwiita ku soheewa vulyo vantu choku taanga nni valyi lyi lyaatira cha mateende. Nje mu iseri lye inkaanda. ¹⁴Muzi mukando wu zaakitwa he iruundu ka uti nni uliyi wuungula. ¹⁵Mane hape vantu kava muniki ilambi cho ku lyi wumba kungsi lye itundu, mmi lyi viikwa mu chiikaziko cha teni mane choku lyi viika hee wulu, mane ku chitira kuti lyi he vonse veena mu inzuvu iseri. ¹⁶Lyinu paaho a iseri lyeenu lyi ndaimere vantu vonse ku chitira kuti va vone misevezi yeenu milotu choku teemba Isheenu yo wiina ku iwulu. ¹⁷Saanzi mu hupulyi kuti mweeze nni manise mulao kamba vaporofita. Ka heena neeza ku manisa, mmi mbwiita ku izuziriza. ¹⁸Cho vusakusima nni muti mbwiiteri iwulu nne inkaanda ha ziiza kuhita, mane ka kwiina kadoti nandi ihuko lyeeti nni lyi maniswa mu milao, mbwiita zonse chini zee zuzirizwa. ¹⁹Iye vulyo yeeti nnaa lyike ku choola umwe mu milao iiyi mane cho ku ruta vantu voovulyo kaa sumpwa mu niini mu muvuso woku iwulu. Mmi iye yeeti naa pangahaza mane choku ruta vantu vulyo yoo swana kaa sumpwa mukaando mu muvuso woku iwulu. ²⁰Lyinu nni mulwiira kuti mbwiita ku shiyama kweenu chini kwaa zaamba ku shiyama kwa Masikiribe nne Vafarasayi, kamu kafwee ku injira mu muvuso we iwulu. ²¹Muva va zuwi kalye ne ku tewa kuti, 'Saanzi wii hayi,' mane, 'Che ivaka lyo kuti iye yeeti nee haye ka ave mu vukaavo voku zekiswa.' ²²Mmi nni muti, iye yo wiina nne ku nyeerererwa zumwe nni ku seena chaa mupanga wiina nne kuva muvukaavo voku zekiswa. Mmi zumwe nne zumwe yeeti nnacho zumwe kuti, 'Uuwe u sena musula!' wiina nne kuva muvukaavo voku zekiswa. Mmi nne zumwe vulyo yoo woola kucho zumwe kuti, 'Thaafu!' ka ave muvukaavo vo mulyiro we ihere. ²³Mmi lyinu cho uka lyeetete ineo yaako ha chitavero choku kumbulukwa kuti zumwe kaa kuchitiire nenza, ²⁴siye ineo yaako hwaahaho ha chitavero, mane uliyi yendere. Che ntaazi njo kuti muka zuwaane, lyinu njo wiizi kwiiza ku zwiisa ineo yaako. ²⁵Zuminzaane nne muntu yoolyi zonda nnaaye choku hweera, nno siina nnaaye mu inzira yoku ya kuku ka zeka, ku chitira kuti saanzi aka kuhi mu maanza o muzekisi, mmi muzekisi iye cho ku kuha muveresi, cho ku ku sohera mu intorongo. ²⁶Cho vusakusima nni muti, ka kwiina mweeti cho uka zwa mwateni mbwiita hoo ruwera konse vulyo choku izula. ²⁷Muva zuwi kuti va kalye vava ku itenzi chi vati, 'Saanzi u laalyi nne muntu yaa saalyi mwiiheenu.' ²⁸Mmi nni mucho kuti, iye yoo lola mukulwaakazi cho ku mulakaza chaa huula kalye mu inkulo yaakwe.

²⁹Mmi haiva lyiinso lyaako lya malyo lyiku pangisa mafosisa, lyi ngongomone cho kulyi sohera kuna. Che ivaka lyo kuti kuku shiyameere kuti chirama chaako chimwe chifwe kwaanda kuti muviri waako wonse uka soherwa mu ihere. ³⁰Mmi haiva iyaanza lyaako lya malyo lyiku lyeetera mafosisa, lyi kaanke kwa teni, cho kulyi sohera kuna. Che ivaka lyo kuti kuku shiyameere kuti chirama chaako chimwe chifwe kwaanda kuti muviri waako wonse uka soherwa mu ihere. ³¹Kuva teewa kuti, 'Iiye yeeti nnaa kaane mwiihaavwe, amu ngolyere mungolo o ku mukaana.' ³²Mmi nni muti iye yeeti nnaa kaane mwiihaavwe, kwaanda o kuti ava muwaani nnakete u laalwa, u mu chita kuti ave ihuulye. Mmi mane zumwe nne zumwe yoo woola kucho kuti u musesa mwa kupanga vuhuulye vulyo. ³³Hape, mane muva zuwi kuti va kalye va vaalyi kutiinzi, 'Saanzi ulyi kani cho ku vula vusa kusima, mmi hiindi kulyikana kwaako u ku he Simwiine.' ³⁴Mmi nni mucho kuti, saanzi mulyiki mane nangati ka niini vulyo ku lyikana, mane nangati che iwulu, ka kuti nje chipura che Ireeza; ³⁵mane nangati che inkaanda, ka kuti mpwaa teenteka mateende aakwe; mane nangati cha Jerusalema, ka kuti muzi wa Simwiine Mukulwaana. ³⁶hape nangati ku lyikana cho mutwi waako, ka kuti keeti cho panga insuki zaako kuti zituve kamba kuti zi siihe. ³⁷Mmi vulyo kwaamba kwaako ive, 'Yeeye, yeeye', 'Nee, nee.' Ka kuti kwaanda o vuti zonse zi kazwa ku muvilaala. ³⁸Muva zuwi nni kuteewa kuti, 'lyinso che lyinso, nne lyiino che lyiino.' ³⁹Mmi nni mucho kuti, mu siye kutiya muvilaala. Mmi haiva, zumwe waku wopa ku itama lya malyo, muhe lyimwe hape ⁴⁰Haiva muntu u sa ku yenda nawe ku mulau ku ka ku watula mane cho ku ku hindira ijaansi lyaako, muhe vulyo nne uheembe wa teni. ⁴¹Mmi zumwi nne zumwi vulyo yoo woola kuku hambiriza musipiri u mwiina, yeende naaye yoo vere. ⁴²He yoo ku kumbiira, mmi mane saanzi u futatiri yoo sa ku walyima kwaako. ⁴³muva zuwi nni kuteewa kuti, 'Sune yo o vambeene naye mmi u toye chira chaako.' ⁴⁴Mmi nni mucho kuti, mu sune zira zeenu mane mu raperisa va mu sukulula, ⁴⁵kuti mu woolye kuva mu vaana va Isheenu yo wiina ku iwulu. Ka kuti izuva lyaakwe ulyi zwiisikiza vonse va fosaheere nne va shiyeeme, mane nne ku sosekeza invula va panga nenza nne va saa pangi nenza. ⁴⁶Haiva kuti mu suni vulyo va musuni, ituwero inzi yi mwiina naayo? Kulyi vahiindi vo mitero kava chiti mboona vulyo? ⁴⁷Mmi haiva mu rumeresha vakweenu vulyo, mumu ku chita nzi vulyo ku zaamba vamwi? ⁴⁸A mmi vasazi kava pangi chiswana. Lyinu mpaaho mu jololye, siina Ishienyu yoo wiina ku iwulu mwa jolola.

6

¹Mu mamere kuti ka mu chitiri zintu zenu zi shiyeme kuti vantu va mu vone, ha ku va vulyo Ishienyu yoo wiina kwi iwulu ka kwina cheti na mu vozekeza. ²Choo zwiisa ineo zaako, siye kulyiza intorombita mukati ka vantu siina valyzinantizi muva chitira mu Mu ma Sinagoge ne mu inziira zaavo kuti va woolye ku teembwa nne vantu. Cho vusakusima nni mulwiirite, ituwero yaavo veena kalye naayo. ³Mmi lyinu choo zwiisa ineo, chite kuti iyaanza lyaako lya mamonso saanzi lyi izivi lya malyo zilyi chita, ⁴Ku chitira kuti ineo zaako zive mu chipirii. Mane nne kuti Ishienyu yoo vona mu chipirii a mu voozekeza. ⁵Hape mane choo rapera, saanzi u chiti mane iiri nje vaitimukanyi muva chita: Ka kuti va saka ku rapera nniva ziimeene mu itempere mane nne mu mahondananzira kuti va vonwe nne vantu. Aho nni mulwiirite ituwero yaavo veena naayo. ⁶Mmi uunwe, chimu rapera, mu injire mu inzuvo, choku iyala kwa teni, mu rapere Ireeza yo wiina mu chipirii; mmi isheenu yoo vona mu chipirii kaa muitave mu menso a vantu. ⁷Mmi chimu rapera, mu siye ku valavala zintu zi seena musula, siina vaheedani muva chita: Ka kuti va nahana kuti muva zuwiiwa muku valavala a hulu kwaavo. ⁸Lyinu aho, mu siye ku swaana naavo, mukuti isheenu wiizi zintu zi musaka nne mu seni ku mu kumbira. ⁹Lyinu mu rapere vuti: taayo yo wiina kwii iwulo, izina lyako lyi teembwa. ¹⁰Muvuso waako wi ize. Ku suna kwaako ku pangahalye mu inkaanda, siina muku pangahala ku iwulu. ¹¹Mu tuhe sunu zilyo zeetu ze izuva nne izuva. ¹²Tu woondere zivi zeetu, sena naaswe ha tu woodera va tu pangira vu vilala. ¹³Mane mu siye ku tu twaala mu ku panga vuvi, mmi mu tu hulolye mu vuvi. ¹⁴Mukuti hu woodera vantu vu vilala vwavo, taayo wiina kwi iwulo mwa tu woodere. ¹⁵Mmi haiva ku va wooderi vuvi vwavo, naandi veesu keti nne vatu woodere vuvi. ¹⁶wulu lyaaho hape chimu lyinyima zilyio, saanzi, siina vaitimukanyi, ve zifateho zilyi toondeeza, Valyi nyandisa zifateho kuti va toondeze vantu kuti valyi nyimite zilyio. Aho nni mulwiirite, va kweete ituwero waavo. ¹⁷Mmi uunwe, chimu lyinyima zilyio, mulyi siinge mafuta mu mitwi nne ku samba chifateho. ¹⁸Ku chitira kuti saanzi mulyi vonesa ku vantu kuti mulyi nyimite zilyio, mmi mbwiita vulyo kwe Isheenu yo wiina mu lyi wungwiire. Mmi Ishienyu yo voona zi lyi wungwiire, ka mu voozekeza. ¹⁹Saanzi ulyi dudeekeri vuhumi vwa haansi, aho heena mafulapeepe nne muwutera zi sinya, mane kwiina nne vasa va pwachula choku yiva. ²⁰Mmi ulyi viikire vufumi ku iwulu, uuko ku saati nniku sinywa nne mafulapeepe mane nne muwutera, hape kwa teni ku seeti nni ku pwachulwa vasa nniva yiva. ²¹Ka kuti vuhumi vwaako ku vwiina, nne inkulo yaako nku yi keena. ²²Iseri lyo muviri nje lyinso. Haiva lyinso lyaako lyi vona, muviri waako muwu ku izwiire iseri. ²³Mmi haiva lyinso lyaako kalyi shiyeeme, muviri waako muwu ku izwiire keerima. Mmi lyinu, haiva iseri lyiina mwaako keerim, nkoku shupa kuti keerima ka teni ka kaando a hulu maaswe! ²⁴Ka kwiina muntu yoo woola kuva vuhikaana wuva simwiine voo vere, mmi wiina nno kuti u toye wu mwiina, ku zwaaho choku suna wu mwiina, kamba mane ngambasire wu mwiina cho ku sandukira zumwe. Keeti choo teendera Ireeza nne vuhumi. ²⁵Chingi lyinu nni mucho kuti, saanzi mu katazehi cha mahalo eenu, kuti ka mulye nzi, kamba kuti ka munywe nzi - nandi naangati cho miviri yeenu, kuti kamu zwaate nzi. A mmi vuhalo kavu zaambi zilyo, mmi mane nne muviri a kawu zaambi zizwaato? ²⁶Mu vone zizuni ze iwulu, kazi lyimi, mane hape kazi siinzi, kamba ku kunganyeza mu zishete; mmi nniha kuva vulyo Isheenu siku iwulu uzi iyisika. A mmi kamu zi zaambi a hulu maaswe? ²⁷Njeeni weenu cho ku katazeha yoo woola kulyi weera vuhalo nangati kaniini vulyo? ²⁸Lyinu chiinzi hamu katazeha che zizwaato? Kamu vone zivuna ze inkaanda, mu zikula. Kazi katazehi, mane nneku teenda. ²⁹Mmi lyinu mane nni mucho kuti, mane nne Solomoni mu vuhumi vwaakwe keena a vaalyi ku kuzzwata iiri njoozo.

³⁰Lyinu chiingi, haiva Ireeza u zwaatika lyaani lye inkaanda, lyi chita kuti suunu nku lyiina, ku zwaaho izoona lyi soherwa mu mulyiro, a mmi keeti nna muzwaatike, uunwe ve itumero iniini? ³¹Lyinu chinngi saanzi mu vireeri, 'nni muti mu tu lye nzi kamba', 'mu tu ka waane kuhi zizwaato zo kuzwaata?'³²Mukuti vasazi va saka izi zintu, mane ka kuti Isheenu wo ku iwulu wi izi kuti mu saka iizi zintu zonse. ³³Mmi musake piri che ntaazi, muvuso we Ireeza, mane nne ku jolola kwaakwe mmi lyinu zintu zonse iizi ka muzi weererwa. ³⁴Lyinu chingi saanzi mu katazehi cha zee izoona, ka kuti izoona lyiina za teni. Izuva ne izuva lyina vuvilala vwaalyo vu lyi lyikeene.

7

¹Saanzi u watulyi, kuti naawe u siye ku watulwa. ²Ka kuti che ikatulo yoo watula cha chaayo, naawe njeeti nno watulwa chaayo. Mane nne cho ku yera koo yera cha teni nkweeti nno yerwa cha teni naawe hape. ³Mmi hape chinzi hoo lola chifufu chiina mulyiinso lya mwaako, mmi ko vooni chikuni chiina mulyiinso lyaako? ⁴Kapa mane koo cho vulye mwaako, imme nni zwiise kafufu mulyiinso lyaako, mmi vone, ikuni nni lyiina mulyiinso lyaako uuwe? ⁵Uuwe mulyizinantizi! Iwe ntaanzi zwiisa ikuni mulyiinso lyaako piri, mmi lyiinu nje choo woola kuka zwiisa chifufu mulyiinso lya mwaako ka kuti lyiinu cho woola ku vona nenza. ⁶Saanzi nno lyiki kuha vambwa chijolola, kamba mane ku ziindira zighuluve mavwe aako malotu. Ka kuti ha zimana kua lyaatola cha mateende, zi voola cho kwiiza kuku haloola. ⁷Kumbiire, mmi koo heewa. Sake, mmi koo wane. Kokote, mmi ko wii wulyirwa. ⁸Ka kuti zumwe nne zumwe yoo kumbiira, wiina nno ku heewa. Hape mane naaye yoo ghaana, wiina nne ku waana. Nni kwaalyi yoo wodisa, kee wulyirwa. ⁹Kapa njeeni uuzo muntu mukati keenu, yoo woola ku chita kuti mwaane haamu kumbiira chinkwe, kaa muhe ingomwe? ¹⁰Kamba haa kumbiira inswi, kaa muhe inzoka? ¹¹Mmi lyiinu haiva, uunwe mu fosaheere, muizive kuha zishiyeeme ku vaana veenu, lyinu Ishienyu yo wiina kwi iwulu ka muhe ko ngayi zintu zi shiyeme unwe mu mu kumbira? ¹²Lyiinu njaaho zintu zonse zoo saka kuti vantu vazi ku pangire nnaawe ziva pangire, Uuwu nje mulao nne vaporofita. ¹³Winjire cho mulyaango mungungu. Ka kuti wu wawukite nne inzira ya teni inkaando itwaala ku kufwa, mmi mane vantu vaangi va yeenda mu yilyi. ¹⁴Ka kuti mulyaango wu patamiine mmi inzira choku puputira yi twaala ku vuhalo, mmi mane vache vayi waana. ¹⁵Mulyi tukisereze vaporofita va mapa, veeza kweenu che zizwaato ze ikavi lye imbereere, mmi mukati kaavo nni ilyi vaa siibwe vaka fwiire inzala. ¹⁶Kamu vee zive che zinpangalyikaantu zaavo. Ah mmi vantu vati nniva chera muwoomba mu zisamu ze miiya kamba mabola mu tungana? ¹⁷Nniha kuva vulyo, lyimwe nne lyimwe isamu lyi shiyeeme lyiha zihantu zi shiyeeme; mmi iilyo lyi saa shiyeeme naalyo lyiha zi saa shiyeeme. ¹⁸Isamu lyi shiyeeme keeti chi lyiha zihantu zi fosaheere, kamba isamu ivilaala kuha zihantu zi shiyeeme. ¹⁹Isamu lyimwe nne lyimwe lyi saahi zihantu zi shiyeeme lyi temenwa hansu, ku zwaaho choku soherwa mu mulyiro. ²⁰Cho kuva vulyo lyiinu njeeti nni mu vee zive che misevezi yaavo. ²¹Ka heena zumwe nne zumwe yoo nni cho kuti, Simwiine, Simwiine, yeeti nnaake njire mu muvuso wo ku iwulu; mmi mbwiita iye yoo panga ku saka kwa Taayo yo wiina ku iwulu. ²²Vaangi kava nnicho mo uulo luzuva nni vati, Simwiine, Simwiine, aa ka heena tu vaalyi ku porofita mu izina lyaako, mane nne ku zwiisa madimona mu izina lyaako, mane nne misevezi miingi milotu mu izina lyaako? ²³Mmi lyiinu njeeti nni nni vacho kuti, 'ka heena nni va mwiizi! muzwe aha, uunwe mu panga vuilaala!' ²⁴Lyiinu paaho iye zumwe nne zumwe yoo zuwa manzwi aangu choku a chitahaza muni mu swanise nne muntu yoo talyifite yoo zaaka inzuvo yaakwe he ivwe. ²⁵Mmi invula nni yee tika, nne muunda nni wee iza, nne ummumbwe naaye nnaa humpa, choku nyungoosa iyyi inzuvo, mmi nni yaa vula kuwa, Ka kuti yi vaalyi woondereere he ivwe. ²⁶Mmi lyiinu zumwe nne zumwe yoo zuwa manzwi aangu aa cho ku sa a chitahaza kaa swaniswa nne muntu we ihaafu yoo zaaka inzuvo yaakwe mu isekeseke. ²⁷Mmi invula nni yaa soka, muunda choku iza, mane nne ummumbwe choku humpa, choku nyungoosa iyyi inzuvo, mmi nni yaa wa. mane kuwa kwaayo nni kwaava ku kaando. ²⁸Nni kwa pangahala kuti, Jeeso cho mana ku waamba iizi zintu, vantu nni vaa shala va komokeerwa mulaeza waakwe, ²⁹Ka kuti a vaalyi kuva ruta mane iiri wiina maziimo oku laula, nna saa swani nne MaSikiribe.

8

¹Jeeso chiinga a suuka ku iruundu, vantu vaangi choku mu shaala mu masulye. ²Mmi, hape vone nni kweeza mulweere we imbingwa cho ku iza ku fukama ha vusu vwaakwe, nnaati, "Simwiine, haiva u saka nni joloza." ³Mmi Jeeso nna mu viika iyaanza lyaakwe, nnati, "Nni saka, Koo jololye." Mmi cho ku hweera imbingwa yaakwe cho ku mana. ⁴Mmi Jeeso nna mucho kuti, "Vone kuti ka kwiina yoo lwiira." Mmi lyiyeendere, ka toondeza mupurisita mane ka zwiisa zaa va laulyi Mushe, kuti ive vupaki ku valyi. ⁵Mmi lyiinu Jeeso chiinga e njira mwa Kaperaname, cho ku iza kwaalyi Musencharona, nna mu kumbiira, ⁶Nnaati, "Simwiine muhikaana waangu u daansi choku lwaala koku zuminina, chaa sukuluka a hulu maaswe." ⁷Mmi Jeeso nnaa waamba naaye nnaati, "Mmu nniize nni muhoze." ⁸Musencharona nne tava nnaati, "Simwiine, kani lyikeene kuti uuwe u woola mane ku iza nne ku sika mu malyivera e inzuvo yaangu, mmi waambe vulyo lyinzwi, muhikaana waangu mwa holye. ⁹Ka kuti nni muntu nniina mu kulaula, mane nniina masolye haansi lyaangu. Nniina nno ku cho muntu kuti, 'kwiiya,' ku zwaaho u yeenda; mmi ku zumwe, 'wiize,' ku zwaaho wiiza, mane nne ku muhikaana waangu, chini cho kuti 'Chite ichi,' cho ku chi chita." ¹⁰Mmi Jeeso chiinga zuwa vuti nnaa komokwa cho ku lwiira vonse vava musheere ku masulye, "Cho kuizula nni mulwiirite, ka niini ku kopana nne itumero inkaando vuti, ee, nanta mwa Isiraere." ¹¹Mmi nni mucho kuti, vaangi kava kazwe kuvu zwee izuva nne kuvu imino, cho kuiza ku ikala haansi nne Aburahama, nne Isaka, nne Jaakovo, mu muvuso we iwulu. ¹²Mmi vaana vo muvuso kava vukuntirwa haanze ku keerima, kweeti nni ku kwiina ku boonda nne ku lyira inkunkumma." ¹³Mmi Jeeso nnacho Musencharona, "lyiyeendere!

siina mu waa zumina Kuku veere mboona vo vulyo." Mane hoo hwaaho muhiikana cho ku hozwa.¹⁴ Mmi Jeeso chiinga eza mu inzuvo ya Pitorosi, nna vona vaa nyinazaalaakwe nni va lyeere choku lwaala ifiiva.¹⁵ Mmi nnaa woonda iyaanza lyaavo, mpaaha ifiiva ha yaa zwa mu valyi. Mmi choku vuuka cho ku taanga ku mu chitira.¹⁶ Chi teengwaana chiinga cha sika, vantu cho ku ka mulyeetera va veena madimona. Mmi nnaa zwiisa inhuuho ziingi che lyinzwi lyaakwe mane choku hoza vonse va vaalyi ku lwaala.¹⁷ Ku vaalyi ku chitira kuti zaa va waambi muporofita Isaya zii zuzirizwe, chooti, "Iiye a vaa hiindi malwaalyira etu, mane choku kulyika matuku etu."¹⁸ Lyiinu Jeeso chiinga vona vantu vaangi nni va mu zumbulukite, nna laula kuti ku yiwe ku yimwe imbalyi ye Iwaate lya Ghalaliya.¹⁹ Zumwe yoo ngola neeza, cho ku mucho kuti, Unkosi, muni mu ichirire kumwe nne kumwe ku muya.²⁰ Mmi Jeeso choku mucho kuti, vaa siibwe veena mariindi, mane nne zizuni ze inkaanda ziina zi zuumbo; mmi Mwaana wo Muntu iye keena haa viika mutwi waakwe.²¹ Mmi zumwe wa varutwana vaakwe nnaa mucho kuti, "Simwiine ka muni siye nni ka wuunge vataayo."²² Mmi Jeeso nnaa muta kuti, "Nnii chirire, mmi siye vafu valyi wuunge."²³ Mmi lyiinu chiinga enjira mu vwaato, varutwana vaakwe choku mu ichirira.²⁴ Hape vone, nni kwaa vuuka u mmuumbwe mu iwate, ku chita kuti masuunda a teni mu a vaalyi ku wuumba vwaato. Mmi Jeeso iye ava lyi laalyiiza.²⁵ Varutwana vaakwe mpaaha ha veeza kwaalyi cho ku mu vuusa, nni vati, "Simwiine tu haze, chi tufwa!"²⁶ Mmi iye nnaa vati, "Chiinzi ha mulyi kalyilyirwa, uunwe ve itumero iniini?" Ku zwaaho choku vuuka, choku kalyimera luuho nne iwate. Cho ku shaala ku tontweere mane poo.²⁷ Mmi aava vakwaame nni vaa shaala va komoketwa, nni vati, "Mukwaame nzi uuzu, yoo chita kuti inhuuho nne iwate zimu zuwa choku teeka?"²⁸ Mmi lyiinu chiiga aya ku yimwe imbalyi ku inkaanda yi veena Geregesenese, cho ku kopana nne voo vere ve njiirwa madimona. Nni va kazwa ku makumbu cho ku tiizika a hulu kamba ku kalyiza, ku chita kuti ka kwiina muntu yaa vaalyi ku woola ku hita inzira ya teni.²⁹ Mmi vone, nni vaa kuwa nni vati, "Twa ku pangaanzi uuwe, uuwe Jeeso, Mwaana wee Ireeza? Ah u kee ziriire ku iza kutwi ihaya inako nni yi seeni ku sika?"³⁰ Kuzwa hava veena ka vakazana ku vaa kweete kulya muraka we ziguluve ziingi.³¹ Mmi madimona a va kweete a kumbiira Jeeso mane naati, "Haiva mootu vukuntire haanze, vutuka tu siye tu kenjire mu ziguluve."³² Mmi Jeeso nna vata kuti, "Mu kwiya!" Mmi madimona cho ku zwa mane cho ku kee njira mu ziguluve. Mmi vone, muraka wonse we ziguluve nni waa ngombola mane cho ku ka suukira hee komwe lye iwate.³³ Mmi valyisani vee zighuluve mpaaha havaa ngombola. Cho ku kee njira mu muzi choku ka waamba zonse, mane ni zivaa pangahalyiri va veena madimona.³⁴ Hape vone, muzi woonse nni weeza ku katanyeza Jeeso. Mmi chiinga vamu vona, vava mu kumbiiri kuti a va sutukire mu ingolo zaavo.

9

¹Mmi ne ichira mu chisepe, naa hitirira vonse mbwiita ku ka sika ku muzi kwa a zwa.² Mu vone ni va ka mulyeetera muntu a vaa fwiire imwi imbalyi, naa ka dansi ha vulo: mmi Jeeso cho ku vona itumero yaavo naacho yoo u fwiire imwi imbalyi "Mwaana swiisu, lyitumere, zivi zaako chi zaa woonderwa."³ Mmi, muvone, vamwi va vangolyi ni vaa wambinsaana, cho kuti uuzu muntu u tukana.⁴ Mmi Jeeso cho ku iziva minahano yaavo naati, Chinzi ha mu nahana vuvilaala mu inkulo zeenu?⁵ Lyaaho chihuva nchee chihi ku ku chiwaamba, zivi zaako chiwa ziwoonderwa; kamba ku cho kuti, vuuke u yende?⁶ Mmi kuchitira kuti mu izive kuti mwaana wo muntu wiina ziho zo ku woondera zivi mu inkaanda; iye naacho yoo u fwiire imwi imbalyi, "Vuuke, hiinde vulo vwaako, mmi u kwiya ku inzuvo yaako."⁷ Unkosi cho ku ziima cho ku ya ku inzuvo yaakwe.⁸ Ikunnga chiinga lya vona ichi chintu, cho ku komokwa mane cho ku temba Ireeza, yo u heere vantu ziho zi sika aho.⁹ Jeeso chiinga a hita aho, a vaa voni mukwame a vaalyi ku sumpwa Mateu yaa va ikeere ha itante ikunganyezwa mitero. Naa mu cho kuti, "Ni ichirire." A vaa zimi cho ku mu ichirira.¹⁰ Mmi ni kweeza ku pangahala kuti, Jeeso cho u si kweete kulya mu inzuvo, vone, vantu vaangi vulyo ne va panga vuvilaala cho ku iza ku ikala naaye ne varutwana vaakwe.¹¹ Mmi lyiinu Vafarasayi chiinga vaa vona, ni vaacho varutwana vaakwe, nche chiinzi simwiine weenu haalya ne vantu vulyo va panga zivi?¹² Mmi Jeeso chiinga zuwa vulyo, cho ku vacho kuti, vasaa lwaalyi kavati niva saka ingaanga, mmi mbwiita vulyo va lwaala.¹³ Mmi mukwiya paaho muka lyitute kuti ku tarusa nzi, Chisakahala vulyo chisemo, isingi chitavero: ka kuti ka heena nni vee ziri ku sumpa va shiyeeme, mmi mbwiita va panga vuvi kuti valyi nyaanse.¹⁴ Ni kweeza kwaalyi varutwana va Johani, cho kuti, "Chiinzi uswe ne Vafarasayi ha tulyi nyima zilyo kaangikaangi, mmi varutwana vaako aavo ni va sa lyinyimi."¹⁵ Mmi Jeeso naa vata kuti, aa mmi ve izite ku iseso va woola ku zunguvalyirwa musesi naa siina kwa teni? Nniha kuva vulyo, mazuva ka eeze, a chita kuti yoo usesa kaaku hiinditwa mu valyi, lyiinu njeeti ni va lyinyime zilyo.¹⁶ Ka kwiina muntu yo u woola ku shumbara chijira chihya ku chikulukulu, Ka kuti haku pangahala vulyo ibwaanta lya teni lyiiza ku kaanduha a hulu.¹⁷ Mane hape ne vantu kavati ni va viikaanga vujwara vuhya mu makavi makulukulu; Ka kuti a manina chi aa patuka, mmi vujwara cho ku itika, mmi makavi cho ku shinyeha: mmi va viika vujwara vuhya mu makavi mahya; ku chitira kuti zi woolye ku teenda ne kuva ha teni.¹⁸ Cho u sii kweete u waamba naavo iizi zintu, vone, ni kweeza induna imwi, cho ku iza ku mu fukamina, ni yiti, mwaanangu wo mukazana u swaneezi chaafwa kalye hanu: mmi wiize umu viike iyanza lyaako, choo vulyo mwaa halye.¹⁹ Mmi Jeeso naa katuka, cho ku mu ichirira, varutwana vaakwe naavo cho ku yeenda.²⁰ Mmi, vone, mukulwaakazi, yaa vaalyi ku lwaala vutuku vo ku itika malaha zirimo zimana ikumi ne zoo vere, ne iza ku masulye aakwe, cho ku woonda ijira lye chizwaato chaakwe.²¹ Ka kuti a va lyilwiiri kuti, chiini naa woonda vulyo chizwaato chaakwe kani holye.²² Mmi Jeeso cho ku sandumuka chiinga a mu vona, cho kuti, mwaana, humbulyesehe; itumero yaako chiya ku hoza.²³ Mmi Jeeso chiinga eza mu inzuvo ye induna, cho ku vona va zaanisa zilyizo ne vantu ni va kweete kulyira,²⁴ Naa cho kuti, "Muyeende, ka kuti mukazanaana kaa fwiire, mmi u lyeere. mmi ni va museka cha kanyanso."²⁵ Mmi ikunga chinga lyaa zwiisikizwa hanze, iye cho ku injira, cho ku ka mu wonda che iyaanza, mmi muhwiire naa vuuka.²⁶ Makande che ichi

chintu cho ku izivika mwe iyo inkanda yonse.²⁷ Mmi Jeeso chingaa zwa uuko, vahofu voo uvere cho ku mu shaala mu masulye, ni va kaya vu huwa, ni vati, uuwe mwaana wa Daafita, ko u tu fwiire inse.²⁸ Mmi chingaa sika mu inzuvo, vahofu cho ku iza kwaalyi: Jeeso mpaa aha haa va cho kuti, mu zumina kuti ni woola ku mu chitira vulyo? Ni va mu cho kuti "Eni, Simwiine."²⁹ Lyinu iye mpaaha ha woonda menso aavo, naati, ku mu pangahalyire ku ya che itumero yeenu.³⁰ Mmi menso aavo ni e wuka; Jeeso lyinu cho ku va cho kuti, mu vone kuti ka kwiina yo wiiziva iyi indava.³¹ Mmi aavo, chinga vaazwa aaho, cho ku ka izuza ilyi ikande mweecho chisi chonse.³² Ivaati aavo vakwaame voovere chi va ka zwiire, muvone, mukwame yaa sa wambi yaa va injiirwa idimona naa ka lyeetwa kwa Jeeso.³³ Mmi lyiinu idimona chiinga lyaa zwiiswa, cho ku waamba.Vunnginngi vwa vantu cho ku shaala va komoketwa, ni vati "Ichi ka chiini ku vonwa vuti mwa Isiraere."³⁴ Mmi Vafarasayi va vaalyi kuti, "Che induna ya madimona,u zwiisa madimona."³⁵ Mmi Jeeso naa yeenda muzi ne muzizana, naa kaya vu ruta mu masinagoge, naa hasa muleza wo mvuso,naa hoza vutuku vumwi ni vumwi mane ne malwaalyira onse mu vantu.³⁶ Mmi chingaa vona vunngi vwa vantu, cho ku va fwiira inse, mukuti chi va vaa katazehete ne ku honyeha, Va vaalyi ku kola sine iri imberere zi seena mulyisani.³⁷ Cho ku cho varutwana vaakwe kuti," Ku sinza kunngi, mmi vatendi vache; ³⁸Lyinu mpaaho mu rapere Simwiine wo ku sinza kuti a tumiza vatendi mu ku sinza kwaakwe.

10

¹Jeeso naa sumpa varutwana vaakwe veena ikumi ne toovere, cho ku va ha ziho mu inhuho imbilaala, kuti va zi zwiise, mane ne kuhoza matuku ne malwaalyira onse.² Mmi lyinu mazina a va Apositoloyi nje aa, we ntanzi, Sayimoni, (hape yo u sumpwa Pitorosi), ne Enduru mukulwe; Jemusi mwaana wa Zebediya ne Johani mwanche. ³Filipo, Batholomeu; Toomasi, ne Mateu yo u kunganya mitero; Jemusi mwaana wa Alufeyaasi, ne Thadausi ; ⁴Sayimoni we mpumpu ne Judaasi Isikariyota, ya a va manini wa muwuzi.⁵ Vo vwaava veena ikumi ne toovere, Jeeso naa va tuma cho ku valaya kuti, mu siye ku ya ku ve inkanda, mane nangati mu mizi ya maSamariya, mu siye ku injira mwa teni; ⁶Mmi vulyo mu kwiya ku imberere ze inzuvo ya Isiraere zi zovete. ⁷Mmi muyeende, ni mukaya vukutaza ni muti, mvuso wo ku iwulu chi wiina hafwihi.⁸ Mu hoza va lwaala,mu vuusa vafwiire,mu joloza va si ziseenda mane ne ku zwiisa madimona.mu vaa heewa ne ku seena ituwero,muhe ne ku seena ituwero. ⁹Mu siye ku hinda igauda, isilifera nandi ikopori mu zikwama zeenu. ¹⁰Mu siye ku hinda chihindiro cho musipiri nangati chizwaato chimwi he mbalyi,nandi nsaangu nandi inkolyi, mu kuti mutendi u swanerwa ne zilyo zaakwe. ¹¹Muzi umwi ne umwi weeti ne mu injire mu uyi,mu sake yo u swaneere cho ku ikala kwateeni mbwiteeri chi na ni mwa nyemuka. ¹²che mu injira mu inzuvo, mu rumeresi. ¹³cho kuti inzuvo i swaneere,ikozo yeenu ive ku ilyi. cho kuti ka i swaneere, ikozo yeenu i mu voolyere. ¹⁴Kwaavo va sa mu tambulyi nandi ku teeka manzwi enu, che mu zwa mwe iyo inzuvo nandi muzi, mu kunkumune isuko lya matende eenu. ¹⁵Vusakusima ni mi lwiira, ka ku ve ku ina vutuka ku mizi ya Sodom ne Gomora mu izuva lye ikatulo ku zamba kwa iyo mizi. ¹⁶Mu vone,ni mu tumisa sineeri imberere mukati ka vaasiibwe,lyinu hee,mu talyife sineeri inzoka mmi cho ku vula vuvilaala sineeri inkuva. ¹⁷Mu mamere vantu! Ka va mu twaalye mu zikota, mane ne ku mu injirika mu masinagoge aavo. ¹⁸Mane ka mu lyeetwa ha vusu vwa vavusi ne vasimwiine che ivaka lyaangu, ku chitira vupaki kwaavo ne ku vantu ve zisi zinngi¹⁹Ha va mu lyeeta, mu siye ku vireera cho kuti mu mu wambe vulye nandi nzi, mu kuti zi mu lukera ku wamba ka mu zi heewa mwe icho chivaka. ²⁰Mu kuti ka heena unwe mwe eti ne mu ku wamba mmi ka ku ku wamba luhuhu lwe Isheenu yeeti naa mambe mweenu.²¹ Mwaanaswiisu kaa lyeete mukwaamekuninaakwe ku lufu, ne isi o muntu mwaane. Vaana ka va vukulukire vuzaazi vwaavo ku chita kuti vee ihaiwa. ²²Ka mu toyeeva ne zumwi no zumwi che ivaka lye izina lyaangu. Mmi yeeti naa wonderere mbwiteeri ku mamanmani, uuzo muntu kaa vulukwa. ²³Ha va mu kataza mu munzi umwi mu ngombweere koo umwi, mukuti vusakusima ni mi lwiirite, keeti ne mu mane mizi yonse mwa Isiraale Mwaana O muntu naa seeni ku sika.²⁴ Murutwana ka heena mukando ku muruti waakwe, mane ne muhikaana ku va he iwulu lya simwiine waaakwe. ²⁵Ku lyikeene kuti murutwana a swane ne muruti waakwe, mane ne muhikaana a swane ne simwiine waakwe. Cho kuti va sumpite muhitizi we inzuvo Bilizebule, lyinu mazina aavo ve iyo inzuvo aawo mu a viihire hayi!²⁶ Lyinu he mu siye ku va tiya, mukuti ka chi heena chi wungwiirwa chi seeti ne chi tondezwa, mane ne chi lyi wunngwiire chi seeti ne chi izivwa. ²⁷Chi ni mu lwiira mu keerima, mu chi wambire mu iseri, mane ne chi mu zuwira kungsi mu matwi eenu, mu chi wambire ku iwulu ha iwulu lya mazuvo.²⁸ Mu siye ku tiya avo va woola ku ihaya muviri ni va sa wooly ku ihaya luhuhu. Kunzelyaaho,mutiye yoo uwola ku sinya konse muviri ne luhuhu mu ibimbiri. ²⁹Aa tunsinsi toovere ka tu wulyi isherenyi lyi niinizana? Mmi mane ka kwiina kaamwiina kaato ka wiira hansi kwanda izivo ye Isheenu. ³⁰Lyinu mane ne isuku ze mitwi yeenu zonse zi valyitwa. ³¹Mu siye ku tiya. Mu sakahala ahulu ku zamba tunsinsi tungitungi. ³²Lyinu hanu yoo u ha vupaki chaangu ha vusu vwa vantu, ka ni he vupaki chaawe ha vusu vu vataayo ku iwulu. ³³mmi yo u ni kanana ha vusu vwa vantu, ka ni mu kaane havusu vu vataayo ku iwulu. ³⁴Mu siye ku zeeza kuti ni va iziri ku lyeeta ikozo mu inkanda. Ka heena ni va iziri ku lyeeta ikozo, ni vaa lyeeti chilwiisaniso. ³⁵Mu kuti ni vaa iziri ku chita kuti mukwaame a lyi lwiisa ne isi, ne mwaanakazana ne nnyina, ne mwaanazaala ne nnyinazaala. ³⁶Zira zo muntu ka ive avo ve nzuvo yaakwe.³⁷ Iye mwiine yo u suni isi nandi nnyinaku ni zamba ka ni mu swaneere.Mane naaye yo u suni mwaana kazana aakwe nandi mwaanaswiisu waakwe ku zamba ime kaa ni mu swaneere. ³⁸Iye mwiine yaa sa hindi chifapaano chaakwe cho ku ni ichirika ka ni mu swaneere. ³⁹Iye yoo u u lyi waanina vuhalo vwaakwe ka vu mu zovere.Mmi iye yoo u zoverwa vuhalo vwaakwe che ivaka lyaangu kaa a vu waane.⁴⁰ iye yoo mu tambula,u tambula ime, mane naaye yoo ni tambula u tambula iye yaa va ni tumi. ⁴¹Iye yoo u tambula muporofita mukuti muporofita ka a waane mupuzo wo muporofita.Naaye yo u tambula mushiyami mukuti u shiyeeme kaa waane mupuzo wo mushiyami.⁴² Mwiine yoo u ha kwaava va niinizana,

nandi inkomoki ya menzi a tontola kuti vanywe, mukuti murutwana,vusakusima ni mu lwiirite, ka kwiina mweeti naa zoverwa mupuzo waakwe.

11

¹Ni kweeza ku hita vuti, kuti Jeeso chiingaa mana ku laya varutwana vaakwe veena ikumi ne too uvere, naa katuka aho naa kaya ku ku ruta ne ku kutaza mu mizi yaavo. ²Mmi lyiinu Johani chingaa zuwa neena mu intorongo misevezi ya Jeeso, cho ku tuma varutwana vaakwe voo uvere, ³Cho ku ka mu cho kuti, njoowe yoo lukeere ku iza , kamba tu lyiindire zumwi?⁴Jeeso naa va itava 'Mu kwiya mu ka lwiire Johani iizo zintu zi mu zuwa ne kuvona. ⁵Vahofu vakweete ku vona, vaghonko vakweete ku yenda, ve imbingwa vakweete va jolola, vafwiire va kweete va zuwa, vafwiire va kweete va vuuswa, mane ne vahumanehi va kweete va zuwa mulaeza. ⁶Mane ku sehuheere iye yaa seti naa chunchune hanngu."⁷Mmi chinga vaa katuka, Jeeso cho ku taanga naa lwiira vunngi vwa vantu ka ha Johani, Mu vaa yeendeere ku ka vona nzi ku nkanda?Luhe lu vaa kweete ku nyungooswa ne luuho? ⁸Mmi mu vaa yeendeere ku ka vona inzi? Mukwaame yoo zweete zizavalo zi huva? Mu vone, kana vaa zwaata zizwaato zihuva vee kala mu marapa o vu simwiine. ⁹Mmi unwe mu vaazwi ni muti mu ka vona nzi- Muporofita? Eeni, ni mulwiirite, mane ne ku zaamba muporofita. ¹⁰Uuzu njeeje, u ku ngolyetwa ka haakwe, 'Vone, ni tuma muhikaana wangu ha vusu vwaako, yeti a ku vaakanyeza nzira yaako ha vusu vwaako."¹¹Vusakusima ni mulwiirite, kwaavo va vaa zaalwa ne vakulwaakazi, ka kwiini ku zaalwa mukaando iiri nje Johani yo u koloveza: mmi che yimwi inzira hape iye yoo hiindwa kuti mu niini mu muvuso we iwulu mukaando kwaalyi. ¹²Mmi kuzwa mu mazuva a Johani siku koloveza kuiza ku sika suunu hanu muvuso wo ku iwulu wiina ne ku fosekezwa, mmi mane zifosi ziwu hiinda cha mahoonda. ¹³Ka kuti vaporofita vonse ne mulao va vaa porofiti mbwiita ku iza mu inako ya Johani. ¹⁴Mmi mane kalyi mu woola ku taambula, nje Elija, yaa vaa keeza. ¹⁵Iye yo wiina matwi o ku zuwa a woolye ku zuwa. ¹⁶Hape mane muni swanise ava vantu ve yinu inako choo vulye? Ku kola mane iiri vahwiire veena ha musika ni va kweete ku sumpa vakwaavo, ¹⁷Ni vaati, tu va muziimbiri, mmi ka heena mu vaa zaani, tu va mulyiriri naaho hape ni mwaa vula kulyira. ¹⁸Ka kuti Johani a veeza na asaa lyi chinkwa nandi kunywa vujwara vo muwoomba mmi ni vaati, 'wiina idimona.' ¹⁹Mwaana wo Muntu a veeza naa lya ne kunywa mmi vati, 'Muvone, wiina indhiisisa ne vukolwaavi, mulyikani wa vasi ku kunganya mitero ne vachiti vo vuvilaala!' Mmi kutalyifa ku shiyamiswa ne misevezi yaakwe. ²⁰Mmi naa tannga ku nyansa mizi yaava tenderi misevezi yaakwe cho vunngi mukuti ka heena va va lyi nyansa. ²¹"Ku mayivite uwe, Korazine! Ku mayivite uwe, Bethesaida! Kalyi misevezi iyi mikaando ni yi vaa ka pangitwa kwa Taya ne Sidona, ni va va lyinyansa kalye cho ku zwaata masaka ne ku lyi itira itwe. ²²Mmi ni mucho kuti, ka ku shiyamere Taya ne Sidona mu ikatulo, kwaanda enu. ²³Uuwe, Kaperaname,u teeri ka u nyemwiinwa ku iwulu?Nee, ka u susikizwa ku Ihere.Ka kuti kalyi misevezi mikaando, yi vaa pangwa mwaaako, ni yi vaa chitwa kwa Sodoma, ni yi sana yi vaa hiishwa ne suunu vuti ni yi siina kwa teni. ²⁴Mmi ni mu cho kuti, muzi wa Sodoma ka wu woolye ku shaazwa mu ikatulo kwaanda eenu. ²⁵Mweeyo inako Jeeso naa cho kuti, ni lyi tamera, kwaako uuwe Taayo, Simwiine we iwulu ne inkaanda, ka kuti u vaa wungwiiri iizi zintu va talyifite ne veezi zintu, mmi cho ku zi tondeza ,va saa rutehete, sineeri vahwiirezana. ²⁶Nagati vuti Ita mu vaa voni ni kwiina nenza mu menso ne ha vusu vwaako. ²⁷Zintu zonse ni zi heerwa ku zwa kwa Taayo hape ka kwiina muntu yo wiizi mwaaana, mbwiita Taayo mane kakwiina yo wiizi Taayo mbwiita mwaaana, ne kwaalyi iye mwaaana kwa saka kulyi tondeza. ²⁸Mwiize kwangu, unwe mu vonse mu tenda mane ne mu suntiiswa miziyo yeenu, mmi ime mu ni muhe ku huuza. ²⁹Mu hinde ijookwe yaa nngu mu lyi tute kwaangu. ka kuti ni shiyeeme ne ku lyi twaala hansi mu inkulo, mmi ka mu waane ku huuza kwe inkulo zeenu. ³⁰Ka kuti ijookwe yaa nngu inhuva, ne muziyo wanngu mu pempu.

12

¹Che iyo inako Jeeso naa hita mu luwa mu luzuva lwe inSavata mmi varutwana vaakwe ni va fwiire inzala, cho ku taanga ni va choola vuheke ni va lya. ²Mmi Vafarasayi chiinga vaa vona vulyo cho ku mu cho kuti, koo u vone varutwana vaako va kweete ku chita chisaa swaneezi ku chitwa lwe inSavata ku ya cho mulawo. ³Mmi naa va cho kuti, Ka heena mu vaa valyi cha ava pangi Daafita, cho u fwiire inzala, naavo vaa veena naavo? ⁴A vee njiri mu inzuvo yee Ireeza cho ku kalya chinkwe cha ha vusu, chaa sana a vaa swaneezi ku lya mane ni chi saa zumininwa ku vaa valyi ku kaya vu yenda naavo mbwiita vapurisita?⁵Kamwiini ku vala mu mulao, kuti lwe inSavata vapurisita va choola inSavata mu itempere mmi ka veena mulandu? ⁶Mmi ni mu cho kuti, mukaando ku zamba itempere zunuu.⁷Mmi kalyi mu va izivite kuti ichi tarusa nzi, "Ni saka inse vulyo kwaanda e chitavero, ni mu sana mwaa tovoosa vantu va seena mulandu. ⁸Ka kuti Mwaana wo Muntu nje Simwiine hape we izuva lye inSavata.⁹Mmi chinga a zwa uko, cho kuya ku iSinagoge ¹⁰Mmi vone mukwaame we iyanza lyi zuminiine.Vafarasai cho ku vuusa Jeeso kuti " Aa ku zuminiinwa mu mulao ku hoza lwe inSavata?" kuti va woolye ku mu kaya teni. ¹¹Mmi nnaa vati, Yi woola kuva njeeni mukwaame mukati keenu, yoo chita kuti neena imberere yiimwiina, mmi cho ku ka wiira mu chisima lwe inSavata, aa keeti choo u ka yi woonda cho ku yi zwiisa? ¹²Ka munahane lyinu kuti muntu iye wiina musula u sika hayi ku zamba imberere? Chinngi lyiinu ku lukite ku panga chi shiyeeme lwe inSavata. ¹³Iye lyinu mpwaa teerere uzu mukwaame, vungunune iyanza lyaako, mmi naa lyi tapulula; mmi cho ku voozekezwa, mane iri nje lyimwi. ¹⁴Ku zwaaho Vafarasayi ni vaa yeenda, cho ku kee kala chikota ka haakwe, kuti mpohona chi va mu ihaya vulye. ¹⁵Mmi lyinu Jeeso chingaa lyemuha, cho ku zwa kwa teni, cho ku ya kuungi. Mmi vantu vaangi ni va mu ichirira mane naa va hoza vonse; ¹⁶Cho ku va kumbiira kuti sanzi ni va mu izivahaza: ¹⁷Kuti ku woolye ku pangahala chi vaa wambwa ne muporofita Isaya cho uti, ¹⁸Hoo vone muhikaana waangu, u ni vaa lyiketeri;

uni suni, iiye wo luhuhu lwaangu mulu lyitumera: Kani viike luhuhu lwaangu mwaalyi, mane kaa zwiisa ikatulo ku vee inkanda.¹⁹ Keeti naa toondeke, nangati ku huwa; mane nandi muntu yeti naa zuwe lyinzwi lyaakwe mu nzira ka a kwiina.²⁰ Ne luhe lu nguzuvukite keeti naa lu choolye, mane ne ikaandera lyi saka ku zima keeti naa lyi zime, ku chita zo ku hite ikatulo ku ku zunda.²¹ Mmi mu izina lyaakwe njeeti ni ku ve ne isepo ya vantu ve inkanda.²² Lyinu cho ku lyeeterwa yaave njiirwa idimona, naa saa voni mane ne ku wamba: mmi naa mu hoza, mpaaha haa taanga ku vona ne ku waamba.²³ Mmi vantu vonse ni vaa shaala va komoketwa, ni vati, Aa uuzu iwoola ku va iiye mwaana wa Daafita?²⁴ Mmi Vafarasayi chinga vaa zuwa, ni vaati, uuzu muntu kaa zwiisa madimona, mbwiita cha simwiine wa madimona, Bilizebule.²⁵ Ka kuti Jeeso a veezi minahano yaavo, naa vati, muvuso umwi ne umwi ulyi lwiisa ka wuwe; mane nne umwi ne umwi muzi nandi inzuvo ilyi lwiisa keeti ni yi ziime:²⁶ Lyinu haiva Saatani u lyi woonda cho ku lyi vukuntira kuna mwiine, u lyi lyi patalalyeza; muvuso waakwe lyinu ka wu ziime vulye? ²⁷Haiva kuti lyinu ime ni zwiisa madimona cha Bilizebule, vaana veenu aavo va zwiisa chaani? Cho kuva vulyo ka va ve vawatuliyi veenu.²⁸ Mmi lyinu haiva ni zwiisa madimona cho luhuhu lwe Ireeza, lyinu aho muvuso we Ireeza u mu sikiire.²⁹ Kamba lyiinu, muntu kee njire vulye mu inzuvo yo muntu yoo kolyete, cho ku hiinda zivya zaakwe, ka mbwiita haa musumina? Lyinu njeeti cho u woola ku hinda zivya zaakwe mu inzuvo.³⁰ Iiye yaa seena naame u ni lwiisa; mane naaye yaa saa kunganya naame u ni patalalyeza.³¹ Chinngi ni mucho kuti, zivi zonse ne mutukano wonse ka zi wonderwa vantu: mmi mutukano u lyi lyivaheenywa ne Luhuhu lu Jolola keeti ni ku ve ne ku woonderwa ko muntu mwa teni.³² Mmi zumwi no zumwi yoo u wamba vuvilaala cha Mwaana wo Muntu, kaa woolye ku wonderwa: mmi iiye yeeti naa wambe lyinzwi lyi saa shiyeeme ku Luhuhu lu Jolola, keeti naa wonderwa, nangati mwe iyinu inkanda nandi mu ikeeza.³³ chisamu kuti chi shiyame ne zihaantu zaacho zi shiyame, nandi pange chisamu kuti chi viihalye ne zihaantu zaacho zi viihalye, mukuti isamu lyi izivwa che zihaantu zaalyo.³⁴ Uunwe mu vaana ve inzoka, mu kuti mu va vilaala, mu woola vulye ku wamba zintu zi vilaala. Mu kuti mu vunngingi vwe inkulo kalomo ka wamba ni ku zwa mukati.³⁵ Muntu yo u shiyeeme ku zwa mu maviikiro a shiyeeme e inkulo yaakwe u zwiisa zi shiyeeme, ne muntu ya a saa shiyeeme ku zwa mu maviikiro a saa shiyeeme e inkulo yaakwe u zwiisa vuvilaala.³⁶ Mmi ni mu cho kuti, lyimwi ne lyimwi lyinzwi lyo ku lyi waambira vulyo lyeeti naa wambe muntu, kaa lyiitavire mu lusiku lwe ikatulo.³⁷ Mu kuti, cha manzwi eenu mu keeza ku shiyamiswa mane cha manzwi eenu mu keeza ku zekiswa.⁴⁰³⁸ Mpaaha vamwi va vangolyi ne Vafarasayi cho ku itava, ni vati, "Muruti, tu saka ku vona chishupo chi zwa kwaako."³⁹ Mmi Jeeso a va itavi naa va cho kuti, "Luzuvo lu sanguheere lu saka chishupo. Mmi ka kwiina chishupo cheeti ne chi heewa kunze lyeecho cha muporofita Joona."⁴⁰ Mukuti sina Joona haa veena mu ivumu lye inswi inkando mazuva oo tatwe ne masiku oo tatwe, ne Mwaana wo Muntu naaye kaa ve mu inkulo ye inkanda mazuva oo tatwe ne masiku oo tatwe.⁴¹ Vantu va Ninive ka va ziime mu ikatulo no ulunu luhasi cho ku lu nyansa. Mu kuti aavo vava woolyi ku lyi nyansa Joona cho u kutaza ku valyi, mmi mu vone , mukaando kwa Joona zunuu hanu.⁴² Naarukazi yoo u zwa kuka haati ka mamonso kaa ziime ku ikatulo ne vakwaame voo lunu luhasi, cho ku va nyansa. A va ka zwi ku mamanimani e inkanda ku iza ku zuwa vutalyi vwa Solomoni, mmi mu vone mukulwaana kwa Solomoni zunuu hanu.⁴³ Luhuhu luvilaala ha luzwa mu muntu, lu hita mu seena menzi ni lu kaya vu saka ha lu woola ku huuza mmi cho ku sa ha waana .⁴⁴ Ku zwaaho cho ku lyilwiira kuti, "Mu ni voolye ku inzuvo yaangu kuni va kazwi." Mu ku ka voola lu waana inzuvo chi i vaa kulwa mane chi i viikitwa nenza.⁴⁵ Lu voola, cho ku ka hinda vamwaateni va kavalo ka mana iyaanza ne too uvere va vilaala ahulu ku lu zaamba, ku zwaaho zikeezo ku ikala mwa teni zonse. Ku zwaaho chiziimo cho uzo muntu cha mamanimani chi viihala ku zamba lwe ntaanzi. Mweeti ni ku chitahalyire lunu luhasi lu vilaala.⁴⁶ Cho u sii kweete ku wamba ne vantu, mu vone, vaanyina ne vanche va vaa ziimi hanze ni va saka ku wamba naaye.⁴⁷ Umwi cho ku mu cho kuti, "Vone vannyoko ne vanche vaako veena hanze, va saka ku waamba naawe."⁴⁸ Mmi Jeeso naa itava cho ku cho yaa a va mu lwiiri kuti, "Vammayo nje vaani? Ne vanchevaangu nje vaani?"⁴⁹ Mmi naa vungununa iyaanza lyaakwe cho ku toondeka varutwana vaakwe cho kuti, mu vone vammayo ne vanche vanngu!⁵⁰ Ka kuti iini ne iini vulyo yeeti naa pange ku suna kwa Taayo yo wiina ku iwulu, yooyoozo nje mwanchangu ne nchiizhangu ne vammayo

13

¹Mu izuva lyi swana Jeeso nnaa zwa mu inzuvo, choku kee kala ku imbalyi yee wate.² Ku zwaaho vantu vaangi choku taanga kumu kuungahanera, kuvaa chiti kuti mane aka taante mu chisepe, choku ikala; mmi vantu vaangi voonse nni va ziimeene he irizo.³ Mmi nna waamba zintu ziingi naavo che ingulyi, naati, mu vone, mu viyaalyi avaa zwi choku ka viyaala; ⁴Mmi chiingaa viyaala, zimwe intaanga nni zaa wiira kuumbalyi yee nzira, zizuni nni zeeza choku zilya: ⁵Zimwe nni zeeza ku wiira mulu vwuevwee, muku sana ku veena ivu lyiingi: hoohwaaho vulyo nni zaa mena, ka kuti keena ha veena ivu lyii chiire. ⁶Mmi izuva chiinga lyaa taantuka, zimenaantu za teni choku vavuka; hape nne kuti keena zi veena mihisi, choku shaala zi swavite choku zuma.⁷ Zimwe iizo nni zaa wiira mu miiya; miiya nnaayo choku kula, choku zitwa: ⁸Mmi zimwe nni zaa wiira mu ivu ilotu [lyi shiyeeme], choku zwiisa zilyio, zimwe zilyio ziina miyandamiyanda, zimwe ziina makumi a mana iyaanza nne lyii mwiina, zimwe makumi oo tatwe. ⁹Iiye yo wiina matwi a zuwe.¹⁰ Mmi varutwana nni veeza, choku mucho kuti, chiinzi hoo waamba nnaavo che ingulyi? ¹¹Iiye nnaa vee tava nnaati, ka kuti ku heerwa uunwe ku iziva indava zilyi wungwiire zo muvuso we iwulu, mmi ku valyi kava heerwa. ¹²Ka kuti zimwe nne zimwe yoo kweete, kaa weererwa, mane kaa wane vuungi: mmi zimwe nne zimwe yaa seena, kaa hiindirwa nne chimwew nne chimwe chaa kweete.¹³ Lyiinu chiingi nni waamba nnaavo che ingulyi: ka kuti va vona mmi kava voni; va zuwa mmi kava zuwi, mane nne ku lyemuha mmi kava lyemuhi. ¹⁴Mmi mu valyi ku izuzirizwa chiporofita cha Isaya, chiti, kuti, choku zuwa kamu zuwe, mmi keeti nni mu lyemuhe; mane nne ku vona kamu vone, mmi keeti nni mu lyitute.¹⁵ Ka kuti inkulo za

vantu zii zwiire ikwe, mane nne matwi aavo a kaangwa ku zuwa, mmi menso aavo naawo ee iyeere; ku chitira kuti saanzi nni kuvi inako iiyo chaayo yeeti nniva vone cha menso kamba ku zuwa cha matwi aavo, mane nne ku lyemuha che inkulo zaavo, mane kuti va saanduke, ku chita kuti nniva hoze.¹⁶ Mmi vulyo, ku sehuheere menso eenu, ka kuti a vona: nne matwi eenu, ka kuti a zuwa.¹⁷ Choku izula nni kucho kuti, vaangi vava porofita nne vantu va jolola va vaalyi ku lakaza ku vona zimu kweete ku vona, mmi mane ka heena [keena] vava zi voni; mane nne ku zuwa zoo zweezi zimu kweete ku zuwa mmi ka heena [keena] vava zi zuwi.¹⁸ Mmi lyiinu mpaaho mu zuwe ingulyi yo muvialelyi.¹⁹ Zumwe nne zumwe haa zuwa mulaeza wo muvuso, choku saa wu lyemuha, mpaaha lyiinu ku iza yoo fosaheere, choku iza ku tootoola zoonse zaa viealwa mu inkulo. Yo wiina vuti njoozu yaava taambulyi imbuto choku wiira mu inzira.²⁰ Mmi iye woku taambula imbuto mulu vweevwe, yoo swana njeeye woku taambula lyinzwi choku saanga haa mana kulyi zuwa;²¹ Njeeye yoo waanika keena mihisi mwaalyi, uva vulyo nenza lu vakazana; Ka kuti mulyiko nne ku nyaandiswa hazi taanga che ivaka lye IREEZA, kaa lyeehi ku taanga ku nyeerwa.²² Mane nnaaye yoo taambula imbuto mu miiya njeeye yoo zuwa lyinzwi; mmi choku tokomera zintu ze inkaanda, mane nne ku ziyereha koku saka ku huma, ku hiinda choku tutumiza lyinzwi, mane muntu wa teni wu[u] manina nnaa seena zihantu.²³ Mmi iye yoo taambula imbuto mu ivu ilotu njeeye yoo zuwa lyinzwi, choku lyi lyemuha nenza; muku manina chikwaava nne zihantu, ha zwa, zimwe ziina mwaanda, zimwe makumi a mana iyaanza nne lyii mwiina, nne makumi oo tatwe.²⁴ Nnaa waamba imwe ingulyi ku valyi hape iiti, Muvuso wok u iwulu u swana nne mukwaame yaava viealyi imbuto yii shiyeeme mu iwa lyaakwe: ²⁵ Mmi vantu chivaa sii lyeere, chira chaakwe choku iza ku vieala mukula mu mahira, choku lyi yeendera inzira yaacho. ²⁶ Mmi makova chiinga aa zwa, mane nne zihantu, mukula nnaawo choku lyi toondeza. ²⁷ Mpaaha vahikaana vaakwe hava veeza kumu lwiira kuti, simwiine, Aah keena uvaa viealyi imbuto yi shiyeeme mu iwa lyaako? Lyiinu mukula uka lyi zwiira kuhi? ²⁸ Nnaa vacho kuti, chira inji chivaa pangi vulyo. Lyiinu vahikaana choku mucho kuti, chiinzi hoo satu lawiiri [lawulyiri] kuti tuyende tuka pute? ²⁹ Mmi nnacho kuti, Eeh; Ka kuti ha mucho kuti muka nyukula mpoona chimu ka nyukula kwa teni nne mahira. ³⁰ Mu siye ku kulye haa mwiina mbwiita inako yoku siinza: mmi mu inako yoku siinza kani cho va siinza, mu kunganye mukula piri, cho tungata tungata kuti ze wu hiishwa: mmi mahira aawo mua kunganyeza mu chishete chaangu. ³¹ Choku valwiira imwe ingulyi hape nnaati, muvuso wok u iwulu u kola mane iiri lutaanga lwa kapuraanga, luti muntu chiinga alu hiinda, choku lu vieala mu iwa lyaakwe: ³² Ulo toota lu voneeka vuniini mu intaanga zoonse: mmi vulyo halu kula, iva isamu, lyi chita kuti, mane zizuni ze inkaanda ziiza choku iiza ku ikala mu mitavi ya teni. ³³ Nnaa waamba imwe ingulyi ku valyi hape, Muvuso woku iwulu wu[u] kola mane iiri chivirisa, mukulwaakazi chaa va hiindi, choku viika mu vusu voo tatwezana, mbwiita chiinga kwaa vira koonse. ³⁴ Jeeso nnaa waamba zoonse iizi zintu ku vuungi vuungi che ingulyi; kwaamba kwaakwe koonse nni yaava ingulyi ku valyi: ³⁵ Kutu chaava waambi muporofita chii zuzirizwa nnaati, kani wulye kalomo kaangu mu ingulyi; Kani waambe zintu ziti chiinga zi vaati ziku wungulwa inkaanda nniiyi seeni ku pangwa. ³⁶ Lyiinu Jeeso nnaa vacho kuti va kwiya, iye choku injira mu inzuvo: mmi varutwana vaakwe nni veeza kwaalyi nni vati, Tulwiire ingulyi yo mukula we iwa. ³⁷ Nnaa vee tava nnaati, Iye yoo vieala imbuto yi shiyeeme nje mwaana wo muntu; ³⁸ Iwa kuteewa inkaanda; imbuto yi shiyeeme kuteewa vaana vo muvuso woku iwulu ; mmi mukula nje vaana va yoo fosaheere; ³⁹ Mmi chira chiva wu viealyi nje Javulusi; ku siinza nje mamanani ee yinu inkaanda. ⁴⁰ Lyiinu siina mukula hawu putiwa choku hiishwa cho mulyiro; voovo vulyo mweeti nni kuve ku mamanani ee yinu inkaanda. ⁴¹ Mwaana wo muntu kaa tuminize mangiloyi aakwe, mmi mane kava kunganyeza haanze lyo muvuso chimwe nne chimwe chi kupisa [chi nyeeza] nnavo va panga vuvilaala. ⁴² Kava hiinde choku ziindirwa mu ibiimbiri: Kaku kwiina ku wuunzula nne ku lyira inkuunkuma. ⁴³ Mpaaha lyiinu va shiyeeme aavo kava ku vereenga mane iiri izuva mu muvuso we ishaavo. Yo wiina matwi oku zuwa aa zuwe. ⁴⁴ Hape, muvuso woku iwulu wu kola mane iiri vuhumi vu wuungwiirwa mu iwa; vu chita kuti muntu haavu waana, uvu wuungula toota, cho vuitumero [kusaanga] u yeenda choku ka wuza zoonse zeena nnaazo, choku iiza ku wula iilyo iwa. ⁴⁵ Hape, muvuso woku iwulu wu kola mane iiri muntu yo wiikala nna Ghana mavwe malotu, nnaa saka malotu toota: ⁴⁶ Yoo chita kuti, haa aka waana ivwe lyimwiina lyi dura, choku yeenda choku ka wuza zoonse zeenna nnaazo, choku kalyi wula. ⁴⁷ Hape, muvuso we iwulu wu kola mane iiri kanyandi, ka vaa soherwa mu iwate, choku ka woonda inswi zoonse: ⁴⁸ Ku chita kuti chiinga kee zula, choku ka kwiitira hee irizo, choku ikala haansi, choku taanga ku salyira [topera] mu kasuva zijolola, mmi imbilaala cho kuzi vukuntira kuungi. ⁴⁹ Voovo vulyo mweeti nni kuve ku mamanani ee inkaanda: Mangiloyi ka eeze, ku kauhanya vavilaala kuva shiyeeme. ⁵⁰ Mmi kava va sohere mu imbawula yo mulyiro: kweeti nniiku kwiina chilyiro nne inkuunkuma. ⁵¹ Jeeso nnaa vacho kuti, Aah mmi chimwaa lyemuha zoonse iizi zintu? Nni vaa muitava nni vaati eeni [ee] simwiine. ⁵² Lyiinu iye nnaa vacho kuti, mpaaha lyiinu kuti mungolyi zumwe nne zumwe yoo rutitwa chozo [chezo] muvuso woku iwulu ku kola mane iiri infumwe we inzuvo, yo woola ku zwiisa mwa teni zintu zi kulukulu nne zintu zi hiya. ⁵³ Mmi nni kweeza ku pangahala kuti, Jeeso chiinga mana iizi ingulyi, nnaa lyi yeendera. ⁵⁴ Mmi lyiinu chiinga eza mu inkaanda yaakwe, nnaa varuta mu mazuvo aavo e ituto, muva vaalyi ku shaala nniva zasi nne k uvula mate mutulomo, nni vati, uuzu unkosi aa maano uka a waana kuhi, mane nne misevezi iiyi mikaando vuti? ⁵⁵ Aah veesi ka mba vmapuraanga? Mane nne vaanyina ka mba vaMariya? Nne vaache ka mba vaJaakovo, nne Josese, nne Sayimoni, nne Judaasi? ⁵⁶ Nne vanchiishje voonse aah ka twiina naavo? Lyiinu iye uuzu unkosi iizi zoonse uka zi waana kuhi? ⁵⁷ Mmi nnaava kupa maaswe: Jeeso iye nnaa vata kuti, muporofita inako zoonse vulyo wuikala nnaa kutekeha mbwiita vulyo mu inkaanda yaazwa mu ilyi nne muirapani lyaakwe mwaasa heewa/waani ikute kamba ku kutekwa. ⁵⁸ Mmi nnaa vula ku panga zi komosa ziingi kwa teni che ivaka lyoku saa zumina kwaavo.

¹Che iyweeyo inako Heroda wo mu Tetiraka nnaa zuwa choku iziveeka kwa Jeeso, ²Mmi nnaacho vahikaana vaakwe nnaati; Uuzu infwee nje Johani yoo koloveza; chaaka vuuka kuva fwiire; chiingi misevezi mikaando chiyi kweete kulyi toondeza mwaalyi. ³Ka kuti Heroda a vaa manini waa woonda Johani choku mu viika mu intorongo che ivaka lya mukulwaakazi wo mwaanche Filipino waava lyi seseri. ⁴Ka kuti Johani ava mucho kuti, kaku shiyeeme mane ka heena cho mulao kuti umu sese. ⁵Chiingaati amu ihayire iyyi indava, choku tiya vuungi vwa vantu, ka kuti chiva veezi kuti Johani muporofita. ⁶Mmi mukiti wa mazaalo a Heroda chiinga waa sika, mwaanakazana wa Herodayasi choku va zaanina, mmi nnaa koonda Heroda[e]. ⁷Choku pangahala kuti amu sepise choku lyi kana kuti mwaa muhe chimwe nne chimwe cheeti amu kumbiire. ⁸Mmi iyye ka kuti chaava lwiiritwa nni vaanyina, kuti, muni viikire mutwi wa Johani mu impulyeeti. ⁹Mmi simwiine nnaalyi nyaansa: nniha kuva vulyo che ivaka lye isepiso nne kulyi kana, mane nne ku chitira nnaavo vaa vee keere nnaavo he itaafulye, nnaa lawula kuti vaka wu mulyeetere. ¹⁰Nnaa tuma kuti Johani aka kosolwa mutwi mu intorongo. ¹¹Mmi mutwi waakwe nni wa ka lyeetwa nni wiina mu impulyeeti, cho kwiiza ku heewa kamwalye: iyye choku wu twaala ku vaanyina. ¹²Mmi varutwana vaakwe cho kuiza, choku hiinda muviri waakwe, choku ka wu wuunga, choku yeenda choku ka lwiira Jeeso. ¹³Mmi Jeeso chiinga zuwa indava ya teni, choku zwa mu inkaanda ya teni, choku ichira chisepe, cho kuya ku inkaanda ye chikaka [chikwa] yiina kulyezana toota: Mmi vantu chiinga vaa zuwa kuti mu kwiina vulyo choku mu ichirira cha mateende nni vazwa mu mizi yaavo. ¹⁴Mmi Jeeso nnaa zwiira ku valyi choku vona vuungi vuungi vwaavo, choku va fwiira a hulu inse, choku hoza valweere vaavo. ¹⁵Mmi inako chiinga yaa yeenda, varutwana vaakwe choku iiza kwaalyi, choku mucho kuti iyyi inkaanda nje chikwa [chikaka] mmi mane nne izuva chilyi tenguha; vacho aava vantu va kwiya kwaavo, kuti va woolye kuya mmu mizizana vaka lyi wulyire zoku lya. ¹⁶Mmi Jeeso nnaa vacho kuti, kava lukeere ku katuka; nni mu seeni ku vaha zo kulya. ¹⁷Mmi nniva mucho kuti, kana hahanu twiina vulyo chiinkwe [masikono] chi mana iyaanza, nne inswi zoo vere. ¹⁸Nnaati, muzi lyeete kunu kwaangu. ¹⁹Mmi nnaa lawula kuti vantu vee kalye haansi mu lyaani, choku hiinda chiinkwe chi mana iyaanza, mane nne nswi zoo vere, choku lola ku iwulu, nnaa ziha mikoonde, choku chamuna ziinkwe nnaha varutwana vaakwe, aavo nnavo nni vaaha vantu. ²⁰Mpaaha vonse ha vaalya, choku ikuta: chiva kunganya vufwaafwaalyi choku manina vwe zuza ziviko zi lyikana ikumi nne zoo vere. ²¹Mmi aavo va vaa lyiire ipalo yaavo yi vaalyi ku woonda miyaanda miyaanda yi mana iyaanza yava kwaame vulyo, nni ku saa valyirwa vakulwaakazi mwa teni nne vahwiire. ²²Hoohwaaho vulyo lyiinu Jeeso nnacho varutwana vaakwe kuti va kee ichire chisepe, kuti va yeendere ku vusu kuya ku imwe imbalyi, chaa vaalyi kusii patalaza vantu kuya ku mizi yaavo. ²³Mmi chiingaa patalaza vantu kuya kwaavo, iyye choku ya ku iruundu nneena yeeyeena nnaaka rapera: mmi chiinga kwaa tenguha, nna waanika vulyo nneena yeeyeena. ²⁴Mmi lyiinu aaha chisepe iicho chichi vaalyi ku yeenda ha kati ke iwate, nni chi kaya vu kapantikiswa masuunda: Luuho lwa teni lu vaalyi lu kukuktu. ²⁵Mmi mu inako yaka kusasani ku siri ku luunza che inako yo vunne Jeeso choku ya ku valyi, nnaa kaya vweenda he iwulu lya menzi. ²⁶Mmi varutwana chiinga va muvona nnaa kaya vweenda hee wulu lya menzi mu iwate, choku lyi kalyilyirwa, nni vati, chipuku; choku shaala kwete [kete] valyi lyilyira vulyo muku tiya. ²⁷Choku hweera mpaaha Jeeso haa vava waambisa nnaati, mulyi saante hape chiinzi, ka njeeme; mu siye ku tiya. ²⁸Mmi Pitorosi nna mu itava nnaati, Simwiine haiva njoowe, nni chite kuti nnaame nni yeende he iwulu lya menzi nnini keeza kwaako. ²⁹Mmi nnaati, wiize. Mmi Pitorosi chiinga suuka mu chisepe, choku yeenda hee iwulu lya menzi, nna kaya kwa Jeeso. ³⁰Mmi chiinga vona luuho chilu huumpa, cho kulyi kalyilyirwa; choku taanga ku mina [kunywa tukope] choku kuwa, nnaati Simwiine nni haze. ³¹Choku hweera hoohwaaho Jeeso choku mu tambika iyaanza, choku mu woonda, choku mucho kuti, ooh uwe we itumero iniinizana, waa manina chiwaa vireerera nzi? ³²Mmi chiinga veeza mu chisepe, Luuho choku ziima. ³³Lyiinu aavo va veena mu chisepe cho kuiza kuku murapera, nni vati, cho vusakusima uwe nxu u [wu] mwaana we IREEZA. ³⁴Chiinga vaka suuka lyiinu, choku iza mu inkaanda ya Ganesareta. ³⁵Mmi vantu veeyo inkaanda chiinga vaa lyemuha kuti nkweena, nni vaa ngoombola ngoombola ku twaala mulaezawo kuti vaka lyeete vantu vaavo voonse va lwaala; ³⁶Mmi choku mu kumbiira kuti kalyi cho uva zuminina vulyo ku woonda ijira lye chizwwato chaakwe: chanalyiingi [chanavuungi] vavaa woondi va vaalyi ku hola.

¹Lyiinu nni kweeza Vangolyi nne Vafarasayi niveeza kwa Jeeso niva kazwa kuzwa kwa Jerusalema. Nni vati, ²Chiinzi varutwana vaako hava choola mulao wa vakulwaana? Ka kuti kava saambi ku mayaanza. Jeeso nne itava naati. ³Mmi nnaa vee tava nnaati, mmi lyiinu uunwe nnaanwe chiinzi hamu choola mulao we Ireeza che chizo cheenu? ⁴Ka kuti Ireeza a vawaanbi naati, kuteke veeso nne vaanyoko; mmi iyye a saa waambi vulutu che vaanyina ne veesi, chivu sakusima kaafwe. ⁵Mmi mucho kuti, zumwe nne zumwe yoo cho veesi nne vaanyina, imwi ni imwi ituso yo vaatambolyi ko zwa kwaangu lyino ne mpo izwa kwe Ireeza. ⁶uzu muntu ka swanerwa ku kututeka veesi. Che inzira molyi tokomulyesa lyinvwi lyi Ireeza che ivaka lye chizo cheenu. ⁷Uuye Vaitimukanyi, lyaaho Isaya avaa porofiti cheenu cho uti. ⁸Aava vantu vante temba vulyo cha kalomo mmi inkolo zaavo ziina kulye naame. ⁹Vani rapera vulyo, mane nni valyi rutira vulyo mulaezo o milao ya vantu. ¹⁰Mmi naa sumpa vuungi vuungi, choku vacho kuti, mu zuwe mane mu lyemuhe: ¹¹Chiinjira cha kalomo kachi sirafazi muntu; mmi mbwiita iicho chizwa cha kalomo ko muntu nji chi musirafaza. ¹²Mmi varutwana vaakwe nni veeza nivaa choku cho Jeeso, aah mane wiizi kuti Vafarasayi va kupeha, chiinga waa waamba iyyi indaava. ¹³Jeeso nne tava naati, chimwe nne chimwe chivyalo VaTaayo chivasana vaa vyaalwa nneTaayo kazi nyokolwa.

¹⁴Muva siye voo voona, vahitizi va sa vone. Cho kuti muntu asaa vone nna hitiire zomwi muntu, voonse kava ka wire mu ikoomba."¹⁵Pitorosi naa mu itava naati, tu lwiire ingulyi. ¹⁶Mmi Jeeso naati, "naanwe hape lyaaho ka muizi?" ¹⁷Ka mwiini ku vona kuti chimwe nne chimwe chiinjira cha kalomo chi hita mu ivumu, mane chi kazwe.¹⁸Mmi iizi zintu zizwa cha kalomo zi kazwa munkulo. Mane zi manina chizaa sirafaza muntu. ¹⁹Ka kuti kuzwa mu nkulo, kuzwa minahano mivilaala, ku ihaya, vunyaze, vuhuulye, vusa, ku haambiriza, nne ku tukana. ²⁰Zoo zweezi nje zintu zi sirafaza muntu. Mmi kulya cha maanza a saa saambite kaku sirafazi muntu. ²¹Mmi Jeeso nnaa zwa kwa teni, naaya mu zisi ziva Ture nne Sidona. ²²Mmi vone, mukulwaakazi wa Kanana nni kwaa zwiira chisi. Choku huwa naati, nni fwiire inse, uuwe Simwiine, mwaana wa Daafita; mwaana waangu wii njiirwa idimona. u ²³Mmi Jeeso naa vula kumu itava naangati kaniini. Mmi varutwana vaakwe nni veeza kumu kumbiira nni vati, mu hindike, u kwiite kuto tolyiya. ²⁴Mmi Jeeso netava naati, nni ka tumitwa vulyo ku imberere ze inzuvo ya Isiraere vulyo. ²⁵Mmi nneza kumu fukamina choku murapera nnaati, simwiine nni tuse." ²⁶Mmi nne tava chokuti, Kaku shiyeeme kuti nni hiinde zilyo za vahwiire choku ziha vaambwazana."²⁷Mmi nne tava kuti," vusakusima, Simwiine, mmi niha kuva vulyo vambwazana vati nni va tootoola tufwaafwaalyi twii kala nni tuwa hee taafulye yivaa mfumwaavo." ²⁸Lyiiu Jeeso nne tava choku mucho kuti, mukulwaakazi, itumero yaako inkaando. A kuku pangahalyire kuya cho moo sakiire." Mmi mwaana kazana waakwe nnaa hozwa cheeyo inako. ²⁹Mmi Jeeso nnaa zwa uuko cho kuya ku iwate lya Galaliya; cho kuya ku iruundu, choku kee kala kwa teni. ³⁰Mmi vuungi vuungi vwa vantu choku keeza kwaalyi, nni va keeza nne vachuunkuta, vasaavoni, vasaawaambi, vakosokete maanza nne mateende, nne vaangi vaangi vaalyi ko lwaala. Vava lyeetwa ha mateende a Jeeso, mmi nnaa va hoza: ³¹Vungi vwa vantu va va shaalyi ni va komoketwa vonse, choku ku vona zimumu nni zi waamba, veena vuholye vava shiwamisha, vachuunkuta nni vashiyama cho kuyeenda nenza, nne vasaavoni nni va taanga ku vona, mmi nni vaa teemba Ireeza wa Isiraere. ³²Jeeso nnaalyi sumpira varutwana vaakwe kwaakwe naati, "Vati nni fwiiriire aava vantu inse, ka kuti chi vaa hiinda nnaame hanu mazuva oo tatwe, mmi ka veena cho kulya. Mmi mane keeti chini vapatalaza che inzala vovuti, ka kuti va woola ku zuminina mu nzira. ³³Mmi varutwana vaakwe choku mucho kuti, "Nkukwihi ku tu woola kuka hiinde kuhi zinkwa mwee chinu chikaka zi chita kuti tu woolye kuva lyiisika voonse aava?" ³⁴Mmi Jeeso nna vacho kuti, "mwiina zinkwa zoolye?" Mmi nni vaati, zimana iyaanza nni zoo vere, ku zwaaho nne tuswiizana tuniini vulyo." ³⁵Mmi nnaa lawula vuungi vwa vantu kuti vee kalye haansi mu ivu. ³⁶Mmi nnaa hiinda zinkwa ziina ku mana iyaanza nne zoo vere nne tuswiizana, chingaa mana ko raperera ko kolyi tumera, nna gamuna cho kuha varutwana vaakwe. Mmi varutwana nni vaa ha vantu. ³⁷Mmi voonse nni vaa lyaa mane cho ku ikuta. Mmi choku tootoola tufwaafwaalyi tu vaa manini twee zuza magweetere a mana iyaanza nne oo vere. ³⁸Mmi aavo va vaalyi nni yaava vakwaame veena miyaanda yiina makumi oonne kwaandaa vakulwaakazi nne vahwiire. ³⁹Mmi Jeeso nnaa vacho kuti voolye mmi iye nnee chira chisepe nna kaya inkaanda ya Magadala.

16

¹Vafarasayi nne Vasadukayi nni veeza mmi choku mulyika nni va saka ku vona chishupo chizwa ku iwulu. ²Nnaa vee tava nnaati, chi chiri chiteengu, muti, Imbimbiyulu muyi kwiina nenza; Ka kuti iwulu mu lyi ku suviire. ³Mmi kaku sasani chokuti, ' muku ku viheere suunu, ka kuti imbimbiyulu yii suviire mane nne ku kopekeza: mwiizi ku talusa ke ihulu, ka mwiizi ku vona ziina mu imbimbiyulu; mmi kamu woolyi ku vona zi toondezi ze inako? ⁴Vantu va fosaheere nne vee zwiire vuhuulye va kaya vusaka chishupo; mmi ka kwiina chishupo cheeti va heewa, mbwiita chishupo cha Joona . Mmi Jeeso nnaa va siya choku lyiyeendera. ⁵Mmi varutwana vaakwe chiinga veeza ku yimwe imbalyi, nni vaa zivala ku hiinda chiinkwa. ⁶Mmi Jeeso nnaa vacho kuti, Mu izive nne ku tukumera chiinkwe cha Vafarasayi nne Vasadukayi. ⁷Mmi nni vaa taanga ku wambolyinsaana, nni vati njo kuti twaka siya chiinkwe. ⁸kuti Jeeso chiingaa lyemuha nnaa vacho kuti, "ooh uunwe vee tumero iniini, chiinzi hamu kweete ku wambolyinsaana, chokuti keena mwa ka hiinda chiinkwa?"⁹Ka mwiini ku sika haku lyemuha nnaa hanu vuti che ziinkwa za veena miyaanda yiina makumi a mana iyaanza, mane nne kuti mu vaa shaalyi mwa kungaanya magweetere oolye? ¹⁰Mane nnaangati ziinkwa ziina ku mana iyaanza nne zoo vere za vantu veena miyaanda ya makumi oonne, nne kuti ku vaa shaalyi magweetere oolye amu vaa hiindi?"¹¹Kwiza vulye kuti mu siye ku kumbulukwa kuti ka heena nna waamba che chiinkwa, chokuti mu tokomere chivirisa cha Vafarasayi mane nne Vasadukayi? ¹²Lyiiu nji vava lyemuha kuti ka nna va mu tokomere chivirisa che chiinkwe cha Vafarasayi nne Vasadukayi a vaalyi ku waambira mu ituto zaavo ziva valyi pangiri. ¹³Mmi Jeeso chiinga eza mu nkanda ya Kaishara Filipino, nna vuuzwa varutwana vaakwe nnaati, kana vantu vacho kuti imme nni mwaana wo mushwiisu? ¹⁴Mmi nni vaati, vamwi vantu vacho kuti njoowe Johani yoo koloveza; vamwi, Elija, mmi vamwi Jeremiya, kamba zumwe wa vaporofita. ¹⁵Choku vacho kuti, lyiiu uunwe mucho kuti, njeeme iini? ¹⁶Mmi Sayimoni Pitorosi nne itava nnaati, Njoowe Kirisiti, mwaana we Ireeza yoo hala. ¹⁷Mmi Jeeso nnee tava nnaa mucho kuti, wiina mu mikuunde, Sayimoni Bara Jona, ka kuti ka heena inyama nne malaha ziva ku tambulyi mwiinu, mbwiita vulyoTaayo yo wiina ku iwulu. ¹⁸Mmi mane ni ku kulyiira kuti njoowe Pitorosi, mmi mweelyi iwwe kani zaake ikereke yaangu, mmi mane hape milyaango ye ihere keeti nniyi woolye nnaangati kayi lyike vulye. ¹⁹Mane kani kuhe makiyi o movuso woku iwulu. Mmi chimwe nne chimwe cheeti nimu sumine haansi ka chive nne ku suminwa nne ku iwulu, Hape mane iicho cheeti nni muve nne kuchi sumununa haansi nne ku iwulu kachi sumununwa. ²⁰Mmi nnaa lwiira varutwana vaakwe kuti saanzi nni va lwiiri vantu kuti njeeye Jeeso Kirisiti. ²¹Ku zwa cheeyo inako Jeeso nnaatanga ku lwiira varutwana vaakwe nne kuti u lurera ku ya kwa Jerusalema, u kaya aka nyaande vulye mu zintu ziingi kuzwa ku vakulwaana nne varuti va maziimo nne vangolyi va maziimo, cho kuihayiwa nne cho kuvuuswa hape lusiku lo vuutatu. ²²Lyiiu Pitorosi nnaa mu hiinda, choku taanga nnaa

mu kalyimera nnaati, Kuve kulye nnaawe, Simwiine: Keeti chiku ku chitahalyira.²³ Mmi Jeeso nnaa chevuka choku cho Pitorosi kuti, "Zwe mu masulye aangu: Saatani! u chi cindimwa, Ku wiina isipe chi ziintu Ireeza, mmi chee zintu za vantu.²⁴ Lyiinu Jeeso nnaa cho varutwana vaakwe kuti, "Haiva zumwe muntu o ku shaala mu masulye, a lyilyi sampulye, mmi a hiinde chifwapaano chaakwe, ani shaalye mu masulye.²⁵ Ka kuti iye yeeti nnaa vuluke vuhalo vwaakwe kavu muzovere, mmi iye yeeti nnaa zoverwa vuhalo vwaakwe che ivaka lyaangu kaavu wane.²⁶ Ka kuti muntu kaa voolyerwa nzi, haiva ka woolye ku waana inkaanda yoonse mmi ku zwaaho choku zoverwa luhuhu lwaakwe? Kamba muntu ka woolye ku ziimikiza vuhalo vwaakwe che chiinzi?"²⁷ Ka kuti Mwaana wo Muntu keeze muku vereenga kwee isi nne kwa mangiloyi aakwe. Ku zwaaho njeeti nnaa ruwere zumwe nne zumwe muntu kuya cho misevezi yaakwe.²⁸ Nni mulwiirite, kwiina vamwi va ziimmeene haahaaha, va seeti nni va fwe mbwita chi nne vaa vona kwiiza ku sika va vone Mwaana Muntu nnaa keeza mu muvuso waakwe.

17

¹Mmi chiinga kwaa hita mazuva a mana iyaanza nne lyii mwiina Jeeso nnaa hiinda Pitorosi, Jemusi, nne Johani mwaanche, choku va hiindira ku iruundu iye ku imbalyi, ²Choku manina chaa saandukira muku jolola mu menso aavo, Mmi vusu vwaakwe nni vwaa veera mane iiri izuva, nne zizwaato zaakwe nnaazo niza a jolola a hulu mane iiri iseri.³ Mmi vone, ku valyi nni kwaa voneeka Mushe nne Elija nni va waamba nnaaye. ⁴Pitorosi nne tava nnaacho Jeeso, "Simwiine, kutu shiyameere kuti tu kwiina aha. Haiva u saka, katu zaake zitumba zoo tatwe aha- chimwe nni chilyi chaako, chimwe nni chilyi cha Mushe, ku zwaaho chimwe cho kuva cha Elija."⁵ A vaati mwaa sii kweete u waamba, vone, ikope lyi jolola choku va wuumba, mmi vone, lyiinzwi nni lyaazwa mu ikope, cho kuti, "Uuzu mwaana Shiiso waangu uni suni a hulu, nje mwaalyi muni saanga. Mu mu zuwe chimu. ⁶Lyiinu varutwana chiinga vaa zuwa, va va sungamisa vusu vwaavo haansi mane ne va lyi kalyirirwa. ⁷Mmi Jeeso nneza kuva woonda, cho kuti, "mu ziime, ku zwaaho mu siye kutiya. ⁸Mmi chiinga vee wula menso aavo, choku shaala ka kwiina uva vweene mbwiita Jeeso vulyo. ⁹Mmi chiva ka suukite ku iruundu, Jeeso nnaa vacho kuti, Saanzi nni kuvi weeti nni mulwiire mbwiita Mwaana Muntu chinaa vuuka mu vafu. ¹⁰Mmi lyiinu varutwana vaakwe nni va mu vuuzwa kuti, chiinzi lyiinu vangolyi ha vacho kuti Elija u lukeere ku iza lwe intaanzi. ¹¹Mmi Jeeso nnaa itava nnaati, " Elija u lukeere kuiza lwe intaanzi, kuiiza ku vaakanya zintu zoonse. ¹²Mmi nni mulwiirite, Elija a veeza kalye, mmi keena vava muiizivi. Ku chita kuti vava manini nni va mupanga zikaana ku mana. Mmi hape mboona voovulyo mane mweeti nni va chite choku nyaandisa Mwaana wo Muntu ka nyaande mo manza aavo. ¹³Lyiinu varutwana nni vaa lyemuha kuti koto u waamba nnavo cha Johani wo mokolovezi. ¹⁴Mmi chiinga veeza muchivuungi, nni kweeza unkosi, choku mu fukama ha vusu vwaakwe, nnaati, ¹⁵"Simwiine, Nni fwiire inse mwaana swiiso waangu, ka kuti u kosoka mane u nyadite ahulu. choku izula vukalyi a hulu: zimwe inako u wiira mu mulyiro ku zwaaho hamwe a wiire mu menzi. ¹⁶Mmi nnaka mulyeeta ku varutwana vaako, keena vaa woola kumu hoza. ¹⁷Mmi Jeeso nnee tava chokuti, "Uunye vantu va seena itumero mane nne ku fosahere, nni lukeere ku ikala nnaanwe luvaka lu sika hayi? Nni mu veere ikulu nnde ku sika he? Mu mulyeete kunu kwaangu. ¹⁸Mmi Jeeso nnaa kalyimera madimona, mmi nnaa zwa mwaalyi mmi muswiiso nnaa hola chooyweeyo inako. ¹⁹Lyiinu varutwana ha veeza kwa Jeeso cho kulyi kuungwiira he imbalyi cho kuti, "chiinzi uuswe haatu kangwa ku a zwiisa? ²⁰Mmi Jeeso choku vacho kuti, "Chi vaka lyi itumero weeno iniini. Nni mu lyiira vu sakusima chi mwiina itumero yi woola ku lyikana nne ntaanga wa masitade, u woola ku cho iilyi iruundu, 'Katuke aaha uye hana,' mmi kalyi katuke mmi ka kwiina cheeti nnichi ku teewa kuti chikaavo kweenu. ²¹Eeyi mushovo ye idemona kalyi zwiiswa vulyo mbwiita che itapero nne kulyi nyima zilyio. ²²Mmi chiva sii keere kwa Galaliya, Jeeso nna cho varutwana vaakwe kuti, "Mwaana wo Muntu mu manza a vantu: ²³Mane kava muihaye, mmi lusiku lo vuutatu kaa vuuke hape. "Mmi varutwana vaakwe nni vaa shaala va zuwiire inkulo kusasama. ²⁴Mmi chiinga veeza kwa Kaperanama, va kwaame va vaalyi ku hiinda motero o hungwiizwa nne veeza kwa Pitorosi cho ku mucho kuti, Lyiinu moruti yeenu kaa zwiisa malyi a mutero a hungwiizwa? ²⁵Choku cho kuti. "Vosakusima" Mmi chiinga eza mu inzuvo, Jeeso nna waamba naaye lyentanzi nnaati, " u zeeza zulye, Sayimoni? Vasiimwiine ve inkaanda, va taambula mutero ku zwa kuhi nandi ni kuti mu teendera nni? Ku va hitiire kamba ku vantu va zwa kungi?"²⁶ Mmi Pitorosi, nnaa cho kuti, "Ku zwa ku vantu za zwa kungi, " Jeeso choku mucho kuti, Lyiinu va hitiire ka va swaneerwa ku ruwera. ²⁷Ku chitira kuti saanzi tu chiti va hiinda motero kuti va chiti vuvilala, kwiya ku iwate, mmi uka sohere kashuto, mmi uka hiinde inswi ye intaanzi, mmi chi wee wula kalomo kayo, mmo wane malyi. O hiinde cho a ha va hiinda motero o nne ruwerere nnawe o lyi ruwerere."

18

¹Che inako yi swana varutwana cho kuiiza kwa Jeeso, nni vati, "njeeni mukulwaana mu muvuso wo kuiwulu?" ²Jeeso choku va sumpira ka hwiire, choku ka ziimika mukati kaavo, ³Cho kucho kuti, "cho vusakusima nni mulwiirite, mbwiita hoo sanduka choku swana mane iiri muhwiire, keeti nno wiinjire mu muvuso we iwulu. ⁴Lyiinu, iye yo yle kokoveza iiri muhwiire muniini yoo swana njeeye mukaando mu muvuso we iwulu. ⁵Mmi zumwe nne zumwe yeeti nna woonde nenza ku taambula muhwiire yo swana nnozu mu izina lyaangu chaa nni taambula. ⁶Mmi yo chiita kuti a va vaniini va zumina mwaangu, kuvaa lukeere kuti ivwe ikaando nnilyi suungwa mu insingo yaakwe, mmi mane choku soherwa mu iwate lyii chiire. ⁷Ku mayivite inkaanda che ivaka lyo milyiko kamba zikupi! Ee ku shiyeeme kuti izo inako zi iize, mmi ku mayivite iye muntu yoo taangisa mulyiko ⁸haiva iyaanza kamba iteende lyaako ziku kupisa, lyi kosoolye choku lyi sweeha. Kwi ina vutuka kuti wiinjire mu vuhalo nno kosokete chirama kamba nno chunkuta, kwaanda kuti u kwiina

mayaanza oonse nne mateende oonse ku zwaaho choku ka soherwa mu ibimbiriro lyo mulyiro.⁹lyiinso lyaako lyiku pangisa mulaandu , lyi ngongomone mwa, cho kulyi sohera kuna. Ka kuti kwiina vutuka kuti wi njire mu vuhalo che lyiinso lyii mwiina, kwaanda kuti uka soherwa mu ibimbiriro lyo mulyiro nno wiina menso oonse.¹⁰Mutokomere kuti kamu nyaansi voo vwaava vahwiire. Ka kuti nni mulwiirite ku iwulu mangilo yi aavo ee kala nni a lweera chifateho che isheenu yo wiina ku iwulu. ¹¹Ka kuti mwaana wo mukwaame a veeza kuku haza [vuluka] vana va zovete.¹²O zeeza volye? Haiva muntu wiina imberere ziina mwaanda, mmi yimwe yaazo choku zova , aa keeti choo siya zina ziina makumi a mana iyaanza nne oonne nne ku mana iyaanza nne toonne, cho kuya ku maruundu nnaa kasaka yiina yimwiina ya zova?¹³ Mmi ha iwanika , nni mulwiira kuti, u manina chaa lyitumerera iiyo imberere, ku zaamba ziina makumi a mana iyaanza nne oonne ku mana iyaanza nne toonne, zi sana zi vaa zovi. ¹⁴Che inziza e swana, ke na ku saka kwa isheenu yo wiina ku iwulu kuti zumwe waava vaniini cho kuzova¹⁵Chi kuti mukulwaako yoo zaalwa nnaaye u ku fosekeza, kwiya u ka mu lwiire mafosisa a kwe, ha kati ka a kwe nawe.Chi kuti u ku teeka, mo ve ku mu wolyete. ¹⁶Mmi haa saka ku zuwi, mu sumpe omwi o vuveeri kuti za mu teekesa. mwiina nnaangati voovere, kuti cho kuya cho tulomo toovere kamba tootatwe vushupi vu woola ku nitihazwa.¹⁷Mmi haa kaana kuva zuwa, mu mulwiire indava ikereke. mmi hape haa kaana ku zuwa ikereke, Lyiinu mu muhiinde kuti muheedani kamba muntu we inkaanda vulyo. ¹⁸Aaho nni mulwira, chimwe nne chimwe chi mu sumina mu inkaanda kachi suminwa nne ku iwulu. mmi mane hape chimwe nne chimwe cheeti nni musumunune mu inkaanda kachi sumununwe ku iwulu. ¹⁹Hape ni mu cho kuti, mmi voovere vulyo hava zuminzaana mu inkaanda kuya che chimwe nne chimwe vulyo chiva saka , Taayo yo wiina ku iwulu ka chi chitahaze. ²⁰Ka kuti voovere kamba vootatwe ha veena choku kuungana che izina lyaangu, nina ha ha kati kaavo.²¹Pitorosi chi ku iza kwa Jeeso chi ku mocho kuti," Simwiine, muntukuninaangu u swaneezi kuni fosekeza koolye, kuti nni woolye ku mu woondera? Aa mmi yi lukeere kuva kwiina ku mana iyaanza nne toovere? ²²Jeeso chi ku mo cho kuti, " ku mana iyaanza nne toovere mmi, mbwiita ha kuva makumi a mana iyaanza nne oovere kwiina ku mana iyaanza nne toovere.²³Chiingi muvuso woku iwulu u swaniswa nne simwiine zumwe, yaa va hiindi choku siyira zintu zaakwe vahikaana vaakwe. ²⁴Mmi chiinga taanga ku saka zaakwe, nnaa ka lyeeterwa zumwe yaa vaalyi ku mukorota miyanda miyanda yiina ikumi. ²⁵Choku waanika kuti cho kaangitwa ku ruwera, simwiine waakwe choku lawula kuti a wuziwa, iye koonse vulyo, mwihaavwe nne vaane, nne chimwe nne chimwe chaakwe chaa veena naacho, ku chitira kuti ituwero yi woolye kuva kwa teni. ²⁶Mpaaha muhikaana haa va wiiri haansi, choku fukama nna kumbiira nnaati, 'simwiine, nnihe chivaka , mmi kani kuruwere koonse. ²⁷Mmi simwiine woozo muhikaana, nnaava nno ku mufwiira inse, choku muhulula mane choku mu woondera chikoroti. ²⁸Mmi muhikaana yoo swana cho kuzwa nnaa kaya mmi choku waana muhikaana siina iiri njeeye, yaa vaalyi ku mukorota malyi a lyikana mwaanda, choku mu ghaanta, choku mu woonda ha mumino, mmi nnaa mucho kuti nni ruwere cho ni kurota. ²⁹Mwaakwe choku mufukamina nnaaye nnaa mukumbiira nnaati, nni viire inkulo inde kani ku ruwere malyi aako oonse.³⁰Mmi iye choku kaana. Mmi, chokumu hiinda choku ka mu injirika intorongo ku fitera cha na mana ku ruwera chikoroti. ³¹Mmi lyiinu vamwe vahikaanakunine chiinga vaa vona chi vaa pangahalyi, choku zuwa a hulu vutuku . choku iza ku lwiira simwiine waavo zoonse zi vaa pangahalyi. ³³²Lyiinu simwiine mpaaha haa mu sumpa, choku mucho kuti, 'Ooh uuwe muhikaana yoo fosaheere, nni va ku woonderi chikoroti choonse china ka kuti uva nni kumbiiri . ³³Uva kaangwa nzi kuti nnaawe u chitire vulyo mwaako siina muni va kufwiiri inse?³⁴Mpaaha lyiinu simwiine waakwe haa va nyeerwa, choku muzwiisikiza ku zikevengwa ku manina na ruwera zoonse zaa mukorota. ³⁵Che inzira yi swana Taayo yo ku iwulu mweeti nnaa mu chitire , Chi ku ti ka mu woonderi vwaakweno cho kuzwa ku mu kati ke inkulo.

19

¹Mmi nni kweeza ku pangahala kuti Jeeso chiinga mana ku waamba zoonse iizi, choku katuka nna kaya kwa Galaliya, nna keeza che ingolo za Judiya ku zaamba lwiizi lwa Jorodani; ²Mmi vantu vaangi nni vaa mushaala mu masulye, mmi nnaa va hoza kookooko.³Mmi nne Vafarasayi nni veeza kwaalyi, choku mulyika, nni va mucho kuti, "Aa mmi ku shiyeeme kuti mukwaame u woola ku kaanina muihaavwe chimwe nne chimwe vulyo? ⁴Jeeso naa vee tava nnaati, "ka mwiini ku vala kuti iye yaava vapangi ku intaanzi ava vapangi nni yilyi mukwaame nne mukulwaakazi?⁵Mane iye yaava vapangi ava cho kuti, chaa mavaka mukwaame kaa siye veesi nne vaanyina mmi kaa ngambasire muihaavwe, mmi aavo voovere ka vave inyama yii mwiina?" ⁶Chiingi ku zwaaho kava siri voovere, mmi che inyama yii mwiina. Mpaaho lyiinu kuti chaava kopanya Ireeza haamwiina, saanzi nni kuvi yeeti nnaa chi kauhanya [patalaza].⁷Nni va mucho kuti, "Chiinzi lyiinu Mushe haava pangi mungolo we ikawuhano [kawuhano] nne woku mu viikira hee imbalyi?" ⁸Iye nnaa vacho kuti, "Mushe che ivaka lye inkulo zeenu zi zuminiine chiingi ava mu zuminini kuti mu woolye kuva ku kawuhanaanga nne va muihenwaanwe, mmi ku intaanzi ka heena ku veena vulyo. ⁹Mmi nni mucho kuti, zumwe nne zumwe yeeti nna kaane muihaavwe vulyo, kwaanda kuti koto panga vuhuulye, mane choku ka sesa zumwe, u panga vuhuulye [vulyiyeenzi/ mulaandu]. Nne yoo ka sesa mukulwakazi yaa va kaaniinwa u panga vuhuulye."¹⁰Varutwana vaakwe choku cho kuti kwa Jeeso , " Haiva kuti njo zweezi nje indava ziina ha teni ku mukwaame nne muihaavwe, kaku shiyeme lyaaho kusesa." ¹¹Mmi Jeeso choku vacho kuti,ku "Ka heena voonse va woola taambula izi indava, mbwiita kwaavo vaka zumininwa ku ilyi. ¹²Ka kuti kwiina vashaaroondo vavaa zaalwa vovulyo nni vanyinaavo ku kazwa mu ivumu. Mmi kwiina vamwe vashaaroondo vavaa pangwa vulyo nne vantu. Mane kwiina vashaaroondo va valyi pangi vashaaroondo aavo veene che ivaka lye muvuso wo ku iwulu. Iye yoo woola ku taambula izi indava, aa zi taambulye."¹³Lyiinu nni kwa ka lyeetwa kwaalyi tuhwiirezana kuti a woolye kutu viika maanza choku rapera, mmi varutwana vaakwe choku va kalyimera. ¹⁴Mmi Jeeso nnacho kuti, "mu siye vahwiirezana, mu siye kuva kanera kwiiza kwaangu, ka kuti muvuso wo kuiwulu ngu vava

swana nnaavo." ¹⁵Mmi nnaava viika maanza, choku zwaho. ¹⁶Mmi vone, mukwame ava iza kwa Jeeseo cho ku mucho kuti, "Moruti, nni woola ku pangaanzi [chitaanzi] chilotu [chishiyeeme] kuti nni woolye kuva nne vuhalo vu saamani? " ¹⁷Jeeseo nna mucho kuti, "Chiinzi hoo nni vuza kuti chinzi chi shiyeeme? mbwiita wu mwiina vulyo nju shiyeme, mmi vulyo haiva u saka ku injira mu vuhalo, woonde milao kamba pangahaze milawo. ¹⁸Choku muvuza kuti, "nje yihi milawo?" Jeeseo nnaati, saanzi wii hayi, saanzi u pangi vuhulye, saanzi u yivi, saanzi u shupi zintu zi salyi njuzu, ¹⁹Kuteke veeso nne vaanyoko, mane hape sune zumwe siina moo lyi suni. ²⁰Mulombwaana choku mucho kuti, "zoonse iizi zintu kuzwa vuhwiire nni valyi kuzi chita kuiiza nne suunu. Nni sii tayera che chiinzi chimwi?" ²¹Jeeseo choku mucho kuti, "Haiva u saka ku jolola toota, kwiiya, ndouka wuza zoonse zo wiina nnaazo, u kahe vahumanehi, mmi koo kwiina zaako ku iwulu; mmi wiize, nni shaalye mu masulye." ²²Mmi mpaaha mulombwaana chiinga zuwa Jeeseo ku waamba [kwaamba] kwakwe, nnaa lyi zwiira choku yeenda che inkulo yi sasamite: ka kuti a veena ziyva ziingi. ²³Lyiiinu Jeeseo nnacho varutwana vaakwe, "aaho nni mulwiirite, kuti kaku lyemene [kavuhalyire] muntu muhumi kuti naa ke njire mu muvuso we iwuulo. ²⁴Mane hape nnisi mucho kuti, ka kuve kuhuva ku ikaamera ku injira che lyiinso lye inalyiti kwaanda kuti muhumi naa ke njire cho muvuso we Ireeza. ²⁵Mmi lyiiinu varutwana vaakwe chiinga vaa zuwa, choku tiya [komokwa] a hulu maaswe cho kuti, lyiiinu njeeni yoo woola ku vulukwa [ku hazwa]?" ²⁶Jeeseo choku valola choku vacho kuti, "ku muntu vulyo ka ku woolyeki, mmi che Ireeza zintu zoonse zi woolyeka/ zi huva." ²⁷Lyiiinu Pitorosi nna muitava nnaati, "vone, tuka siyite [sheeza] zoonse, choku ku ichirira. Katu voolyerwaanzi mwa teni?" ²⁸Jeeseo choku vacho kuti, "Cho kuiizula nni mulwiirite, kuti uunwe, muvaa nni shaalyi mu masulye, zintu chini zaati chizi pangwa chihiya, mwaana wo mukwaame chini aati cho wii kala chipura chaakwe cho muvuso wu jolola, nnaanwe ka muikalye mu zipura ziina ikumi nne zoovere, nni mukweete ku watula vaana va Isiraere. ²⁹Zumwe nne zumwe yaava ka siyi mazuvo, vanaswiisu kunine, vaanakazana kunine, veesi, vaanyina, vaana, naandi inkaanda, che ivaka lye izina lyaangu, ka va taambulye vuungi vu woonda miyaanda mane ka va wane vuhalo vu saa mani. ³⁰Mmi vaangi va vaalyi ve intaanzi ka vave va mamanimani, mane va ma manimani ka vave ve intaanzi.

20

¹Muvuso wo ku iwulu u swaniswa mane iiri nfumwe inzuvo, waa fuma kakusasani ahulu ku ka saka vantu kuti ze va tende mu iwa lyaakwe lyo muwomba, cho ku ruwerwa. ²Mmi chiinga a mana ku zuminzana che ituwero yo upeeni izuva lyonse, cho ku vacho kuti va kwiya ku iwa. ³Naa zwiira kunze che inako i woola ku wonda too utatwe, naa a ka waana vamwi vavereki ni va lyi zimaniiza vulyo ku mawuzikizo ni ku seena chi va kweete ku chita. ⁴Mmi naa va cho kuti; naanwe mu kwiya ku luwa, mane chimwi ne chimwi chi shiyeeme mu ni chi muhe. Ni vaa a ya ku musevezi. ⁵Hape naa yenda che inako yo ku mana iyanza ne kaamwina mane ni yo ku mana iyaanza ne toonne, cho ku ka chita chi swana. ⁶Hape mane ne che inako yo vu ikumi ne kaamwiina naa a zwa, cho ku ka waana vamwi va lyizimaniize vulyo, cho ku ka va cho kuti chinzi ha mu woola ku ikala vulyo vuti aaha izuva lyonse ni ku seena zi mu chita? ⁷Ni va mu cho kuti, 'Mu kuti ka kwiina muntu yo u tu heere musevezi.' Naa va cho kuti, 'Mu kwiya naanwe ku luwa.' ⁸Chitengwaana chinga chaa sika, nfumwe o luwa cho ku cho muhitizi wo misevezi yaakwe, 'Sumpe vatendi cho ku va ruwera ituwero zaavo, u taange che wa mamanimani ku ya ku we ntaanzi. ⁹Vatendi va vaa heerwa mutendo che inako ye ikumi ne kaamwiina chi va sika, umwi ne umwi waavo a vaa heewa idinariyasi ¹⁰Mmi lyinu ve ntaanzi chinga e za, ni vaa nahana kuti mwendi aavo mu va heewa ku zamba; vamwi mmi naavo ni vaa ruwerwa idinariyasi imwiina umwi no umwi waavo. ¹¹Mmi lyinu chiinga vaa taambula, cho ku taanga ni va kweete ku vireerera mfumwe iwa. ¹²Ni vaati, 'Aava va mamanimani vaa tenda vulyo chivaka chii mwiina vulyo mu inako yonse ye izuva, mmi uwe wa va lyikanyeza vulyo naaswe, uuswe twa ivala muziyo wonse we izuva ne kamwi ka valyite. ¹³Mmi naa cho umwi waavo kuti, 'Mulyikani, ka kwiina vuvilaala vu ni ku chita. Nandi ka heena tu vaa zuminzani che idinariyasi i mwiina? ¹⁴Hinde vulyo chaako u lyiyendere. Ni lyi salyira ku ha aava vamwi vatendi va mamanimani ku swana vulyo ni kwaako. ¹⁵Aa ka niina iswanero yo ku chitahaza mu ni sakira che zintu zaangu? Nandi mu ni fwiira muna mukuti niina inkulo ye chisemo. ¹⁶Lyinu ve ntaanzi ka va ve va mamanimani, va mamanimani cho kuva ve ntaanzi. ¹⁷Jeeseo cho u kaya kwa Jerusalema a va hiindiri he imbalyi varutwana vaakwe veena ikumi ne toovere, mmi mu nzira cho ku va cho kuti, ¹⁸'Mu vone, tu kaya kwa Jerusalema; mmi Mwaana wo Muntu u kaya ku ku heewa ku vapurisita vakando ne vangolyi. Ka va ka mu watwiire lufu ¹⁹mane ka va ka muhe mu manza a vasazi kuti va ka mushende, cho ku mushimeha, ne ku mu vaambula, mmi luzuva lo vuutatu kaa vuuke hape. ²⁰Mmi nnyina vaana va Zebedia ne vaane va va swiisu cho ku iza kwa Jeeseo. A va mu sungamini naa mu kumbiira chimwi. ²¹Jeeseo naa mu cho kuti, U saka nzi? Cho ku mu cho kuti, chite kuti aava vaana vaangu va valombwaana va ikalye zumwi ku imbalyi ya malyo ne zumwi ku mbalyi lya mamonso, mu muvuso waako. ²²Mmi Jeeseo ne itava naati, ka wiizi ne cho u kweete u kumbiira. Aa u woola ku nywa inkomoki i ni keeza ku nywa? Ni va mu cho kuti, "Tu woola." ²³Mane cho ku va cho kuti, "Uuko kwiine inkomoki yaangu ka mu i nywe. Lyinu ku ikala ku iyanza lya malyo ni lya mamonso iizo ka zi heewa naame, mmi nji zaavo va zi vaakanyezwa ne Taayo." ²⁴Veena ikumi ne voo uvere chinga vaa zuwa ni vaa manina chi vaa nyeerereerwa valombwaana voo uvere aavo. ²⁵Mmi Jeeseo naa va sumpira kwaalyi, naati, mu izi kuti vasimwiine va Vasazi va lyaatiriza vantu vaavo, mane ne vankosi va maziimo vaavo va va lawula toota. ²⁶Mmi kweenu sanzi ne ku vi vulyo. mmi zumwi no zumwi yo saka ku va mukulwaana mweenu i ve iye yoo u teendera vamwi. ²⁷Mane ne zumwi ne zumwi yoo u saka ku va we intaanzi mukati keenu, a ve iye muhikaana weenu. ²⁸siina Mwaana wo Muntu haa sana a vee iziri ku chitirwa, mbwiiteeri ku chitira vulyo, mane ne ku iza ku ha vuhalo vvaakwe chitavero cho vunngi. ²⁹Chiinga vaa zwa kwa Jeriko, vantu vaangi vaangi cho ku mushaala mu masulye. ³⁰Hape, vone, vakwaame voo uvere va vee ikeere he

imbalyi ye inzira, chiinga vaa zuwa kuti Jeeso njoo hita aaho, mpuva kuwiire a hulu ni vati, "Simwiine, Mwaana wa Daafita tu zuwire inkulo vutuku." ³¹Mmi vuungi vwa vantu ni vwa va kalyimera ni va va lwiira kuti va tontolye, mmi aavo ni vaa lyirira ku ahulu ku iwulu, , Simwiine, Mwaana wa Daafita, tu fwiire inse." ³²Mmi Jeeso cho ku shaala u ziimeene vulyo hantu ha mwiina, mmi cho ku va sumpa, cho kuti, "Mu saka kuti, ni mupangire nzi?" ³³Ni va mu cho kuti, Simwiine, kuti meso eetu e iwulwa." ³⁴Lynu Jeeso, cho ku va fwiira inse, cho ku wonda menso aavo. Hohwaaho vulyo cho ku tambula ku vona kwaavo mane no ku mu ichirira

21

¹Jeeso ne varutwana vaakwe chinga vaa sika ha fwihi ne Jerusalema, mane kuiiza ku sika kwa Bethepaje, ku irundu lye zitente, Jeeso mpua tumiine varutwana voo uvere, ²Naa va cho kuti, mu ye mu muzi u mu futatiire, mmi cho ku saa lyiya chivaka mu mu ka waane indoonki yi sumiinwa ne kadoonkaana kayo; muka zisungunune, mu zi lyeete kwaangu. ³Mmi haiva kwiina muntu yoo u woola ku wamba chimwi ha teni, mu mulwiire kuti, Simwiine u zi saka; mmi cho ku hweera mwaa zimuhe. ⁴Zoonse iizi zi vaalyi ku pangahala kuti zi vaa waambwa ne muporofita zii zuzirizwe chooti, ⁵Lwiire inkazana wa Siyona, vone wee, Simwiine waako u keeza kwaako, cho kulyi woonda, naa kee chiire indoonki, mane nnaho kadoonkaana vulyo. ⁶Varutwana choku katuka nni vakaya, choku kapanga mboona mwaa valayira Jeeso, ⁷Choku kalyeeta indoonki, nne kaana kaayo, mmi aavo varutwana choku hiinda zizwaato zaavo choku ziviika hee wulu lyaazo choku mu ikalyika ha teni. ⁸Mmi nne vantu vaangi choku manina chi vaa zaanda zizwaato zaavo mu inzira mwaa kaya vuya; vamwe vaavo cho kuva nni va kosoola tutavi twe zisamu ku masamu choku zivaamba nenza mu inzira. ⁹Mmi lyinu vuungi vuungi vu chi vu vaa yendeere ha vusu, ne vu vaa shaalyiire, ni vwaa huwa ni vuti, Hosanna ku Mwaana wa Daafita! Wiina mu Mikoonde iye yoo u keeza mu izina lya Simwiine. Hosanna ku iwulu!" ¹⁰Jeeso chinnga e njira mwa Jerusalema, muzi wonse ni waa kundungeha ni wuti, "Njeeni uuzu?" ¹¹Mmi vuungi vuungi ni vwe itava, "Uuzu nje Jeeso muporofita wa Nazareta mwa Galaleya." ¹²Ku zwaa aho Jeeso ne injira mu itempere. A vaa hindiki vonse va vaalyi ku wula ne ku wuza mu itempere, cho ku wiisoola mataafulye aavo va vaalyi ku wuza malyi, mane ne zipura zaavo va vaalyi ku wuza inkuva. ¹³Va va cho kuti, "Ku ngolyetwa, 'Inzuvo yaangu ka i sumpwa inzuvo ye itapero,' mmi uunwe mu ipanga irindi lya vasa. ¹⁴Mmi va saa voni ne va chunkuta ni veeza kwaalyi mu itempere, mmi naa va hoza. ¹⁵Mmi lyinu vapurisita vakando ne vangolyi chiinga vaa vona zi komosa zaa a va pangi, mane ne ku zuwa vahwiire ne va huwa mu itempere ni vati, "Hosanna ku Mwaana wa Daafita," ni vaa nyeerwa ahulu. ¹⁶Cho ku mu cho kuti, Mane u zuwiire kuti aava vantu va kweete ku cho ku tinzi? Mmi Jeeso naa va cho kuti, Eeni, nandi ka mwiini ku vala, 'Ku zwa mu tulomo twa vahwiire ne nkeke zi nyonka nke mu zwa ku tembwa ku lyikeene?' ¹⁷Jeeso naa va siya, cho ku yenda hanze lyo muzi kwa Bethani; mmi naa ka laala kwa teni. ¹⁸Mmi kakusasani cho u voola mu muzi wa teni, a aa fwiire nzala. ¹⁹Mu ku vona isamu lye ikuzu mu nzira, cho ku ya ku lyiri, mmi cho ku saa waana chintu mu lyiri mbwiita makova vulyo, cho kulyi cho kuti, sanzi ni ku voolyi ku waaniki chihantu mwaaako kuzwa suunu. Mpulyi vaa zuminini hoohwaaho vulyo. ²⁰Mmi varutwana chinga vaa vona vulyo, va vaa komokwa, cho ku cho kuti, " Ku iza vulye kuti iilyi ikuzu lyi zuminine vuti cho vuhweeru?" ²¹Jeeso ne itava cho ku vacho kuti, "Vusakusima ni mu lwiirite, cho kuti mwiina itumero mane ne ku saa vireera, mu woola ku chita ne ku zamba ichi cha pangahalyira isamu lye ikuzu, mane ni ha mu cho iilyi iruundu, 'Nyemuke, u ka wiire mu iwate,' ka ku pangahalye. ²²Mmi ne zintu zonse vulyo, zeeti chi mu kumbiira mu ku chencherera, chi mu zumina ka mu tambulye. ²³Jeeso chinga he iza mu itempere, vapurisita va maziimo ne vakulwaana va vantu cho ku iza kwaalyi naa kweete ku ruta, cho ku mu cho kuti, u chita izi zintu che maziimo a zwa kuhi? Mane njeeni yo u kuha aa maziimo?" ²⁴Jeeso naa itava cho ku va cho kuti " Naame mu ni mu vuuze ipuzo i mwiina, chi mwa ni lwiira, mu ni mu lwiire kuti ni chita izi zintu cha ahi maziimo. ²⁵Ikolovezo ya Johani- i vaalyi ku zwa hi? Ku iwulu nandi mu vantu? Ni va ikala ni va wambinsaana mu kati kaavo, ni vati, haiva mu tu mu cho kuti, 'Ku zwa ku iwulu,' mwaa tu cho kuti, 'Lyinu chinzi ha mu seena mu va mu zumini?' ²⁶Mmi chi twa mu cho kuti ku vantu, tu tiya vungi vwa vantu, Ka kuti vonse va hiinda kuti Johani a vaalyi muporofita. " ²⁷Mmi ni va itava Jeeso cho ku mu cho kuti, " Ka twiizi." hape a voolyi a va cho kuti, "Naame keeti chi ni mu lwiira kuti iizi zintu ni zi panga che itayero yihi. ²⁸Mmi mu yi vona vulye iiyi indava naanwe? Zumwi unkosi a vaa zeere vaswiisu voo uvere; cho ku iza ku wee ntanzi, cho ku cho kuti, 'Mwaanangu, kwiya u ka tende ku luwa suunu.' ²⁹Cho ku itava naati, 'Ka ni yendi,' Mmi kavakazana mpwaalyi nyansikiiza, cho ku yeenda. ³⁰Mmi cho ku iza ku wo vuuveri, cho ku wamba mu swana cho ku itava naati, mu ni yeende, ita: Ku zwaaho cho ku saa yeenda. ³¹Njeeni mu vuu veri vwaavo yaa va pangahaza ku suna ku veesi? Ni va mu itava kuti "Nji wee ntanzi. Jeeso cho ku va cho kuti, aaho ni mu lwiirite, vakunganyi ve mitero ne mahuulye ka va ke injire mu muvuso wee Ireeza kwanda enu. ³²Ka kuti Johani a veeza kweenu che nzira yi shiyeeme, mmi ka heena mu va mu zumini mmi mane vakunganya mitero ne mahuulye mba vantu va va mu zumini. Ne chiinga mwaa vona vulyo ka heena mu vaa sanduki kuti mu woolye ku mu zumina. ³³Mu zuwe umwi mulyaa. Ku veena unkosi, a veena inkanda. A vaa lyimi luwa lo muwoomba, naa lu zaakiriza, a si irindi lyo ku tutira mwa teni, a zaaki kazuvo ka ya ku iwulu ko ku lyinda, cho ku lu siira va saka ku lyima muwoomba mu lulyi. Ku zwaaho naa a zwa cho ku ya ku nkanda inngi. ³⁴Mmi inako yo ku sinza zihantu chiinga yaa chuuta ha fwihi, cho ku tuma vahikaana vaakwe ku valyimi vo muwoomba kuti va ka hinde zihantu zaakwe. ³⁵Mmi valyimi vo muwoomba cho ku hinda vahikaana vaakwe, cho ku kava u mmwina, cho ku ihaaya zumwi, ku zwaaho zumwi cho ku mu ghovola cha mavwe. ³⁶Ku zwaaho hape si luwa cho ku tuma vamwi vahikaana vaangi ku zamba vee ntanzi: mmi cho ku ka va panga moo mona mu va va chiti vee ntanzi. ³⁷Ku zwa aho cho ku tuma mwaaane ku valyi, naati, 'Ka va ka kuteke mwaanangu. ³⁸Mmi valyimi vo muwoomba chiinga vaa vona mwaaane, ni vaa wambinsaana kuti, 'Nje swaana uzu. Mu ize,

tu mu ihaye tu hinde vuswa.'³⁹ Mmi ni va mu wonda, cho ku mu zindira hanze lye iwa cho ku mu ihaya.⁴⁰ Lyinu si luwa chinaa sika, keeze naa pange vulye aava valyimi vo muwoomba?"⁴¹ Aavo cho ku mu cho kuti, Kaa a sinye avo vankosi va fosaheere che inzira i lyema, ku zwaaho cho ku hinda luwa lo muwoomba cho ku luha vamwi valyimi veeti ni va ku mu ha zihantu zaakwe che inako yo ku sinza.⁴² Jeeso cho ku va cho kuti, "Aa ka heena mu vaa valyi mu lyinzwi lye Ireeza, 'Ivwe lyi va vaa kaani vazaasi njoolyo lyi chi lyi vaa vi ivwe lya mawonderero. Uuku ku vaalyi ku zwa kwa Simwiine, mmi mane kulotu mu menso eetu?"⁴³ Lyinu ni mu cho kuti, Muvuso wo ku iwulu ka mu wu nyanngwa cho ku wu ha vantu vamwi va woola ku zwiisa zihantu za teni.⁴⁴ Mmi zumwi ne zumwi yeeti naa wiire heelyi ivwe kaa chookoke mbwiita tubalyizana. Mmi iye weeti ni lyi wiire, ka lyi mu sire."⁴⁵ Mmi lyinu vapurisita vakulwaana ne vangolyi chiinga vaa zuwa iyi ingulyi, cho ku lyemuha kuti zire u wamba ka haavo.⁴⁶ chi va saka ku mu wonda, cho ku tiya vungi vungi vwa vantu, Ka kuti vantu vaa veezi kuti muporofita.

22

¹Mmi Jeeso nne tava cho kuwaamba nnaavo hape che milyaa, nnaati, ²Muvuso woku iwulu wu swaniswa mane iiri simwiine zumwe yaa va pangiri mwaanaswiisu waakwe mukiti we iseso. ³Mmi mane choku tuma vahikaana vaakwe kuku ka suumpa aavo va vaa lalyelyeezwa mukiti, mmi vulyo aavo hape choku se eza.⁴Hape nnaa tuma vahikaana, nnaati, 'Mu lwiire vaka suumpwa, "Vone, nna vaakanya mulaalyiro. Nne kuti ingoombe zaangu zi nunine chi ze ihayiiwa, mane nne zintu zoonse chi zaa shiyama. Muiize ku mukiti we iseso."⁵ Mmi aavo choku hiinda vuhuva choku manina valyi yeendera inzira zaavo, zumwe cho kuya ku luwa lwaakwe, zumwe nnaaye ku misevezi yaakwe. ⁶Vamwe choku hiinda vahikaana va simwiine, choku vapanga vuvilaala, choku ve ihaya. ⁷Mmi lyiinu simwiine chiinga zuwa vulyo choku veenga choku tuma masolye aakwe, choku kee haya zivangooki iizo, mane choku ka hiisha muzi waazo.⁸ Lyiinu iye cho kucho vahikaana vaakwe kuti, 'Iseso chi lyaa shiyama, mmi aavo vavaa lalyeezwa kava sii zumininwa mu lyilyi. ⁹Lyiinu mpaaho mu kwiiya mu mahondanzira makaando, mmi voonse veeti muka waane muka vacho kuti veeze ku iseso.'¹⁰ Aavo vahikaana mpuva zwiiriire nni va kaya mu mazira choku ka puta voonse vuungi vwa vantu vu vava ka woolyi ku kopana nnaavo, voonse vulyo va fosaheere nni va shiyeeme. Mmi inzuvo yo mukiti nni ye izula cha vantu va vaa lalyeezwa.¹¹ Mmi lyiinu simwiine chiinga eza ku vona vantu, choku vona muntu zumwe mukati yaa sana a vaa zweete zizwaato ze iseso. ¹²Simwiine choku mucho kuti, 'Mulyikani, weeza vulye aaha nnosa ka zweete zizwaato zo mukiti?' Mmi nnaa manina nni ku seena nne choku waamba. ¹³Lyiinu simwiine mpwaa lwiiriire vahikaana vaakwe, 'Mumu woonde choku musumina mayaanza nne mateende, mumu ziindire haanze, kwiina ku wuunzula nne ku lyira inkuunkuma.'¹⁴ Ka kuti vaangi va suumpitwa mmi ku salyitwa vache.¹⁵ Mmi Vafarasayi nni vaa yeenda choku ka waambinsaana kuti mpona chiva woola ku woonda Jeeso che yihi inzira muku waamba kwaakwe. ¹⁶Mmi nni va katuma varutwana vaavo kwaalyi, koonse vulyo nne vamwi va vaalyi kuzwa kwa Heroda. Cho kucho Jeeso kuti, "Muruti, twiizi kuti wiina vusakusima, mane nne kuti u kutaza che inzira ye Ireeza mu vusakusima vulyo. Ko wiina indava nne muntu zuhi kamba zuhi cho munahano waakwe, mane hape ko u salululyi vantu. ¹⁷Mpaaho lyiinu tu lwiire, U nahana vulye? Aa kwiina kaha mulawo kuti tu ruwere Kaishara mitero kamba ka kwiina vulyo?"¹⁸ Mmi Jeeso nnaa vona kufosahala kwaavo mane cho kucho kuti, "Chiinzi ha muni lyika, vaitimukanyi njoonwe?"¹⁹ Muni toondeza malyi o mutero." Ku zwaaho aavo nni va mulyeetera ipeeni lyi mwiina.²⁰ Jeeso choku vacho kuti, "Chifateho nne izina lyaani iizi?"²¹ Aavo choku mucho kuti, zintu za Kaishara." Ku zwaaho Jeeso choku vacho kuti, "Chiingi lyiinu muhe Kaishara zintu zaakwe, mane nne Ireeza nnaaye zintu zaakwe."²² Mmi lyiinu chiinga vaa zuwa vuti, nni vaa komokwa. Ku zwaaho mpuva mu siiriire cho kulyi yeendera.²³ Mu izuva lyiswana Vasadukayi, aavo vati ka kwiina ku vuuka kwa vafu, cho kuiiza kwaalyi. Nni va mu vuuzwa, ²⁴nni vati, "Muruti, Mushe a vaati, 'mukwaame haa fwa, nnaa seena vaana, mwaanche u lukeere ku sesa muihaavwe kuti a mu zaalyire vaana.²⁵ Ku veena vaanaswiisu va veena ku mana iyaanza nne toovere. We intaanzi choku sesa ku zwaaho cho kufwa. Choku saa siya vahwiire, nna siira muihaavwe mwaanche. ²⁶Ku zwaaho mwaanaswiisu kuninaakwe wo vuuveri nnaaye choku chita chiswana, wo vuutatu nnaaye, nni kwaa va vulyo ku voonse mane mbwiita iiri kuwo ku mana iyanza nne toovere. ²⁷Ku masulye aavo voonse mukulwaakazi nnaaye cho kufwa. ²⁸Lyiinu muku vuuka kwa vafu, u kaya ku kuva muihavwaani mwaa va vaanaswiisu veena ku mana iyaanza nne toovere?"²⁹ Jeeso nnaa vee tava nnaati, "Mwiina nne ku fosa, ka kuti ka muiizi ivivere mane nne ziho ze Ireeza. ³⁰Ka kuti veeti nniva vuuke mu vafu kava sesi mane nnaangati ku seswa. Mmi vulyo va swana mane iiri mangiloyi ku iwulu. ³¹Mmi cho kuya choku vuuka kwa vafu, ka mwiini ku vala chi vaa waambwa kweenu nne Ireeza, chiti, ³²Njeeme Ireeza wa Aburahama, Ireeza wa Isaka, mane nne Ireeza wa Jaakovo? Ireeza ka heena Ireeza wa vafwiire, vulyo ngu wa vahala."³³ Vuungi vuungi chiinga vwa zuwa vuti, nni vwaa komokerwa ituto zaakwe. ³⁴Mmi lyiinu Vafarasayi chiinga vaa zuwa kuti Jeeso a vaa toontoza Vasadukayi, nni valyi kunganya voonse. ³⁵Lyiinu zumwe waavo, yaa vaalyi lyikaangaati wo mulao, choku vuuzwa ipuzo--³⁶ "Muruti, njo wuhi mulao mukaando ku milao yoonse?"³⁷ Jeeso choku mucho kuti, Sune Simwiine Ireeza waako che inkulo yaako yoonse, nne cho luhuhu lwaako loonse, mane nne che ingana yoonse yaako.'³⁸ Uuwu nje mulao we intaanzi mane nne mukaando. ³⁹Mane nni wo vuuveri wu swana nnaawo--'Sune zumwe siina mo ulyi suni.'⁴⁰ Mwe iyi milao yoo vere muku waanika milao yoonse mane nne vaporofita."⁴¹ Lyiinu yi vaati Vafarasayi chiva sii kungeene, Jeeso choku va vuuzwa ipuzo. ⁴²Nnaati, Mu nahana kutiinzi cha Kirisiti? Mwaana waani?" Mpuva mu teereere kuti, Mwaana wa Daafita."⁴³ Jeeso choku vacho kuti, Chiinzi lyiinu Daafita cho wiina mu luhuhu haa mucho kuti Simwiine, chooti, ⁴⁴Simwiine nnacho Simwiine waangu, "Wii kalye ku iyaanza lyaangu lya malyio, ku sika mane nni nni chite zira zaako kuva hoo viika mateende?"⁴⁵ Haiva mmi lyiinu Daafita umu suumpa Kisrisiti 'Simwiine,' u saanduka vulye kuva mwaane hape?"⁴⁶ Nni kwaa shaala ka kwiina mane nnaangati wu

mwiina kuku muitava nnaangati cha kaanzwizana, ku zwaaho nni vaa ziimika voonse vulyo kuva kuikala nniva mu vuuzwa ipuzo kuzwa che ilyo izuva kuya ku vusu.

23

¹Lyiiu Jeeso nnaa waamba nne vuungi vuungi vwa vantu mane nne varutwana vaakwe. ²Nnaati, "Vangolyi nne Vafarasayi ve ikala mu chipura, cha Mushe. ³Mpaaho lyiiu chimwe nne chimwe chiva mucho kuti muchi pange, choo chweecho muchi chite cho kuchi panga. Mmi unwe musiye ku chita kuya cho misevezi yaavo, ka kuti chaavo vulyo ku waamba ku zwaaho kava pangahaza. ⁴Ee, ka kuti va hiinda choku puteereera choku suminina miputo mikaando yi lyema, ku zwaaho cho kuyi viika mu maheta a vantu. Haku zwaaho aavo mane nnaangati cha kanwe ka mwiina kava lyiki ku nyemunisa. ⁵Mmi misevezi yaavo yiva woola ku panga vayi pangira mu maanteembwa kuti va vonwe nne vantu. Va kaandusa a hulu ziviiko zaavo zo mulawo, mane choku kuza a hulu hape majira e zizwaato zaavo. ⁶Ha va zwaaho choku suna a hulu meekalo a maziimo mu mikiti nne zipura zi ikalwa vantu va kutekeha mu ikereke, 'Mane nne ku rumeresha a hulu mu misika, mane nne ku suumpwa nne vantu kuti, 'Varuti. ⁷Mmi unwe mu siye ku suumpwa 'Varuti' ka kuti mwiina muruti wuu mwiina vulyo, mmi unwe mu voonse mu lyikana vulyo. ⁸Mmi saanzi nni mu suumpi muntu kuti nje isheenu haansi hanu, ka kuti Isheenu wu mwiina, iye yo wiina ku iwulu. ⁹Hape mane mu siye ku suumpwa 'vakutazi,' Ka kuti mwiina vulyo mukutazi wu mwiina, iye Kirisiti. ¹⁰Mmi iye yoo lyi vona kuti nje mukaando mukati keenu ave nje iye muhikaana wa vamwi voonse. ¹¹Mmi iye yeeti nna aliy nyemune kaa voozwa haansi. Ku zwaaho iye yeeti nna aliy vooza haansi kaa nyemunwa. ¹²Mmi ku mayivite unwe mu Vangolyi nne Vafarasayi, muva itimukanyi! Mu iyalyira muvuso woku iwulu vantu. Kutu mu injire ka mu injiri mwa teni, hape va saka ku injira nnaavo muva kaanisa kuti ve injire. ¹³Mu mayivite, unwe vangolyi nne Vafarasayi, va itimukanyi! Ka kuti mu yembaana yembaana mu mawate nne mu inkaanda kuti mu woolye ku saandula muntu. ¹⁴Mmi lyiiu ha kuti chaa saanduka, mu mu chita kuti ave mwaana we ihere koovere siina mane iiri njoonwe. ¹⁵Ku mayivite unwe vahitizi va saa voni, mucho kuti, 'Muntu vulyo ha aliy kana che itempere, ka heena chimwe vulyo. Mmi zumwe nne zumwe yo uliy kana che ighauda ye itempere, njo u shaala u korweete. ¹⁶'Unwe muzi yaanga zisaa voni! nche iichiji chikaando, ighauda kamba nje itempere yi joloza ighauda?' ¹⁷Ka kuti zumwe nne zumwe yeeti nna koonke che iziko lye chitavero, ka kwiina chimwe vulyo ha teni; mmi yeeti nnaalyi koonke che chitavero china hee ziko, wiina mulaandu. ¹⁸'Ma haafu a saa voni a aa; nche chihi chikaando, chitavero nnaandi iziko lye zitavero lyi joloza chaa viikwa ha teni?' ¹⁹Mpaaha lyiiu iye yeeti nna aliy kane che iziko lye zitavero, uliy kana chaalyo mane nne chimwe nne chimwe chiina ha teni. ²⁰Mane nne zumwe nne zumwe yeeti nna aliy kane che itempere, uliy kana chaayo, mane nne chaakwe yo wi ikala mwa teni. ²¹Mmi iye yeeti nna aliy kane che iwulu, uliy kana cho vusimwiine vwe IREEZA, mane nne chipura chaakwe yo wi ikala ha teni. ²²Ku mayivite unwe mu Vangolyi nne Vafarasayi, va itimukanyi! Mu ruwera cho vuikumi che iminti nne nyaanisi nne ikamine, mmi choo vulyo muka siyite kamba muka chirite zintu zikaando zo mulao, nne ikatulo, inse mane nne itumero: zoo zweezi nzi muva lukeere ku chitahaza, kwaanda oku zi zaambuluka choku zi siya. ²³'Unwe muva hitizi mu saa voni, muti ha kuti mu mina ka ghini mu panga ijwaanzi/ irata mmi ha kuti mu mina ikaamera muyi mina vulyo nni mu toontweere. ²⁴Mu mayivite unwe, Vangolyi nne Vafarasayi, muva itimukanyi! Mu hiinda chipeto choku shaanza inkomoki haanze mane nne impulyeeti, mmi mukati kaazo nni ziina ikwe lyimwi lyi saa woolyeki. ²⁵'Uuwe u mufarasayi yoo saa voni, koo shaanze piri ikwe lyiina mukati ke inkomoki nne impulyeeti, ku chitira kuti nne haanze lyaazo zi woolye ku jolola. ²⁶Ku mayivite unwe Vangolyi nne Vafarasayi, va itimukanyi! Ka kuti mukola mane iiri makuumbu a tuva, a voneka vulotu haanze toota, mmi mukati ka teni nni eena zifuha za vantu vafwiire, mane nne imbolyeza yoonse vulyo. ²⁷'Voovo vuti nnaanwe mumu voneka haanze lyeenu ku vantu choku jolola, mmi mukati keenu mu izwiire vuitimukanyi, nne ku saa shiyama. ²⁸Ku mayivite unwe Vangolyi nne Vafarasayi, va itimukanyi! Ka kuti mu zaaka makuumbu a vaporofita, mane choku lotusa zivaka za teni, ²⁹'Ku zwaaho cho kucho kuti, kalyi nni tu vaalyi kuhala mu inako zi ve isheetu, nni tu sana tu vaavi nne chiave muku itira malaha a vaporofita. ³⁰Kamu vone mane kete muha vupaki kuti mu vaana vaavo va ve ihayi vaporofita. ³¹Ka mu izuziriza vulyo zintu zi ve isheenu kaa mwiina. ³²Inzoka njoonwe, vaana ve inzoka, mu woola ku ngoombola vulye ku watwiirwa imbiimbiri. ³³Chiingi mpaaho, mu vone, nni mu tuminiza vaporofita, nne vakwaame va talyifite, nne Vangolyi. mmi mane vamwe vaavo kamu ve ihaye nne kuva vaambula. Ku zwaaho mane hape vamwi vaavo kamu kuva shimeha nne kuva kava mu mazuvo eenu e ituto, nne kuya vuvu nyaandisa mu muzi nne muzi. ³⁴Ku chitira kuti muwiirwa mulaandu woku itira malaha a jolola a ve itirwa mu inkaanda, ku taanga cha malaha a Avere kuya kwa Zakariya mwaana wa Barakiyasi, umu ve ihayiri ha kati ke itempere nne iziko lye zitavero. ³⁵Cho kuizula nni mulwiirite, zoonse iizi zintu kazi iize zimu pangahalyire. ³⁶Jerusalem, Jerusalem, uwe yo wi ihaya vaporofita, mane nne ku ghovoola cha mavwe voonse vaka tumitwa kwaako, mmi nni saka vulye ku ikala nni nni ku vwiikiire vaana vaako mane iiri inkuku kutu kukwaana twaayo chiyi tu viika mu mavava, mmi ku zwaaho mu kaana! ³⁷Mu vone, inzuvo yeenu muyi mu shaalyire che matoongo vulyo. ³⁸'Ka kuti nni mulwiirite, keeti nni muni vone hape, ku sika chini mwa a cho kuti, 'Kwiina mukoonde iye yoo keeza mu izina lye Ireeza.'"

24

¹Jeeso nna zwiira haanze lye itempere cho kulyi yeendera. Varutwana vaakwe choku iiza kwaalyi nni va mutoondeza muzaako we itempere. ²Mmi choku ve itava kuti, "Aasi mu vweene zoonse iizi zintu? Aaho nni mulwiirite, ka kwiina ivwe lyeei nnilyi shaalye he iwulu lye lyimwe, lyi seeti nnilyi wiisikizwa haansi. ³Mwaa vaati cho wu ikeere he iruundu lye

ziteente, varutwana cho kuiiza kwaalyi mu chipirii, nni vati, tu lwiire, kuti zoonse iizi zintu kazi pangahalye lyiiri? Nne kuti chishupo cho kuiiza kwaako kachi ku veere inzi? Mane nne mamanimani e inkandda? ⁴Mmi Jeeso choku ve itava cho kucho kuti, "Mu tokomere kuti muntu zumwe saanzi naa mu cheengi. ⁵Ka kuti vantu vaangi ka ve ize mu izina lyaangu. Nni vati, 'njoovo Kirisiti,' mmi mane kava sohe vaangi. ⁶Mmi kamu zuwirire inkoondo mane nne mahulyuhulyu e inkoondo. Nni muvone kuti kamu katazahi, ka kuti zoonse iizi zintu zi lukeere kuiiza ku chitahala; mmi mamanimani keeti nni a ku sikite. ⁷Ka kuti mishovo kayi lyi saandukire, nne muvuso nne muvuso ka wulyi saandukire. Ku zwaaho kaku kwiina inzala, nne matuku, ku nyanganya kwe inkaanda kuungi, mu zivaka zi saa swani. ⁸Mmi zoonse iizi zintu lyiinu che mataangiro e zitavi zo kuhwizumuka. ⁹Lyiinu njeeti nni va mu zwiisa kuti mu nyaandiswa, mane kava mu ihaye. Kamu toyeewa nne vaangi che ivaka lye iziina lyaangu. ¹⁰Vaangi vantu lyiinu nji va keeza kuku kupeha, ku zwaaho choku taanga kuva kulyi wuza, mane hape ka kulyi toyeewa. ¹¹Mmi vaporofita va mapa vaangi kava ve kwa teni mane kava sohe vantu vaangi. ¹²Ka kuti vuvilaala kavu ku veere vuungi, chisemo cha vantu vaangi kachi toontolye a hulu. ¹³Mmi iye yeeti nnaalyi koza mbwiita ku mamanimani yoo swana nnaaye njeeti nna hazwa. ¹⁴Mmi uuwu mulaeza wo muvuso wo kuiiwulu kawu chumayirwa mu inkaanda yoonse kuva vupaki ku vantu voonse lyiinu mamanimani njeeti nni eze. ¹⁵Chini mwaa vona, kuti lyiinu chiintu chiina ikwe lyika lyeetete ku ku sinyeha, chi waambitwa nne muporofita Danyeeere nni chi ziimeene hantu ha jolola (kwaalyi yoo vala, aa lyike ku lyemuha), ¹⁶lyiinu mpaaho kwaavo veena mwa Judiya va ngombweere ku maruundu, ¹⁷yo wiina ku iwulu lye inzuvo saanzi a suuki kuti a hiinde chimwe kuzwa mu inzuvo, ¹⁸kamba kwaalyi iye yo wiina ku luwa kuti aka voolyelye kuiiza ku hiinda chizwaato. ¹⁹Kaku ku mayivite kwaavo veena tukeke, nne kwaavo va nyoonsa mwaawo mazuva! ²⁰Mmi mu rapere kuti ku tiya kweenu saanzi nni kuvi ha malyiha kamba luzuva lwe Insavata: ²¹Ka kuti kayi ku veere inako ya manyaando makaando a hulu muku kwiina kuti inkaanda chiinga yi vaati yiku pangwa kuiiza ku sika nne suunu vuti, ka kwiina, ka kwiini kuva vulyo mane keeti nni ku voolye kuve vulyo hape. ²²Ka kuti mbwiita aawo mazuva chini aa fwiiswa, Ka kwiina yeeti nnaa vaa hazwa. Mmi vulyo che ivaka lya vasalyitwa, aawo mazuva kaa fwiiswa. ²³Chiingi lyiinu nnaangati muntu zumwi kaa kucho kuti, Vone we, Kirisiti zunu! kamba, Kirisiti zuunaa! saanzi u zumini. ²⁴Ka kuti ka kuve nne va Kirisiti va mapa nne vaporofita va mapa mmi mane kava toondeze zishupo zikaando nne zikomokesa, cho vuungi vu chita kuti, mane chiku vaalyi ku woolyeka va woolye ku ziyeza, nne vasalyitwa. ²⁵Muvone, china mulwiira piri inako nni yi seeni kusika. ²⁶Chiingi lyiinu nnaangati kava mucho kuti, muvone wiina ku chikwa saanzi nni muyeendi kwa teni. Kamba, 'Muvone, wiina mu inzuvo yilyi wuungwiire kamba mu iriindi,' saanzi nni muzumini. ²⁷Ka kuti siina mumini mu wu minika ku vuzwa izuva choku voneeka mane nne ku vuimino, voovo vuti nne kuiiza ko Mwaana wo Muntu mweeti nni kuve. ²⁸Ka kuti koonse kwaa waanika chituunta, makuuvi nku a kungaana uuko. ²⁹Ka kuti mu kuzwa vulyo mu manyaando aawo mazuva izuva kalyi siiswa, nne mweezi keeti nni wu ku minika che iseri lya teni, inkaani iizo ka ziwe ku iwulu, mane nne ziho ze iwulu kazi nyungooswa. ³⁰Lyiinu njeeti nni ku voneeka chishupo cho Mwaana wo Muntu mu iwulu, mane njeeti lyiinu mishovo yoonse ya vantu ve inkaanda nni yi lyire. Ku zwaaho njeeti nni va vone mwaana wo muntu nna keeza cha makope e iwulu che ziho nne kuvereenga a hulu. ³¹Mmi kaa tume mangiloyi aakwe cho mulyumo mukaando we intorombita, mmi kava kunganye hammwiina vaakwe vaalyi saliire mu imbalyi zoonse ze inkaanda nne inhuho zoonse zoonne ze inkaanda. ³²Lyitute ituto mu isamu lye ikuzu. Ha kuti tutavi twa teni chitu huvaheere, mane choku taanga ku zwiisa makova, mu manina chimwe iziva kuti imbumbi chihi injira. ³³Lyiinu nnaanwe choku swana, chini mwaa vona zoonse iizi zintu nni mu izive kuti chi kwiina ha fwihi, mane ha mulyaango vulyo. ³⁴Cho vusakusima nni mulwiirite, vantu ve yinu inako keeti nni va mane voonse kuiiza ze kusike zintu zoonse nde zi pangahalye. ³⁵Iwulu nne inkaanda kazi hite, mmi manzwi aangu aawo keeti nni a hite. ³⁶Mmi kuya che ilyo izuva nne inako ya teni ka kwiina muntu yo wiizi, ka kwiina, nnaangati magiloyi e iwulu, nnaangati Mwaana, mbwiita Taayo vulyo yee yeena. ³⁷Mmi siina mu inako za Nuwa muku veena, mane nne kuiiza ko mwaana wo mukwaaame mweeti nni kuve. ³⁸Ka kuti siina muku veena mu inako zo muunda chiwi seeni kuva va vaalyi kulyia nni vanywa, nni vasesa nni va lyi lyiwavira mu maseso, kuiiza kusika luzuva lwa Nuwa lwa a ve njiri mu iyareka, ³⁹nni ve ikeere nni va se izi kuiiza kusika muunda chiinga weeza, choku va hiinda voonse vulyo-- lyiinu nne kuiiza ko Mwaana wo Muntu mweeti nni kuve mboona vo vulyo. ⁴⁰Lyiinu vakwaaame voovere ka va kwiina mu luwa--zumwe kaa hiindwa mmi zumwe kaa siyiwa. ⁴¹Vakulwaakazi voovere kava ku kweete ku twa ha twiirwa-- wu mwiina kaa hiindwa mmi wu mwiina kaa siyiwa. ⁴²Chiingi mpaaho muikalye nni mulyiisiiza, ka kuti ka muizi inako ya Simwiine yo kuiiza. ⁴³Mmi mu iizive iichi, kuti kalyi infumwe we inzuvo o woola ku iziva kuti musa wa masiku u keeza lyiiri, ka a tokomera kuti mane inzuvo yaakwe saanzi nni yi pwachulwa. ⁴⁴Choku swana, nnaanwe mu ikalye nni mulyi tukiseeze, ka kuti Mwaana wo Muntu ke ize che inako yimu saa lyivereere. ⁴⁵Lyiinu paaho njeeni iye muhikaana yoo sephala mane nne yoo talyifite iye infumwe waa vaa woolyi kumu siira itokomero mu muzi waakwe, kuti a woolye kuva ku haanga vawme zilyio che inako yi swaneezi? ⁴⁶Kwiina mikoonde uzo muhikaana, yoo chita kuti infumwe chinaa sika nnaa mu wane koto u panga nenza cho mukwa nne mulawo. ⁴⁷Aaho nni mulwiirite, kaa muhiinde choku mu chita muhitizi we inzuvo yaakwe nne ziviea zoonse zaakwe. ⁴⁸Mmi lyiinu haiva uzo muhikaana muvulaala ka alyi lwiire mu inkulo yaakwe kuti, simwiine waangu u ka lyiehethe maaswe kuiiza, ⁴⁹mmi choku taanga nnaa dama vahikaana kunnine, mane nne kunywa nne vashaakolwa; ⁵⁰Simwiine wo uzo muntu keeze che inako yaa saa mulyivereere chaayo, mane nne che inako yaalyi ziveere chaayo. ⁵¹Infumwe kaa sike choku mupusula ha kati, choku mu valyira muva itimukanyi, kweeti nni ku kwiina ku boonda nne chilyiro che inkuunkuma.

¹Lyiiinu aaha njeeti muvuso woku iwulu nni wu swaniswa nne va kamwalye venna ikumi, va vaati nni vaa hiinda tumparamba twaavo, choku yeenda kuti vaka taambulye yoo sesa. ²Mmi va mana iyaanza vaavo va vaa kwanine, vamwe va mana iyaanza vaavo va vaalyi va holo. ³Aavo va vaalyi va holo nni vaa hiinda tumparamba twaavo, naanta ku hiinda mafuta amwi he imbalyi. ⁴Mmi va venna ingana aavo choku hiinda tumparamba twaavo nne amwi mafuta he imbalyi. ⁵Mmi lyiiinu kamwalye chiinga lyieha, voonse vulyo choku manina chi vaa sukula choku laala. ⁶Mmi hakati ka masiku nni kwa ava nne ku sumpwirira, ko kuti, 'Mu vone, kamwalye! Mu yeende muka mu taambulye.' ⁷Lyiiinu mpaaha voonse aava va kamwalye hava vaa vuuki choku minika a hulu tumparamba twaavo. ⁸Va mahaafu cho kucho va kwanine kuti mu tuhe kwa teni ku mafuta eenu ka kuti eetu chi aa mana. ⁹Mmi vakwanine cho kucho kuti, ka kuti a a mafuta eena ha teni atu lyikeene kwaanda kuti tu muhe kwa teni, mmi lyiiinu mu kwiiya kuva wuza mu kalyi wulyire kwa teni. ¹⁰Mmi lyiiinu chiinga vaa yeenda kuku ka wula, kamwalye cho kuiiza, mpaaha kwaavo vava lyi vaakeenya hava vee njiri nnaaye mu inzuvu yo mukiti, mmi mulyaango choku iyalwa. ¹¹Mpu ku kee ziriire vamwe aava va kamwalye, nni vati Simwiine, simwiine tu iwulyire. ¹²Mmi nne tava cho kucho kuti, 'Aaho nni mulwiirite, nni lyaate ku muiiziva uunwe.' ¹³Mpaaho lyiiinu mu lyiise, ka kuti ka muiizi izuva mane nne inako yeeti ne ize chaayo. ¹⁴Ka kuti ku swaniswa mane iiri muntu yaa vaalyi ku kaya ku yyingi inkaanda. Yaa vaati nnaa sumpa vahikaana vaakwe, choku va siira zintu zaakwe. ¹⁵Mmi ku wumwe nnaa muha malyi a mana iyaanza, ku zumwe oovere, zumwe nnaaye a mwiina. Ku zumwe nne zumwe mwa a vaalyi ku woolyera, hoo hwaaho vulyo choku taanga musipiri waakwe. ¹⁶Yaa vaati nna hiinda ku mana iyaanza choku yeenda choku kaa zaaza muku lyikana, choku ka lyeeta amwe eena ku mana iyaanza. ¹⁷Muku swana nnaaye yaa va taambwiire oovere choku kachita amwe oovere. ¹⁸Mmi iye yaa va taambulyi a mwiina choku yeenda, choku ka a siira mu iivu, kuka wuungula malyi a simwiine waakwe. ¹⁹Chiiga kwa hita inako inde simwiine waavo vahikaana cho kuiiza choku ikala choku kandekisaana nnaavo. ²⁰Mpu ku iziriire yaa vaati nnaa taambula malyi a mana iyaanza choku ka lyeeta amwe eena ku mana iyaanza. Nnaati, 'Simwiine, u va nihi malyi a mana iyaanza. Vone, nni va kaa zaaza choku waana amwe eena ku mana iyaanza he iwulu. ²¹Simwiine waakwe choku mucho kuti, 'U va ka pangi nenza, uuwe muhikaana yoo shiyeeme nne ku sephala! U vaa sephalyi mu zintu zichezana. Choo vulyo muni ku chite kuti u laulye zintu ziingi. Chite wu injire paaho mu kusaanga kwa infumwaako. ²²Mpaaha nnaaye lyiiinu yaa vaati nnaa taambula malyi oovere choku iiza cho kucho kuti, 'Simwiine, u vaati nni wa niha malyi oovere. Vone, nni va ka weeri ha teni amwe oovere hee iwulu.' ²³Infumwaakwe mpwaa muteereere kuti, U vaa chiti nenza, muhikaana yoo shiyeeme nne ku sephala! u vaa sephalyi mu zintu zichezana vulyo. Muni ku chite kuti u laulye zintu ziingi. Wu ize zo uli tumere mu kusaanga kwa simwiine waako. ²⁴Nnaaye yaa vaati nnaa taambula a mwiina malyi choku iiza cho kucho kuti, 'Simwiine, nni veezi kuti u muntu u mukukutu. Yoo siinza ha waa sana waa lyima, mane nne ku kunganya hoo sana u vaa siyite chimwe chaako. ²⁵Nni vaa shaalyi nni tiite, choku manina choku kaa siira mu iivu. Vone, paaho hiinde zaako iizo. ²⁶Mmi infumwaakwe choku mu itava cho kuti, 'Uuwe muhikaana yoo fosaheere nne vukata kumwiina, u vee zivi vulye kuti nni siinza hani sana nni vaa lyimi, mane nne ku kunganya hani seena chimwe ha teni. ²⁷U vweene kalyi nno u va kahi malyi aangu vantu va zaaza malyi, hanu nnini vaati mu kuiiza kwaangu cho kuiiza ku waana chimwezana ha teni. ²⁸Lyiiinu mu munyaange malyi aawo ku zwaaho mu ahe uuzo yo wiina eena ikumi. ²⁹Nkoku tarusa lyiiinu kuti kwaalyi yo wiina, kaave nne ku weererwa he iwulu— kaave nne ku dudeekerwa kamba ku soongerwa, mmi kwaalyi iye yaa saa kweete nne chiniini chaa kweete kaa chi nyaangwa. ³⁰Mumu woonde uuzu muhikaana yaa seena musula mumu sohere haanze mu keerima, ku waanika ku huwaana nne kulyira inkuunkuma. ³¹Mwaana wo Muntu chi neeza mu kuvereenga kwaakwe mane nne mangiloyi aakwe oonse, njeeti nnee kalye chipura chaakwe chi jolola mu muvuso waakwe wu jolola. ³²Ku zwaaho lyiiinu njeeti nni ku kunganine kwaalyi mishovo yoonse, choku taanga nnaa va kauhanya, siina mulyisani yowu ikala nnaa kauhanya impene mu imberere. ³³Kaa viike imberere ku iyaanza lyaakwe lya malyio mmi impene iizo kulya mamoonso. ³⁴Mmi lyiiinu Simwiine njeeti nnaacho aavo veena ku iyaanza lyaakwe lya malyio kuti, muiize, uunwe mwiina mu mikoonde ya Taayo, mulyie vuswa vwe iwulu vu mu vaati mu ku vaakanyezwa kalye kuzwa ku intaanzi ye inkaanda. ³⁵Ka kuti nni vaa fwiire inzala, mmi nni mwa nniha cho kulyia; nni vaa fwiire inyoota mmi nni mwa nniha menzi; Nni vaalyi nni muyeenzi mmi nni mwa nni taambula mu mazuvo eenu; ³⁶Nni veena mampunu, mmi nni mwa nni zwaatika: nni vaalyi ku lwaala mane muva nni poteri; Nni veena mu intorongo, mmi nni mweeza kwaangu. ³⁷Lyiiinu va jolola njeeti nni va muitave choku mucho kuti, nje lyiiri, 'Simwiine nni twa ku vona nno fwiire inzala ku zwaaho uuswe choku kuha zo kulyia? Kamba nno fwiire inyoota uuswe choku kuha cho kunywa? ³⁸Nje lyiiri nni twa ku vona nno uli umu yeenzi, ku zwaaho uuswe choku kulyi hiindira? kamba nno u saa zweete, mmi uuswe choku ku zwaatika? ³⁹Kamba nje lyiiri nno u lwaala, kamba mu intorongo hatu veeza kwaako? ⁴⁰Mmi Simwiine mpweeti nne itavire choku vacho kuti, aaho nni mulwiirite, siina mumu vazi chitiri voo vwaavo va voneka vuniini vaakwaangu, muva chini chitiri. ⁴¹Lyiiinu njeeti nnaacho aavo veena ku iyaanza lya mamoonso nnaati, 'Muzwe aaha haangu, uunwe mu kutitwa, mu kwiiya mu mulyiro wu vaakanyereezwa Saatani nne mangiloyi aakwe, ⁴²Ka kuti nni vaati nni nnaa fwa inzala mmi ka heena muva nnihi cho kulyia; Nni va fwiire inyoota, ka kwiina menzi amu va nnihi: ⁴³Nni vaalyi nni muyeenzi mmi ka heena muva nni taambulyi; nni nniina mampunu ku zwaaho choku saa nniha zizwaato; chini lwaala nne ku injira intorongo, ka heena muva nni tokomeri. ⁴⁴Mpaaha lyiiinu nnaavo heeti nniva mu itave nni vati, 'Simwiine, nje lyiiri nni twa ku vona noo fwiire inzala, kamba inyoota, nno uli umu yeenzi, kamba nno saa zweete, kamba nno lwaala, kamba nno wiina mu intorongo, mmi mane choku saa va nne isipe nnaawe?' ⁴⁵Njeeti nna ave itave nnaati, 'Aaho nni mulwiirite, siina mumu saana muva zi chitiri voo vwaavo va voneka vuniini, wiizi ka heena mu vazi nni chitiri.' ⁴⁶Mmi voo vwaava kava yeende muku nyaanseha ku saa mani mmi va jolola aavo cho kuya mu vuhalo vu saa mani.

¹Mmi nni kweeza ku chitahala kuti, Jeeso chiinga mana ku waamba zoonse iizi, cho kucho varutwana vaakwe. ²"Kana muiizi kuti mu mazuva oovere muyi ku veere mukiti woku zambuluka, mmi Mwaana wo Muntu kaa yeendwa mane choku vambulwa." ³Lyiiu nni kwaa kungana voonse vapurisita va kulwaana, nne vangolyi, nne vakulwaana va vantu, ku muzi wo mupurisita mukaando a hulu ku valyi voonse, yaa vaalyi u sumpwa Kayafasi, ⁴Nni vaa waambinsaana nne ku ziminzaana muva woola kuti Jeeso va mo nnantoreke, mane choku mu ihaya. ⁵Mmi nni vaati, "kwaanda o luzuva lo mukiti, ku chitira kuti saanzi nni kuvi nne munyunga mu vantu." ⁶Lyiiu Jeeso chiinga aati cho wiina kwa Betani mu inzuvo ya Sayimoni we imbingwa, ⁷ cho lyi goonkete nni kweeza kwaalyi mukulwaazi nna ka kweete inkooma lye zinuunkisa vulotu zidura a hulu, choku mu itira iizo mu mutwi. ⁸Mmi lyiiu varutwana vaakwe chiinga vaa vona iichi, cho kuva nne kunyeerwa nni vati, "mavaka o ku zeneenga chinzi ?" ⁹Ka kuti aa mafuta nni a vaa wuzwa cha malyi maangi, ku zwaaho choku aha vahumanehi. ¹⁰Mmi Jeeso, kwi ziva iichi, choku vacho kuti, "Mu katalyekezwa inzi uuzu mukulwaakazi? Kamu vweene kuti waa ni pangera musevezi mulotu. ¹¹Mmi uunwe mu ikala nni mwiina nne vahumanehi inako zoonse, mane keena inako zonse ne mwiina naame. ¹²Ka kuti wa nni itira aa mafuta ha muviri, a va chitire mu ku wuungwa kwaangu. ¹³Nni mulwiirite kuti, kumwi nne kumwi kweeti uuwu muleza nniwu waambwa mu inkaanda yoonse, u zu mukulwaakazi chaa za chite, Ka chi waambwa cho kumu lyikumbulusa." ¹⁴Lyiiu zumwi wa veena ikumi nne toovere, yoo sumpwa Judaasi Isikariyota, nnaa yeenda ku vapurisita va kulwaana, ¹⁵Choku ka vacho kuti, "mu mu nnihe inzi, china mmu muha?" Mmi aavo nni vaa zumminzaana nnaaye che nne ikumi voo tatwe vu vawayawaya. ¹⁶Mane kuzwa cheeyo inako nne kala nna lyiindiire chivaka choku mu twaala kuzalyi. ¹⁷Lyiiu cho luzuva lwe intaanzi lo mukiti we chiinkwa chi sa viriiswa varutwana vaakwe cho kwiiza kwa Jeeso nni vati, "u saka kuti tuka ku vaakanyereza kuhi zilyo zoku zaambuluka?" ¹⁸Mmi nnaacho kuti, mu kwiiya mu mizi mekaando ko zuna mukwaame choku ka mucho kuti, moruti nnaati, inako yaangu chi yiina ha fwihi. Mmi muni viike zilyo zaangu zoku zaambuluka he inzuvo yaako nne varutwana vaangu." ¹⁹Mmi varutwana nni vaa chita siina Jeeso mwaava va layi; choku panga zilyo zoku zaambuluka. ²⁰Mmi lyiiu chiteengwaana chiinga chaa sika, choku ikala nnaavo veena ikumi nne toovere. ²¹Chiva kweete kulya, choku vacho kuti, nni mulwiirite, zumwi weenu mwaani wuke." ²²Mmi nni vaa taanga ku zuwa vutuku a hulu, muva vaati zumwe nne zumwe waavo choku taanga ku mulyi vuuzikiza nni vati aa njeeme?" ²³Nne tava nnaati, iye sii iyaanza lyi lya naame mu kasuva, njeeye yeeti ani wuke. ²⁴Mwaana wo Muntu kaa yeende, siina muku ngolyetwa ka haakwe. Mmi ku mayivite vulye uuzo muntu yeeti wuke Mwaana wo Muntu! ku vaa shiyame uuzo muntu kuti kalyi nna sana avaa zaalwa." ²⁵Judaasi, yaava mu wuke nne tava cho kuti, , aa mmi njeeme Moruti? Choku mu cho kuti, chi waa waamba." ²⁶Mmi chi vaa sii kweete kulyi, Jeeso choku hiinda chinkwa, choku chiha mikoonde, choku chi gamuna , cho ku chi ha varutwana vaakwe, nnaati, "mu hiinde, mulyie, uuwu njo muviri waangu." ²⁷Mmi nna hiinda inkomoki, cho lyi tumero, cho kuyi va ha , nnaati, "mu yinywe mo voonse. ²⁸Ka kuti aa nje malaha aangu o tumarano e nhiya, e itirirwa vuungi vuungi vwa vantu kuti vu woolye ku woonderwa zivi zaavo. ²⁹Mmi nni mu cho kuti, keeti nni ni voolye hape nni nywe menzi aa e chihantu cho muwoomba nnaanwe mbwiita mwee lyiina izuva hape lyeeti nni ni kunywa nni nniina nnaanwe mu muvuso wa Taayo." ³⁰Mmi lyiiu chiinga vaa mana ku ziimba luziimbo, nni vaaya ku iruundu lya Olive. ³¹Lyiiu Jeeso choku vacho kuti, mu voonse mu mu shaalye mu kupehete che ivaka lyaangu masiku a suunu, Ka kuti ku ngolyetwa, kani kave mulyisani, mmi imberere zo muraka kazi hasane cho kuya kulye. ³²Mmi chini naa vuuka hape, kani yeende ha vusu vweenu kwa Galaliya. ³³Pitorosi nna mo cho kuti, itava nnaa mucho kuti, mane nnaagati vantu voonse muva kupehe che ivaka lyaako, imme kani kafwe ku kupehaa. ³⁴Jeeso choku mucho kuti, "nni ku lwiirite, kuti mwa anu masiku unkoombwe nni wu seene kulyira, mmo kuni lyi saampwiire koo tatwe." ³⁵Pitorosi choku mu cho kuti, "nnaangati kufwa nni woola kufwa nnaawe, keeti chine ku lysisampola." Mboona voovo vuti nne varutwana voonse choku waamba mu swana. ³⁶Lyiiu Jeeso choku yeenda nnaavo ku inkaanda yi sumpwa Getesimani mane cho ku cho varutwana vaakwe, "Mu ikalye aaha chini si karapera hana." ³⁷Nnaa hiinda Pitorosi nne vaanakwaame va Zevediyi choku taanga ku zuwa vutuku a hulu nnaa katazehete. ³⁸Nnaa vacho kuti, "Luhuhu lwaangu lu sasamiinwa a hulu maaswe, muni woola kufwa. mu ikalye kalye nnaame hanu piri nni Mu lolyeere nname." ³⁹Mmi nnaa yeendera ha vusuzana, cho kuwa cho vusu vwaakwe haansi choku rapera. Nnaati, "Uuwe Taayo, haiva nni ku woolyeeka, a iyyi yini zambuluke. mmi nni ku saalyi choku saka kwaangu, vulyo mbwiita choku saka kwaako." ⁴⁰Nne iiza ku varutwana choku va waana va lyeere, cho kucho Pitorosi, "Chiinzi, ka heena wa woola mane nnaangati ku yiiza nnaame mu inako yi mwiina?" ⁴¹Mu lyiise choku rapera, kuti saanzi mu injiri mu mulyiko. Cho vusakusima luhuhu lu tavera, mmi inyama yi kataheere." ⁴²Nna yeenda hape lo vuuveri, choku ka rapera. Nnaati, "Taayo, haiva keeti chiku hita vulyo mbwiita nni nywe, a ku suna kwaako ive uuko ku pangahala." ⁴³Neeza hape mmi choku va waana va lyeere, meenso aavo nni a lyemete. ⁴⁴Choku va siya hape, nna a lyi yeendeere kuku rapera lo vuutatu, nna waamba manzwi a swana. ⁴⁵Ku zwaaho cho kuiiza ku varutwana vaakwe choku vacho kuti, "Mu sii lyeere nne kulyi teeka? Mu vone, inako chi yiina ha fwihi, kuti Mwaana wo Muntu a heewa mu manza ava panga zivi. ⁴⁶Mu vuuke, tu kwiya. Mu vone, iye yo uni wuza cho wiina hafwihi." ⁴⁷Cha ava ku sii kweete ku waamba, haa, Judaasi wumwe wa veene ikumi nne toovere, nne iza. Vantu vaangi vaangi nni ve iza nnaaye ku kazwa ku vapurisita vakulwaana nne vakulwaana va vantu. Nni va keeza nne milyiinga nne inkolyi. ⁴⁸Lyiiu iye mukwaame siku wuza Jeeso nna vaha chikuka, nnaati, Zumwe vulyo weeti nni xhoote, nje iye yoozo. Mu muwoonde." ⁴⁹Hoo hwaaho vulyo nneza kwa Jeeso cho kuti, "Rumere, Muruti!" choku mu xhoota. ⁵⁰Jeeso choku mucho kuti, "Mulyikani, chite cho u ke ziriire." Ku zwaaho nni ve iza choku woonda Jeeso, choku mu hiinda. ⁵¹Mmi mu vone, umwe kuva veena nne Jeeso choku tapulula

iyaanza lyaakwe, choku hiinda mulyiinga, choku kaanka muhikaana wo mupurisita mukaando mbwiita ku kosola kutwi kwaakwe. ⁵²Lyiiu Jeeso nnaa mucho kuti, "Chite u vooze mulyiinga uuwo mu meekalo aawo, ka kuti voonse va kweete mulyiinga ka ve ihayiiwa cho mulyiinga. ⁵³Mu nahana kuti imme hahanu keeti chini rapera Taayo, mpohona hoo hwaaho vulyo choku nniha mangiloyi maangi maangi? ⁵⁴Mmi lyiiu mangolo a woola ku izuzirizwa vulye, ka kuti muku lukeere kuva mboona vo vuti? ⁵⁵Che iyweeyeyo inako yi swana Jeeso nna lwiira vuungi vuungi, "Aa mu kee zirire ku woonda musah chi mu keeza che inkolyi nne milyiinga vuti? Nni vaalyi ku ikalaanga nnaanwe mu itempere izuva nne izuva nni ni ruta, mmi ka heena muva ku woola kuni woonda. ⁵⁶Mmi zoonse iizi chi zaa pangahalyira kuti mangolo ava porofita a woolye ku izuzirizwa." Ku zwaaho mpaaha varutwana vaakwe ha vava ngombolyi, choku mu siya yee yeena. ⁵⁷Mmi aavo vava woondi Jeeso choku mu hiinda choku mutwaala kwa Kayafaasi mupurisita mukaando, uuko kuva ka kungeene vangolyi nne vakulwaana voonse. ⁵⁸Mmi Pitorosi nna mushaalyira ha masulyezana mane mbwiita kuka sika ku inzuvo yo mupuirisita mukaando. Choku ke injira mukati, mane nne ku ke ikala nne vashangavira kuti a woolye ku vona che iti chi pangahalye. ⁵⁹Mmi lyiiu vapurisita vakulwaana nne vaziwululyi voonse choku ikala nni va kweete kulyika ku vona muva woola ku hambiriza Jeeso, kuti va woolye kumu ihayira ha teni. ⁶⁰Mmi choku vula waana chimwe, mane nnaangati vahambirizi vaangi va vaa lyiki ku hambiriza ka kwiina mulaandu uva va mu waanini. Mpaaha lwa mamanmani haku ve iza vakwaame voovere ha vusu ⁶¹cho kucho kuti, Uuzu mukwaame a vaati, "Nni woola ku zakununa itempere ye Ireeza mane cho kuyi zaaka mu mazuva ootatwe." ⁶²Muruti mukaando nna ziima, choku mucho kuti, "Chiinzi hoo seena cho wu itava ha teni? Aava vantu koo zuwiire kuti kete va tiinzi he iwulu lyaako?" ⁶³Mmi Jeeso nnaalyi toontolyeza, mupurisita mukaando choku mucho kuti, Nni ku laula che Ireeza yoo hala, kuti utu lwiire haiva njo uuwe Kirisiti, mwaana we Ireeza." ⁶⁴Jeeso nnaa mu itava nnaati, "Chi waa waamba uuwe u mwiine. Mmi nni mulwiirite, kuzwa hanu njeeti nni muvone Mwaana wo Muntu nne ikeere ku iyaanza lya malyio lye ziho, mane nna keeza cha makope e iwulu." ⁶⁵Lyiiu mupurisita mukaando nna ngatoola zizwaato zaakwe nnaati, "Chaa waamba matuka! Mutu ku sakira inzi vapaki? Ka muvone, uunwe mu veene chi mwa mulyi zuwira mwaa tukana. ⁶⁶Muyi vona vulye?" Nni vee tava nni vati, "Ngo ku ihaya vulyo cho kuya cha mafosisa aakwe." ⁶⁷Mpaaha ha vava mu swiiri mate mu vusu mane choku mukava ku zwaaho choku mu wopa cha mapaama a mayaansa aavo, ⁶⁸nni vati, "Tu porofite, uuwe Kirisiti, njeeni toota waku kava?" ⁶⁹Lyiiu Pitorosi cho wuikere mu irapa, mpaaha muhikaana kazana haa vee iza kwaalyi cho kucho kuti, "Mfwee nnaawe saka wiina nne Jeeso wa Galaliya." ⁷⁰Mmi nna kanana hakati kaavo voonse, nnaati, "Ka niizi nne kuti kete u waamba nzi." ⁷¹Mmi chiinga zwiira haanze, zumwe mukazana choku muvona, choku lwiira voonse va veena ha teni, "Uuzu mukwaame saka wiina nne Jeeso wa Nazareta. ⁷²Hape nnaho aaha nna kanana cho kulyi konka, "Ka niizi uuzo muntu." ⁷³Ka vakazana vulyo nni kweeza aavo va vaa zimeene he imbalyi, choku cho Pitorosi, "Aho tuku lwiirite nnaawe u wumwi[e] waavo, ka kuti nne ku waamba kwaako vulyo kulyi tarusa. ⁷⁴Mpaaha lyiiu iye haa taanga ku konka nne ku tukana, Ka niizi uuzo muntu," choku hweera vulyo hoo hwaaho mukooombwe choku lyira. ⁷⁵Pitorosi choku kumbulukwa manzwi a Jeeso, a vaalyi ku mucho kuti, "Piri mukooombwe nni wu seeni kulyira mmo kuni lyi sampwiire koo tatwe, ku zwaaho nna zwiira choku ka lyira a hulu maaswe.

27

¹nu kakusasani chiinga kaa sika, voonse varuti vakaando nne vakulwaana va vantu choku va nni varera ifu lya Jeeso, muva woolyera kumu ihaya: ²Va va musumini, choku muhiinda, choku mutwaala kwa Pontiyasi Pilato muvusi. ³Mmi lyiiu Judaasi, iye yaava mu wuza, chiinga vona ku ti Jeeso chaa atulwa, chi ku lyi neere chi ku vooza malyi oo tatwe a vaa hiindite ku varuti vakaando nne vakulwaana, ⁴Nnati, "ka kuti nna fosa ku wuza malahah a seena mulaandu. "Mmi nni vaati, "uswe ka kwina ha to njira, mmo vone kuti uzwa vulye chaawo. ⁵Mmi nna hasikiza malyi haaansi mu itempere, choku katuka, kuya ku kulyi suungirira. ⁶Mmi varuti vakaando choku hiinda malyi, nni vati, keeti kuku shiyeeme kuti tu a hiinde choku a viika mu chikwama, che ivaka lyo kuti malyi a malahah/ o mutwi wo muntu. ⁷Mmi nni vaa wambinsaana, kuti va a teendesa muku wula chivaka cho luwa loku vumbira, kuti va ku wuungaanga mabukweenda mwa teni. ⁸Chiingi ku zwaaho iilyo iwa nni lyaa sumpwa, iwa lya malahah, kuiiza kusika nne suunu. ⁹Lyiiu icho chi va waambwa nne muporofita Jeremiya chi va chitahazwa, cho kuti, "nni vaa hiinda vuwayawaya voo tatwe, chi lyikanyezo cha malyi chi va vikwa he wolyo lyiakwe ne va Israela, ¹⁰ne maalyi a va va wolyisa iwa lyo ku vuumbira, siina Ireeza mwaa va nni cho. ¹¹Mmi Jeeso nna ziima ha vusu vo muvusi, mmi muvusi nnaa vuuza nnaati, "Aah njoowe simwiine wa Vajuda?" Jeeso nna mwi tava, "Mo waa cho". ¹²Mmi chiinga hambirizwa nne varuti va kaando nne vakulwaana, ka kwiina chaa vee tavi. ¹³Lyiiu Pilato choku mucho kuti, "koo zuwiire mulandu wa vikwa he wuulo lyako?" ¹⁴mmi ka kwiina lyiinzwi lya vee taavi; muku vaa manini chi kwaa komosa muvusi a hulu toota. ¹⁵Mmi lyiiu chihi vaalyi chunti chi izivikite kuti muhitizi o zwiiswaangwa ibantiiti lyi salangwa ne vantu. ¹⁶Mmi mweeyo inako va ve nna ibantiiti lyi vee ziveekete lyi vaalyi ku sumpwa Barabasi. ¹⁷Lyiiu chiinga va kopana haa mwiina, Pilato choku vacho kuti, "mu saka kuti nni mu zwiisikize inni? Barabasi, kamba Jeeso yoo sumpwa Kirisiti?" ¹⁸A vezi kuti va va lyete Jeeso kwa lyi che vaka lye ifufa. ¹⁹Choo sii keere ha chipura chaakwe cho kuwatula, muhihaavwe nnaa lyeeta mulaeza nnaati, sangi uchiiti chintu cho zo unkosi a sena mulaandu. Ka kuti nnaa nyaanda maaswe lunu lusiku mu chilooto che ivaka lyaakwe. ²⁰Mmi varuti vakaando nne vakulwaana nni vaa shweshwerekeza vantu kuti va kumbiire Barabasi, mmi ku ihayiwe Jeeso. ²¹Muvusi nna va vuuza kuti, mu saka inni mu vuuveri vwaavo kuti nni mumu zwiisikize? "Nni vaati, "Barabasi. " ²²Pilato nna vacho kuti, "lyiiu nni chite vulye cha Jeeso yoo sumpwa Kirisiti? "Voonse choku mucho kuti, "aa a vambulwa. ²³Mmi nnaacho kuti, "chiinzi, vuvi inzi vwaa pangite? "mmi ni va kuwira kwi wulu, aa vambulwa." a ²⁴Mmi Pilato chiingaa vona

kuti ka kwiina che te a chiite, ne vantu cho ku tamaga ku sa lyi wonda sente, mpwaa hiindire menzi mu chigweetere choku samba ku maanza ha vusu vwa vantu voonse nnaati, "imme kani mulaandu mo ma laha o zu nkosi ya sena mulandu. Mumu vone kuti mo zwa volye.²⁵ vantu voonsenni vee tava kuti, "malahah aakwe a ve he uulu lyetu nne vaana veetu.²⁶ Mmi nava zwiisikiriize Barabasi, mmi na shimeha Jeeso nna mu va zwiisikiza kuti a vaambulye.²⁷ Masolye o muvusisi choku hiindira Jeeso ku inzuvo inkaando, mane choku ka kunganinwa masolye oonse.²⁸ Mpu va mu zavwiiriire, choku mu zavika ijira lyi kola lyi suvira.²⁹ Mmi cho ku panga ihwiisi yo miiya choku yi mu viika mu mutwi, chi ku viika luhe mu iyaanza lyaakwe lya malyoo. Nni vaa choola mazwi aavo cho kuya ha vusu vwaakwe choku mu shewunwiina nni vati," Rumere, Simwiine wa Vajuuda!"³⁰ Mmi va va muswiiri mate, choku hiinda luhe choku lu mu kavisa mu mutwi.³¹ Mmi chiinga vaa mana ku mu shewunwiina, choku hiinda ijira lyiva vaa mu zwaatikite, choku mu zwaatika zizwaato zaakwe, chi ku mu twala kuku mu vaambula.³⁴³² Mmi chiinga va zwiira ha nze, nni vaa waana mukwaame yoo zwa kwa Sayirene yo sumpwa Simon, nni va mu kakaniza kuti a yende navo kuti a mu kulyikire chifwapaano.³³ Mmi chiinga vaa sika ha chivaka chi sumpwa Kulyikuta, i tarusa kuti, "chivaka che tugovolyi." ³⁴ Choku muha iviniga kuti a nywe nniyi kopenywa nne shantukwe. Mmi chiingaa soola, choku manina nnaa saa nywi.³⁵ Hanga va maana ku mu vaapula, chi kulyi waveerera zizwaato zaakwe che ku kaava indaula.³⁶ Mmi choku ikala haansi nni vaa mu lyiisiza.³⁷ He woolu lyo muutwii a kwee chi ku viika mungolo ha mutwii a kwe, u wambika kuti "Uuzuu nje Jeeso simwiine wa va Juda.³⁸ Vasa voovere va vaa vambulwa nnaaye, zumwe ku malyio zumwe ku mamoonso.³⁹ Aavo va vaalyi ku hita nnavo nni va mu shewunwiina, nni va nyuunga mitwi yaavo,⁴⁰ Nni vati," o va keeza ku sinyilula e tempele chi ku izaaka mu ma zuuva ootatwe, lyi vuluke!, haiva u mwaana we Ireeza, suuke ha chifwapaano!"⁴¹ Che nzira e swaana varuti vakaando nnaavo nni va mu shewunwiina, voovo vulyo, nni veena nne vangolyi nne vakulwaana, nni vati,⁴² "A vaalyi ku vuluka vamwe, mmi iye kaa woolyi kulyi vuluka. Nje simwiine wa Isiraere. A suuke mu chi fapaaho, mmi mutu zumine mwa lyi.⁴³ U zumina mwe Ireeza. Ireeza ha mu hululye ha hanu chikuti o saka, Ka kuti a vati, nni mwaana we Ireeza." ⁴⁴ Vasa va va vavambwiirwa naye nnaavo nni vaa wamba maanzwi a swaana o ku tapaza⁴⁵ Che inako yoku mana iyaanza nne yii mwiina ku vaa shaalyi ku siihite cha keerima mu chivaka choonse mane kuka sika ku inako yoku mana iyaanza nne koonne.⁴⁶ Mmi mu inako yoku mana iyaanza nne yoonne, Jeeso nna huwa che lyiinzwi ikaando, nnaati, Eli, Eli, lama savakatani?" yiti, Ireeza angu, Ireeza angu uni siiriire inzi?" ⁴⁷ Vamwi va va vaa ziimeene aaho, chiinga vaa zuwa vulyo, nni vaati, "ke te u sumpa Isaya."⁴⁸ Mmi choku hweera o mwiina mukati kaavo chi ku ngombola chi ku ka hinda chipoonji, chi ku chi zuza menzi eena iviniga, choku chi viika ku luhe, choku muha kuti a nywe.⁴⁹ Vungi ni vwa aati, "mu mu siyee ye ye na. Tu voone kuti nandi Elija mweeze a mu vuluke."⁵⁰ Jeeso na huwa hape che lyiinzwi ikaando choku huuza lwa mamanimani chi ku fwaa.⁵¹ Mmi mu vone, Ijira lye itempere choku haluka koo vere kuzwa ku iwulu lya teni kuya ku itako. mane inkaanda nni yaa nyanganya, mavwe cho ku kauhana hakati;⁵² makuumbu choku iwuka, mmi miviri yava shiyeeme vaangi va vaa lyeere va vaa vuuswa.⁵³ va zwi mu ma kumbu ha nga a vuuka muvafu, cho kuya mu muzi u jolola nni vaa voneeka ku vantu vaangi.⁵⁶⁵⁴ Mmi lyiinu Musenchurana nnaavo va va lyiisiza Jeeso ni vaa vona ku nyanganya kwe inkaanda nne zintu zonse zi vaalyi ku pangahala, nni vee njiirwa lyowaa chi ku cho kuti, cho vusakusima uuzu mwaana Ireeza.⁵⁵ Mmi ku veena vakulwaakazi vaangi va vee chiirire Jeeso ku zwa kwa Galaliya ku mu tokomera va veena vutavulye ni va lolyeete.⁵⁶ Mu valyi ku veena Mariya Magadalena, Mariya nyina jemiise nne Joosefa, ne nyiina vaana va Zevede.⁵⁷ Chiinga kwaava chiteengu, nni kweeza mukwaame wo muhumi yoo zwa kwa Arimatiya, yoo sumpwa Joosefa, yaa vaalyi zumwe wa varutwana va Jeeso.⁵⁸ Cho kuya kwa Pilato, kuku ka kumbiira muviri wa Jeeso, Pilato nna lawuula kuti a u heewa.⁵⁹ Joosefa chi ku hinda moviiri, choku wu vungiriza cha majira a jolola,⁶⁰ Mmi choku kawu viika mu ikuumbu lyaakwe ihiya, lyaava lyi siiriire kuzwa mu ivwe. ku zwaaho choku pindumuna ivwe ikando lye chiialyiso choku zwa naa kaaya.⁶¹ Mariya Magadalena nne Mariya zumwe ku va venna, nni vee keere ku lyolyeete ikuumbu.⁶² Izuva lyii chirira, i vaalyi izuva lya lo mugiviro, varuti vakaando nne vafarasayi nni veeza voonse kwa Pilato.⁶³ Nni vati, "simwiine, tu kumbulukwa kuti mu ziyezi cho sihala, a va cho kuti, ka ni vuuke hape mu mazuva oo tatwe ka ni vuuke haape.⁶⁴ Mpaaho lyiinu tu kumbiira kuti ikuumbu lyi lyiiswa kuya ku mazuva oo tatwe. ku chitira kuti varutwana vaakwe saanzi zeeza kwieva moviiri wa kwe chi ku cho vantu kuti, 'chaa va vuuki mu vafu. ku chitira kuti mafosisa e intaanzi saanzi nni a zaambwa nne a mamanimani.⁶⁵ Pilato nna vacho kuti, "mu zwiise solye. Mu ka lyiisa mu mu wolyeeza. moonse mumu"⁶⁶ Mmi nni vaa yeenda, choku ka lyiisa ikuumbu, ku sinka ivyee mane choku viika masolye kuti va lyiise.

28

¹ Chinga lyava chitengu mwi izuva lye insavata, chiinga lyaati chi lyizwa mu izuva lye intaanzi lye insuunda, nni kweeza Mariya Magadalena nne Mariya zumwe kuiiza ku vona ikuumbu.² Mmi mu vone, nni kwaava kunyanganya kukando kwe inkaanda, ka kuti ingiloyi lya simwene lyi vaalyi ku suuka kwi iwulu, kuiiza ku pindumuna ivwe, mane choku ikala ha lyilyi.³ Ku vuneka kwa lya lyi va lyi ku swana ne mumini we invula, mane ne zizwaato za teni zi valyi ku tuva mane iiri kapuku.⁴ vaa lyiisiisa ikuumbu ne valyi kalyiirwa ne ku tiya choku shaala iiri vantu va fwiire.⁵ Mmi ingiloyi nni lya wabisana ne vakulwaakazi nni lya va cho kuti, "Mu siye ku tiya, nniizi kuti mu saka Jeeso, yaava vambwiirwa.⁶ Kaa heena hanu, ka kuti waa vuuka, siina mwaa va waambi, muize mu vone hantu haa vaa lyeere simwine.⁷ Mu kwiya choku hweera muka lwiire varutwana vaakwe, 'Chaa vuuka mu vafu. Mu vone, u kaya vweenda ha vusu vweenu kuya kwa Galaliya. Mumu kamu vone koo kooko. 'Mu vone, China mulwiira."⁸ choku hweera cho kuzwa he ikuumbu che lyuwa nne ku saanga a hulu, mane nni va ngombola kwi ka lyira varutwana.⁹ kuhwera, Jeeso choku kopana nnaavo nnaati, "murumere!" Vakulwakazi nni veeza, kuku mu woonda ku mateende a kwe mane ne ku murapera.¹⁰ lyinu Jeeso naati ku

valyi," Mu siye ku tiya. Mu kwiiya muka lwiire varutwana vaangu va kwiiya kwa Galaliya. O koo mu va kani vone."¹¹Mmi lyiinu vakulwaakazi chiva kaaya, mu vone, vamwi va masolye a vaa lyiisiiza ikuumbu cho kuya mu muzi mukando choku ka lwiira varuti va kulwana zintu zoonse zi vaa pagahalyi. ¹²Lyiinu varuti hana va kungana nne vakulwana che ku waabisaana che indava naavo, nni vaa ha masolye malyi maangi a hulu ¹³mane cho ku va cho kuti, " Mu waambe kwa vamwi, varutwana vaakwe va veeza masiku cho kwiiiza kumu yiva uuswe chitu sii lyeere. ¹⁴Mmi iyyi indava chiyaa sika ku muvusi, mutu woolye kumu ziwulula mane choku zwiisa ku virera mwe nu." ¹⁵Lyinu masolye cho ku hinda malyi cho ka chita mu va vaa teewa. Iye indava i va hasani a hulo mu ma juda kulyi suunu vuti kusii waanika. ¹⁶Varutwana va veena ikumi nne ka mwiina mpuva yeendeere kwa Galaliya, ku iruundu iilyo Jeeso lyaava va lwiirite kuti vaye kwa teni. ¹⁷Mmi chiinga va mu vona, nniva murapera, vamwi vaavo choku vireera. ¹⁸Jeeso cho kuiiza ku waamba nnaavo nnaati, Ziho zoonse nnizi heerwa ku iwulu mane nne mu inkaanda. ¹⁹Mpaaho lyiinu mu kwiiya muka pange varutwana mu inkanda zoonse. Choku vakoloveza mu izina lya Taayo, lya mwaana, mane nne lya luhuhu lu jolola. ²⁰Mu varute ku pangahaza zintu zoonse zini va mulayi, mmi mu vone, niina nnaanwe inako zoonse, mane nne ku mamanimani e inkaanda.

Mark

1

¹Anu nje mataangiro a manzwi malotu a Jeeso Kresete, Mwana we Ireeza. ²Sina mu ku ngolyetwa mwi ingolo lya muporofiti Isaya, "Vone, Ni tumiisa muyenzi we lyinzwi ha vusu vwaako, yeeti a ku shiyamiseza inzira. ³Lyinzwi lyaakwe yoo usumpa neena mu muzuka, " Mu shiyamisa inzira ya Simwiine, mu tamalaza inzira zaakwe." ⁴Johani a veeza, naa koloveza mu muzuka mane ne ku kutaza che ikolovezo yo ku siya zivilala ne ku wonderwa kwe zivi. ⁵Chisi chonse cha Judea ne vantu vonse va Jerusalema va va zwiiri kwaalyi. Va vaa kolovezwa naaye mu lwiizi lwa Jorodane, ne va lyi wamba zivi zaavo. ⁶Johani a vaa zweete uvaaki wo vooza vwe ikaamera naa lyi sumiine ibanti lye chikavi mu imunda mane naa lya impanse ne vuuchi vo muzuka. ⁷A va wambiri kwii wulu naati, "Ku keeza mukaando kwaangu, u ni saa lyikene mane ne ku chuntama kuti ni sumunune tukwere twe insangu zaakwe. ⁸Ime ni va mu koloveza cha menzi, lyinu iye ukeeza ku mu koloveza che Luhuhu lu jolola. ⁹Mwaawo mazuva ni kwa chitahala kuti Jeeso a ka zwe kwa Nazareta mwa Ghalaliya neeza ku kolovezwa ne Johani mu lwiizi lwa Jorodani. ¹⁰Jeeso choo zwa mu menzi, ava voni iwulu lyii iwuka mane ne Luhuhu ni lu sukira mwaalyi ni lwiina mu chiswano che inkuva. ¹¹Lyinzwi ni lyaazwa mu iwulu, "U Mwaanaswiisu Waangu yoo sunitwa. Ni saanga ahulu mwaako." ¹²Ku zwaaho Luhuhu ni lwa mu kwiitira mu muzuka. ¹³A veena mu muzuka makumi oo nne a mazuva, naa lyikwa ne Saatani. Mu muzuka a veena ne zinyolozzi ze inkanda, mane mangiloyi ni va mu tendera. ¹⁴Lyinu Johani (wo ku koloveza) chiinga wondwa, Jeeso a veeza mwa Ghalaliya naa wambira kwii iwulu manzwi-malotu e Ireeza, ¹⁵mane naati "Inako chi yee izuzirikizwa, mane ne muvuso we Ireeza wiina ha fwihi. Musiye zivilala mu zumine manzwi a jolola." ¹⁶Mu ku yeenda he mbalyi -e iwate lya Ghalaliya, naa vona Sayimoni ne Enduru mwanchaa Sayimoni ne va sohera tunyandi twaavo mu iwate, mukuti va vaalyi vayambisi. ¹⁷Jeeso naa vacho kuti, "Mwiize, mu ni ichirire, mane mu ni mu chite vawoonzi va vantu." ¹⁸Mane ho hwaaho, va vaa siyi tunyandi twaavo che ku mu ichirira. ¹⁹Mu ku yendendera havusuzana, Jeeso a vaa voni Jemusi mwaana a Zebediya ne mwancha Johani, ni va wandera tunyandi mu vwaato. ²⁰Ava va sumpi mane ni vaa siya Ishaavo Zebediya ne vahikaana vaavo mu vwaato, aa vo che ku mu ichirira. ²¹Va vee njiri mwa Kaperanama, ku zwaa a ho lwe Insavata Jeeso ne njira mwi Isinagoge che ku ruta. ²²Va vaa komokerwa murutiro waakwe, mukuti a vaalyi ku va ruta sine iri muntu we chizimo chii- na he iwulu ku zamba varuti vakaando vo mulawo we chiJuda. ²³Mane ho hwaaho mukwaame mwii Isinagoge yaavo a veena luhuhu lu sa jololyi a vaa lyiriri ku iwulu, ²⁴naati, "Tu chite nzi chaako, Jeeso wa Nazaretha? U ke izirire ku tumanininisa? Ni kwiizi, Njoowe yoo Ujolola we Ireeza!" ²⁵Jeeso a va kalyimeri idimona naati, "Tontolye u zwe mwaalyi!" ²⁶Luhuhu lo sa jololyi ni lwa mu sohera hansi chi ku zwa mwaalyi ni lu lyira che lyinzwi lyi na ku iwulu. ²⁷Vantu vonse ni vaa komokwa, mane ne ku lyi vuuzza mukati kaavo ni vaati, "Chintunzi ichi? Ituto inhya ya maziimo ena he iwulu? U kalyimera inhuho imbilala mane zi mu teeka!" ²⁸Lyinu lyinzwi ka haakwe nchi lya zuweeka mu chisi chonse che nkanda ya Ghalaliya. ²⁹Chiinga vaazwa mwi Isinagoge, va veeza kuinjira mu inzuvo ya Sayimoni ne Enduru ni veena ne Jemusi ne Johani. ³⁰Nnyina-zala-a-Sayimoni a vaa lyeere naa lwaala ifiiva, Jeeso naa lwiirwa chaakwe. ³¹A veeza, cho ku mu wonda che iyanza, cho ku mu vuusa; ifiiva che ku zwa mwaalyi, mane naa taanga ku va yumbula. ³²Ulo luzuva chitegwana, izuva ha lye imina, nchi vaa lyeta valwere kwaalyi ne va ve njirwa inhuho za madimona. ³³Muzi -mukaando onse u veeza ku kungana ha mulyaango. ³⁴A va siriki vunnginngi vwa vantu va matuku a siyenesiyeni ne ku zwiisa madimona mu valyi, mmi cho ku saa zuminina madimona kuti a wambe mukuti a va mwiizi. ³⁵Ha kusasani ahulu, kusiri ku luunza, a vaa zwiiri ku seena vantu cho ku ka chencherera kwa teni. ³⁶Sayimoni ne vamwi vaa veena naavo che ku taanga ku mu saka. ³⁷Chinga va mu wana cho ku mu cho kuti, "Umwi ne umwi u ka vu ku saka." ³⁸A vaa wambi naati, "Tu yendere ku mizi i tu vaambene naayo, ni ka hase lyinzwi kwa teni. Nje musevezi u va ni lyeeti hanu". ³⁹A va yendendi konse konse mwa Ghalaliya, naa kaya vu hasa lyinzwi mu ma Sinagoge aa vo ne ku zwiisa inhuho za madimona mu valyi. ⁴⁰Mulweere we chiseenda a veeza kwaalyi. Naa fuukama naa mu kuumbira nati "Chokuti ku suna kwaako, u woola kuni joloza." ⁴¹Cho ku mu fwira inse, Jeeso naa wolola iyanza lyaakwe che ku mu wonda naati, "Ni saka, jololye." ⁴²Ho hwaaho vulyo chiseenda cho ku zwa mwaalyi mane naa jolola. ⁴³Jeeso naa mu lwiirira cho ku koza mmi naa mu hulula kuti a yende. ⁴⁴Naa mu cho kuti "Sanzi noo ka lwiiri vantu, mmi yende, u ka lyi tondeza ku mupurisiti mane ne ku ka zwiisa ineo yo ku jolozwa kwaako kuya cha Mushe mwa va laolyi, ku chitira vupaki ku valyi. ⁴⁵Mmi iye naa yenda cho ku ka lwiira vantu vonse ne ku patalaza lyinzwi ni kwaa

manina lyinu Jeeso na sa si woolyi kwii njira mu muzi mukando na susuluhite. A va manini choo kaya vwi kala mwa wola kuva yeeyena mmi vantu aa vo ni ve kala ni veeza kwaalyi ni va kazwa kumwi ne kumwi.

2

¹Chiinga kwaa mana mazuvazana, a va ka voolyi kwa Kaperaname vantu nni va zuwa kuti kweena ku muzi. ²Nni kwaava nne ikuunga lya vantu mu ku vaa shaalyi ka kwiina chivaka chiikere vulyo ku hindiriza vulyo nne ha mulyango, Jeeso nna woola ku wamba naavo lyinzwi. ³Lyiiu vankosi voonne va va keeza kwaalyi nni va ka lyetete unkosi yoo fwire imwi imbalyi. ⁴Chinga va vona kuti ka va woolyi kwi njira ha mulyaango, va va ka wumbutulyi chituwa che inzuvo, nni va woola ku susikiza haansi mumbeta wo unkosi yaa va fwiire imwi imbalyi. ⁵Jeeso chiinga vona kuzumina kwavo na cho unkosi yaa ava fwiire imwi imbalyi kuti, "Mwaanawisiu wangu, zivi zaako chi zaa wonderwa." ⁶Lyiiu Vangolyi va ve ikere aho ni vaa tanga ku lyi vuuzi mu inkulo zaavo, ⁷Uuzu unkosi u waamba vulye? U tukana! Njeeni yoo wiila ku woondera zivi kwaanda Ireeza?" ⁸Jeeso a veezivi mu luhuhu lwaakwe kuti ava vantu va vaa zeezete nzi. Naa va cho kuti, "Chinzi ha mu zeza vulyo mu nkulo zenu?" ⁹Chihuva chinzi ku cho uzu unkosi yoo ufwire imwi imbalyi, "Zivi zako chi zaa wonderwa" nandi ku cho kuti "Ziime, u hinde mumbeta wako, mane u yende?" ¹⁰Naa cho unkosi yoo ufwire imwi imbalyi kuti, "Mwi izive kuti Mwaanawisiu wo Mukwame u herwa ziho zo ku wondera zivi." ¹¹"Ni ku cho kuti, zime u hinde isasa lyako u yende ku inzuvo yako." ¹²Ho hwaaho naa zima chi ku hinda isasa lyakwe chi ku zwa mu inzuvo ha vusu vo umwi no umwi mu va va shaalyi va komoketwa, ni va temba Ireeza, mane ni va cho kuti, "Ka twiini ku vona chiswana nee ichi. ¹³Naa zwa chi ku yendera kwi ikanda lya menzi, ikunga lyonse ni lya mushaala mu masulye, naa va lwira lyinzwi. ¹⁴Ivaati choo hita, naa vona Levi mwana swisu wa Alufeyasi ne ikere he itante yaa yoo hinda mitero naa mu cho kuti "Ni shaalye mu masulye." Naa ziima chi ku mu shaala mu masulye. ¹⁵Ivaati Jeeso cho kweete ku lya mu nzuvo ya Levi, vahindi ve mitero ne va izwiire vuvilaala va vaa alyi ku lya ne Jeeso ne varutwana vaakwe, ka kuti va va musheere mu masulye va vaalyi vaangi. ¹⁶Vangoolyi va vaalyi MaFarasayi chiinga vaa vona kuti Jeeso u kweete kulya ne vapangi ve zivi ne vahindi ve mitero, va va cho varutwana vaakwe kuti, "Chinzi haa lya ne vapanga vuvilala ne vahindi ve mitero?" ¹⁷Jeeso chiinga a zuwa a vaati "Vantu vakolyete mu muviri ka vasaki inganga, va lwaala nji va isaka. Ka heena ni va iziri ku sumpa vantu va shiyeme, mmi ni va iziri vapanga vuvilaala." ¹⁸Varutwana va Johani ne va Farasayi va va lyi nyimine zilyo, Mmi vantu ni veeza kwaalyi chi ku mu cho kuti "Chinzi varutwana va Johani ne varutwana va va Farasayi ha va lyi nyima zilyo vaako avo ne va sa lyi nyimi zilyo?" ¹⁹Jeeso a va va cho kuti "Aa vantu va izite ku iseso va wola ku lyi nyima zilyo, kamwalye wo mukwaame naa siina naavo?" Ku vona va siina ne kamwalye wo mukwame keti chi va lyi nyima zilyo. ²⁰Mmi lyiiu ka kwiize mazuva a chita kuti kamwalye wo mukwame ka hiindwa mukati kaavo, aho njeti ni va woolye ku lyi nyima zilyo. ²¹Ka kwiina muntu yo woola ku lukira chijira chihya ha chizavalo chikulukulu, cho kuti njo vulyo chigamba chi woola ku haluka, chihiya mu chikulukulu, cho ku va ne igamba ivilala. ²²Ka kwiina muntu yoo wola ku viika vujwara vu hiya mwi ikavi lyo vujwara lyi kulukulu, ha kuva vulyo vujwara vu wola ku patula makavi mmi vujwara ne makavi zonse cho ku fwa. kwanda o vulyo, viike vujwara vu hiya mwi ikavi lyi hiya lyo vujwara. ²³Luzuva lwe Insavata Jeeso a vaalyi ku ya vu yenda mu luwa lo mundalye, varutwana vaakwe ni vaa tannga ku ya vu chera mundalye. ²⁴VaFarasayi ni va mu cho kuti "Vone, chinzi ha vaa chita chintu chi sa zumininwa lwe Insavata?" ²⁵Naa va cho kuti "Aa kena mu vaa valyi kuti Dafita a va chiti vulye choo lyi vulyite na fwire inzala- iye ne vakwame va veena naye- ²⁶mwaa va injiri mu inzuvo ye Ireeza Abiyathari naa lyi Mupurista, cho ku ka lya chinkwe chi jolola, chi sa lukere ku lyiwa umwi no umwi kunze lya mapurista, mane naa ha ne vaa vena naavo?" ²⁷Jeeso naa cho kuti "Insavata iva pangirwa muntu, kwanda muntu ku pangirwa inSavata. ²⁸Lyinu, Mwana Swisu wo Mukwame nje iye Ireeza, konse ne we Insavata."

3

¹Mmi hape nne njira mwi Isinagoge mu veena unkosi ya veena iyaanza lyi nyonyoveere. ²Vantu vamwi nniva chuuta ku vambana naaye ku vona kuti mwa hoze lwe Insavata ku chitira kuti woolye ku muvona mulandu. ³Jeeso nna wamba nne unkosi we iyaanza lyi vaa nyonyoveere", Zimee aha mukati ka vantu voonse". ⁴Ku zwaaho nna wamba nne vantu, A kwiina kaha mulao ku panga vulotu luzuva lwe Insavata naandi ku horofaza, ku haza, naandi ku ihaya? Mmi nni va tontola. ⁵Nna lola imbalyi zoonse nna vengete, mmi nna sasamiswa nne ku zuminina inkulo kwaavo, mane nna cho unkosi, wololye iyaanza lyaako. Nna lyi wolola, mmi iyaanza lyaakwe nni lya voola mu maziimo sakata. ⁶Vafarasayi nni veena Heroda cho ku zwira haanze ku voona kuti va voola ku mu ihaya vulye. ⁷Jeeso nne varutwana vaakwe, nni vaaya ku iwate, mmi ikuunga lya vantu vaangi nni lya mushaala mu masulye kuzwa kwa Ghalaliya nne kuzwa kwa Judiya ⁸nne kuzwa kwa Idumiya mane vulyo nne ku zaamba Jorodani nne ku zimbuluka Tiyeere nne Sidona. Chiinga va zuwa zintu zaa vaalyi ku waamba, vuungi vuungi vwa vantu nni vweeza kwaakwe. ⁹Mane nna kumbiira varutwana vaakwe kuti va mu vakanyeza vwato vu niini che ivaka lya vantu vangi, ku chitira kuti saanzi va mu lyaatoolyi. ¹⁰Ka kuti a va hoza vangi muku vaku chita kuti zumwi ne zumwi ya veena ku katazaha nna mu chuutira kuti a mu wonde. ¹¹Kumwe nne kumwe vulyo Inhuho imbilaala kuzi valyi ku muvona, zi vaalyi ku wiira haansi ha vusu vwaakwe choku huwa, nni zicho kuti, u mwaanawisiu we Izeera." ¹²Nna zi kalyimera kuti saanzi zi mu izivisa ku vantu. ¹³Naaya ku iwulu lye iruundu, choku sumpa vaa vaalyi ku saka, mmi nni veeza kwaalyi. ¹⁴Nna sala veena ikumi ne toovere (vaa vaati nna suumpa va Apositoloyi) kuti va woolye kuva naaye mane nne kuti ava tume kuka waamba mulayeza, ¹⁵nne kuva nne ku laula koku zwiisa madimona. ¹⁶Mmi nna sala veena ikumwe nne toovere: Sayimoni, iye waa vaahi izina lya Pitorosi, ¹⁷Jemusi mwanawisiu wa Zebediya, nne Johane mwacha jemusi, iye waava hi izina lya Boanerigesi, lyi landununwa kuti vaana

vo ku tiimba; ¹⁸nne Enduru, Filiipi, Batholomiyu, Mateu, Toomasi, Jemusi mwanaswisu wa Alufeyaasi, Thaddaeusi, Sayimoni wee impuupu ¹⁹nee Judaasi Isikariyota, yaa vaa keeza kuku muwuza. ²⁰Mmi nna ya ku irapa, mmi ikuunga nni lyeeza ha mwiina, mu va vaalyi kusa woola kulyia zilyio. ²¹Lyiiinu vee irapa lyaakwe chiinga va zuwa kaha iichi, nni va yeenda kuti vaka mu hiinde, ka kuti va vaacho kuti, cha zoverwa kuzeeza." ²²Va ngolyi va zwa kwa Jerusalema nni vaacho kuti, "Wi njiirwa Baluzebule," mane, "U zwiisa madimona cha simwiine wa madimona." ²³Jeeso naa va suupira kwaalyi choku wamba naavo che ingulyi naati, "Saatani u zwiisa vulye Saatani?" ²⁴Mmi haiva muvuso nni uliyi sandukira uuwo wiine, uuwo muvuso keeti chiwu ziima. ²⁵Haiva inzuvo ilyi sandukire iiyo yiine, iiyo inzuvo keeti chiwi ziima. ²⁶Haiva Saatani wa ziima iye mwiine cho kulyi sandukira, keeti cho woola kulyi zimanina, mane wiizi cha a sika ha kumana. ²⁷Mane ka kwiina yo woola ku injira mu inzuvo yo unkosi yo kolyete choku yiva zivyia zaakwe kwanda kuti a sumine yoo yoozu mukwaame piri, mmi ku zwaaho nje cha woola kuiva. ²⁸Cho vusakusima nni mulwiirite, zivi zoonse kazi wonderwa vaana va vantu, mane nne kutukana koonse kuva tukana, ²⁹mmi zumwe ne zumwe yeeti nna tuke luhuhu lu jolola keeti na wonderwa, mmi wiina mulaandu we chivi chi saa mani." ³⁰Jeeso nna wamba vuti ka kuti va vaalyi kucho kuti wiina luhuhu luvilaala. ³¹Mmi lyiiinu va nyina nne va mukulwe nni veeza ku ziima haanze. Nni va tumina vantu, kuti vaka mu suumpe. ³²Mmi nni kwaava nna zimbulukitwa vantu vaangi, vava mucho kuti, "Va nyoko nne va mukulwaako veena haanze, mane keete vaku ghana." ³³Mmi nna ve tava kuti va mayo nne va mukulwaango nja vahi? ³⁴Na lola ikuunga lyiva mu zimbulukite cho kucho kuti, "Vone, aava nje va mmayo nne va mukulwaangu!" ³⁵Mmi lyiiinu zumwe nne zumwe yoo panga ku suna kwe Ireeza, uuzo muntu nje mwaachaangu, nne nchiishjaangu, nne va mmayo."

4

¹Mane naa taanga ku wamba manzwi ku imbalyi iwate. Mmi ikuunga lya vantu vaangi nni va mu zimbulukite, mmi ne njera mu vwaato vu veena mwi iwate cho ku ikala. Ikuunga lya vantu vaangi nni ve ikala he iriizo. ²Mmi naa va lwiira ingulyi, mmuku va ruuta kwaakwe, ³Mu teeke, mulyimi a va yende ku vwaala intaanga zakwe. ⁴Cho si vwaala, ziimwi ntaanga ni za wiira mu inzira, mmi zizuni ni ze za che ku lya intaanga. ⁵Mmi ziimwi ni za wiira mumangomwe ku sena ku veena ivu lyingi. hoo hwaa ho cho ku mena, ka kuti ke na ku veena e ivu lyingi. ⁶Mmi e zuuva chiinga lyaa zwa, zi va hiyi, ka kuti ke na zi veena mihisi, ni za mamina chi za zuma. ⁷Mmi zimwi intaanga ni zaa wiira mu mwiya. Zisamu zo mwiya chiinga za kula cho ku tutumiza intaanga, cho ku kangwa ku zwiisa zihaantu. ⁸Zimwi intaanga zi va wiire mo shiyeme ni za taanga ku viika zihaantu chii zi kweete ku kula, mane ni zee njiha, zimwi zii vaa viiki too nne, kumana iyaanza mane zimwi kumana iyaanza ne kaamwiina, zimwi mwaanda." ⁹Mane naava cho kuti, "wiina matwi o ku zuwaa, a zuuwe." ¹⁰Mmi Jeeso cho wiina ye yeena, va veena ha fwihi naaye ni veena ikuumi ne too veere va vaa mu vuuzwa che ingulyi. ¹¹Naa va cho kuti, "Uunwe mu heerwa zi lyi wunngwiire zo muvuso we Ireeza. Kwaavo veena hanzee chimwi ne chimwi ingulyi, ¹²ka kuti ha va loola, vusakusiima va loola, mmi ka va voni, ne ku zuwa va zuwa, mmi ka va zuwisisa, cho kuti chiintu va woola ku sanduuka mmi Ireeza o va wondera." ¹³Mmi na vaa cho kuti, "Mane mu zuwiisiiza iyi ingulyi? Mmi lyinu mu zuwiisiiza vulye zimwi ingulyi?" ¹⁴Mulyimi yoo vwaala intaanga njeye njo vwaala manzwi. ¹⁵Zimwi nje izo zi wiira he imbaalyi ye inziira, ha va vwaalwa lyinzwi. Mane ha vaa lyi zuuwa, Cho vuhweeru Saatani wu iza cho ku hinda lyiinzwi lyi va vwaalwa mu vaalyi. ¹⁶Mmi ziimwi njeezi zi va vwaalwa mu ma ngomwe, njaava, ha vaa zuwa manzwi, hoo hwaa ho va lyi tumbula cho ku sanga. ¹⁷Mmi ka ziina mu hiise mwaazo, mmi cho ku lyi kataza inako infwihi. Lyinu milyiko ne ku nnyaandiswa ziiza che ivaka lye lyinzwi, kuzwaaho cho ku chuunchuuna. ¹⁸Mmi ziimwi njezi zi va vwaalwa mu miiya. Va zuwa manzwi, ¹⁹mmi va suuni ze inkanda, inziyezi zo vuhumi, kutavera zintuzana ku injiira cho ku diinka lyinzwi, mane cho ku sa haa. ²⁰Mmi kwiina ziina zi va vwaalwa mu ivu lyi shiyeme. Va zuwaa manzwi cho ku a tumbula mane cho ku zwiisa zihantu: vamwii makuumi oo taatwe, mane vamwi makuumi a mana iyaanza ne lyimwiina, mane vamwi mwaanda." ²¹Jeeso na va cho kuti, mmu woola ku lyeeta ilambi mwi nzuvo cho ku lyi viika mu itundu, nandi ku ikonde lya mumbeta? Uu lyi lyeta cho ku lyi viika ha me kalyiro e ilambi. ²²Ka kwiina chi lyi wongwire cheete ne che vulye ku izivwa, Mame ka kwiina chipiri cheeti ne chi vulye ku izivwa. ²³Mmi wiina matwi o ku zoowa, mu siye a zuwee!" ²⁴Na va cho kuti, "mu teeke ahulu ku zi mu zuwa, chilyikanyiso cho lyikanya chaacho, ko lyikaanywa chaacho, mmi ko wererwa. ²⁵Mmi wina, kwa kwee ka heewa vuungi, mane ya seenna, kwaalyi ka hindirwa nne che nna naacho. ²⁶Mmi nna cho kuti," Muvuso wee Ireeza u kola unkosi a va vwaalyi intaanga mu lu kaanda. ²⁷U laala masiku cho ku vuuka chi lyaaazwa, mmi intaanga zi mena mane cho ku kuula, mmi na seezi kuuti vulye. ²⁸Inkaanda iviika zilyo ka vuhayo: Kutaanga ikova, kuzwaaho zihantu, mane nne vuheka mu zihantu. ²⁹Mmi lyinu zihantu ha zivuzwa cho ku hueera u tumina ijeekiso, ka kuti ku siinza chikwaa sika. ³⁰Mmi na va cho kuti, "Tu woola ku swanisa vulye muvuso wee Ireeza, naandi tuu woola ku tendesa ihii ingulyi ku taarusa?" ³¹Ku kola lutaanga lwe mustard, chi luu vweerwa, nje lutaanga lu ninni ku zamba zonse mu nkaanda. ³²Mmi, ha zii vwaalwa, zii kula mane cho ku zaamba zivwaalo zo mu luuwa, zii panga mitavi mikando, kuti tuzuni twee wuluu tu pange zizumbo mu minzunde yaacho." ³³Che ingulyi ziingi zi swaana neyi a va wambi manzwi ku valyi, ku voona va vaalyi ku woola ku zuwisisa, ³⁴mmi ka hena a va wambi navo ne ku sena ingulyi. Mmi cho wina ye yeena, nna tarusa chimwi ne chimwi ku varutwana vaakwe. ³⁵Uulo luzuva, che lyi minna, na va cho kuti, "Tu yeende ku imbalyi yimwi." ³⁶Ni va siya inkuunga, mmi nni va hiinda Jeeso ka kuti a ve nna kalye mu vwaato. Maato a mwii a ve nna naaye. ³⁷Mmi ni kweeza kanyuudwe ka vilala mane masunda naa taanga kwi njiira mu vwaato mmi vwaato che ku manina cho vwi izwire. ³⁸Mmi Jeeso i yee a veena kumasulye, nna lyere ha mushaamu. Mmi nii va mu vuusa, ni vaati, "Muruti, ko wiina isipe kuti che tu fwaa?" ³⁹Mmi, na vuuka, nna kalyimera luhuhu naati, "Ikozo, tontolye." Mmi luhuhu ne lwa zima, cho ku tontoza. ⁴⁰Mmi na va cho kuti, Mu tiya nzii? Nahaanu ka

mwina itumero? ⁴¹Ni ve njirwa lyoowa lyiingi niva tanga ku lyi cho kuti." Njenni uzu, mukuti nne luhuhu ne iwaate lyi mu teeka?"

5

¹Va veeza kuyimwi imbalyi ye iwate, ku chisi cha Gerasenesi. ²Ivaati Jeeso mwa suuka vulyo mu vwaato, ku vaeza unkosi yaa valyi ku ka zwa ku makumbu yaa veena inhuho imbilala. ³Uuzu unkosi a vaalyi ku ikala ku makumbu. Ka heena ku va siina a va lyi ku woola ku mu woonda, nandi ku mu sumina che itewu. ⁴Chaa a vaa sumiinwa kangi-kangi che zihaka ne itewu. Mmi a va pusulyi itewu ne ku chola zihaka. Ka kwiina yaa veena ziho zo ku mu woonda. ⁵Masiku ne musihalyi wonse ku makumbu ne ku maruundu, a vaalyi ku lyira che lyiinzwi lyiina ku iwulu, mane naa lyi fuunda cha mavwe a cheka. ⁶Chiinga a vona Jeeso neena chivakazana a vaa tiyiriri kwaalyi, naa ka fukama havusu vwaakwe. ⁷Naa lyira che lyiinzwi lyina ku iwulu naati, "Ni pange nzii chaako, Jeeso, Mwaanawisiu we Ireeza Mu Kaando ku Vonse? Ni ku kumbira cha iye mwiine Ireeza, siye ku ni sukulula." ⁸Ka kuti a vaalyi ku mu cho kuti, "Zwee mwaalyi, uwe luhuhu lu vilaala." ⁹Naa mu vuuzwa kuti, "Njo uwe ini?" Naa mu itava kuti, "Izina lyaanngu nje Vunngi-vunngi, ka kuti tu vanngi." ¹⁰Naa mu kuumbiira kanngi-kanngi kuti kanzi a itumini kunze lye chisi. ¹¹Lyinu ku veena muraka we ziguluve u vaalyi ku lya he iruundu, ¹²mmi ni ya mu kuumbira, kuti, "Tu tumine ku ziguluve; mane tu injire mu zilyi". ¹³Naa i zuminina; inhuho imbilala ku zwa mwaalyi chi ku injira mu ziguluve, ni zaa ngombola chi ku suuka iruundu che kuu ke injira mwi iwate, ziguluve zoonse zi va ka mini mwii iwate zi vaalyi ku lyikana miyaanda i lyikana makuumi oo uvere. ¹⁴Va vaa lyiisiiza ziguluve va va ngombolyi chi ku ka wamba ku muzi mukaando ne chisi chonse. Lyinu vantu vonse ni vaa zwa cho ku yenda kuti va ka vone chi vaa chitahalyi. ¹⁵Ni veeza kwa Jeeso chi ku vona unkosi yaa va injiirwa vunngi vunngi vwe inhuho imbilalala, na ikeere haansi, naa zweete, mane naa kwanine mu ingana, vantu ne vaa tiya. ¹⁶Va vaa voni chi va pangahalyiri unkosi yaa a va injiirwa inhuho imbilala va va lwiiri vamwi chi va mu pangahalyiri konse ne che ziguluve. ¹⁷Ni vaa tannga ku mu kuumbira kuti a zwee mu chisi chaavo. ¹⁸Ivaati cho wii injiira mu vwaato, unkosi yaa va injiirwa inhuho imbilala naa mu kumbira kuti a yende naaye. ¹⁹Mmi ka hena a va zuminini ichi, naa mu cho kuti, " Kwiyi ku inzuvo yaako ne ku vantu vaako, u ka va lwiire chaa ava ku chitiri Simwiine ne inse yaa ava ku fwiiri. ²⁰Ava yeendi na ka waamba zikulu cha Jeeso zaa ava mu pangiri kwa Dikapolisi, mmi zumwi no zumwii naa komokwa. ²¹Ivaati Jeeso chiinga a lutira ku imwi mbalyi, mu vwaato, ku veeza ikuunga ni lya mu zimbuluka, cho wiina ha imbalyi ye iwate. ²²Ku veena mukulwaana we Isinagoge, yo u suumpwa Jairasi, a veeza, chinga voona Jeeso, chi ku fuukama ha mateende akwe. ²³Naa mu kumbiira kanngi-kanngi, kuti, "mwaana-kazana wangu cho u fwa. Ni ku kumbiira kuti wiize njo u muviike maanza kuti a holye mane a halye." ²⁴Naa yenda naye, ne ikuunga ni lya mu shaala mu masuulye ne lyi chuutiire ahulu mwaalyi ku mu zimbuluka. ²⁵Ku veena mukulwakazi ya vaalyi kwii itiiika malaha zirimo zi woonda ikuumi ne toovere. ²⁶A vaa nyaandi ahuulu mane kulyi mu maanza e inganga ziingi naa teendesa chimwii ne chimwii cha veena nacho kuti a holye, kunze lyo kuti a ve ne mazimo malotu chizimo cho ku vihalyira ku vusu. ²⁷Cha va zuwiire cha Jeeso. A va keeza ku masuulye akwe choo ka vu yenda hakati ke ikuunga, na gunka chizavalo chaakwe. ²⁸Ka kulyi a va cho kuti, " chi na gunka zizavalo zaakwe, mu ni hooley." ²⁹Chiinga mu gunka malaha a va ziimi ku itiiika, naa zuuwa mu muviiri waakwe kuti cha hoozwa mu masukuluka akwe. ³⁰Mane hoo hwaaho Jeeso na zuwa kuti inunuho chi ya zwa mwaalyi. Na chevuka mukati ke ikuunga chi ku vuza kuti, "Njeeni wa ni gunka?" ³¹Varutwana vakwe ni va mu cho kuti, "Ko u vweene ikuunga lyonse ilyi lyi ku zumbulukite, ku zwaaho u cho kuti, 'Njeni wa ni gunka?'" ³²Mmi Jeeso na lola-lola kuti a voone waa panga vulyo. ³³Uzuu mukulwakazi che kwi iziiva cha mu pangahalyira, a va tiite mbwiiteri na chachalyika. A veeza naa wa ha vusu vwaakwe naa mu lwiira vuniti voonse. ³⁴Naa mu cho kuti, "Mwaanakazana, waangu kuzumina kwaako chi kwa ku hooza. Yende che ikozo mane u hozwa mu vutuku vwaako." ³⁵Ivaati cho si wamba, ku veeza vantu va vaalyi ku ka zwaa ku mukulwana we Isinagoge, Ni vaati, " Mwaana kazana wako chaa fwa. Chiinzi hoo sii kateeza muruti?" ³⁶Ivaati Jeeso chiinga zuwa mu va wamba vantu, a va cho muruti we Isinagoge kuti, "Siye ku tiya. Uwee zumine vulyo. ³⁷Ka hena a va zuminini umwii no umwii ku musindikiza, kunze lya Pitorosi, Jemusi, and Johani, mukulwa Jemusi. ³⁸Va veeza ku inzuuvo yo mukulwana we Isinagoge naa vona vantu ni va tolyiya ahulu. Ne va lyira ne ku boonda. ³⁹Chiinga injira mu inzuvo, a va vacho kuti, "chinzi chi mu sasamiisa inkulo ne ku lyira?" ⁴⁰Uuzu muhiire kaa fwiire mmi u lyeere." ⁴⁰Va va mu seki. Mmi na zwiisikiza voonse kunze cho ku shala ne vesi ne vaanyina muhiire, ne vaa veena naavo, ni ve injira mwaa vena muhiire. ⁴¹A vaa hindi iyaanza lyo muhiire naa mu cho kuti, "Talitha Koum," ichii ku cho kuti, "Miukazanaana ni ku cho kuti, ziime." ⁴²Hohwaaho muhiire naa ziima chi ku yenda (a veena zirimo zi woonda ikumi ne toovere). Ni vaa komokwa ahulu. ⁴³A vaa wambi cho ku koza lyinzwi kuti kaanzi va lwiiri vaantu chaa pangahala. Naa va cho kuti va muhe cho kulya.

6

¹Mmi Jeeso a vaa ka zwi kwa teni cho ku ya ku muzi kwa a zwa, varutwana vaakwe ni va mu shaala mu masuulye. ²InSavata chiinga yaa sika, a va yendi ku iSinagoge cho ku ka ruta kwa teni. Vungi vwa vantu va vaa zuwi cho ku komokwa. Va vaa wambi ni vaati, "A vaa waani kuhi aa maano?" "Kutalyifa nzi uku kwaa heerwa?" "Zintu nzi izi zi komosa zaa panga cha mayanza aa kwe?" ³Lyaaho uzu ka heena muveezi, mwaanawisiu wa Mariya, Mukulu wa Jemusi ne Josefi ne Judasi ne Sayimoni? "Vanchizhaakwe ka ku veena hanu naaswe?" Mmi va vaa nyeezwa ne Jeeso. ⁴Jeeso naa va cho kuti, " Muporofita kaa vulyi ku kutekwa mbwiteeri mu muzi mwaazwa ne mukati ka vakwantu ne mu nzuvo yaakwe." ⁵Ka naa a va siri ku woola ku chita misevezi mikaando kwanda o ku vika valweere manza ne ku va hoza. ⁶Ku

saa zumina kwaavo ku vaalyi ku mu komosa. Mmi na yenda mu mizi naaya vu hasa lyinzwi.⁷ A vaa sumpi va woonda ikuumi nne tooveere cho ku tannga ku va tuminiza vooveri-vooveri, cho ku va ha ziho zo ku zwiisa inhuho zi vilala,⁸ mane naa va laerera kuti sanzi va hindi chintu mu musipiri waavo kunze lye inkolyi: insinyi chinkwa, nandi chihindizo mane nandi malyi mu mabanti aa vo,⁹ ne kuti va zwaate insangu mmi va siye ku zwaata zihembe zo uvere.¹⁰ Mmi naa va cho kuti, "Ha mu sika he inzuvo, mu ikalyirire heeyo inzuvo mbwiteeri heeti ni mu ka zwiire mwee icho chisi.¹¹ Mmi ha iva kwiina muzi weeti ne u vulye ku mu tambula nandi ku mu teeka, ha kuti che muzwa mu ulyi, mu kunkumune insaangu zeenu ku chitira vupaki ku valyi."¹² Va vaa yendi ni va ka vu lwiira vantu kuti va zwe mu zivi zaavo.¹³ Va vaa zwiisa madimona manngi ne ku hoza vanngi ni va va sinnga mafuta.¹⁴ Simwiine Herude a vaa zuwi che izi zintu mukuti izina lya Jeeso chi lyi va izivinkeene kumwi no kumwi. Vamwi va vaalyi ku cho kuti "Johani wo ku koloveza chaa va vuswa mu vafu chingi iizi ziho ze imakazo zi tendete mwaalyi."¹⁵ Vamwi ni vaati "Nje Elija." Ni ku va vulyo vamwi va vaa voolyi ni vaa cho kuti, "Muporofita vulyo, sineeri nje vaporofita ve inako za kalye."¹⁶ Mmi Herude chiingaa zuwa vulyo naati, "Johani u ni vaa kosolyi insingo, chaa a va vuswa."¹⁷ Mukuti Herude a vaa lawulyi kuti Johani a wondwa cho ku injirikwa muntorongo che ivaka lya Herudiyasi (muka Filipo, mwanchaakwe), Mukuti a va hindi cho ku mu sesa.¹⁸ Mukuti Johani a vaa lwiirite Herude kuti, "Ku fosaheere ku sesa muka mwanchaako."¹⁹ Mmi Herudiyasi a va nyeezwa iyi indava cho ku iwonda che inkulo naa saka ku mu ihaya mmi ni ku sa wolyeki,²⁰ mukuti Herude a vaalyi ku tiya Johani; a veezi haalyi mukwaame yoo u tamalyere mane naa jolola chinngi a vaa lyi ku mu vavalyera. Nandi ku teeka Johani ku vaalyi ku mu sasamisa ni ku va vulyo a vaalyi ku mu teeka cho ku saannga.²¹ Ku vaavi ne chivaka cho kuti Herude a chite mukuti wa mazaalo aakwe mwaa va sumpite vasimaziimo, vahitizi ne valaulyi mwa Ghalaliya.²² Inako ye zilyo ze chitengwana, mwaanakazana wa Herudiyasi a veeza cho ku va zaanina mmi naa lyi tumeresa Herude ne veene vaakwe. Simwiine naa cho uzu mukazana kuti, "Ni kumbire chimwi ne chimwi, mmi mu ni chi ku he."²³ A vakoonki kwaalyi naati, "Chimwi ne chimwi cheeti u sake kwaangu mu ni chi ku he, ne imbaalyi yo muvuso waangu."²⁴ Mmi naa yenda ku vannyina cho ku ka va vuuzwa kuti "Ni ka kumbire nzi kwaalyi?" Ni vaati, "Mutwi wa Johani wo ku Koloveza."²⁵ Hoo hwaa ho, cho ku ka injira kwa simwiine cho ku hweera naa ka kumbiira naati "Mu nihe mutwi wa Johani wo ku koloveza ni wu ka vikitwa mu kasuva ke iwukite."²⁶ Nandi iyi indava i vaa sasamisa simwiine a vaa kangwa ku kaana mukuti a vaa lyi kanite mane ne ku tiya veene vaakwe va veena he itafulye.²⁷ Simwiine a vaa tumi isolye lyimwi mu masolye a kwe kuti lyi ka mu lyeetere mutwi wa Johani. Isolye lyi vaa yendi cho ku ka kosola mutwi wakwe.²⁸ A vaa lyeeti mutwi wakwe mu impulyeeti ku mukazana, mukazana cho ku u twaalyira vaannyina.²⁹ Varutwana vaakwe chiinga vaa zuwa vulyo va veeza cho ku hinda muviri wakwe cho ku ka u wuunnga mu ikumbu.³⁰ Maapositoloji, chi va kungeene ne va zimbulukite Jeeso, ni va mu lwiira zonse zi va va chiti ne zi va vaa ruti.³¹ Jeeso naa va cho kuti, "Mu zwiire noonweena ku chivaka chi lyi wungwiire kuti mu woolye ku ka huuzwa." Mukuti vunngi vwaavo va vaalyi ku yeenda vamwi ni va ka voola, lyinu ka na va veena mane ne chivaka cho ku lya.³² Mmi ni vaa zwa cho vwaato cho ku ya ku chivaka chi lyi wungwiire ku ka va voo voona.³³ Mmi vantu vava va voni chi vazwa vamwi cho ku va lyemuha, nni vaa ngombola cha mateende ku zwa mu mizi, yaavo cho ku ka va sikira intanzi ne ku ka kungana ha vusu vwaavo.³⁴ Chiinga vaa sika he irizo cho ku waana ikunnga ikaando, Jeeso chiinga a va lola cho ku va fwiira inse mukuti va vaalyi ku kola imberere zi seena mulyisani. Mmi naa taanga ku va torokera zintu zi nngi.³⁵ Inako chiinga yaa yenda, varutwana vaakwe cho ku iza kwaalyi cho ku mu cho kuti, "Tu ina mu chivaka chi lyi wungwiire mane ne inako chi ya tu siya."³⁶ Va lwiire va yendendere mu mizi ina hafwihizana va ka lyi sakire zilyo va lye."³⁷ Iye naa va itava kuti, "Unwe mu va he zilyo va lye." Va va mu cho kuti, "Tu woola ku ka va wulyira chinnkwa cha madenarii a lyikana mwaanda yo uvere kuti ze va lye?"³⁸ A va va cho kuti, "Mukweete zinnkwa zoo nngayi?" Mu yende mu ka vone." chinnga va va ka waani, va veeza cho kuti, "Zinnkwa zi mana iyaanza ne nswi zoo uvere."³⁹ A vaa lawiiri vantu vonse kuti va ikalye che zitopazana ha insangani.⁴⁰ Va va ikalyi mu zitopazana; zitopazana zo mwaanda ne za makumi a mana iyaanza.⁴¹ A vaa hindi zinkwa zi mana iyaanza ne inswi zoo vere, naa lola ku iwulu cho ku zi tohonolofaza cho ku kauhanya ziinkwa naa ziha varutwana vaakwe kuti va ka zi viike ha vusu vwa vantu. Mmi naa hinda inswi zoovere chi ku va kauhanyeza vonse.⁴² Va vaalyi vonse mbwiiteeri chiinga ve ikuta.⁴³ Va vaa kunganya ziinkwa zonse zi vaa shaalyi, mane ne inswi cho ku izuza matundu a mana ikume ne vuuveri.⁴⁴ Vakwaame va vaalyi zinkwa va vaalyi ku lyikana mwaannda i mana iyaanza.⁴⁵ Ku zwaa aho vulyo naa chita kuti varutwana vaakwe va yendere ku imwi imbalyi, kwa Bethesaida, mmi iye cho ku lwiira ikunnga kuti lyi patalalye.⁴⁶ Chiinga vaa yenda vonse, Jeeso naa yendera ku irundu ku ku chengerera.⁴⁷ Chiteengu chi vaa siki ne vwaato chi vu vaalyi ku yendera ha kati ke iwate, mmi iye naa sheere yeeyena mu lukaanda.⁴⁸ Mmi naa vona vukaavo vu va veena mu vulyi ku ku zuha mu kuti luhuhu lu vaalyi ku hapaana naavo. Hakusasani a hulu ni ku siri ku luunza a veeza ku valyi, naa kaya vu yenda ha iwulu lya menzi, naa sa ku hita ha valyi.⁴⁹ Mmi ha va mu voona u kaya vu yenda ha iwulu lya menzi, va va zezi kuti isaku cho ku lyirira ku iwulu,⁵⁰ mukuti mu ku mu vona va vaa tiyi. Hoo hwaa hoo naa va cho kuti, "Mu siye ku va ne lyoowa! Njee Ime! Mu siye ku tiya!"⁵¹ A va injiri naavo mu vwaaato ne luhuhu cho ku ziima ku huunnga. Ni vaa shala va komokeerwa mu makaando.⁵² Mukuti ka hena va vaa woolyi ku taluhanya kuti ziiinkwa zi vaalyi ku talusa inzi. Kwandaa a vulyo, inkuulo zaavo zi vaa zuminini.⁵³ Chiinga vaa lutira kwii ishiira lyimwi, va veeza ku sika ha ikanda lya Ghenasareta cho ku siika vwaato vwaavo.⁵⁴ Mu va mana vulyo ku suuka, cho ku mu lyemuha.⁵⁵ Ni vaa ngombweera ku mwi ne kumwi mu chisi choonse ni va ka lyeeta valweere kwaalyi mu ma matirasi, kumwi ne kumwi ku va va zuwirire kuti u keeza kwa teni.⁵⁶ Konse kwaa a vaalyi ku ya ,mu mizizana, mizi mikando, ne mu zisi va vaalyi ku lyeeta valweere ku mawuzikizo, mmi ni va mu kumbiira kuti a va sirike nandi vulyo kuti va wonde nxwe ye chizavalo chaakwe. Vunnginngi vonse vu vaalyi ku mu wonda vu vaalyi ku hozwa.

¹Mafarasayi naa vamwi va ma Sikiribe va vaalyi ku ka zwa kwa Jerusalema va veeza ku kungana ne va mu zimbulukite. ²Mmi va vaa voni vamwi va varutwana vaakwe ne va kweete ku lya chinkwa cha maanza a pangite zi fosaheere, njo ku cho kuti, a saa sambite. ³(Mukuti Mafarasayi ne Majuda onse ka va lyi mbwiiteri ha va samba manza, mukuti va si kweterere mu chizo cha vakulwaana vaavo. ⁴Mafarasayi chi va ka zwa ku mawuzikizo, ka va lyi mbwiiteri ha va saamba. Mane kwiina imwi milao miingi iva shaala mu masulye cho ku koza, ku swana ne ku shanza inkomoki, impoto, tusuva to ulooto, ne masofa ha va lyiira.) ⁵Mafarasayi ne Masikiribe va vaa vuza Jeeso kuti, "chinzi varutwana vaako ha va saa yendi ku ya che chizo cha vakulwaana, ka kulyi ke te va lya chinkwa cha maanza a saa sambite?" ⁶Naa va cho kuti, "Izaya a va mu porofiti sinte uunwe muvalyizinantizi. A va ngolyi, 'Ava vantu va ni kuteka cho tuholo twaavo, mmi inkulu zaavo zina kulye naame. ⁷Va ni woovamera ku salyi kwe initi, ne vaaruta milao ya vantu ne ilyi ituto zavo." ⁸Mu viikira ku imbaalyi milawo ye Ireeza cho ku woonderera zizo za vantu." ⁹Na va cho kuti, "Unwe mu veene mukaana milawo ye Ireeza cho ku shalaa zizo zenu mu masulye! ¹⁰Mu kuti Moshe a vaati, " Mukuteke va isheenu ne va nnyineenu, 'mane, yoo wamba vuvilaala chi veesi ne vannyina kaa fwee cho vusakusima." ¹¹Mmi mu cho kuti, " muntu haa cho veesi nandi vannyina, " Ituso yeeti ni mwaa tambula ku zwa mwaangu nje Corban," (njo ku cho kuti, 'Theewa Ireeza')- ¹²lyinu ka usi mu zuminini ku chitira veesi ne vannyina chintu. ¹³Mu maniisa ziho ze mulawo we Ireeza che chizo chennu. Ne zimwi zi swana naazo zi mu panga." ¹⁴Naa vola a sumpi ikunga mane naa va cho kuti, "Mu ni teeke, mu vonse, mane mu zuwisisa. ¹⁵Ka kwiina chiina kunze lyo muntu chi woola ku mu viihaza ha chi injiira mwaalyi. Chi zwa mu muntu nje chi mu viihaza." ¹⁶Ivaati Jeeso choo zwa he ikunga cho u injiira mu inzuvo, varutwana vaakwe va va mu vuza che ingulyi. ¹⁷Jeeso naati, 'Naanwe ka mwiini ku zuwisisa? Ka mwiini ku vona kuti chi injira mu muntu ne chi zwa kunze keti che chi mu viihaza. ¹⁸Mukuti keeti chi chi injira mwi inkulo yaakwe, mmi chi injira mwi ivumu lyaakwe mane cho ku zwiira ku chimbuzi?" Chaa manzwi a va pangi kuti zilyo zi jololye. ¹⁹Naa cho kuti, "Chi zwa mu muntu nje chi mu viihaza. ²⁰Mukati ko muntu, ku zwa mu inkulu, ku iza minahano mivilala, vusahi, vusa, ku ihaya, ²¹vuhuulye, kulakaza, zifosaheere, ziziyeza, kulakalyisa, inkulu ilakaza, ku twaala isuvi, ku lyi hindira he iwulu, vuholo. ²²Vonse uvu vu vilaala vu zwa mukati, mane njo uvona vu viihaza muntu." ²³A va katuki aho na ya ku chisi cha Tire ne Sidoni. A veeza kwi injiira mwi inzuvo mane na sa suni kuti vantu ve izive kuti kweena, mmi ka kwiina mweeti na va wungulwa. ²⁴Hoo hwaaho mukulwaakazi, wo mwaanakazana yaa veena inhuho imbilala a vaa zuwi chaakwe, neeza, cho ku wa ha mateende akwe. ²⁵Lyinu uzu mukulwaakazi ivaalyi Muherika, ne ilyi MuSaerophoenician che chizo. Naa mu kumbira kuti a zwiisa madimona mu mwaanakazana waakwe. ²⁶Naa mu cho kuti, "Vahwiire valyisikwa intaanzi. Ka kuti ka ku shiyeme kuhinda chinkwa cha vahwiire cho ku chiha vambwa." ²⁷Mmi naa mu itava kuti, "Nfwa, Simwiine, vambwa navo va lya vufwaafwa vwa vahwiire kuni lye itaafulye." ²⁸Naa mu cho kuti, "Mukuti chi wa wamba vulyo, u sumunukite ku yenda. Idimona chi lyaa zwa mu mwaanakazana wako. ²⁹Naa vola ku inzuvo yakwe naa ka waana muhwiire u fupi ha mumbeta, mane ne idimona ne lyi zwiire mwaalyi. ³⁰Mmi naa voola a zwii mu chisi cha Tire, mmi naa zaamba chisi cha Sidon naa ya ku iwaate lya Ghalaliya ku ka ya ne ku chisi cha Dekapolisi. ³¹Mmi ni va mu lyeetera muntu yaa seena a valyi ku zuwa mane neena vukaavo vo ku waamba, ni va mu kumbiira kuti a mu viike iyaanza. ³²A va mu hindiri ku imbalyi ne ku seena yo u vweene, mane ne injiirika munwe waakwe mukutwi kwaakwe, chiinga a mana ku swa mate, naa wonda lulyimi lwaakwe. ³³A vaa lolyi ku iwulu, naa kwiita luhuho cho ku mu cho kuti, "Ephphatha," Icho nje ku cho kuti, "Iiwuke!" ³⁴Mane hoo hwaaho ku zuwa kwaakwe cho ku iwuka, mane chi vaa wondete lulyimi lwaakwe chi vaa fwi, naa taanga ku waamba sinte. ³⁵Naa va lwiira kuti sanzi va lwiiri muntu. Mmi mu ku va lawiira vulyo, avo mane mu va valyi ku wambiira ahulu chaayo. ³⁶Va vaa komokwa ahulu, ne vaa cho kuti, "U pangite chimwi ne chimwi sinte. Mane u woola ku panga kuti va saa zuwi va zuwe, va saa wambi va wambe."

8

¹Mwaawo mazuva, ku veena hape ikunnga i kaando mane ni ku seena chi lyiwa. Jeeso naa sumpa varutwana vaakwe cho ku va cho kuti, " ²Ni fwiisiizwa inse nje ilyi ikunnga mukuti chi va a zwiira kuvusu naame mazuva oo tatwe mmi ni ku seena cho ku lyaa. ³China va cho kuti va voolye ku mizi yaavo, mwendi va woola ku zuminina mu inzira. Hape vamwi vazwa kulye." ⁴Varutwana vaakwe ni va mu itava kuti, "Tu woola ku wana kuhi zinnkwa zi lyikeene ku ikutisa vantu moo wunu muzuka?" ⁵A va va vuuzwa kuti, "Mu kweete zinnkwa zoo nngayi?" Ni vaati, " zi mana iyaanza ne too uvere" ⁶A vaa lawuiiri ikunnga kuti lyi ikalye hansi. A vaa hindi zinnkwa zi mana i yaanza ne too uvere, naa aha vuitumero, cho ku zi kauhanya, naa a ha varutwana vaakwe kuti va zi viike ha vusu vwaavo, ni va zi viika ha vusu vwe ikunnga. ⁷Va veena ne tuswiizana, mmi chiinga a mana ku tu raperera, cho ku tu ha varutwana vaakwe kuti naato va tu wavire vaantu. ⁸Va vaalyi mane cho ku ikuta. Va vaa kunganya vufwaafwaalyi vu vaa shaalyi, vu vaa kwani mu matundu makaando a kwana iyaanza ne too uvere. ⁹Vantu voonse va vaalyi ku yendera ku miyaanda yiina ikumi yoo nne. Mmi naa a va cho kuti va kwiya. ¹⁰Hoo hwa hoo naa a zwa ne varutwana vaakwe cho ku injira mu vwaato ni vaa zuhira ku chisi cha Dalimanuta. ¹¹Mafarasai cho ku iza ni vaa tanga ku lyi kananisa naaye. Ni va saka chishupo mwaalyi chi zwa ku iwulu, ku mulyika. ¹²A vaa kwitiri luhuho lwaakwe kunnsi a hulu naa va cho kuti, "Lyaa ho chinzi imbuto ya lyilyahanu ha mu saka chishupo? Vusakusima ni mu lwiirite, ka kwiina chishupo cheeti ne chi heewa imbuto ya lyilyahanu." ¹³Mmi naa va siya, cho ku voola cho ku injira mu vwaato, naa ya ku imwi mbalyi. ¹⁴Lyinu hanu varutwana va vaa zivalyi ku lyi hindira zinnkwa. Ku veena vulyo chinkwa chii mwiina mu vwaato. ¹⁵A va va kalyimeri naati, "Mu lolye, mane mu ikalye ne mu lyi

lyiisiiza mu lyi vavalere mu chivirisa cha Mafarasayi ne chivirisa cha Heruda.¹⁶Varutwana cho ku lyi wamba mukati kaavo, "Mukuti ka tu iina chinakwa." ¹⁷Jeeso a vaa lyemuhi ichi chintu, mmi cho ku va cho kuti, "Chinzi ha mu kweete mu wamba cho ku vula chiinkwa? ka mwiini ku lyemuhu? ka mwiini ku zuwisiza? Chi mu vaa holohi inkulo?"¹⁸Mwiina menso, aa ka mu voni? mwiina matwi, aa ka mu zuwi? aa ka mu kumbulukwa? ¹⁹Chivaka chii ni vaa hindite zinkwa zi mana iyaanza cho ku chi kauhanyeza valyikana mwaanda i mana i yaanza, mu vaa kunganyiza vufwaafwaalyi vwe chinkwa mu matundu o nngayi?" va va itavi ni vaati, "Ikumi ne too uvere."²⁰Lyinu chi ni kauhanyeza vo mwaanda yo nne zinnkwa zi mana iyaanza ne too uvere, mu vaa izuza matundu oo nngayi? Va va mu cho kuti, "A mana iyaanza ne too uvere" ²¹Naa a va cho kuti, "Ka mwiini ku zuwisiza?"²²Va veeza kwa Bethsaida. Vantu va veena kwa teni va vaa lyeeti mukwaame a va fwiire menso mmi ni vaa kumbira Jeeso kuti a mu wonde. ²³Jeeso naa a mu kokera cho ku mu hindira hanze lyo muzi. Chiinga a mana ku mu swiira mu menso cho ku mu viika manza, a va mu vuuzza kuti, "Kwiina cho u vweene?"²⁴Na inusa mutwi, cho kuti, "Ni vweene vantu ni va swana si neeri zisamu zi kaya vu yeenda." ²⁵A voolyi a viiki manza a kwe hape ha menso aakwe, mmi unkosi cho ku iwula menso aakwe, ku vona kwaakwe cho ku voozekezwa, cho ku taanga ku vona chimwi ne chimwi vulyo sinte. ²⁶Jeeso naa mu tuminiza ku inzuvo yaakwe, "Sanzi u ke injiri mu muzi." ²⁷Jeeso naa zwiira ne varutwana vaakwe ku mizi i sumpwa Sizariya Filipo. Mu nzira a vaa vuuzza varutwana vaakwe kuti, "Vantu va cho kuti nje ime ini?" ²⁸Ni vaa mu itava kuti, "Johani wo ku koloveza. Vamwi vati, 'Elija,' mmi vamwi aavo, 'Umwi wa vaporofiti.'" ²⁹A va va vuuzza kuti, "Uunwe mu cho kuti nje ime ini?" Pitorosi na itava kuti, "Njo uwe Kirisiti." ³⁰Jeeso naa a va lwiira cho ku koza kuti va siye ku lwiira vantu chaakwe. ³¹Mmi naa a tanga ku va ruta kuti Mwaana wo Muntu u swanerwa ku iza ku nyaanda mu zintu zinngi, mane keeza a kanwa ne Vakulwaana, Mapurisita makaando ne Varuti vo mulawo, mane no ku ihayiwa, mmi cho ku vuuka mu mazuva oo tatwe. ³²A va va lwiiri naa jolweeza indava. Mmi Pitorosi naa mu hindira he imbalyi cho ku taanga ku mu kalyimera. ³³Mmi Jeeso naa lola varutwana vaakwe ku zwaa aho cho ku kalyimera Pitorosi naati, "Zwee ha masulye aang'u, Saatani! Ka u viikite ingana yaako mu zintu ze Ireeza, u i viikite mu zintu za vaantu." ³⁴Ku zwaa aho naa sumpa ikunga konse ne varutwana vaakwe, cho ku va cho kuti, "Cho kuti ku ina muntu yoo u saka ku ni ichirira, u swanera ku lyi lyisaampula, a hinde chifapaano chaakwe, cho ku nii ichirira." ³⁵Mu kuti zumwi no zumwi yoo u saka ku vuluka vuhalo vwaakwe ka vu mu zovera, mane zumwi no zumwi yoo u zoverwa vuhalo vwaakwe che ivaka lyaangu ne lya manzwi a jolola, kaa a vu vuluke. ³⁶Muntu u voolyerwa nzi mu ku lyikunganyiza inkanda yonse, mmi cho ku zoverwa ne vuhalo vwaakwe? ³⁷Muntu u wola ku zwiisikiza nzi mu maziimo o vuhalo vwaakwe? ³⁸Zumwi no zumwi yoo u ni fwiira insoni moo lunu luhasi lu sanguheere mane ne lu viihere, Mwaana wo Muntu keeza naa mu fwiire insoni ha kuti cho u keeza mu ikanya i Veesi ne mangiloyi a jolola."

9

¹Mmi nna va lwiira nna cho kuti, "Cho vusakusima nni mulwiirite, kwiina vamwi va ziimeene hahanu va seeti nni va fwe nniva seeni ku vona muvuso we Ireeza nni u keeza che ziho." ²Mazuva a mana iyanza nne kamwina chiinga a mana, Jeeso nna hiinda Pitorosi nne Jemusi nne Johani cho kuya ku iwulu lye iruundu ilyle nni veena voo voona. Mmi lyiinu nna sanduka ha vusu vwaavo. ³Zizwato zakwe nni za veera a hulu, ku tuva ku kaando, ku tuva ku zamba mirora ye inkanda muyi tuvusa. ⁴Lyiiinu chi vasi kwete ku wamba nne Jeeso, Elija nne Moshe nni vaa voneka. ⁵Pitorosi nne tava Jeeso naati, "Muruti, ku lotu kuti tu kwiina hanu, mmi lyiinu chite kuti tu zaake zitomba zoo tatwe, chimwi nchako, chimwi ncha Mushe, chimwi chive cha Elija." ⁶(Ka kuti ka hena a veezi chaava ku lukera ku wamba mukuti va vaalyi kalyiriirwa.) ⁷Ikope nni lyeenza choku va wumbiriza. Lyiinu lyinzwi nni lyaazwa mwi ikope, "Uzu njeye mwanaswiisu waangu uni suni a hulu." Mumu teeke. ⁸Va vaati chi va lola mumbalyi ho hwaaho, nni vaa shaala ka kwiina u va vweene, mbwita iiri Jeeso vulyo yee yeena. ⁹Va vaati chi va suka ku iruundu, Jeeso nna va laula kuti saanzi valwiiri vantu chi vaa vona, mbwita iiri Mwanaswiisu wo Mukwaamwe chi nna na vuka mu lufu. ¹⁰Lyiiinu nni valyi vikira iyyi indava mukati kaavo, ku zwaaho aavo choku taanga ku waambinsaana mukati kaavo "kuti ku vuuka mu vafwiire" ku teewa nzi. ¹¹Lyiiinu nni va mu vuza kuti, "Chiinzi vangolyi ha vaacho kuti Elija u lukere kwiiza lwe ntanzi?" ¹²Nna vaacho kuti, Elija wiiza ku ntanzi ku viika zintu nenza. Lyiinu chiinzi ha ku ngolyetwa kuti Mwanaswiisu wo Mukwaame u lukera ku nyanda nne ku hindirwa haansi? ¹³Lyiiinu nni mu lwiira kuti Elija a veeza, a vaa chiti zoonse zi vava kusaka kwaalyi, mu ku ngolyetwa mu mangolo. ¹⁴Va vaati chi va voola ku varutwana va Jeeso, va va voni kuti va zumbulukitwa vantu vang'i, va ngolyi vava ku va kananisa. ¹⁵Lyiiinu vantu va vaati chiinga va vona Jeeso vava komokwa, nni vaa ngombweera kwaalyi kuka mu rumeresha. ¹⁶Jeeso nna vuuzza varutwana vaakwe, "Mu kweete mu mulyi kananinsaana naavo chechi?" ¹⁷Umwi wa vantu ku zwa mu vuungi nna mu itava kuti, "Muruti, nna lyeeta mwanaswiisu waangu kwaako. Wiina luhuhu lu muchita kuti a siye ku wamba. ¹⁸Ulu luhuhu lu mu zuminiza choku mu wiisikiza haansi, u manina koto u zwa ifulu mu kaholo, u suma meeno aakwe, muviri waakwe choku zuminina. Naacho varutwana vaako kuti va zwiisa ulu luhuhu mmi vaa kaangwa." ¹⁹Jeeso nna ve tava kuti, "Unwe ve chivaka cho kuvula itumero, ka nni kalye naanwe luvaka lu sika hayi kuti mu zumine? Mu mulyeete kwaangu." ²⁰Nni va lyeeta muswisu kwa Jeeso. Lyiinu luhuhu chiinga lwa vona Jeeso nni lwa wiisikiza mwaswiisu haansi choku taanga ku zwa ifulu mu kaholo. ²¹Jeeso choku vuuzza veesi, "Wiina luvaka lu sika hayi neena vuti?" Veesi nni vaacho kuti, "Chinga a vaati a ku zaalwa. ²²kangi lwiina ku mu sohera mu mulyiro hamwi mu menzi nni lu lyika ku mu ihaya. Cho kuti u woola ku chita chimwi tu fwiire inse" ²³Jeeso nnaacho kuti, "Cho kuti mu woola? Zintu zoonze zi woolyeka kwaalye yoo zumina" ²⁴Ho hwaaho, veesi muhwiire choku huwa nni vacho kuti, "Nni zumina, nni tusa muku saa zumina kwaangu!" ²⁵Jeeso chiinga vona kuti vantu va ka ngombwerere kwaalyi, a va kalyimeri luhuhu luvi naacho kuti, "Uwe luhuhu lo ku saa waamba nne ku saa zuwa, nni kucho suunu, zwe mwaalyi,

sanzi nno voolyi wii njire mwaakwe.²⁶ Luhuhu luvi nni chi lwaa lyira choku wiisikiza muswiisu haansi ku zwaaho choku zwa mwaalyi. Muswiisu a va lolyeki mane iiri u fwire, vuungi vwa vantu nni vaacho kuti, "chaa fwa!"²⁷ Jeeso nna mu woonda che iyaanza choku mu nyemuna, muswiisu choku ziima cha mateende.²⁸ Lyinu Jeeso chinga njira mu inzuvo, varutwana vaakwe choku mu vuzukiza ku imbalyi, "Chiinzi ha sana twa woola ku luzwiisa?"²⁹ Jeeso na vacho kuti, "Iizi zo uuwu mushovo zi woolwa vulyo nnavo va rapera,"³¹ Lyiinu chinga vaa zwaaho va ve njiri cha Galaleya. Jeeso ka heena va suni kuti vantu ve izive kuti vena kuhi, ³² mukuti a vaalyi ku ruta Varutwana vakwe. A va vacho kuti, "Mwanaswisu o Mukwaame kaa heewa ku vantu, aavo veeti nni va mu ihaye. Mazuva oo tatwe ha a mana ku fwa, ka a vuuke mu lufu."³⁰ Mu kuti ka heena vava zuwisisa, vava tiyi ku mu vuuzwa.³³ Nni veeza kwa Kaperaname. Lyiinu cho siina mu inzuvo nna va vuuzwa, "Seke mu wamba kaha chiinzi mu inzira?"³⁴ Va va tontolyi ka heena va ve itavi. Mu kuti vava ku keeza vu nganginsaana mu mu inzira kuti mukaando njeeni.³⁵ Nne ikala haansi choku sumpa varutwana vaakwe, choku vacho kuti, "Haiva zumwe vulyo u saka kuva we intaanzi, u lukeere kuva wa mamanani, mane nne muhikaana wa voonse."³⁶ A va hinde muhwiire choku mu viika hakati kaavo. A va hindi zuna muhwiire mu maanza aakwe choku vacho kuti, ³⁷ "Umwi ne umwi yoo tambula siina muhwiire mu izina lyaangu, u taambula naame, mmi ha a ni taambula, ka taambulyi ime vulyo, u taambula nnaaye yaava kani tumi."³⁸ Johani choku mucho kuti, "Muruti, twaa vona muntu zumwi nna zwiisa madimona mu izina lyako mmi twa mu ziimika, mu kuti ka a tu sheere mu masulye."³⁹ Mmi Jeeso choku vee tava kuti, "Mu siye ku mu ziimika mu kuti ka kwiina yeeti nna chite zintu zi kaando che izina lyaangu ku zwaaho choku waamba vuvi ka haangu."⁴⁰ Zumwi nne zumwi ya saa lwi naaswe wiina nnaaswe.⁴¹ Zumwe nne zumwe yo kuha inkomoki ya menzi mukuti u waangu, cho vusakusima nni mulwiirite, keeti nna vulye ku ruwerwa.⁴² Zumwe nne zumwe yeeti nna chite kuti vo vwaava va nniini va zumina mwaangu kuti va chite mafosisa, ka a ku shiamerwa ku sumininwa ivwe mu insiingo choku soherwa mu iwate.⁴³ Cho kuti iyaanza lyako lyiku chita kuti u fosa, lyi kosolye. Ku lotu kuti u ke njire mu vuhalo vu saa mani che iyaanza lye chiholye kunze lyoku kee njira cha maanza oonse mwi bimbiro lyo mulyiro.⁴⁵ Haiva iteende lyaako lyi ku pangisa mafosisa, lyi kosolye. Ku lotu ku tambula vuhalo nno u lyi u chiholye kunze lyo kuva nne mateende oonse choku ka soherwa mu ihere.⁴⁷ Haiva lyinso lyaako lyi voola ku ku pangisa mafosisa, yi ngongomone. Kuku shiyamere kuti wii njire mu mu vuso we Ireeza nne lyinso lyi mmwiina kuunze lyo kuva nne menso oovere choku soherwa mu mulyiro,⁴⁸ uuko masene aavo ku a saa fwi, mane nne mulyiro ku u saa zimwa.⁴⁹ Zumwe nne zumwe kaa luungwa cho mulyiro.⁵⁰ Mwiinyo wu shiyeme, mmi lyiinu hawu kunkumuka vukalyi vwaawo njeeni yoo woola kuvu voozekeza hape? Muve nne mwiinyo mukati keeno, mane muve nne ikozo ku zumwe nne zumwe weenu."

10

¹ Jeeso nnazwa heecho chivaka nnaaya ku inkanda ya Judiya cho kuya nne ku inkanda iina ku vusu vo lwiizi lwa Jorodani, mmi vuungi vwa vantu nni vweeza kwaalyi hape. Nna taanga ku varuta hape siina kuya che itwayero yaakwe. ² Mmi VaFarasayi nni veeza kwaalyi choku mulyika choku mu vuuzwa kuti, "Kuya cho mulao mukwaame u zuminiinwa ku kana muihaavwe?" ³ Nne itava, "Mushe a va mulawiiri ku tiinzi?" ⁴ Nni vaacho kuti, "Mushe a va zuminini mukwame kuti a ngolye ingolo lyoku mukaana ku zwaaho choku mu hindika."⁵ Vaalyi che vu kukuku vwe inkulu zeenu chiingi a va mu ngolyeri uuwu mulao," Jeeso nna vacho vo ovo vulyo. ⁶ Mmi ku mataangiro oku vuumbwa, Ireeza a vaa vuumbi Mukwaame ne mukulwaakazi.⁷ chelyii Ivaaka mukwame ka siiye veesi nni vanyiina choku ka ngabasira mwihavhwe, ⁸ ovo vuuveri vava Inyama imwina.' Kava siire vantu voovere, mmi cho muviri umwina. ⁹ Lyinu chokwina vulyo chintu chaa kopanya Ireeza, muntu sanzi achi patalaza."¹¹ Ku vaati chi veena mu inzuvo, Varutwana va Jeeso nni va mu vuuzwa hape che iyi indava. ¹⁰ Naa vaacho kuti, "Umwi nne umwi yo kaana mukaakwe choku ka sesa mukulwaakazi uungi cha chita vuhuulye. ¹² Mmi nne mukulwakazi ha kaana mukaakwe choku sesa mukwame uungi, u chita vuhuulye."¹³ Hape nni va lyeeta vawiire vaniini kwaalyi kuti ava kume, mmi Varutwana va Jeeso choku tanga kuva lwiisa. ¹⁴ Mmi Jeeso chiinga lyemuha, keena a valyi tumeri naa vacho kuti, "Mu siye vahwiire veeze kwaangu, mu siye kuva viinda, mu kuti Muvuso we Ireeza nguwavoo va swaana naavo."¹⁵ Chini mulwiira cho vusakusima nko kuti, uuzoo ya seti naa taambulye muvuso we Ireeza siina muhwiirezana keeti naa wu injire."¹⁶ Ku zwaaho naa woonda vahwiire mu maanza aakwe choku vaha mikoonde nne ku va viika maanza mu mitwi.¹⁷ Mmi chiinga taanga ku zwiira ha vusu nne lweendo lwaakwe, unkosi choku mu ngombweera, nne ku mu fukamina, cho kucho kuti, "Muruti yoo shiyeme, nni chite nzi kuti nni woolye ku vona vuhalo vusaa mani?" ¹⁸ Jeeso naa mucho kuti, "Chiinzi hooni sumpa yoo shiyeme? Ka kwina yoo shiyeme, kuunze lye Ireeza ye yeena. ¹⁹ Wiizi milao: 'Siye ku ihaya, siye ku chita vuhuulye, siye ku yiva, siye ku hambirikiza, siye ku chengerera, nne kuti u kuteke veeso nne vaanyoko'."²⁰ Unkosi naacho kuti, "Muruti, ku zwa mu vuniini vwaangu nni va zuwisiza iyii milao."²¹ Jeeso a va mu lolyi choku mu suna. Naa mucho kuti, "O tayera chintu chii mwiina. U lukeere ku wuza zoonse zo wiina naazo, choku ziha vahumanehi, hoo chita vulyo, koo ve nne vuhumi ku iwulu. Ku zwaaho, wiize u nni shaalye mu masulye."²² Mmi aa manzwi a va mu sasamisa ahulu, choku katuka naa wiiriirwa che ivaka lyo kuti ava humine ahulu.²³ Jeeso ava lyolyi mumbalyi cho kucho varutwana kuti, "Ku kaavo vulye kuti vahumi ve injire muvuso we Ireeza!" ²⁴ Varutwana nni va komokerwa manzwi aakwe. Mmi Jeeso naa vacho hape kuti, "Vahwiire, ku kukutu vulye ku injira muvuso we Ireeza!" ²⁵ Ku huvirira kuti Ikaamera yi injire mulyiinso lye inaalyiti, kuunze lyo kuti muntu mihumi a ke injire muvuso we Ireeza."²⁶ Vava komokwa ahulo, cho kulyi vuuzwa kaha vuhavo, "Lyiinu ku woola ku hazwa inni?" ²⁷ Jeeso choku valola cho kucho kuti, "Mmi ku kaavo ku vantu, choku saava vulyo kwe Ireeza. Zintu zoonse zi woolyeka kwe Ireeza."²⁸ Pitorosi choku taanga ku waamba naaye, "Vone, uuswe tuka siyite chimwe nne chimwe mane tuku sheere mu masulye."²⁹ Jeeso naacho kuti, Cho vusakusima nni mulwiirite, ka kwiina ava siyi inzuvo, nandi vaanaswiisu

kunineenu, nandi vaanakazana kunineenu, nandi vaanyineenu, nandi ve isheenu, nandi vaana, nandi inkaanda, che ivaka lyaangu, nne che ivaka lye mualaeza, ³⁰yeeti naa vulye ku heewa kwiina miyaanda koo vere choku zaamba hanu mwe yinu inkaanda: mazuvo, vaanaswiisu kunine, vaanakazana kunine, nne vaanyina, nne vaana, nne inkaanda, nni kwiina nne ku katazeka ha teni, nne mu inkaanda yi keeza, vuhalo vu saa mani. ³¹Mmi vangi veena ku vusu ka vave ku mamanimani, ku zwaaho va mamanimani cho kuva ve intaanzi. ³²Va veena mu nzira, nni va kaya kwa Jerusalema, Jeeso naa va hitire ku vusu. Varutwana nni va komokwa, naavo va va ka musheere mu masulye cho kulyi kalyirirwa. Lyiinu Jeeso choku suumpira veena ikumi nne toovere he imbalyi choku taanga kuva lwiira kuti u keeza kuku pangahalyirwa inzi mu vufwihi. ³³"Mu vone, tu kaya kwa Jerusalema, mmi mwaanaswiisu wo Mukwaame u kaya kuku heewa mu mayaanza a va purisita va kulwaana nne vangolyi. Ka va munyaansikiza lufu choku muha vantu ve inkaanda vulyo. ³⁴Ka va mushewunwiine, choku mu swiira, ku mushimeha, choku mu ihaya. Mmi ku zwaaho chini kwaa hita mazuva ootatwe kaa vuuke." ³⁵Vaana va Zebediya va sumpwa Jemusi nne Johani va veeza kwaalyi nni vati, "Muruti, tu saka kuti u tu chitire cheeti tu sake kwaako." ³⁶Naa vacho kuti, "Mu saka kuti nni muchitire nzi?" ³⁷Aavo choku mucho kuti, "Tu zuminine kuti twi kalye naawe muku vereenga kwaako, umwi e kalye ku malyo ako, umwi choku ikala ku mamonso." ³⁸Mmi Jeeso naa ve tava naati, "Ka muiizi chi musaka. A mu woola ku nywa inkomoki yeeti nni nni nywe nandi ku zimanina ikolovezo yeeti nni nni kolovezwa chaayo?" ³⁹Nni va mucho kuti, "Tu woola." Jeeso naa vacho kuti, "Inkomoki yeeti nni nni nywe ka mu yinywe. Ikolovezo yeeti nni nni kolovezwa chaayo, ka mu kolovezwa chaayo. ⁴⁰Mmi yo kuti umwi yoo ni kala ku malyo nandi ku ma monso, ka heena iime nni nniha, mmi mbwiita kwaavo va vakanyereezwa." ⁴¹Mmi varutwana vamwi veena ikumi nne toovere chiinga va zuwa iyi ndava, choku taanga nni va nyerererwa Jemusi nne Johani. ⁴²Jeeso choku valyi sumpira nnaati, "Mwiizi kuti a voo va hindwa niiri va vusi va vantu ve Inkanda kuti va va lyaatiriza vulyo, mane nnaavo va maziimo a hee wulu vava laula vulye. ⁴³Mmi ka ku lukeere kuva vulyo mukati keenu. zumwe nne zumwe yoo saka ku kuzwa mukati keenu a ve muhikaana wa voonse, ⁴⁴mane nayee yoo saka kuva we ntaanzi u lukeere kuva chikombwa cha voonse. ⁴⁵Ka kuti mwaanaswiisu wo Mukwaame ka heena a vee ziri ku teenderwa, mmi mbwiita ku teendera, mane nne kuha vuhalo vwaakwe nni yilyi chi wulyiso cha vaangi. ⁴⁶Nni veeza kwa Jeriko. Mmi cho zwa mwa Jeriko nne varutwana vaakwe nne vantu vaangi, mwaanaswiisu wa Timayiyasi, Baritimayiyasi, mukumbiizi wo muhofu, nne ikeere he imbalyi ye inzira. ⁴⁷Chiinga zuwa kuti nje Jeeso Munazareta, nna taanga ku huwa nnaati, "Jeeso, Mwaanaswiisu wa Daafita, nni fwiire inse!" ⁴⁸China vuungi cha vantu nni cha lwiisa mukwaame wo muhofu, nni chi mucho kuti toontolye. Mmi iye naa zwiira ku vusu nne ku huwa, "Mwaanaswiisu wa Daafita, nni fwiire inse!" ⁴⁹Jeeso nna ziima choku laula kuti a ka suumpwa. Nni va suumpa mukwaame yaa sa voni, cho kucho kuti, "Kolye! ziime! U ku suumpa." ⁵⁰Nna zavula chizwaato chaakwe choku zindira ku imbalyi, choku ziima choku hweera, cho kuiiza kwa Jeeso. ⁵¹Jeeso nna mu itava nnaati, "U saka kuti nni ku chitire inzi?" Unkosi a sa voni cho kucho kuti, "Muruti, Nni saka ku taambula ku vona kwaangu." ⁵²Ku zwaaho Jeeso choku mucho kuti, "Kwiya. Itumero yaako chiya ku hoza." Ho hwaaho choku taanga ku vona hape, mane nna mu shaala mu inzira.

11

¹hwaaho chi va valyi ku keeza kwa Jerusalema, nni veena ha fwihi nne Bethiphage, nne Bethani ku iruundu lye ziteente, mane Jeeso avaa tumi varutwana vaakwe voo veere, ²mane nna vacho kuti, "Mukwiya ku muzi utu lyolyinzeene naawo. Mu muti chi mu injira mu ulyi, mu mu kawaane kadonkaana ka seeni ku taantwa. Mu kaka sumunune mu kalyeete kwaangu. ³Mane cho kuti zumwi u mucho kuti, "Chiinzi ha mu chita vuti?" Mucho kuti, "Simwiine wuyi saka, mane mwaa kayi vooza." ⁴Nni va yeenda choku ka waana kadonkaana nni ka sumiinwa haanze lye inzirazana yii wukite, mmi nni va ka sumununa, ⁵Mane vantu vamwi vava zimeenee nni vaacho kuti, "Mu kweete ku chita nzi, hamu sumununa kadonkaana?" ⁶Nni vava lwiira siina Jeeso mwaa ka vacho, mmi vantu nni vava siya cho kulyi yeendera mu inzira yaavo. ⁷Varutwana voo vere va Jeeso vava ka lyeeti kadonkaana choku sohera he iwulu lya teni zizavalo zaavo kuti Jeeso a kee chire. ⁸chiina vunngi nni chaa zala zizwato zaavo mu inzira, mane vamwi nni va zalyira tu tavi mu inkaanda. ⁹Aavo va vaalyi kuya vu yeenda ha vusu nni ha masulye aakwe nni vaa sumpwirira, "Hosana! Ku sehuuhere iyee yo wiza mu izina lya semwine Ireeza. ¹⁰Kwiina mukoonde ku muvuso we isheetu Daafita! Hosana mu iwulu!" ¹¹Jeeso a vaati cho wi injira mwa Jerusalema nna ke injira mu itempere choku taanga nna kweete u lola chimwe nne chimwe mukati kaayo yoonse. Che ivaka lya kucho kuti, inako chiyi va va siyite, nna zwaaho nne veena ikumi nne voovere vaakwe cho kuya ku muuzi wa Bethani. ¹²Mu izuva lyi chirira, chiva ka voolyete kwa Bethani, a vaa fwi inzala. ¹³Mane a vaati choo lola ha vusu choku vona chisamu che ikuzu chi veena makova, mmi naaya ku ku vuna kuti aa chiinna zihaantu. mmi nna ka waana kuti ka chiina zihaantu makova vulyo, ka kuti ka heena yi vaalyi inako ya makuzu. ¹⁴Nna a lyi cho kuti, "Ka kwiina yeeti nna voolye a lyie zihaantu mwaako hape." Varutwana vaakwe choku mu zuwa. ¹⁵Mmi nna sika mwa Jerusalema, nne ku injira mu itempere choku taanga nna hindika va wula nne va wuza mu itempere. Nn wiisa mataafulye ava vaalyi ku wuza malyi mane nne zipura zaavo va vaalyi ku wuzaanga inkwirimba. ¹⁶Mmi naa vula ku va zuminina kuti vazwe nne ziva vaalyi ku wuza. ¹⁷Mmi nna va ruta nna acho kuti, "Aa ka ku ngolyetwa kuti inzuvo yaangu ka ive inzuvo ye itapero ya vantu ve inkaanda yoonse? Mmi unwe mu vayi pangi ireendi lya vasa. ¹⁸Mmi vapurisita vakulwaana nne vangolyi va va mu teekete kuti wa wamba kutinzi, mmi nni vaa saka inzira yoku mu ihaya. Nni va mu tiya ka kuti vantu voonse va va komweeswa ituto zaakwe. ¹⁹Mmi yi vaalyi kuti mu chitengwaana chimwe nne chimwe hachi sika, va vaalyi ku zwaanga mu muzi mukaando. ²⁰Va vaati chiva hita ha kusasani, nni vaa vona isamu lye ikuzu nni lyi nyaaniine kuya ku mihisi yaalyo. ²¹Pitorosi naa kumbulukwa nna acho kuti, "Muruti, vone! Isamu lye ikuzu lya u vaa kuti lyi vaa nyaani." ²²Jeeso

naa vee itava, "Muve nne itumero mwe Ireeza.²³ Cho vusakusima nni mulwiira kuti inni kamba inni yeeti naacho iilyi iruundu kuti, 'nyukuke ahoo uye mu iwate mmi naa saa nyaansa mu inkulo yaakwe mmi choku zumina kuti chaa waamba kachi pangahalye, iicho Ireeza ncheeti nna pange.²⁴ Lyiinu nni mulwiira kuti: chimwe nne chimwe chi mu raperera nne ku kumbira ka mu chi heewa mane ka chive cheenu.²⁵ Chi mu ziima nni murapera, mu lukeere ku woondera vamwi naanwe kuti isheeno wiina ku iwulu a mu woondere zivi zeenu naanwe.²⁶ Cho kuti ka mu woonderi vamwi, nne isheenu wiina ku iwulu naaye keeti nna mu woondere zive zeenu."²⁷ Nni va ka voola haape kwa Jerusalem. Jeeso a vaati choo kaya vu yeenda mu itempere vapurisita vakulwana nne vangolyi nne vahitizi va veeza kwaalyi.²⁸ Nni va mucho kuti, "U va heewa nne iini kulawula nne ku pannga iizi zintu? Mane yaava kuhi ku lawula njeeni?"²⁹ Jeeso nna vacho kuti, "Muni mu vuuzwa ipuzo, yi mwiina. Muni lwiire naame muni mulwiire itayero yini chita chaayo iizi zintu.³⁰ Ikolovezo ya Johani yi vaalyi kuzwaa ku iwulu nandi mu vantu? muni itave."³¹ Mmi nni va wambisana mukati kaavu nni valyi cho kuti, "Chi twa acho kuti, a vaalyi kuzwa ku iwulu, mbwa acho kuti chiinzi ha mu seena mu va mu zumini?"³² Mmi chi twa acho kuti, a vaalyi kuzwa mu vantu, '...' mmi nni va tiya vuungi vwa vantu ka kuti vantu va veezi kuti Johane muporofita.³³ Mmi nni ve itava Jeeso kuti, "Ka twlizi. "Mmi Jeeso naa vacho kuti, "Nnaame keeti nni mulwiire itayero yini chita chaayo iizi zintu."

12

¹Lyiinu Jeeso nna taanga ku va ruta che milya. Naa cho kuti, "Mukwaame a va viaalyi iwa lyo muwoomba cho kulyi zaakiriza, cho kusa iriindi ha kamwiinwa muwoomba. A vaa zaaki inzuvo yiina he iwulu, cho kulyi walyima valyimi. Ku zwaaho choku yeenda mu musipiri.² Che inako isheyeme nna ka tumina muhikaana ku va tokumeri ve iwa kuiiza ku hiinda zihantu zo muluwa.³ Mmi vava mu hiindi, choku mukava nni va mu tumina kwaa kazwa, naasa kweete chiintu.⁴ Hape nna va tumina muhikaana zumwi, u va va horofaza naaye mu mutwi mane choku mu fwiisa insoni.⁵ Choku tumina zumwi hape uva ve ihayi. Vava chiti vangi che nzira yi swana, ku horofaza vamwi mane cho ku ihaya vamwi.⁶ A veena zumwi muntu ya vaa si sheere kuti a mutume, mwaanaswiisu waakwe yoo sunitwa. A vaalyi njeeye wa mamanmani ku mutuma ku valyi. Naa cho kuti, "Mu va ka mukuteke." Mmi valyimi vo muwoomba nni va waambinsaana kuti, "Uuzu njeeye swaana. Mu iize, tu mu ihaye, ku zwaaho vuswa muvu ku veere vweetu."⁸ Vava mu woondi choku mu ihaya, choku mu sohera haanzi lye iwa.⁹ Lyiinu, si iwa kaa chiti vulye? Keeze choku sinya voonse va tukumeere luwa ku zwaaho choku luha vamwi.¹⁰ Ka heena mu va valyi iilyi ingolo? "Ivwe lyi vava kaani vazaakisi, njilyi vaavi ivwe lyoku zaakira.¹¹ Ichi chi vaalyi ku zwa kwa Simwiine mane chi komosa mu menso eetu."¹² Nni vaa saka mu va woola ku woonda Jeeso, mmi choku tiya vuungi vwa vantu, ka kuti va vee zivi kuti koto u va guviriza. Ku zwaaho mpu va mu siyiire cho kulyi yeendera.¹³ Mmi lyiinu nni vaa tumina Vafarasayi nni veena Heroda kwaalyi kuti vaka mu woonde cha manzwi.¹⁴ Chiinga vaa sika, choku mucho kuti, "Muruti, twiizi kuti ku wiina indava ne muntu mwa lolyera zintu, mane ko salululyi vantu. U ruta cho vusakusima inzira ye Ireeza. Kwiina mulandu ku ruwera mutero kwa Kaishara nandii? Tu ruwere nandi tu siye?"¹⁵ Mmi Jeeso nne ziva kulyi lyanganya kwaavo choku vacho kuti, "Chiinzi ha mu ni lyika? Mu nihe malyi kuti nni woolye ku a vona."¹⁶ Nni vaa lyeeta amwe kwa Jeeso. Choku vacho kuti, "Chiswaniso nne izina lyaani iizi? Nni vaacho kuti, " Nji za Kaishara."¹⁷ Jeeso naacho kuti, "Muhe Kaishara za Kaishara, Ireeza zee Ireeza." va va mu komokerwa.¹⁸ Lyiinu Vasadukayi vacho kuti ka kwiina ku vuuka mu vafu, nni veeza kwaalyi. Nni va mu vuuzwa nni vati,¹⁹ "Muruti, Mushe a va tu ngulyeri, 'cho kuti mukulwa muntu waa fwa choku siya mukulwaakazi, nni ku seena mwaana, a hiindi muihaavo wo mwaanche, choku zaalyira mukulwe vaana."²⁰ I vaalyi vaanaswiisu va mana iyaanza nne voovere, we ntanzi a va hiindi mukulwakazi choku fwa naa seena mwaana,²¹ zumwi wo vuuveri a va mu hiindi naaye choku fwa naa seena vaana, wo vuutatu naaye.²² Veena ku mana iyaanza nne toovere nni vula ku woonda vahwiire. Ku masulye aavo voonse mukulwaakazi naaye choku fwa.²³ Mu ku vuuka kwa vafu, chiva vuuka hape, kaa ku veere mukaani? Ka kuti aava vaanaswiisu voonse va va musesi.²⁴ Jeeso naacho kuti, "Ka njo vuti chiingi mu fosa, ka kuti kamwiizi iviivere nne ziho ze Ireeza?"²⁵ Chini vaa vuuka mu vafu, ka kwiina ku seswa nne ku sesa, mmi chiva swana nne mangiloyi ku iwulu.²⁶ Mmi cho kuya chava fwiire nne ku vuuswa kwaavo, a ka mwiini kuvala mu ivuuka ya Mushe, che indava ye chivuna, ne kuti Ireeza ava waambi kuti, 'Njeeme Ireeza wa Aburahama, nne Ireeza wa Isaka mane nne Ireeza wa Jaakovo?'²⁷ Ka heena Ireeza wa va fwiire, mmi nje Ireeza wava hala. Mu foseeza."²⁸ Zumwi wa vangolyi nne za ku zuwa ziva vaalyi ku waamba; nna vona kuti Jeeso we itava nenza. Nna mu vuuzwa kuti, "Njo wuhi mulao o zamba imwi?"²⁹ Jeeso avee tavi kuti, "Chiina musula njo kuti, 'Zuwe, Isiraere, Simwiine Ireeza weetu, Simwiine u mwiina."³⁰ U lukeere ku suna Simwiine Ireeza che inkulo yaako yoonse, cho luhuhu lwaako loonse, muhupulo waanko woonse, nne che ziho zaako zoonse.³¹ Wo vuuveri mulao njo uuwu, U lukeere ku suna muntu kuninaako mmo ulyi suniine.' Ka kwiina umwi mulao hape ku zaamba iyyi yoo vere.³² Mungolyi nnacho kuti, "Muruti, Yoo shiyeeme! wa waamba cho vusakusima kuti Ireeza u mwiina, mane nne kuti ka kwiina Ireeza zumwe kunze lyaakwe."³³ Ku mu suna che inkulo yoonse yaako, cho muhupulo nne ziho zoonse. Nne ku suna zumwe siina mmo ulye suni, ku zaamba ineo zoku hiisha nne zitavero zoku hiisha."³⁴ Jeeso chiinga vona kuti we itava nenza ipuzo, nna mucho kuti, Ka wiina kulye nee muvuso we Ireeza." Chiinga kwaa zwaaho, ka kwiina zumwi hape a vaati nna alyi zuwa ku mu vuuzwa ipuzo.³⁵ Jeeso nne itava vuti, chaa vaalyi ku kweete ku ruta mu itempere; nnaati, Chiinze vangolyi ha vacho kuti Kiristi mwaanaswiisu wa Daafita?³⁶ Daafita iye mwiine, mo luhuhu lu julola, a vaacho kuti, Simwiine ava waambi nne Simwiine waangu, wu ikalye ku iyaanza lyaangu lya malyo, mbwiita chi naa chita zira zaaku hoo tenteka matende.³⁷ Daafita u mu suumpa 'Simwiine,' lyiinu vulye kuti Kirisiti a suumpwe mwaanaswiisu wa Daafita?" Chiinavungi cha vantu nni cha mu teekereza choku saanga.³⁸ Mu ituto zaakwe Jeeso a vaacho kuti, "Mutiye va

vangolyi va yeenda nni va zweete zizavalo zilye nne ku saka ku rumereswa mu misika ³⁹Nne ku saka ku ikala mu meekalo eena ha vusu mu masinagoge, nne ku ikala mu zivaka za maziimo mu mikiti. ⁴⁰Va ziyeza va fwiirwa mu mazuvo aavo, mane va rapera itapero inde kuti vantu va va vone. Aava vakwaame ka va taambulye ku nyaanswa ku kaando. ⁴¹Mmi Jeeso nne ikala haansi ku vambana nne iputukesi lya malyi mu itempere, aava lolyereere vantu chiva viika malyi mu iputukesi. Vantu vaangi vava humine nni va viika malyi maangi. ⁴²Mmi fwiirwa wo mukulwaakazi wo muhumanehi nne iza cho kuiiza ku newula malyi aakwe oovere, a lyikana ipeeni. ⁴³Mane ava suumpi varutwa vaakwi choku vacho kuti, "Cho vusakusima nni mulwiirite, uuzu mukulwaakazi wo muhumanehi waa zwiisa malyi a zaamba a voonse aava vaa zwiisa mu iputukesi lyi zwiisikizwa. ⁴⁴Ka kuti voonse vaavo vava zwiisa chukuya muvu humiine. Mmi uzu mufwiirwa woo mukolwaakazi a vaa zwiisa kuzwa mu vuhumanehi vwaakwe, choku viika malyi aakwe oonse aava viikite vuhalo vwaakwe ha teni."

13

¹Siina Jeeso ha vaalyi kuzwa mu itempere, zumwi wa varutwana vaakwe nna mucho kuti, "Muruti, vone vutotu vwaa mavwee nne vutotu vwaa mazuvo!" ²Nna mucho kuti, "U vweene muzaako woonse uuwu mukaando? Ka kwiina ivwe lyeeti nni lyi shaalye he iwulu lye lyimwe lyeeti nni lyi vulye ku saa wisikizwa haansi." ³A vaati cho wii ikeere he iruundu lye ziteente lyi va lolyinzeene ne itempere, Pitorosi, Jemusi, Johani nne Enduru nni vaa mu vuuzikiza ku mbalyi, ⁴"Tu lwiire, iizi zintu kazi pangahalye lyiiri? Cheeti nni chive chishupo chiinzi ha kuti iizi zintu chi ziina ha fwihi nne ku pangahala?" ⁵Jeeso nna tannga ku vacho kuti, "Mu tokomere ka nzi kuvi nne muntu yeeti nna muziyeza. ⁶Vaangi ka ve ize mu izina lyaangu mane nni vacho kuti, njeeme iye, mane kava ziyeza vaangi. ⁷Chi nna mwa zuwa inkoondo mane nne mahulyuhulyu e inkoondo, nni mu siye ku vireera; iizi zintu zi lukeere ku pangahala, mmi vufero keeti nni vu kusikite. ⁸Chisi ka chi lwiisa chisi chimwe, mane nne vusimwiine ka vu lwiisa vusimwiine vumwi. Ka kuve nne ku nyanganya kwe inkaanda mu zivaka zi siyeene siyeene mane nne lwiinza. Aa matangiro e zitavi zoku hwizumuka. ⁹Mu ikalye nni mu tokomeere. Ka va mutwaalye ha vusu vwe zikota zo molau, mane ka mu ku kaviiwa mu masinagoge. Ka mu ziime ha vusu vwa vahitizi mane nne ha vusu vu vasimwiine che ivaka lyaangu, nni mulyi mu vupaki ku valyi. ¹⁰Mmi manzwi a lukeere ku waambwa ku vantu voonse. ¹¹Chi nna vamu woonda mane choku mu sumina, mu siye ku vireera kuti kamu waambe nzi. Ka kuti mwe iyyo inako, cheeti nni mu wambe kamu chi heewa; keeti nni yi ku veere uunwe mu waamba, mmi kayi ku veere luhuho lu jolola. ¹²Mwaanasiwi ke ihayisa mwaanasiwi kunnine, mane nne isii wo muntu mwana. Vaana ka va sandukire vazaazi vaavo mane choku ve ihayisa. ¹³Ka mu toyeewa nne vantu voonse che ivaka lye izina lyaangu. Mmi iye yeeti nna alyi woonderere mbwiita ku mamanimani, uuzo nje muntu yeeti nna hazwa. ¹⁴Chi nna mwa vona chintu chiina ikwe nni chi ziimeene hantu ha jolola (a yoo vala a kumbulukwa), aavo veena kwa Judiya va tiirire ku maruundu, ¹⁵a iye yo wiina he iwulu lye inzuvo a siye ku suuka choku injira mukati kaayo, nandi ku hiinda chimwi mwa teni, ¹⁶mane naaye yo wiina ku luwa saanzi a ka voolyi kuiiza ku hiinda chizavalo. ¹⁷Mmi kaku ku mayivite aavo veena vahwiire mane nnavo veena tuchiche mwaawo mazuva! ¹⁸Mu rapere kuti sanzi nni yi kuveere inako ya malyiha. ¹⁹Ka kuti kaku ku veere nne manyaando makaando a hulu, a chita kuti ka eeni kuva ha teni ku zwa ku matangiro, Ireeza cho vumba inkaanda, ku iiza ku sika suunu vuti, nne kuti, mane keeti nni ku voolye kuve vulyo hape. ²⁰Kwaanda o kuti Ireeza a vaa fwiisa aawo mazuva nni ku sana ku vaavi nne inyama yeeti nni yiva hazwa. Mmi che ivaka lya vasalyitwa, aavo va a va salyi, nna fwiisa aawo mazuva. ²¹Cho kuti zumwi kaa mucho kuti, 'Mu vone, Kirisiti zunuu!' 'kamba mu vone, zuunaa kuna!' saanzi nni mu zumuni. ²²Ka kuti Vakirisiti va mapa nne vaporofita va mapa ka va voneke mane ka va pange zi voneeka nne zikomosa, zoonse iizi nni zi pangirwa he iwulu lyoku ziyeza, chiku woolyeka, mane nne va salyitwa. ²³Mu tokomere! chi nna mulwiira izii zintu zoonse inako nni yi siina ha vusu. ²⁴Mmi ku mamanimani aawo mazuva a manyaando, izuva kalyi siiswa, mweezi keeti nni wuhe iseri, ²⁵inkaani ka ziwe ku iwulu, mane nne ziho ziina mu iwulu kazi nyungooswa. ²⁶Lyiiu njeeti nni va vone Mwaana wo Muntu nna keeza mu makope che ziho zikaando nne ku vereenga. ²⁷Ku zwaaho njeeti nna kaa tumine mangiloyi aakwe ku ka kunganya vantu vaakwe vaa salyitwa ku zwa mu imbalyi ze inkaanda zoonse nne inhuho zoonne, kuzwa inkaanda kuyi manina mane nne ku iwulu kulyi manina. ²⁸Mu lyi tute ituto ye isamu lye ikuzu. Hoo hwaaho vulyo tu tavi twa teni chitu taanga ku huvahala mane nne ku taanga ku mena makova, wiizi chipeto chimwe iziva kuti imbumbi chi yiina hafwihi. ²⁹Voo vo vuti hape ha mu vona iizi ziintu nni zi pangahala, muizive kuti cho wiina hafwihi, hafwihi nne mulyaango. ³⁰Cho vusakusima nni mulwiirite, uulu luzuvo keeti nni lu hite mbwiita zonse iizi zintu chini zaa pangahala. ³¹Iwulu nne inkaanda kazi hite mmi manzwi aangu aawo keeti nni a mane. ³²Mmi ka ha iilyo izuva nne inako, ka kwiina yo wiizi nandi mangiloyi ku iwulu, nne haiva Mwaaaswiisu, mbwiita Taayo. ³³Mu tokomere! Mu lyiisa, ka kuti kamwiizi kuti inako inzi. ³⁴Ku kola mane iiri unkosi wa hinda lweendo-yoo siya inzuvo yaakwe choku yi siira vahikaana vaakwe, zumwe nne zumwe nni kwiina haa tokomeere, mmi choku laula shaangavira kuti saanzi a laalyi. ³⁵Chiingi lyiiu mu ikalye nni mu tokomeere, ka kuti ka muiizi kuti simwiine we inzuvo u keeza lyiiri; yi woola kuva chiteengu, hakati ka masiku, mukoombwe chiwu lyira, nandi ha kusasani. ³⁶Haiva nneeza cho kuhweera, saanzi amu waani mu lyeere. ³⁷Chini mulwiira nni chilwiira zumwe nne zumwe; Mu lyiisa!"

14

¹Chiku vaa sii sheere mazuva oovere ku mukiti wo Kuzambuluka nni we chiinkwa chi saa viriiswa. Vapurita va kulwaana nne vangolyi va va ku nahana mweeti chiva woonda Jeeso choku naantira mane choku mu ihaya. ²Ka kuti va vaalyi kucho kuti, "Nanta che inako yo mukiti, ku chitira kuti saanzi kuvi nne mukuvukuvu mukati ka vantu" ³Yi vaati Jeeso cho

wiina kwa Bethani, mu inzuvo ya Sayimoni we chiseenda, nna a lyighonkete he itafulye, mukulwaakazi nne iza kwaalyi nna kweete inkooma ya mafuta a vaalyi ku dura, a vaa chititwa che naradi yoo yoon. Nna pwachula inkooma cho kuyi mu itira mu mutwi. ⁴Mmi nni kwaava vamwi vava nyeerwa. Nni valyi waamba nni vacho kuti, "Ivaka lyo kusiinya vuti nje lyihi?" ⁵A a mafuta nni a va wuzwa cha malyi a lyikana miyaanda yoo tatwe, ku zwaaho cho kuha vahumanehi." Mmi nni va mu lwiisa. ⁶Mmi Jeeso nnaacho kuti, "Mumu siye yee yeena. Mu mu katalyeeza iinzi? Wa nni chitira chintu chilotu. ⁷Vahumanegi wmiina nnaavo inako zoonse, mmi ha musaka ku vatusa mumu ku vatusa, mmi imme keeti mu kwiina naame inako zoonse. ⁸Wa chiita cha woola ku chiita: wa siinga muviri wangu nna wu vakanyeza ku wuungwa. ⁹Cho vusakusima nni mulwiirite, kumwi nne kumwi uuwu mualaeza kweeti nniwu ka kutazwa mu inkaanda yoonse, uuzu mukulwaakazi cha chaa chita kachi ku waambwa, mu ku mu kumbulukwa." ¹⁰Mmi Judasi Isikariyota, zumwi waavo veena ikumi nne toovere, cho kuzwa cho kuya ku varuti vakulwaana ku ghana inzira yoku mu vaha. ¹¹Mmi vapurisita vakulwaana chiinga vaa zuwa vulyo, nni va saanga choku mu sepisa malyi. Nna taanga ku ghana inzira yo kuti a woonde Jeeso choku mu vaha. ¹²Mu luzuuva lwee ntani lwe chiinkwa chi saa viriiswa, chiva chita chitavero che Imbereere yoku Zambuluka, varutwana vaakwe nni va mucho kuti, "U saka kuti tuka vakanyeza kuhi zilyio zoku Zambuluka?" ¹³Nna tuma varutwana vaakwe voovere nna vacho kuti, "Mu injire mukati ko muzi, mumu vone unkosi yo ulyi twiikite iyeemere lya menzi mwaa kopane nnaanwe. Mu mu shaalye mu masulye. ¹⁴Che njiira mu inzuvo, mu mu ichirire mukati cho kucho si inzuvo, "Muruti u cho kuti, "Inzuvo yaangu ya masikiro yiina kuhi kweeti nni lyiire zilyio zo ku Zambuluka nne varutwana vaangu?" ¹⁵Mwa a ka mutoondeza inzuvo yiina ku iwulu yiina chimwi nne chimwi. Mu katu vaakanyereza koo kooko." ¹⁶Varutwana nni vaa zwa cho kuya mu muzi. Nni va ka waana chmwi ne chimwi chi viikitwa mwaa va vacho, mmi nni vaa vaakanyeza zilyio zo ku Zambuluka hoo hwaaho. ¹⁷Ivaati chi kuva chiitengwana, nne iza nni veena ikumi nne voovere. ¹⁸Chiva sii kosi he itaafulye nni va kweete valyia, Jeeso nnaacho kuti, "Cho vusakumasima nni mulwiirite, zumwi weenu yoo kweete u lyia naame mwaa nni wuza." ¹⁹Voonse choku zuwa vutuku, ku zwaaho zumwi nne zumwi waavo choku tanga nni va mucho kuti, "Ah ka heena iime toota?" ²⁰Jeeso naave tava nna vacho kuti, "Nje zumwi wa veena ikumi nne toovere, yo kweete u suunsa chiinkwa naame mu kasuva ha hanu. ²¹Ka kuti Mwaana wo Muntu mwa yeende che inzira ya mangolo mu a waambite ka haakwe. Mmi kwaalyi iye yoo wuza Mwaana wo Muntu kaku kwiina vumayi! Kuva mu shiyameere kalyi nna sana a vaa zaalwa." ²²Chiva vaalyi ku sii lyia, Jeeso nna hiinda chiinkwa, nna chiha mikoonde cho kuchi ghamoona. Choku vaha nna vacho kuti, "Mu hinde iichi. Uuwu ngo muviri waangu." ²³Nna hiinda inkomoki, cho kulyi tumeresa, choku vaha, mmi nni va nywa mwa teni voonse. ²⁴Nna vaacho kuti, "Ichi nje malaha aangu oku zuminzaana, malaha e itirirwa vaangi. ²⁵Cho vusakusima nni mulwiirite, keeti nni nni voolye nni nywe iichi chihaantu cho muwoomba mbwiita mwe lyina izuva chinni chinni chinywa chihiya mu muvuso we Ireeza." ²⁶Chiinga vaa mana ku zimba luzimbo, vava yeendi ku iruundu lye ziteente. ²⁷Jeeso nna vacho kuti, "Mu voonse mwiina hanu mu mu nni tiyire, mu kuti ku ngolyetwa, 'Kani dame mulyisani mmi imbereere kazi hasaane." ²⁸Mmi chinni nna vuuswa, ka nni yeendere kuvusu vweenu kwa Galaleya." ²⁹Pitorosi choku mucho kuti, "Nangati voonse kava ku tiyire, imme keeti nni nni kutiyire." ³⁰Jeeso nna mucho kuti, "Nni ku lyira vusakusima kuti, masiku a suunu, mukooombwe nni wu seeni kulyira koovere, mo u kulyi nni sampwiire kootatwe." ³¹Mmi Pitorosi nnaacho kuti, "Cho kuti nni lukera kufwa naawe, keeti chinni kulyi sampula." Vonse nni va sepisa muku swana. ³²Nni ve iiza ku chivaka chi sumpwa Gethesemani, mmi Jeeso cho kucho varutwana vaakwe kuti, "Mu ikalye aha chinni si karapera." ³³Nna hiinda Pitorosi, Jemusi nne Johani choku yeenda naavo mmi nna taanga ku katazaha mu luhuhu lwaakwe a hulu. ³⁴Choku vacho kuti, "Nni zuwiire vutuku a hulu mu luhuhu lwaangu, mu nni woola kufwa. Mu shaalye aha mane malyiisa." ³⁵Jeeso nna chuutira ha vusuzana, choku wiira haansi, mmi nna rapera kuti cho kuti ku woolyeka, ichi chivaka chi zwiiswa kwaalyi. ³⁶Nnacho kuti, "Abba, Ita, zintu zoonse zi woolyeka kweenu. Mu zwiise iyi inkomoki kwaangu. Mmi nni yi saalyi choku suna kwaangu mmi ive choku suka kwaako." ³⁷Cho u voola ku valyi a vava waani chi va lyeere, mmi nnacho Pitorosi kuti, "Sayimoni, u lyeere?" Ko woolyi ku yiiza luvaka lu mwiina?" ³⁸Mulyiisa nne ku rapera kuti sanzi mu injiri mu mulyiko. Luhuhu lu taveere, mmi muviri u suntikite." ³⁹Ku zwaaho nna voola hape kuku karapera, nna voolyera manzwi a swana. ⁴⁰Mmi hape neeza kuva waana va lyeere, ka kuti menso aavo a vaalyi ku lyema mane nni va seezi kuti muva mu tiinzi. ⁴¹Nne iza lo vuutatu mmi nna vacho kuti, "Mu sii lyeere nne kulyi teeka? Chi kwe injiha! Chivaka chi chaa sika! Mu vone! Mwaana wo Muntu u kweete u wuzikizwa vaheedane. ⁴²Mu ziime, tuyende. Mu lolye, yoo kweete u ni wuza wiina hafwihi." ⁴³Cha ava sii kweete ku waamba, Judaasi, umwi waavo va veena ikumi nne toovere, choku sika, mmi chiinavuungi cha vantu kuzwa mu vapurisita vakulwaana, vangolyi nne vakulwaana vava kweete masaavulye nne milyiinga nne inkolyi. ⁴⁴Mmi muwuzi waakwe cha vava heere chishupo cho kuti, "Weeti nni xhoote, njeeye. Mu muwoonde mane choku muhiinda cho kutokomera a hulu." ⁴⁵Judasi chiinga sika, a va hitiriri kwa Jeeso choku mucho kuti, "Muruti!" Ku zwaaho nna mu xhota. ⁴⁶Nni va mu woonda cha maanza choku mu hiinda. ⁴⁷Zumwi waavo a vaa ziimeene he imbalyi nna zwiisa isaavulye yaakwe choku kanka muhikaana wo mupurisita mukulwaana choku mu kosola kutwi. ⁴⁸Jeeso choku vacho kuti, "Muni iziriire mane iiri mu keeza kuku woonda musa, cha masaavulye nne inkolyi kuku nni woonda? ⁴⁹Nni va kuzuza naanwe, nni nni ruta mu itempere, nni mu sa nni woondi. Mmi iichi chi va chitahalyiri kuti mangolo e izuzirizwa." ⁵⁰Mmi voonse va veena nne Jeeso choku mu siya choku ngombola. ⁵¹Muswiisuzana, a vaa zweete ijira vulyo lya vaalyi vungiite chaalyo, a vaa sheere Jeeso mu masulye. Vakwaame chiinga va mu woonda ⁵²nna zwa mu ijira lyaakwe hoo hwaaho choku ngombola nna saa zweete. ⁵³Nni vaa twaala Jeeso ku mupurisita mukaando. Ku vaa kunganeere vapurisita vakulwaana, vakulwaana, nne vangolyi. ⁵⁴Lyiiinu Pitorosi a vaa shalyiire ku masulye neena kulyezana, vulye vulyikana nne ku inzuvo yo mupurisita mukaando. Nne ikeere ha

vashaangavira, va vaa zootete mulyiro.⁵⁵ Lyiinu vapurisita vakulwaana nne vu ziwululyi voonse vwa Vajuda nni vaava ku sakira Jeeso indava kuti va woolye ku mu ihayire ha teni. Mmi nni vaa vula mane nnaangati indava yii mwiina.⁵⁶ Mmi vaangi vantu nni va lyika ku lyeeta indava za mapa zoku muhambiriza, ku zwaaho indava zaavo nni zaava nni zi saa zumiinzaani.⁵⁷ Vamwi va vaa ziimi choku muhambiriza indava za mapa, nni vacho kuti,⁵⁸ "Tuva muzuwu naata kuti, 'kani sinya iyi itempere yi vaa chitwa cha maanza, mmi mu mazuva ootatwe kani zaake yimwe yi saa zaakwa cha mayaanza.'" ⁵⁹ Nni ha kuva vulyo ku hambiriza kwaavo nni kwa vula ku zumiinzaana.⁶⁰ Mupurisita mukulwaana nna ziima mukati kaavo choku vuuzza Jeeso, "Aa ka wi itavi? Zinzi iizi ziva kweete vaku hambiriza aava vakwaame?" ⁶¹ Mmi iye a valyi toontoza nna vula ku itava. Hape mupurisita mukulwaana nna mu vuuzza naati, "Aa njoowe Kirisiti, mwaanawwiisu wa yoo wiina mikoonde?" ⁶² Jeeso nnacho kuti, "Njeeme. Mmi ka mvone Mwaana wo Muntu cho wii keere ku iyaanza lya malyo lye ziiho mane nna keeza cha makope e iwulu."⁶³ Mupurisita mukulwaana choku haloola zizwaato zaakwe cho kucho kuti, "Aa tu sii saka vapaki?" ⁶⁴ Chi mwaa zuwa matuka oonse. Lyiinu mu tinzi?" Mmi nni va zumiinzaana voonse kuti u lukera ku ihayiwa. ⁶⁵ Vamwi nni vaa taanga kumu swiira mate, mane nne ku mu wuumba vusu vwaakwe choku mukava ku zwaaho choku mucho kuti, "Porofite!" Vaveresi choku muhiinda choku mukava.⁶⁶ Ivaati Pitorosi, nna siina mu irapa lyiina haansi, zunwe wa vahikaana kazana wo mupurisita mukulwaana neeza kwaalyi. ⁶⁷ Nna vona Pitorosi nna zimeene ha mulyiro nna zootete, mmi nna mu chuutira choku mu lola nenza. Choku mucho kuti, "Naawe saka wiina nne Jeeso, wo Munazareta." ⁶⁸ Mmi iye nna aliyi saampula, nnaati, "Ka niizi mane nne ku taluhanya kuti u kweete u waamba ka hechi." Ku zwaaho nna zwa choku injira mu irapa. ⁶⁹ Mmi muhikaana kazana choku mu vona, choku taanga kucho vava ziimeene aho, "Uzu nkosi nje zumwi waavo!" ⁷⁰ Mmi iye nna aliyi saampula hape. Ka vakazana vulyo hape nnaavo aavo vava ziimmee hoo hwaaho nni vaacho Pitorosi kuti, cho vusakusima u mwiina Galaleya.⁷¹ Mmi choku taanga kulyi fwiiza nne kulyi koonka, "Ka nni mwiizi uzu nkosi umu kweete mu wamba ka haakwe" ⁷² Mukoombwe hoo hwaavo vulyo choku lyira lo vuuveri. Lyiinu Pitorosi choku kumbulukwa manzwi a Jeeso aava waambi nnaaye: "Piri mukoombwe nni wu seeni kulyira koovere, ko u kulyi nni saampwiire koo taatwe." Mmi nna zuwa vutuku a hulu mane choku taanga kulyira.

15

¹ Ha kusasani, Vapurisita vakulwaana nni va kopana nne vakulwaana nne vangolyi nne voonse va ziululyi va Vajuda. Ku zwaaho nni vaa sumina Jeeso choku muhindira kuungi. Nni va mulyeeta kwa Pilato. ² Pilato nna mu vuuzza kuti, "Aa njoowe Simwiine wa Vajuda?" Nna mu itava kuti, "Chi waa waamba." ³ Vapurisita vakulwaana nni va lyeetera Jeeso milaandu miingi. ⁴ Pilato hape nna mu vuuzza, "Ka wu itavi? Vone kuti milaandu yoolye yi va kweete vaku hambiriza!" ⁵ Mmi Jeeso naa ziimika ku itava Pilato, ku zwaaho iichi nni cha mukomosa a hulu maaswe. ⁶ Mmi lyiinu mu inako yo mukiti, Pilato a vaalyi ku sumunuaanga ibantiti lwii mwiina, ibantiti lyiva vaalyi ku kuumbiraanga. ⁷ Kwa teni uuko nne zihanga mu intorongo, mukati ke ziihayi va vaa woondeerwa vuhanga vwaavo, ku veena mukwaame yaa vaalyi ku suumpwa Barabasi. ⁸ Chiina vuungi nni che iza kwa Pilato, choku taanga nni chi mukumbiira kuti a va chitire mwaa vaalyi kuva chitiraanga kalye. ⁹ Pilato nna a vee tava cho kuti, "Mu saka kuti nni mu zwiisikiza Simwiine wa Vajuta?" ¹⁰ Ka kuti a veezi kuti ivaalyi cha mavaka o muna chiingi Vapurisita vakulwaana va vaa lyeeti Jeeso kwaalyi, ¹¹ Mmi Vapurisita vakulwaana nni vaa ngunduganya vantu kuti ku zwiiswa Barabasi nni ha kuva vulyo. ¹² ¹³ Pilato nna a ve itava hape kuti, "Lyiinu nni chite nzi cha Simwiine wa Vajuda?" Nni vaa huwa hape, "A vaambulwa!" ¹⁴ Pilato nna vacho kuti, "Mulaandu iinzi waa chiite?" Mmi aavo nni va zwiira kuvusu nni va huwa, "A vaambulwa." ¹⁵ Pilato nna saka ku koonda vantu, lyiinu nna a va zwiisikiza Barabasi. Choku shimeha Jeeso ku zwaaho choku mu vaha kuti va mu vaambulye. ¹⁶ Masolye nni va mu hiindira mu irapa (iiyo yi vaalyi nje inzuvo inkaando yo muvusu), nni vaa suumpa chikwata choonse cha masolye. ¹⁷ Nni vaa muviika chizavalo iye Jeeso chi kola chi suvira, ku zwaaho mane choku mu pangira ihwiisi yo miiya cho kuyi mu zavika. ¹⁸ Nni vaa taanga ku mu kuteka choku shewunwiina nni vati, "Rumere, Simwiine wa Vajuda!" ¹⁹ Va va mukavi mu mutwi nne ku muswiira mate. Nni va mufukamina cho kulyi chitisa iiri va murapera. ²⁰ Chiinga vaa mana ku mu shewunwiina, choku mu zavula ijira lyi kola lyi suvira ku zwaaho choku mu zavika zizwaato zaakwe, mane choku mu hiindira kuunze kuku ka mu vaambula. ²¹ Nni vaa hambiriza muntu yaa vaalyi kulyi hitira nna kazwa kuungi kuti a hiinde chitavero cha Jeeso, mukwaame yaa vaalyi ku suumpwa Sayimoni wa Serene iisi wa Alekizanda nne Rufaasi. ²² Masolye nni va lyeeta Jeeso mu chivaka chi suumpwa Gologota (chiku landununwa njo kuti, Chivaka cha kagovolyi"). ²³ Va va muhi vujwara vu kopeenywa nne mafuta a nuunkisa vulotu, mmi nna kaana ku vunywa. ²⁴ Va va muvambulyi choku kauhanya chizavalo chaakwe choku kava indawula ku vona kuti isolye lyimwe nne lyimwe mulyi hiinde chibalyi chihi. ²⁵ Yi vaalyi inako yo vuutatu chiva mu vaambula. ²⁶ Nni va ngola ha shishupo milaandu yaakwe, "Simwiine wa Vajuda." ²⁷ Mmi nna vambulwa nne vasa voovere, zumwe nnena mu iyaanza lya malyo zumwe nneena ku mamonso. ²⁸ Mmi ingolo nni lye zuzirizwa lyicho kuti, ²⁹ Aavo va vaalyi ku hita nni va mutuka, nni va nyuunga mitwi yaavo nni vati, "Aaha! uwe yoo vaalyi ku woola ku rutununa itempere choku yi zaaka mu mazuva ootatwe, ³⁰ Lyi haze mane u suuke haansi lye chifwapaano!" ³¹ Che nzira yi swana Vapurisita vakaando va vaalyi ku mushewunwiina voonse, nne vangolyi, nni vaacho kuti, a vaa haza vantu vaangi, mmi lyiinu iye ka woolyi kulyi haza. ³² Lyiinu a Kirisiti, Simwiine wa Isiraera, a suuke ha hanu vuti ha chifwapaano, kuti tu woolye ku vona choku zumina." Mmi mane nnaavo vava vambulwa nnaaye nni va mutangoola. ³³ Che inako yoku mana iyaanza nne ka mwiina keerima nni ka wuumba inkaanda yoonse mbwiita che inako yoku mana iyaanza nne toonne. ³⁴ Che inako yoku mana iyaanza nne toonne Jeeso nna huwa che lyiinzwi ikaando, "Eloyi, Eloyi, lama savakatani?" yi landununwa kuti, "Ireeza waangu, Ireeza waangu, Uni soherereere inzi?" ³⁵ Vamwe

vava ziimeene ha fwihi nni vaa zuwa maanzwi aakwe ku zwaaho cho kucho kuti, "Mu vone kweete u suumpa Elija."³⁶ Zumwe nna ngoombola, choku ka viika shaantukwe ha chipoonji, kuchi someka ha luhe, ku zwaaho choku muha kuti anywe. Mukwaame wa teni nnaacho kuti, "Tu vone nandi Elija mweeze a mu suusa."³⁷ Lyiinu Jeeso nna huwa che lyiini ikaando mmi nna fwa.³⁸ Mmi ijira lyo mu iteempere nni lyaa haluka koovere kuzwa ku iwulu lya teni kuya haansi.³⁹ Mmi lyiinu musenchurona yaava lolyereere Jeeso chiinga vona kuti lyiinu chaa fwa che iyyi inzira, nnacho kuti, "Cho vusakusima uuzu unkosi, Mwaana we Ireeza."⁴¹ Mmi ku veena vakulwaakazi vava lolyereere nni va ziimeene halyezana. Mukati kaavo ku veena Mariya Magadalena, Mariya (nyina wa Jemusi nne mwaanche wa Josese), nne Salome.⁴⁰ Ka kuti cho u siina kwa Galaliya va vaati nni va mushaala mu masulye nne ku muteendera. Mmi hape nne vakulwaakazi vaangi nni veeza nnaaye nni va keeza kwa Jerusalema.⁴² Chitengwaana chiinga chaa sika, ka kuti chilyi vaalyi Izuva lyo kulyi Tukisereza, iilyo nje, izuva lyiina ha vusu vwe Insavata,⁴³ Joosefa wa Aramatiya nne za kwa teni. A vaalyi mukwaame yoo kutekeha wo vukopano, yaa va zimaniine muvuso we Ireeza. A vaa yeendi kwa Pilato nna seena lyoowa choku ka kumbiira chitupu cha Jeeso.⁴⁴ Pilato nna komokwa kuti Jeeso mane chaa fwa kalye; mmi choku suumpa musenchurona choku mu vuuzwa nandi Jeeso chaa fwa kalye.⁴⁵ Lyiinu Pilato chiinga a lyemuha cho musenchurona kuti Jeeso chaa fwa, muviri wakwe nna wuha Joosefa.⁴⁶ Joosefa a va ka wulyite ijira ihiya. Nna a ka mu suusa ha chifwapaano, naa mu hambeera che ijira, choku ka muviika mu ikuumbu lyi vaa veezetwa mu ivwe. Ku zwaaho nna pindumwiina ivwe ha mulyaango we inkuumbu.⁴⁷ Mariya Magadalena nne Mariya nyiina Josese nni vaa vona haa va wuungwa Jeeso.

16¹ I vaati Luzuva lwe Insaavata chiinga lwa mana, Mariya Magadalena nne Mariya nyina wa Jemusi, nne Salome vava ka wulyi mafuta kuti veeze va ka siinge muviri wa Jeeso.² Ka ku sasaani ahulu ku siri ku luunza luzuva lwe intanzi lwe insuunda, nni va fumina ku ikuumbu izuva chi lyi zwa.³ Va vaalyi ku wambinsaana, "Injeeni yeeti a ka tu chunduluseza ivwe lyiina ha mulyaango we ikuumbu?"⁴ Mmi yi vaati chi va nyemuna menso, nni va vona kuti ivwe lyi zwiisizwa, mu kuti lyi vaalyi ikaando.⁵ Nni ve injira mu ikuumbu choku vona mulombwaana a vaa zweete ku tuva, nne ikeere ku malyo, nni vaa komokwa.⁶ Nnaa vacho kuti, "Saanzi mu tiyi. Mu saka Jeeso wo mu Nazareta, iyye a va vambulwa. U vuukite! Ka heena aha. Mu vone ha chivaka ha vava mutuulyite." Mmi mu yeende, mu ka lwiire varutwana vaakwe nne Pitorosi kuti u kaya vu yeendera ha vusu vweenu kwa Galaleya. Ka mu kamu vone koo kooko siina mwa va mulwiiri.⁸ Nni va zwa mu ikumbu nni va kaya vutiya; nni va chachalyikite nne ku komokwa. Ka kwiina u va vaa lwiiri che ivaaka lyo kuti va veena lyowa.⁹ Ka ku sasani a hulu nni ku siri ku luunza izuva lye ntanzi lye insunda, cho mana ku vuuka, choku kalyi vonesa kwa Mariya Magadalena, waa va zwiisa madimona eena ku mana iyaanza nne toovere.¹⁰ Nnaa zwa choku ka lwiira va veena nnaavo, chi va vaalyi ku sii kweete ku mulyira.¹¹ Va vaa zuwi kuti u hala mane a vaa vonwa naaye, mmi ka heena vaa va zumini.¹² Ha masulye eezi zintu a vaa kalyi vonahaza mu vantu vooveere va vaalyi kuya vu yeenda mu nzira.¹³ Nni vaa yeenda choku kalwiira varutwana voonse, mmi nni va vula ku zumina.¹⁴ Ku zwaaho Jeeso naa lyi toondeza kwaavo va veena ikumi nne kamwiina chiva sii keere nni valyia he itafulye, choku va lwiisikiza ku vula itumero kwaavo nne inkulo inkukutu, che ivaka lyo kuti keena vava zumini avo vava mu voni chiinga mana ku vuuka mwaavo va fwiire.¹⁵ Nna vacho kuti, "Mu kwiiya mu inkaanda yonse, mu ka chumayire mulaeza mu vantu voonse.¹⁶ Iiye yo zumina choku kolovezwa kaa hazwa, mmi iyye yaa saa zumini ka nyanswa.¹⁷ Iizi zitoondezi kazi yeende naavo va zumina: Mu izina lyaangu ka va zwiisa Madimona. Ka va waambe mu indimi zihya.¹⁸ Ka va woonde inzoka cha maanza aavo, mane hape ka vati nni ha vanywa chinywantu chi ihaya, keeti chichi va sasamisa. Ka va viike valwaala maanza, ku zwaaho ka va holye."¹⁹ Yi vaati Simwiine choo mana ku waamba nnaavo, nna a taantuszwa ku iwulu choku ke ikala ku iyaanza lye Ireeza la malyo.²⁰ Varutwana nni vaazwa choku ka kutaza kumwe nne kumwe, voovo vulyo Ireeza nneena naavo nne izuziriza manzwi che zitoondezi ziva vaalyi ku panga mukati kaavo.

Romans

1

¹ Pawulo, muhikana wa Jeso Kirisiti, usumpirwa ku va muwapositola, na salyirwa manzwi e Ireeza.² Aa nje manzwi a va sepisa kuntanzi che vaporofita vakwe mu mingolo i jolola.³ Nje ka ha mwaana-swisu wakwe, a va zalwa ku zwa muluzuvo lwa Dafita kuya chechinyama.⁴ Cho kuvuka mwaavo va fwiire, a va wambwa niiri mwaanaswisu yo kolyte cho luhuho lu kujolola-Jeeso Kirisiti Simwiine weetu.⁵ Cha akwe tu va taambulyi isehuhazo ni vuwapositola vo kuteeka kwe itumero mu makaanda onse, che ivaka lye izina lyaakwe.⁶ Mwaa makaanda, naanwe mu va sumpirwa kuva kwa Jeeso Kirisiti.⁷ Ilyi ingolo njilya vonse avo veena mwa Roma, Vasunwa ve Ireeza, va sumpirwa kuva vantu va jolola. Isehuhazo ka ive naanwe, ne ikozo kuzwa kwe Ireeza isheetu ne simwiine Jeeso Kirisiti.⁸ Ntanzu, ni lyi itumerisa Ireeza wangu cha Jeeso Kirisiti cheenu mu vonse, mukuti itumero yeenu ku vambiwa chaayo inkaanda yonse.⁹ Mukuti Ireeza mu shupi wangu, u ni tendera mu luhuho lwangu mu manzwi o Mwaanaswisu waakwe, mu ni mu sumpira inako zonse.¹⁰ Inako zonse ni kumbira mu mirapero yangu kuti che yimwi inzira ku mamanimani ni wolye ku woola hanu cho ku suna kwe Ireeza mu kwiiza kweenu.¹¹ Mukuti ni nungitwa ku mu vona, kuti nive nini muha inewo yo luhuho, kuti mu kozwa.¹² Njo kuti, ni nungitwa ku humbulyerwa¹³ Hanu ka ni suni umwi mu vulye kwiziva, vakwangu-chiswisu, kuti kungi ni ni lyi ikayerera kwiiza kwenu, mi ni va vindiswa ku sika hanu. Ni va lyi kusaka ichi kuti kuve ni chihantu mukati keenu vulyo sina mukati ka Vahedani vonse.¹⁴ Ni korota ku vonse Vaherika ne veenaishira, konse ku vatalyifite ne kuvaholo.¹⁵ Lyinu, nava ime, ni lyi tukuseza ku hasa lyinzwi ne kweenu naanwe mwina mwa Roma.¹⁶ Mukuti ka ni swaviire mulayeza, mukuti ziho ze Ireeza ze kuvulukwa kwa vonse va zumina, kwa Vajuta intanzi ne kwa Vaherika.¹⁷ Mukuti muulyi,

kushiyam kwe Ireeza ku voniswa kuzwa kwe itumero kuya kwe itumero, siina mu ku vangolwa, " Vashiyami ka va kalye che itumero. ¹⁸Mukuti vukalyi vew Ireeza vu tondezwa kuzwa kwi ihulu kulwisanisa kuvulavuiireeza vonse ne ku sa shiyama kwa vantu, va va lyatiriri vusakusima che kusashiyama. ¹⁹Ichi ivaka lyo kuti chi izivitwa ka ha Ireeza chi voneka ku valyi. Mukuti Ireeza a va va tondeza. ²⁰Mukuti zi sa vonwa chaakwe zi vavi ni zi voneka mutamalyeere kuzwa ku matangiro inkaanda. Zi zuwisezwa che zintu zi vumbitwa. Izi zintu ziho zaakwe zisamani ne kuvumbwa chiireeza. Niiri zivolyera, ava vantu ka veena chiipato. ²¹Ichi ivaka lye, nangati va viizi ka ha Ireeza, ka hena va va mu timbi niiri Ireeza, ne haiva ni va muha vuitumero. Kwandevulyo, va vi vaholo mu minahano yaavo, ne inkulo zaavo zi seena chikumbulusi zi va sitwa. ²²Va valyi kulyihinda sina vatalyi, mi vavi vaholo. ²³Va sandulyi iverengo ye Ireza yasafwi ku kuswaniswa kwe chiswaniso che muntu yo fwa, kwe zizuni, kwe zivatana za matende one, ne kwe zintu zi chumba. ²⁴Lyinu Ireeza a vava heeri ku kulakaza kwe inkulo zaavo ze kusajolola, kuti miviri yaavo i twaalwa isuvi mukati kwaavo. ²⁵Njo vona avo vava sandule vusakusima vwe Ireeza mapa, ne avo vava fukamini ne ku tendera chivumbati kunze lye muvumbi, yo tembiwa kusamani. Amen. ²⁶Cheivaka lye itchi, Ireeza a va va heeri ku kuyera kutwaala isuvi, mukuti vakulwakazi vava vava sandwiiri miteendo yaavo kulyivahana kuvumbwa. ²⁷Inziraiswana, vakwame naavo vava siiyi miteendo kuvumbwa yaavo ne vakulwakazi ni va hiya mu ku lyilakaza. Ava i vaalyi va kwame va va chiti ne vakwame chi sa shiyeme, ne va tambula mu kavuhavo mulaando u va lyivaheni kuhambuka kwaavo. ²⁸Mukuti ka hena vava taambulyi kuva ne Ireeza mu kwiiziva, a vava heeri ingana i sa shiyeme, kuti va chite izo zintu zi sa lyivahene. ²⁹Ve izwiire kusashiyama konse, vuvilaala, kulakaza, ne kurofaza. Ve izwiire muna, kwihaya, kulwa, kuziyeza, ne mayikayerero mavilaala. Kwina kusoha, ³⁰kusinyamazina, ne vasasuni-Ireeza.Va sasamisa, valyinyemuna, ne kulyiteemba. Va tangi ve zintu zi vilaala, ne kusazuwa vazaazi vaavo. ³¹Ka veena kuzuwiseza; ka va sepahalyi, vavula kusuna kuvumbitwa, ne kuvulainse. ³²Va zuwiseza milawozana ye Ireza, kuti avo va chita zintu zi swana neezo va lyivahenwa lufu. Mi ka va chiti izi zintu vulyo, va tambula naavo vamwi va zichita.

2

¹Lyinu ka mwiina chiipato, uwe muntu, uwe yo watula, mukuti cho watula mo zumwi u lyi watula mo naawe. Mukuti uwe yo watula u chitahaza zintu zi swana. ²Mi twiizi kuti iwatulo ye Ireeza ina cho vuniti ha i wiira havo va chita zintu zi swana neezo. ³Mi ka mu nahene ichi, uwe muntu, yo watula avo va chita zintu zi swana neezo nangati u chita zintu zi swana. A ko ngomboswa iwatulo ye Ireeza? ⁴Nandi u nahana ka niini che vuhumi vwe kushiyama kwaakwe, kupanishwa kwaakwe ku lyehete, ne inkuloinde kwaakwe? A ka mwiizi kuti kushiyama kwaakwe ku chitirwa ku mu twala mu kulyisola? ⁵Mi ku ka sika ko inkuloinkukutu kweenu ne kusalyisola ha mu lyi kunganyiza vukalyi mwi izuva lyo vukalyi, icho niiri, izuva lyo kuvoniswa kwe iwatulo ishiyeme ye Ireeza. ⁶Ka ruwere umwi ne umwi chikara chiswana che misevezi yaakwe: ⁷kwa avo kuya chekuzwiirera, misevezi milotu vava saki kutembwa, kukutekwa, ne kusahirikana, ka vahe vuhalo vusamani. ⁸Mi kwaavo va lyi-tata, va sa zuwi vusakusima mi va teekesa vuvilaala, vukalyi ne kukalyiha kukulu ka zi ize. ⁹Ireeza ka lyeete vukavo ne manyando ha luhuhu lo muntu umwi ne umwi a vavi na chitahaza vuvilaala, ku mujuta ntanzi, ne ku Muherika. ¹⁰Mi kutembwa, kukutekwa, ne ikozo ka zi izire umwi ne umwi yo chithaza kushiyama, ku mu Juta ntanzi, ne ku Muherika. ¹¹Mukuti ka kwiina kusamaninina kwe Ireeza. ¹²Mukuti siina vungi ha vu va chiti chivi kunze lyo mulawo ka va fwe kunze lyo mulawo, ne siina vungi ha vu va chiti chivi ku lyivahana ne mulawo ka va watulwa cho mulawo. ¹³Mukuti ka hena vazuwi vo mulawo va shiyeme havusu vew Ireeza, mi njavo va chitahaza mulawo veeti ni va shiyamiswa. ¹⁴Mukuti Vaheedani, va seena mulawo, ha va chita kutwayera zintu zo mulawo, va, veere mulawo ku kavuhavo, nangati ka veena mulawo. ¹⁵Cho vuti va shupa kuti misevezi e sakiwa ne mulawo e ngolyetwa mwi inkulo zaavo. Chiziyilulyi chaavo chi vaha vushupi, ne minahano yaavo eva ni va vona mulaandu kapa ku va haza ku kavuhavo ¹⁶ne kwe Ireeza. Vulyo ka ku chitahalye mu lusuku heeti Ireeza naa watulye zilyihungwire za vantu vonse, kuya che vanzwi angu, cha Jeeso Kirisiti. ¹⁷Kuhinda kuti u lyi sumpa Mujuta, lyi huzo ha mulawo, lyi itumere kukulu mwe Ireeza, ¹⁸izive kusuna kwaakwe, ne kulyika zintu zi sa swani naako, ne u lawulwa ne mulawo; ¹⁹mane kuhinda kuti u zumina kuti kavuhako u muhitizi wa vasavoni, iseri lyaavo veena mu kafifi, ²⁰muvakanyi wa vaholo, muruti wa vawirezana, ne kuti wiina mu mulawo chiswano che kuiziva ne vuniti. ²¹Uwe, lyinu, yo ruta umwi, a ko lyi ruti? Uwe yo chumayera kusa iva, ²²a wiva? Uwe yo wamba kusa ziyeza, a u ziyeza? Uwe yo vihera veireza vo kulyi chitira, a wivira makereke? ²³Uwe yo lyi sangisa ko kulyinyemuna mu mulawo, a vulyira Ireza ikute che kunyansa mulawo kweenu? ²⁴"Mukuti" izina lye Ireeza lye nyanswa mukati ka Vahedaani cheivaka lyeenu," siina mu ku ngolyetwa. ²⁵Mukuti kufundwa ikavi ku mu volyera ha mu teeka mulawo, mi haiva ni mu chola mulawo, kufundwa ikavi kweenu kuva kusafundwa ikavi. ²⁶Haiva, vulyo, muntu ya sa funditwa ikavi u chitahaza zisakahala ze mulawo, ku sa vundwa ikavi kwaakwe keeti ne ku hindwa siina kufundwa ikavi? ²⁷Mane iye yasa vumbitwa na fundidwa ikavi keeti na mu watulye ha chitahaza mulawo? Ichi ivaka lyo kuti mu va ngolyi mingolo ne kufundwa mi mu vanyansi vo mulawo! ²⁸Mukuti ka hena mujuta yolyi njeye kunze; nehaiva kufundwa ikavi kwiina kunze vulyo mwi inyama. ²⁹Mi Mujuta yalyi injeye mukati, ne kufundwa ikavi injikwe inkulo, mu luhuhu, insini mu mungolo. Kutembwa ko muntu wiina vulyo ka kuzwi ku vantu mi kwe Ireeza.

3

¹Lyinu njokuhi kuvolyerwa Mujuta kwena naako? Mane musula nzi we kufundwa ikavi? ²Ku kulu che inzira imwi ne imwi. Chentanzi ku zonse, vajuta va sepiwa che kuvoniswa kuzwa Ireeza. ³Mukuti vulye haiva vamwi Vajuta ka hena va

veena itumero? ⁴A kuvula itumero kwaavo ka ku chite kusepahala kwe Ireza ku vulye musula? Sa nzi kuvi. Kuzelyovulyo, Ireza ka wanwa naalyi vuniti, nangati muntu umwi ne umwi wiina mapa. Siina mu ku vangolwa, "Kuti ne mu tondezwa ha mu jolola mu manzwi enu, ne mu woolye ha mwiiza mu ku watulwa." ⁵Mi haiva kusashiyama kweetu ku tondeza kushiyama kwe Ireza, tu woola ku wamba nzi? Ireza a vula kusashiyama ha lyeta vukalyi vwaakwe, a mweena? Ni wamba kuya che vutalyi vwa vantu. ⁶Sa nzi kuvi! Mukuti lyinu Ireza ka watulye inkaanda vulye? ⁷Mi haiva vusakusima vwe Ireza che mapa angu vu lyeetera iye kutembwa kungu, chinzi ha ni siwatulwa siina muvilaala? ⁸Chinzi kwande o kucho, siina mu tu wambitwa ne tu cho, mane siina vamwi mu va haterera kuti tu ti, "Ka tu chite vuvilaala, kuti kushiyama kuve ni kwiiza"? Iwatulu havo i shiyeme. ⁹Chinzi lyinu? A tu lyi zwiisa mo? Nanta tota. Mukuti che twa hambiriza kalye vonse Vajuta ne Vaherika, vonse, niilyi kungsi lye vuvilaala. ¹⁰Ichi siina mu ku ngolyetwa: "Ka kwiina yo shiyeme, ni haili umwiina." ¹¹Ka kwiina yo zuwiseza. Ka kwiina yo saka Ireza. Vonse chiva vasanduki. ¹²Vonse va vavi kuvula musula. Ka kwiina yo chita vulotu, nanta, ni haili nandi umwiina. ¹³Mu mino waavo ikumbu lyi iwukite. Malyimi avo a va ziyeza. Ipoyizoni ye inzoka yiina kungsi lyi milomo yavo. ¹⁴Milomo yaavo izwiire kukonka ni vusamu. ¹⁵Matende avo a werere kwi itira malaha. ¹⁶Kusinya ne manyando zina mwi inzira zaavo. ¹⁷A va vantu ka veeni kwi iziva inzira ye ikozo. ¹⁸"Ka kwina ku tiya Ireza havusu vwa menso avo." ¹⁹Hanu twizi kuti chimwi mulawo chu u wamba, chi wamba naavo veena kungsi lye mulawo. Itchi njo vulyo kuti mulomo umwi ne umwi u woolye kwi iyalwa, ne vulyo kuti inkaanda yonse ni ilyitavire kwe Ireza. ²⁰Itchi ivakalyokuti ka kwiina inyama yeeti ni shiyamiswa che misevezi ye mulawo mu menso akwe. Mukuti che mulawo kwiiza kwi iziva mulawo. ²¹Mi hanu kuze lye mulawo ku shiyama kwe Ireza cho ku veziviswa. Ku va vonwa ne mulawo ne Vaporofita, ²²icho nje, ku shiyama kwe Ireza che itumero mwa Jeso Kirisiti ku vonse va zumina. Mukuti ka kwina ku saswana. ²³Mukuti vonse va chitite chivi ne va tayera iverengo ye Ireza, ²⁴va shiyamiswa mahala che isehuhazo yakwe che kuhazwa kwina mwa Kirisiti Jeso. ²⁵Mukuti Ireza a va hi Kirisiti Jeso niilyi chizimanini che itumero mu malaha akwe. A va hi Kirisiti niilyi chishupo che kushiyama kwaakwe, cheivaka lye ku sa vala zivi zi vahiti ²⁶mu kuvainkulonde kwaakwe. Ichi chi va pangahalyiri ku tondeza kushiyama kwakwe mwi yinu inako. Ichi chi vavi vulyo kuti na va wolyi ku lyishupa kushiyama, ne ku shupa kuti u shiyamisa umwi ne umwi cheivaka lye itumero mwa Jeso. ²⁷Kwinahi kulyitemba lyinu? Ku zwisizwa. Ha mavaka ahi? O misevezi? Nanta, mi ha mavaka e itumero. ²⁸Tu wisikiza lyinu kuti muntu u shiyamiswa che itumero kunze lye misevezi ye mulawo. ²⁹Nandi Ireza nje Ireza wa Vajuta vulyo? A ka hena Ireza wa Vahedani naavo? E, nji wa Vahedani naavo. ³⁰Haiva, vusakusima, Ireza u mwiina, ka shiyamisa kufundwa ikavi che itumero, ne kusafundwa ikavi che itumero. ³¹A lyinu tu nyansa mulawo che itumero? Sanzi kuvi! Kwandevulyo, tu nyemuna mulawo.

4

¹Lyinu chintunzi a ka tu cho kuti Aburahama, isukulwetu kuya chechinyama, wanine? ²Mukuti haiva Aburahama a va shiysmiswa che misevezi, naa vavi ne ivaka lye ku lyinyemuna, mi insini havusu vwe Ireza. ³Mukuti itimana i tinzi? "Aburahama a va zumini Ireza, mane ne kwa valyirwa iye siina kushiyama." ⁴Lyinu kwaalyi yo tenda, kuhumbulyerwa ka ku valwa niiri isehuhazo, mi niiri icho chikorweetwa. ⁵Mi kwaalyi ya sa tendi mi kwande o kuzumina mwaalyi iye yo shiyamisa vaseena Ireza, itumero yaakwe i vaalwa niiri kushiyama. ⁶Dafite naye u wamba mashiko ha muntu Ireza wa valyira kushiyamiswa kunze lye misevezi. ⁷A vati, "Mikonde kwavo va wonderwa vuvilaala vwavo, ne avo va hungwirwa zivi zaaavo. ⁸Mikonde ku muntu Ireza yeti na vulye ku vala chivi." ⁹Lyini uwu mikonde i wambwa vulyo havo ve kufundwa ikavi kwaavo, nandi naako havo va kusafundwa ikavi? Mukuti tu cho, "Itumero iva valyirwa kwa Aburahama niiri kushiyama." ¹⁰Lyinu i va valwa vulye? Aburahama ha vena mu kufundwa ikavi, nandi mu kusafundwa ikavi? Ka hena ivalyi mu kufundwa ikavi, mi mu kusafundwa ikavi. ¹¹Aburahama a va tambulyi chishupo che kufundwa ikavi. Ichi i valyi chiyazo che kushayma kwe itumero ya vena nayo cho siina mu kusafundwa ikavi. Chihantu che chi chishupo ivalyi kuti a vavi ishavo vonse avo va zumina, nangati vena mu kusafundwa ikavi. Ichi chi talusa kuti kushiyama ka ku va valyirwa. ¹²Ichi naako chi va talusa kuti Aburahama a vavi sha kufundwa ikavi wavo va sazwi vulyo ku kufundwa ikavi, mi naako kwavo va tonda mu matende e isheetu Aburahama. Mani ichi e valyi itumero ya veena nayo mu kusafundwa ikavi. ¹³Mukuti ka hena ivalyi cho mulawo kuti isuluhezo i va hewa Aburahama ne ku vana-va-na, iyi isuluhezo kuti vavi valya inkaanda vuswa. Kuzelyovulyo, i vaalyi che kushiyama kwe itumero. ¹⁴Mukuti haiva avo valyi vo mulawo valya vuswa, itumero i pangiwa vula chintu, ne isuluhezo i nyansizwa. ¹⁵Mukuti mulawo u lyeeta vukalyi, mi ha sena mulawo, ka kwina nihaili kusateka. ¹⁶che ilyi ivaka ichi chipangahala che itumero, vulyo kuti kuve che inse. Cheivaka lye vulyo, isuluhezo i tamalyerere vana-va-vana vonse. Mane ava vana-va-vana keeti ni ve njirike avo vulyo veezi mulawo, mi naavo vazwa kwi itumero ya Aburahama. Mukuti nje ishetu tu vonse, ¹⁷siina mu ku ngolyetwa, "Ni va ku chiti sha makaanda mangi." Aburahama a veena mukuvaho kwaalyi iye ya va sepi, ni ilyi, Ireza, ya ha vuhalo ku vafu ne ku sumpa zintu zi sa hena mu kuvaho. ¹⁸kunze lye zizimo zo kunze zonse, Aburahama i va koza ku sepa Ireza che zikeza. Lyinu a vavi sha makaanda mangi, kuya che chi va wambiwa, "Vovolyo vana-va-vana vako mweeti ni vave." ¹⁹Ka hena a vena hansi mwi itumero. Aburahama i va zuwiseza kuti muviri waakwe ka hena u valyi ku woola kuva ne vaana (ivaka a va yendere zirimo ziina hundred). I va taambulyi naako kuti ipopelo ya Sara ka hena i valyi ku wola ku zala vana. ²⁰Mi cheivaka lye isepiso ye Ireza, Aburahama ka hena ava woshawosha mu kusazumina. Kwandevulyo, ava kozwa mwi itumero na ha Ireza kuvokwa. ²¹A va zumini kumanine kuti Ireza chava sepisa, a valyi kuwola ku chichitahaza. ²²Lyinu ichi nacho a vachi valyirwa niiri kushiyama. ²³Lyinu ka hena ku va ngolyerwa kuvolyera iye, kuti ku va valyirwa iye. ²⁴Ku

va ngolyerwa iswe naswe, veti ni ku valyerwa, iswe tu zumina mwalyi iye ava vusa Jeso Simwine wetu mwa avo vafwire.
²⁵Uzu injiyena a va lyeterwa vuvilala vweetu mane na vusikwizwa kushiyamiswa kweetu.

5

¹ka tu shiyamiswa che itumero, twina ikozo ne Ireza cha Simwiine wetu Jeso Kiristi. ²Cha kwe twina ne ku sika kwetu che itumero mweyi isehuhazo itu zimeni mwilyi. Tu sanga mu ku kola kwe zikeza Ireza ya tuha, ku kola kweti ne tu kuku kopanere mwi iverengo ye Ireza. ³Insine ichi vulyo, mi tu sanga mu manyando etu nawo. Twizi kuti ku nyanda kuzwisa kulyiwonda. ⁴Kolyiwonda kuzwisa kutambulwa, ne kutambulwa kuzwisa kukola kwe zikeza. ⁵Uku kukola ka ku swavisa, mukuti chishemo che Ireza chi ve itirwa mwi inkulo zeetu che Luhuhu lujolola, u tu va hewa. ⁶Mukuti che tu vulyiteziho, che inako ishiyeme Kiristi na fwira vasenaIreza. ⁷Mukuti umwi kukutu a fwire mushiyami. Njo kuti, mwendi umwi mweeti nakafwe a fwiri muntu yo shiyeme. ⁸Mi Ireza u shupa chishemo chakwe kweetu, mukuti che tu siiri tu vavilala, Kirisiti ava tufwiiri. ⁹Ku wera, lyinu, hanu kuti tu shiyamiswa che malaha akwe, ka tu hazwa kwi vukalyi vwe Ireza chawo. ¹⁰Mukuti, haiva che tu siiri zira, tu va vulyinsani kwe Ireza che lufu lwa mwana wakwe, ahulu maswe, ha tu va mana ku vulyinsana, ka tu vulukwa che vuhalo vwaakwe. ¹¹Insini ichi vulyo, mi tu lyi itumera mwe Ireza cha simwine weetu Jeso Kirisiti, chakwe iye hanu tu tambwire uku kuvolyinsana. ¹²Vulyo lyinu, siina che muntu u mwina chivi chi ve injiri mwi inkanda, mwe iyi inzira lufu lu venjiri che chivi. Mane lufu lu hasene ku vantu vonse, cheivaka vonse vena chivi. ¹³Mukuti ku kazima ha mulawo, chivi chi vena mwi inkanda, mi ka kwina kwi itavira chivi che ku sena mulawo. ¹⁴nihakuvavulyo, lufu lu vusiza kuzwa kwa Atami kukasika ha Mushe, mani nangati ku zamba avo va sena va va chiti chivi siina kusateka kwa Atami, yolyi chikawo chakwe avalyi kwiza. ¹⁵Mi nangati vulyo, inewo isa ruwerwa ka yi swani ni vuvilaala. Mukuti haiva che chivi cho umwina vungi vu va fwi, isehuhazo ye Ireza i va chiti zingi ne inewo che isehuhazo ye muntu u mwina, Jeso Kirisiti, i injihire vangi. ¹⁶Mukuti inewo ka yi swani ne chivolyeri che uzu ava chiti chivi. Mukuti kwe imwi imbalyi, iwatulo ye kuvonwa mulaandu iveza cheivaka lye mafusisa u muntu u mwina. Mi kwi iyanza lyimwi, inewo isalyiherwa itwala mu kushiyamisiwa iveza hamasulye u milaandu mingi. ¹⁷Mukuti haiva, che mulaandu u umwi, lufu lu lawula cho umwina, ahulu maswe avo va tambula kwizula kwe inse ne inewo ye kulawula kushiyeme che vuhalo vo umwi, Jeso Kirisiti. ¹⁸Lyinu vulyo, sina che vuvilala vo umwi vantu vonse vaveza ku kuwatulwa, nako lyinu che musevezi umwina wo kushiyama kuveza kushiyamisiwa ko vuhalo ku vantu vonse. ¹⁹Mukuti sina che kusazuwa ko muntu umwina vungi vu va chitwa vavilala, vo vulyo che kuzuwa ko umwi vungi ka va shiyamisiwa. ²⁰Mi mulawo u ve njiri nawo, kuchitira kuti vuvilala vu wolye kwi injiha. Mi aho vuvilala ha vunjihite, isehuhazo i venjihi ahulu. ²¹Ichi chivapangahalyi vulyo kuti, sina chivi ha chivusiza mwi ifu, nangati vulyo isehuhazo ni wolye kulawula che kushiyama kwe vuhalo vusamani cha Jeso Kirisiti Simwine weetu.

6 ¹Chinzi lyinu cheti ne tu wambe? A tu zwirire mu chivi vulyo kuti isehuhazo i injihe? ²Sa nzi kuvi. Uswa tu va fwi ku chivi, tu wola kuva ne tu sihala vulye mu chivi? ³A ka mwizi kuti siina vungi mu va va kolovezwa mwa Kirisiti Jeso va va kolovezwa mu lufu lwaakwe? ⁴Tu va wungwa, lyinu, chakwe che ikolovezo mu lufu lwakwe. Ichi chivapangahalyi kuchitira kuti sina Kirisiti mwa va vuswa kwavo va fwire che iverengo ye isheetu, lyinu nako tu wolye kuyenda mu vuhalo vuya. ⁵Mukuti haiva tu veere hamwina naye mu kuswana ko lufu lwakwe, ka tu ve hamwina ne kuvuka kwaakwe. ⁶Twizi ichi, kuti muntu mukulukulu a va vambulwa naye, vulyo kuti muviri we chivi o wolye ku sinywa. ⁷Ichi chivapangahalyi vulyo kuti sanzi tuvi vahikana ku chivi. ⁸Mi haiva ne tu fwire ne Kirisiti, tu zumina kuti naako ka tu halye hamwina na ye. ⁹Twi izi kuti Kirisiti u vuusizwa mwavo va fwire, ne kuti ka si fwiire. Ifu ka si lyi lawulyi ha lyi. ¹⁰Mukuti ka ha ifu kuti a va fwi kwi ifu, a va fwire vonse kamwina. nehakuvavulyo, vuhalo vwa hala, u vu halyira Ireza. ¹¹Mwi inzira iswana, unwe naanwe mu lukere ku lyi hinda ha mu fwire ku chivi, mi muhala kwe Ireza mwa Kirisiti Jeso. ¹²Lyinu sanzi mu siyi chivi kulawula mu muviri wenu ufwa kuchitira kuti mu ve ne mu zuwa iyerezo zawo. ¹³Sa nzi mu lyetere inungo ze miviri yenu ku chivi, ku va zitendeso ze vuvilaala. Mi lye lyete kwe Ireza, siina avo va fwire va hala hanu. Mane mu lyete inungo ze miviri wenu kwe Ireza siina zitendeso ku ku tendeswa kushiyama. ¹⁴Sa nzi mu siyi chivi ku mu lawula. Mukuti ka mwina kungsi lye mulawo, mi kungsi lye isehuhazo. ¹⁵Lyinu chinzi? A ka tu chite chivi mukuti ka twin kunse lye mulawo, mi kunse lye isehuhazo? Sa nzi ku vi. ¹⁶A ka mwizi kuti iye u mu lyetwala kwalyi siina vahikana njeye u mu teeka, iye u mu lukere ku teeka? Ichi vuniti a mu vahikana ku chivi chi twala kwifu, nandi vahikana kwi kuteeka ku twala ku kushiyama. ¹⁷Mi kukambirira kuve kwe Ireza! Mukuti mu valyi vahikana ve chivi, mi mu va teeki kuzwa kwi inkulo chikawo che kuruta che muvahewa. ¹⁸Mu va hululwa ku chivi, mane mu va chitwa vahikana ve kushiyama. ¹⁹Ni wamba sina muntu cheivaka lye kusakola kwe inyama yenu. Mukuti vovulyo sina mu mu tondeza inungo ze miviri yenu sina vahikana kwi ikwe ne ku vuvilaala, mwi inzira iswana hanu, mutwaalye muviri wenu siina vahikana kwi kushiyama kwe kujolozwa. ²⁰Mukuti ha mu siri vahikana ve chivi, mu va hulwirwa kuzwa kukushiyama. ²¹Iyo inako, chihantu chihi lyinu chi mu veena naacho che zintu zi mu swavire hanu? Mukuti zivolyeri zeezo zintu lufu. ²²Mi hanu mukuti che mu va hululwa ku chivi ne kuva vahikana kwe Ireza, mwina ne chihantu cheenu che kujolozwa. Chivolyeri vuhalo ²³vusamani. Mukuti mamanimani e chivi lufu, mi inowo ya mahala ye Ireza vuhalo vusamani mwa Kirisiti Jeso Simwine weetu.

7

¹Nandi ka mwizi,vakawangu-chiswisu(mukuti ni wamba ne vantu veezi kaha mulawo), kuti mulawo u lawula muntu ku vona u si hala?²Mukuti mukulwakazi yo sesetwa u sumwinwa ne mulawo kwa mwihavwe cho u sihala, mi haiva mwihavwe nafwa, u hulwirwa ku mulawo we iseso. ³Lyinu vulyo, mwihavwe cho u sihala, haiva ne ikala ne unkosi umwi, mwave ku sumpiwa ihulye. Mi haiva mukwame nafwa, u hulurwa ku mulawo, lyinu ka hena ihulye haiva ne ikala ne unkosi umwi. ⁴Lyinu,vakwangu-chiswisu, mu va chitwa naanwe vafwire ku mulawo che muviri wa Kirisiti. Ichi china vulyo kuti ne mu wolye ku kopanywa ko umwi, njo kuti, kwalyi ya va vuswa kwavo va fwire, mu kuchitira kuti ne tu zwisa chihantu kwe Ireza. ⁵Mukuti chetu siina mwi chinyama, iyerezo ze chivi zi va munikiwa mu vamwi veetu cho mulawo ku zwisa chihantu ku lufu.⁶Mi hanu tu va hululwa ku mulawo. Tu vafwi kwe cho che tu va wondetwa chacho. Ichi china vulyo kuti ne tu wolye ku tendera mu ku zhahazwa kwe Luhuhu, ne insini mu vukulukulu kwe mungolo.⁷Ka tu wambe inzi lyinu? A mulawo ka ha vuhawo chivi? Sa nzi kuvi. Nehavavulyo, Ni ni sena ni ve zivi chivi, haiva ka lyi ni sena ivalyi cho mulawo. Mukuti ni ni sena ni ve zivi ku lakaza kwande mulawo ha u vati, " ko lukere ku lakaza. " ⁸Mi chivi chi va hindi chivaka cho mulawo ne ku lyeeta ku lakaza kumwi ne kumwi mwa ngu. Mukuti kunze lye mulawo, chivi chi fwire.⁹I mwi inako Ni vaalyi ku hala kunze lye mulawo, mi mulawo hanga weeza, chivi ni cha volyerwa vuhalo, ni nafwa. ¹⁰Mulawo u va kulyeeta vuhalo ni wa sanduka kuva lufu mwangu. ¹¹Mukuti chivi chi va hindi chivaka che mulawo ne ku ni ziyeza. Che mulawo ni cha nihaya. ¹²Lyinu mulawo u jolola, ne mulawo u jolola, ushiyeme,ne vulotu. ¹³Lyinu a chishiyeme chivavi lufu kwa ngu? Sa nzi kuvi. Mi chivi, mu kuchitira kuti ne chi tondezwa niiri chivi che chishiyeme, chi va lyeti lufu mwa ngu. Ichi i valyi kuchitira kuti che mulawo, chivi chive chivilaala kuzambiriza chikara. ¹⁴Mukuti twizi kuti mulawo luhuhu, mi ime ni inyama. Ni va woozwa ku chivi kungsi lye vuhikana. ¹⁵Mukuti chi ni chita, ka ni chi zuwiseza nenza. Mukuti chi ni sa ku chita, ka ni chi chiti, ne che ni sasuni, ni chichita. ¹⁶Mi haiva ni ni chita chi ni sa suni, ni zuminzana ne mulawo kuti mulawo u shiyeme.¹⁷Mi hanu ka isiri ime yo chi chita, mi chivi chi hala mwa ngu. ¹⁸Mukuti ni izi kuti mwa ngu, njo kuti mwi inyama yangu, ka kwina chintu chishiyeme chihala. Mukuti kuyereza kwe kushiyema kwina name, mi ka ni wolyi ku vu chita. ¹⁹Mukuti vulotu vu ni saka ka ni vu pangi, mi vuvilaala vu ni sa saki, uvo vuni chita. ²⁰Hanu haiva ni chita che ni sa saki ku chita, lyinu ka isiiri ime yo chita, mi chivi chi hala mwangu. ²¹Ni wana, lyinu, mulawozana wiina mwangu kuti ni saka ku chita chilotu, mi kuti vuvilaala vwiina mwa ngu. ²²Mukuti ni lyi itumera mu mulawo we Ireza che muntu wiina mukati. ²³Mi ni vona mulawozana usaswani mwi inungu ze muviri wangu. U lwa nowu mulawozana muya mwi ingana yangu. U ni wonda che mulawozana we chivi wiina mwi inungu ze muviri wangu. ²⁴Ni muntu yo vihere ahulu! Njeni yeeti na ni hululye mowu muviri we lufu? ²⁵Mi Ireza a kambirwe cha Jeso Kirisiti Simwine weetu! Lyinu vulyo, ime kahavuhangu ni tendera mulawo we Ireza che ingana yangu. Nehakuvavulyo, che inyama ni tendera mulawozana we chivi.

8

¹Lyinu hanu ka kwina iwatulo kwa avo veena mwa Kirisiti Jeso. ²Mukuti mulawozana we luhuhu lwe vuhalo mwa Kirisiti Jeso u va ni hululyi ku mulawozana we chivi ne lufu. ³Mukuti mulawo chu sena u valyi kuwola ku chita mukuti u va vulyeteziho che inyama, Ireza a va chiti. A va tumi Mwanaswisu wakwe mu chiswano che inyama ye chivi kwiza ku va chitavero che chivi, mane na watula chivi mwi inyama. ⁴A va chiti ichi ku chitira kuti mulawo zu saka zi ve ni zi chitahazwa mweetu, uswe tu sa yendi kuya che inyama, mi kuya che luhuhu. ⁵Avo va hala kuya che inyama va teekesa zintu ze inyama, mi avo va hala kuyache luhuhu va teekesa zintu ze luhuhu. ⁶Mukuti ingana ye inyama lufu, mi ingana ye luhuhu vuhalo ne ikozo. ⁷Ichi ivakalye kuvihere Ireza kwe ingana ya inyama, mukuti ka yi lawulwa ne mulawo we Ireza, Nangati ku woola kuva. ⁸Avo veena mwi inyama ka va wolli ku sangisa Ireza. ⁹nehakuvavulyo, ka mwina mwi inyama mi mu luhuhu, haiva niiri vusakusima kuti Luhuhu lwe Ireza luhala mwenu. Mi haiva umwi na sena luhuhu lwa Kirisiti, ka hena wakwe. ¹⁰Haiva Kirisiti wina mwenu, muviri ufwire mwi imbalyi ye chivi, mi luhuhu luhala mwi imbalyi ye kushiyama. ¹¹Haiva luhuhu lwakwe a va vuusa Jeeso mu vafu luhala mweenu, iye ya va vusa Kirisiti kuzwa kwavo vafwire kahe vuhalo miviri ifwa yeenu nayo che Luhuhu lwakwe, yo hala mukati kenu. ¹²Lyinu vulyo, vakwangu-chiswisu, tu korota, mi insini kwe inyama ku hala kuyache inyama. ¹³Mukuti haiva ne muhala kuyache inyama, mu yendere kufwa, mi haiva che Luhuhu ne mu twaala misevizi ye miviri ku lufu, ka mu halye. ¹⁴Mukuti sina chinavungi havu hitirwa ne Luhuhu lwe Ireza, ava vana-swisu ve Ireza. ¹⁵Mukuti ka hena mu va tambulyi luhuhu lwe kuwondwa kuvolyera vulyo mu ku tiya. Kunzelyovulyo, mu va tambulyi luhuhu lwe kuhindwa, lu tu lyira chalo, " Abba, Tayo!" ¹⁶Luhuhu ka ha vuhalo vuha vushupi ne luhuhu lweetu kuti tu vaana ve Ireza. ¹⁷Haiva ne tulyi tu vaana, lyinu tu valyavuswa, valyavuswa ve Ireza. Mane tu kopanere vulyavuswa ne Kirisiti, haiva vusakusima tu nyanda naye vulyo kuti tu ve ne tu tembiwa naye naswe. ¹⁸Mukuti ni wana kuti manyando eyinu inako ka swanerwa ku swaniswa ne iverengo yeeti ne twi isenwiirwa. ¹⁹Mukuti ku suluhera kwe zivumbatu kuzimaniine ku tondezwa kwa vana-swisu ve Ireza. ²⁰Mukuti zivumbantu zi va twaalwa kuku vulamusula, insini kwe kusuna kwazo, mi kwa akwe iye a va ku twaalyi. Kwi ina mwi isepiso ikolyete. ²¹kuti zivumbantu ka zi hazwa mu vuhikana vo kuvola, mane ne kuti ka zi lyetwa mu ku sumunuka kwe Iverengo ya vana ve Ireza. ²²Mukuti twi izi kuti zivumbantu zonse zisanda ne ku zalyira mu zitavi hamwina nangati nahanu. ²³Insini icho vulyo, mi nangati uswe, twi ina zihantuntanzi ze Luhuhu-naswe kahavuhetu tu sandasanda mukati keetu, kuzimanina kusalwa kweetu, kuvulukwa kwe muviri yeetu. ²⁴Mukuti choku kukola tu va hazwa. Mi chetu koziza ka chichitahalye ka chiini ku vonwa, mukuti njeni yo zimanina cha va voni na kolyete? ²⁵Mi haiva ne tu kolyete ka ha che tu sa voni, lyinu tu chi zimanina che inkulwende. ²⁶Mwi inzira i swana Luhuhu naalo lu tusa mu kusakola kweetu. Mukuti ka twizi mu tu lukere kurapera, mi Luhuhu kahavuhakwe lu tu raperera che misando

isataluswa.²⁷Iye yo sakisisa inkulo wizi ingana ye Luhuhu, mukuti u raperera mu mazimo a varumere kuya che kusuna kwe Ireza.²⁸Twi izi kuti kwavo va suni Ireza, u chitira zintu zonse hamwina kushiyama, kwa avo va sumpitwa kuya che kusaka kwaakwe.²⁹Mukuti avo va vezi, a va twaalyi mu kuva mu chiswano cha mwana-swisu wakwe, kuti a ve mwanantanzi mukati ka vanaswisu vangi.³⁰A vo va va twaalyi, ava a va sumpi naavo. Avo va va sumpi, ava naavo a va vashiyamisa. Avo va vashiyamisa, ava a va va nyemuni naavo.³¹Mu tu wambi inzi lyinu kaha izi zintu? Haiva Ireza naalyi weetu, injeni yolwa naaswe?³²Iye ya sena ava ngameri mwana-swisu wakwe mi a va mu lyeeti mu mazimo etu tu vonse, ka vulye vulye chaakwe ku tuha zintu zonse?³³Injeni yeeti na lyeti kuhambizwa kumbalyi ya va saliyitwa ne Ireza? Ireza injejena yo shiyamisa.³⁴Injeni yeeti na watulye? Kirisiti injejena a va tufwiri, mane ku zamba aho, a va vuuswa. U vusa ne Ireza mu chivaka che kukutekwa, mane injejena yo tu raperera.³⁵Injeni yeeti na tu kawuhanya ku chishemo cha Kirisiti? Milyiko, nandi manyando, nandi kafulo?³⁶Vulyo sina mu ku ngolyetwa, "Che kuvulyerwa kweenu twi ihayiwa lusuku lonse. Tu va hindwa siina imberere zi ku ihayiwa."³⁷Mu zintu zonse izi tu zambite va wolyete che iye a va tu suni.³⁸Mukuti che ni va tomamisa kuti nihaiva lufu, nandi vuhalo, nandi mangiloyi, nandi mivuso, nandi zintu zihanu, nandi zintu zi keeza, nandi ziho,³⁹nandi vulye, nandi kungsi, nandi nihaiva chintu chimwi chivumbitwa, ka chi wolye ku tu kawuhanya ku chishemo che Ireza, chiina mwa Kirisiti Jeso Simwine weetu.

9

¹Ni wamba vusakusima mwa Kiristi. Ka ni chengi, mane chiziyululyi changu chiha vushupi naame mu Luhuhu lu Jolola,²kuti kwangu kwina kulyira kukulu ne kusasaminwa kusamani mwi inkulo yangu.³Mukuti niva kuwola kuyereza kuti ime kahavuahangu ni kutiwa ne kusalyirwa hembalyi kwa Jeso cheivaka lya vakweetuchiswisu, avo ve murahi wangu kuya chechinyama.⁴Va Isiriyala. Veena kusakwa, iverengo, itumarano, inewo ye mulawo, kurapera Ireza, ne isehuhazo.⁵Zavo vuzazi Kirisiti kwa vazwi kuya chechinyama-ye yalyi Ireza ku vonse. Ka tembiwa kusamani. Amen!⁶Mi ka hena sina iri isehuhazo ze Ireza zi vakangwa. Mukuti ka hena umwi ne umwi mwa Iziraye yo zwa kwa Izirayela.⁷Nehaiva vonse vaalyi imbuto za Aburahama valyi vana vakwe vo vuniti. Mi, "Inje che cha Isaka vana-va-vana venu yeeti ni va sumpiwa chakwe."⁸Injo kuti, vana ve chinyama ka hena vana ve Ireza. Mi vana ve Isuluhezo va hindwa siina vana-va-vana.⁹Mukuti ichi nje linzwi lye isuluhero: "Che iyinu inako ka niize, mane mwanaswisu ka hewa Sara."¹⁰Insini ichi vulyo, mi kuzwaho Rebeka naye ava imiti cho mukwame umwina, ishetu Isaka-¹¹mukuti vawire ka hena va veeni kuzaalwa mane ka hena va veeni kuchitanzi chishiyeme nandi chivilaala, vulyo kuti kusuna kwe Ireza kuya che kusala kuve ni ku ziima, insini cheivaka lye misevezi, mi cheivaka lyakwe yo sumpa-¹²ku va wambiwa kwa alyi, "Mukulwana ka tendere munini."¹³Kwina vulyo siina mu ku va ngolwa: "Jakovo uni va suni, mi isawo ni vula ku musuna."¹⁴Ka tu wambe inzi lyinu? A kwina kusashiyama kwe Ireza? Sa nzi kuvi.¹⁵Mukuti u cho mushe, "ka nive ne inse kwaalyi yeeti ni nive nense kwaalyi, mane ka nive ne kuzuwira inkulo vutuku kwaalyi yeeti ni nive ne inkulovutuku."¹⁶Lyinu vulyo, ka hena cheivaka lyakwe yo suna, nandi cheivaka lyakwe yo ngombola, mi cheivaka lye Ireza, yo tondeza inse.¹⁷Mukuti mungolo ucho Faro, "Che ilyi ivaka ni va ku vusa, vulyo kuti ne woolye ku shupa inunuho mwa ako, ne vulyo kuti izina lyaangu lye woolye ku haswa mwi inkaanda yonse."¹⁸Lyinu vulyo, Ireza wiina inse kwalyi ya yereza, ne kwalyi yo yereza, u mu kukutuhaza inkulo.¹⁹Lyinu ka mu niti, "Chinzi ha si saka mafosifi? Mukuti injeni ya va kani ku suna kwaakwe?"²⁰Kwi mbalyi imwi, muntu, njo weni yo wi tavinsana ne Ireza? A chi va vumbiwa ka chicho yo chivumba, "Chinzi ha u va ni vumbi cheyi inzira?"²¹A muvumbi kena iswanero ha irengo ku chita chigwetere cho mutendo u hapehete kuzwa mwi irengo lyiswana, ne chimwi chigwetere chitendeswa mazuva onse?²²Haiva Ireza, yo sunite ku tondeza vukalyi vwaakwe ne ku chita inunuho yaakwe iziviwe, a valyi wondi che inkulo inde zigwetere ze vukalyi zivakanyezwa kusinywa?²³Chinzi haiva mwendi a va chiti ichi mu kuchitira kuti a woolye ku zivisa vuhumi vwe iverengo yaakwe ha zigwetere ze inse, za va vakanyezwa iverengo?²⁴Chinzi haiva mwendi a va chitiri ichi uswe, va va sumpi, inseni kuzwa mukati ka Vajuta, mi ne kuzwa mukati ka vahedani?²⁵Siina mwa wamba naako mwa Hozaya: "Ka ni va sumpe vantu vangu va sena va vaalyi vantu vangu, ne vasunwa vakwe va sena va vasunitwa."²⁶Mane ka kuve kuti ha va tewa, "Ka hena mu vantu vangu, aho ka va sumpiwa' vanaswisu ve Ireza yo hala."²⁷Isaya u lyira kaha Vaisirayela, "haiva kuvalwa kwa vana va Isirayela ku vaku swana siina ivu lye iwate, ka ive vasheere veeti ni va hazwa."²⁸Mukuti Simwiine ka twaalye linzwi lyaakwe mwi inkaanda, hohanu ne konse.²⁹Mane kwina siina Isaya mwa va wambi intanzi, "Haiva Simwiine we vungi ka hena a va tu siyiri imbuto kumasulye, ne tu vavi siina Sodoma, mane ne ku swana ne Gomorrah."³⁰Ka tu tinzi lyinu? Kutu Vahedani, va sena va vwimine kushiyama, va vahindi kushiyama, kushiyama che itumero.³¹Mi Isirayela, ya va hindikite mulawo we kushiyama, ka hena a va siki ku ulyi.³²Chi nzi? mukuti ka hena va va u hindiki che itumero, mi che misevezi. Va va chunchuni he ivwe lyo ku chunchuna,³³siina mu ku va ngolwa, "muvone, mi zandide mwa zayona ivwe lye kuchunchuna ne ivweikando lye mulaandu. Iye yo zumina mu lyi lyi keeti na swave."

10

¹Vakwangu-chiswisu, kusaka kwe inkulo yangu ne kukumbira kwe Ireza inji kwaavo, njikwe kuhazwa kwaavo.²Mukuti ni shupa kaha avo kuti veena twahalyera Ireza, mi insini kuya che kwiziva.³Mukuti ka veezi kushiyama kwe Ireza, mane va saka ku zaaka kushiyama kwaavo. Ka hena va valyi twaalyi ku kushiyama kwe Ireza.⁴Mukuti Kirisiti nje kuchitahazwa kwe mulawo we kushiyama ko umwi ne umwi yo zumina.⁵Mukuti Mushe u ngola kaha kushiyama ku zwa ku mulawo: "muntu yo chitahaza kushiyama kwe mulawo ka halye choku kushiyama."⁶Mi kushiyama kuzwa kwe itumero ku wamab ichi, "sa nzi uti mu nkulo yaako, 'njeni yeeti na tantuke mwi iwulu?' (njo kuti, ku suusa Kiristi hansi). Mane sa nzi muti,

'njeni yeeti naa sukire mwi abasi?" (njo kuti, ku tantusa Kirisiti kwaavo va fwire.)⁸Mi u tinzi? " Ihuko lyi vambeene nawe, mu mulomo waako ne mwi inkulo yaako." Nje ihuko lye itumero, lye tu hasa. ⁹Mukuti haiva che mulomo weenu mu lyemuka Jeso niiri Simwine, ne kuzumina mwi inkulo yeenu kuti Ireza ya va mu vusa mu vafwiire, ka mu hazwa. ¹⁰Mukuti che inkulo muntu u zuminina kushiyama, ne che mulomo u taambwiira kuhazwa. ¹¹Mukuti mingolo iti, " umwi ne umwi yo zumina kwaalyi keeti na swaviswa." ¹²Mukuti ka kwina kusaswana hakati Vujuta ne Vuherika. Mukuti Simwine yo swana nje Simwine wa vonse, mane humine ku vonse va mu sumpa. ¹³Mukuti umwi ne umwi yo sumpa he izina lya Simwine ka vulukwa. ¹⁴Kwiza vulye lyinu va wollye ku sumapa halyi u va seena va va zumine? Mane va woola ku zumina mwa alyi u va seena va va zuwi? Mane poona che va zuwa vulye kunze lye muchumayeri? ¹⁵Mane mpona che va chumayera vulye, kwaande ni va tumitwa? Siina mu ku ngolyetwa, " Kulotuhite vulye matende avo va hasa manzwi e zintu zi shiyeme!"¹⁶Mi ka hena va va teeki manzwi vonse. Mukuti Isaya uti, " Simwine, injeni ya va zumini mulayeza weetu?" ¹⁷Lyinu itumero izwa mu ku zuwa, ne kuzuwa che ihuko lya Kirisiti. ¹⁸Mi niti, " A ka hena va va zuwi?" E, mwendi. " Mulyumo waavo u va zwiiri mwi inkaanda yonse, ne mahuko avo ku manimani e inkaanda." ¹⁹Kwizuza, niti, " A Izirayela ka hena ivezi?" Chentanzi Mushe uti, " ka ni mu lyekere kwi ifufa che chi saalyi inkaanda. Che inkaanda kunze lye kuzuwiseza, ka ni mu tangwerere ku vukalyi." ²⁰Ne Isaya u kuzeza mane uti, "Ni va wanwa naavo va sena va va ni saki. Ni va viniki kwaavo va seena va va ni kumbiri." ²¹Mi kwa Isirayela uti, " Luzuva lonse ni va sikisa manza angu ku vantu vasateeki ne vakana."

11

¹Ni wamba lyinu, A Ireza a va kani vantu vakwe? Sa nzi kuvi. Mukuti naame ni mu Isirayela, imbuto ya Aburahama, we murahi wa Benjameni. ²Ireza ka hena a va kani vantu vakwe, va vezivirihavusu. A ka mwi izi mingolo zi iwamba kaha Elijah, mwa va kumbiri Ireza kaha Isirayela? ³Simwine, va ve ihayi vaporofita vaako, va va cholwereri hansi ziviso zaako. Ime memena ni sheere, mane va saka vuhalo vwangu. ⁴"Mi mwitavo we Ireza u mu tinzi? " Ni va lyi tulyiri vantu veena seven thousand va seeni ku cholyera Baale izwi." ⁵Niha kuva vulyo lyinu, mwi yinu inako kwina vasheere cheivaka lye vuitopero vwe isehuhazo. ⁶Mi haiva che isehuhazo, ka isiiri che misevezi. kuvavulyo isehuhazo keeti e kuveere isehuhazo. ⁷Lyinu chinzi? Chintu Izirayela che va kusaka, e lyaate ku chi vona, mi vasalyitwa vava chi wani, mane vonse va va kukutuhazwa. ⁸Kwina vulyo siina mu ku ngolyetwa: " Ireza a va vahi luhuhu lo vuholo, menso vulyo kuti sa nzi va voni, ne matwi vulyo kuti sa nzi va zuwi, ku sika ho lunu lusuku." ⁹Ne Dafite uti, " Itafulye yavo e chitwa ka nyandi, kaswa, chichunchuni, ne kulyivusulukeza ku valyi. ¹⁰Menso avo kaa sihiswa vulyo kuti sa nzi va voni. Inako zonse va fukamisa misana yavo." ¹¹Ni cho lyinu, " A va chunchwini vovulyo siina kuwa? " Sa nzi kuvi. Kunzelyovulyo, cho kukangwa kwaavo, kuvulukwa ku vezi ku Vaherika, mu kuchitira ku va tangwerera mwi ifufa. ¹²Hanu haiva kukangwa kwaavo kuhuma kwe inkaanda, mane haiva kuzoverwa kwaavo kuhuma kwa Vahedani, ku maniserezwa kwaavo ka kuve kukulu vulye? ¹³Mane hanu ni wamba naawe Vahedani. Sina mu ni siiri muapositola ku Vahedani, ni hinda kulyikuza mu misevezi wangu. ¹⁴Mwendi ka ni tangwerere kwi ifufa avo valyi ve inyama yangu. Mwendi ka tu vuluke vamwi vaavo. ¹⁵Mukuti haiva kukanwa kwaavo kuvolyinsana kwe inkaanda, ku tambulwa kwaavo ka kuve kuhi mi vuhalo kuzwa kwavo vafwire? ¹⁶Haiva zihantu ze intanzi zi vulukitwa, vulyo mu china chitampi chevuroto. Haiva muhisi nu u vulukitwa, vulyo mitavi mu yiina. ¹⁷Mi haiva mitavi imwi e va choolda, haiva uwe, mutavi we oliva ye muzuka, u va nungirwa mukati kavo, mane haiva u va kopaneeri naavo mu mutavi u nunute we chisamu che Oliva, ¹⁸sa nzi u lyi nyemwini mitavi. Mi haiva u lyi nyemuna, ka hena uwe u kanzama muhisi, mi muhisi u ku kanzeme. ¹⁹Ka mu cho lyinu, " Mitavi e va choolda ku chitira kuti ni woolye ku nungirwa mukati." ²⁰Icho vuniti. Cheivaka lye kusazumina kwaavo va va choolda, mi unwe mu kolyete mu kuzima cheivaka lye itumero yeenu. Sa nzi mu lyi nahaneeri hehulu ahulu, mi mutiye. ²¹Mukuti haiva Ireza ka hena a va haza mutavi e vumbitwa, nangati unwe keeti na mu haza. ²²Vone uko, lyinu, misevezi yense ne vukalyi kwe Ireza. Kwe ilyimwi iyanza, vukalyi vu veezi ha Vajuta va vawi. Mi ilyimwi iyanza, kuzuwira vutuku kwe Ireza kwiza ha inu, haiva mu zwirira mu kuzuwira vutuku kwaakwe. Kunzelyovulyo unwe nanwe ka mu kosolwa. ²³Mane naako, haiva ni va sa zwiriri mu kusazumina kwaavo, ka va vozekezwa mo. Mukuti Ireza u woola ku va vozekeza mo hape. ²⁴Mukuti haiva mu va kosolwa mwocho chilyi chisamu che Oliva cho muzuka, mane kuzamba mukuvavumbwa mu va vozekezwa mu chisamu che Oliva chishiyeme, a va Vajuta, va lyi mitavi ivumbitwa, ka va vozekezwa ko mukati kwe chisamu che Oliva chaavo? ²⁵Mukuti ka ni suni mu vulye kuseziva, vakwangu-chiswisu, kaha zikomosa, ku chitira kuti keeti muve ne maano mu kunahana kweenu. Uku kukomosa nje kuti kukutuhazwa kusamanini ku vachitahalyi mwa Isirayela, ku sika ha kumaniswa kwa Vaherika ha kwi njira ho. ²⁶Chovulyo Isirayela yonse ka yi vulukiwa, siina mu ku ngolyetwa: " Kuzwa mwa Zion ka kwiize muhululyi. Ka zwise kuvulaireza kwa Jakovo. ²⁷Mane ichi ka yi ve kuzuminzana kwangu naavo, che ni na hinda zivi zaavo." ²⁸Ha iyanza lyi mwi kaha manzwi, zira mu mazimo enu. Ha iyanza lyi mwi kuya che kusala kwe Ireza, va sunitwa cheivaka lya vazaazi. ²⁹Mukuti inewo ne kusumpwa kwe Ireza ka zi chenchwiwa. ³⁰Mukuti kuntanzi ka hena mu va kuteeka Ireza, mi hanu che mu va tambulyi inse cheivaka lye kusazuwa kwaavo. ³¹Mwe iyi izira, hanu ava Vajuta ka hena va vaalyi kuzuwa. Chevoliyiri e valyi kuti che inse e mu va tondezwa naavo hanu va woolye ku tambula inse. ³²Mukti Ireza a va eyalyi vonse mu kusazuwa, mu kuchitira kuti a woolye ku tondeza inse ku vonse. ³³Owo, kwiniha kwe vuhumi konse vya maano ne kwiziva kwe Ireza! Iwatulo zaako kazisakiwa, ne inzira zaakwe kuzamba kuwanwa!" ³⁴Mukuti injeni ya chavezivite ingana ya Simwine? Nandi injeni ya cha vavi muziyululyi waakwe? ³⁵Nandi injeni ya vahi chimwi ntanzi kwe Ireza, vulyo kuti ne chi ruwerwa kwaalyi? ³⁶Mukuti kuzwa kwaalyi, ne cha akwe, ne kwa alyi, zintu zonse mu zina. Kwa alyi kuve iverengo kusamanini. Amen.

12

¹Ni mu kumbira lyinu, vakwangu-chiswisu, che inse ze Ireza, mu shupe miviri yeenu chitavero chihala, jolola, tambulwa kwe Ireza. Ichi nje musevezi weenu u zuweka. ²Sa nzi mu taveri yinu inkaanda ahulu, mi ve ni musandulwa che kushahazwa kwe ingana yenu. Mu chite ichi kwiziva chishiyeme, tambulwa, ne kusaka kwe Ireza kulyitikaneere. ³Mukuti ni cho, cheivaka lye isehuhazo e ni vahewa, kuti umwi ne umwi wiina mukati keenu sa nzi valyi naheneere hehulu kuzamba mu va lukeere. Kunzelyovulye, va lukeere ku nahana mwi inzira e shiyeme, siina vulyo Ireza mwa vaheri umwi ne umwi chilyikanyo chimwi che itumero. ⁴Mukuti twiina twina vamweetu vangi mu mviri u mwina, mi ka hena inungu zonse zina musevezi u mwina. ⁵Mu inzira e swana, uswe tulyi mviri u mwina mwa Kirisiti, mane tu unungu za vamwi kahavuhetu. ⁶Twina inewo ziseyeneseyene kuya che isehuhazo e tu vahewa. Haiva enewo yo umwi voporofita, ka yi chitwa kuya chechikara che itumero yakwe. ⁷Haiva enewo ye umwi kuchitira, ka chitire. Haiva umwi wina enewo ye kuruta, ka rute. ⁸Haiva enewo ye umwi kukutaza, ka kutaze. Haiva enewo ye umwi kuha, ka yi chatahaza mukuwava. Haiva enewo ye umwi kuhitira, ka kuchitwa che kutokomera. Haiva enewo ye umwi ina mu ku tondeza inse, ka kuchitahazwa che vuitumero. ⁹A chishemo che vulye kulyitumukanyo. Muvine icho chilyi chivilaala; mu wonderere he echo chishiyeme. ¹⁰Kaha chishemo cha vakweetu-chiswisu, mu lysisune ko umwi ne umwi. ¹¹Kaha kuwondesa, sa nzi mu lyehi. Kaha luhuhu, mu twahalye. Kaha Simwine, mu mutendere. ¹²Musange mu kukola ku mwina naako kaha zikeza. Muve inkulonde mu matata enu. Mu zwirere ha kurapera. ¹³Mu kopaneere mu vutoki vwa varumeri. Musake inzira zingi ze kushupa kutambula. ¹⁴Musehuhaze avo va mu kataza; musehuhaze mane sa nzi mu kuti. ¹⁵Mu sange navo va sanga; mu lyire navo va lyira. ¹⁶Mu ve ne ingaana e mwina ko umwi ne umwi. Sa nzi mu nahane mwi inzira ze kulyinyemuna, mi mutambulye vantu vena hanse. ¹⁷Sanzi mu vezekeza vuvilaala cho vulaala. Mu chite zintu zi shiyeme mu menso a vantu vonse. ¹⁸Haiva kuwolyeka, siina ahulu mu kwi ikalyire che enu, mu ne ikozo ku vantu onse. ¹⁹Sa nzi mu lyi vusulukeza, vasunwa, mi mu he inzira ku vukalyi vwe Ireza. Mukuti ku ngolyetwa, " kuvusulusekeza inji kwangu; ka ni ruwere, ' kuwamba Simwine. " " ²⁰Mi haiva chira chaako chifwirenzala, mu lysisike. Haiva u fwireinyota, mu he chinywiwa. Mukuti haiva ne u chita ichi, ko kunganya makala o mulyiro ha mutwi waakwe. ²¹Sa nzi mu zundwa vuvilaala, mi mu zunde vuvilaala che kushiyama.

13

¹Luhuhu lumwi ne lumwi ka lu teekesa valawulyi vena hehulu, mukuti ka kwina kulawula kunze ne kuzwa kwe Ireza. Ne valawulyi venaho va va salwa ne Ireza. ²Lyinu iye uzo yo kana kulawula uko u kananisa mulawo we Ireza; ne navo va u kananisa ka va taambulye iwatulo ha avo. ³Mukuti va vusi ka hena vuvilaala ku misevezi e shiyeme. A mu yereza kusatiya vavusi? Mu chite chi shiyeme, mme ka mu ve ne kutembwa ku valyi. ⁴Mukuti muhikana we Ireza kwe enu we kushiyama. Mi haiva ne mu chita chilyi chivilaala, mu tiye; mukuti kafulo kaa ka kwetere mahala. Mukuti muhikana we Ireza, muvusulusi we vukalyi ha akwe yo chita vuvilaala. ⁵Lyinu mu lukeere ku zuwa, insini vulyo cheivaka lye vukalyi, mi naako cheivaka lye chiziyululyi. ⁶Cheivaka lye ichi mu ruwera mutero naawo. Mukuti vavusi vahikana ve Ireza, yo zwirire na chitira ichi chintu. ⁷Mu ruwere umwi ne umwi che va korwetwa; mutero kwalyi yo swanerwa mutero; ituwero kwaalyi ituwero e mu swaneere; lyowa kwaalyi lyowa lyi mu swaneere; kukutekwa kwaalyi kukutekwa ku mu swaneere. ⁸Sa nzi mu koroti ini chimwi, kunze ku lysisuna. Mukuti iye yo suna umwi u chitaheza mulawo. ⁹Mukuti, " Keeti ne mu kopaneere inguvo kunze lyeseso, keeti ne mwi ihaye, keeti ne mwive, keeti ne mu lakaza, " ne haiva ne kwina mulawo umwi naako, u vwihezwa mwaa manzwi: "Ka mu sune vamwi venu siina mu mulyitata. " ¹⁰Chishemo ka chi horofaza vambene naavo. Lyinu, chishemo ku chitahaza kwe mulawo. ¹¹Cheivaka lye ichi, mwi izi inako, kuti inako ye kuvuka kwe ingonzi chiya sika kwenu. Mukuti hanu kuvulukwa kweetu che kwena hafwihi kuzamba ha tu zumina lwe intanzi. ¹²Masiku cha vachuti, ne lusuku chi lwa sika hafwihi. Lyinu ka tu tulyire hembalyi misevezi ya kerima, mane tu zwate chizwato che iseri. ¹³Ka tu yende nenza, siina mwi izuva, insini mu mikiti ye inkaanda nandi vudakwa. Mane sa nzi tu yendi mwi vuvilaala vo kulyilaala nandi mu kulakaza kusalawulwa, mane insini mu kuhondanisa nandi muna. ¹⁴Mi mu zwate Simwine Jeeso Kirisiti, mane sa nzi muhi inyama chivaka, kulakza kwaayo.

14

¹Mu tambulye umwi ne umwi yasakolyete mwi itumero, ne ku sena kuha iwatulo kaha inkaani. ²Muntu umwina wiina itumero ye kulya chimwi ne chimwi, umwi yasakolyete ulya mireho vulyo. ³Iye yo lya chimwi ne chimwi sa nzi a nyansa ya salyi chimwi ne chimwi. Ne ya salyi chimwi ne chimwi sa nzi a watulyi umwi yo lya chimwi ne chimwi. Mukuti Ireza a va mutambulyi. ⁴Njo we ini, uwe yo watula muhikana wo muntu ungi? Inji ha vusu vwa simwine wakwe ha zima nandi kuwa. Mi ka chitwa ku zima, mukuti Ireza u woola ku mu chita a zime. ⁵Muntu u mwina u tavera izuva lyimwina hehulu lyelyimwi. Umwi u tavera izuva lyimwi ne lyimwi kulyikana. Muntu umwi ne umwi ka zundwa mwi ingana yakwe. ⁶Iye yo kuteka izuva, u lyi kutekera Simwine. Ne iye yo lya, u lyira Simwine, mukuti uhaw vuitumero kwe Ireza. Iye ya salyi, u zimikira Ireza kulya. Naye uha vuitumero kwe Ireza. ⁷Mukuti ka kwina weetu yo lyi halyira, mane kakwina yo lyi fwira. ⁸Mukuti haiva ne tu hala, tu halyira Simwine. Ne haiva tufwa, tu fwira Simwine. Lyinu nandi tu hala nandi tufwa, ntu ve Ireza. ⁹Mukuti che ilyi ivaka Kirisiti a vafwi ne kuvuka lovuveeri, kuti a woolye kuva Simwine wa vonse vafu ne va hala. ¹⁰Mi unwe, chi nzi ha mu watula mwenu-chiswisu? Ne unwe, chi inzi ha mu nyansa mwenu-chiswisu? Mukuti tu vonse ka tu ziime havusu vwe chipura che kuwatula che Ireza. ¹¹Mukuti ku ngolyetwa, " Siina mu ni hala, " ku wamba Simwine, " Kwa ngu izwi lyimwi ne lyimwi ka lyi fukame, ne lulyimi lumwi ne lumwi ka luhe vutimero kwe Ireza. " ¹²Vulyo lyinu, umwi ne umwi weetu kahe vuitaviro kahakwe kwe Ireza. ¹³Lyinu, tu siye kulyi watula, mi kunzelyovulyo tu hinde ichi,

kuti ka kwina umwi yeeti a chichunchuni nandi kaswa mwaakwe-chiswisu.¹⁴Ni izi mane ne zundidwa mwa Simwine Jeeso, kuti kakwina chisajololyi kahavuhacho. Vulyo kwaalyi yo hinda chimwi ne chimwi ka chijolweere, kwaalyi ka chijolweere.¹⁵Haiva mwenu chiswisu u sasaminwa ivaka lye zilyo, ko mu siyendi mu chisemo. Sa nzi mwi ihayi che zilyo zeenu uzo Kirisiti wa va fwiiri.¹⁶Lyinu sa nzi mu siyi misevezi yeenu ishiyeme e chite vantu ku va shuta.¹⁷Mukuti muvuso we Ireza ka hena we zilyo ne kunywa, mi kaha kushiyama,ikozo, ne kusanga mu Luhuhu lu Jolola.¹⁸Mukuti iye yo tendera Kirisiti mwe iyi inzira u tambulwa kwe Ireza ne ku zumininwa ne vantu.¹⁹Lyinu kuzwaho, ka tu vwime zintu ze ikozo ne zintu zi zaka umwi.²⁰Sa nzi mwi ihayi musevezi we Ireza cheivaka lye zilyo. Zonse zintu vusakusima zi jolola, mi kuvilaala ko zo muntu yo lya ne ku mu chunchunisa.²¹Ka kushiyeme ku salya inyama, nandi kunywa vujwara, nandi chimwi vakweenu-chiswisu cheeti a sasaminwe.²²Izi tumero zi mwina naazo, mu zi wondesa hakati keenu ne Ireza. Mikonde kwaalyi ya salyi watulyi mwe icho cha zuminina.²³Iye yo vireera u watwirwa haiva nalya, ivaka ka kuzwi kwe Itumero. Ne chimwi ne chimwi chi sa zwi kwi itumero chivi.

15

¹Hanu uswe tu kolyete tu lukeere kwi ivala kusakola kuva sakulyete, ku sa lukera ku lyi itumerisa.²Umwi ne umwi ka itumerisa umwi mukuti icho chishime, mu kuchitira ku mu zaka.³Mukuti nangati Kirisiti ka hena a valyi sangisa.Kunzelyevulyo, ku vavi siina mu ku ngolyetwa, "Mutukano waavo vava kutuki ku va wiiri ha ngu." ⁴Mukuti chinzi nandi chinzi chi va ngulwa mwi inako ivahiti chi va ngolyerwa ku kayerwa kweetu, mu kuchitira kuti che inkulonde ne che kukozwa kwe mingolo ne tuve ne kukola.⁵Hanu Ireza we inkulonde ne kukozwa a muhe kuva ne ingana i mwina umwi ne umwi kuya cha Jesso Kirisiti. ⁶Ka chite ichi mu kuchitira kuti che ingana i mwina muve ne temba che mulomo u mwina Ireza ne Tayo wa Simwine weetu Jesso Kirisiti. ⁷Lyinu mu lyi tambulye, mane siina Kirisiti naye mwava tambulyi unwe, kwi kutembwa kwe Ireza.⁸Mukuti ni cho kuti kirisiti ava chitwa muhikana we kufundwaikavi mu mazimo e vuniti vwe Ireza. A vachiti ichi vulyo kuti na wolye kunitihaza isepiso zi va hewa vuzazitayo, ⁹ne Vaseziireza va tembere Ireza inse zaakwe. Kwina siina mu ku ngolyetwa, "Lyinu ka ni muhe kutembwa mukati ka vaseziireza ne ku zimbira kutemba kwe izina lyenu."¹⁰Luvuveeri u ti, " musange, unwe Vaseziireza, ne vantu vakwe. " ¹¹Mane lovuveeri, " mutembe Simwine, unwe muvonse Vaseziireza; vantu vonse ka va mutembe."¹²Lovuveeri, Isaya u ti, " Ka kuve muhisi wa Jesi, ne iye yeeti na vukire kuvusa Vaseziireza. Vaseziireza ka vave ne kukolyera mwa alyi."¹³Hanu Ireza we kukola ka mu izuza kusanga konse ne ikozo ye kuzumina, vulyo kuti mu wolye kwizula mu kukola, che ziho ze Luhuhu lu Jolola.¹⁴Ime kahavuhangu ni zundidwa kaha enu, vakwangu-chiswisu. Ni zundidwa kuti unwe nanwe kahavuhenu mwi izuzizwa kushiyama, mwizwire kwiziva konse. Ni zundidwa kuti mu wola nako ku kulyi koza.¹⁵Mi ni mu ngolyera kukolyete ahulu kaha zintu zimwi mu kuchitira ku mukumbulusa lovuveeri, cheivaka lye inewo i ni va hewa ne Ireza. ¹⁶Iyi inewo i valyi kuti ni ve muhikana wa Kirisiti Jeeso yo tumitwa ku Vaseziireza, ku hewa siina muperista lyinzwi lye Ireza. Ni lukeere ku chita ichi vulyo kuti chitavero cha Vaseziireza ne chi ve ne chitambula,jolwezwa ne Luhuhu Lujolola.¹⁷Lyinu kusanga kwangu kwina mwa Kirisiti ne mu zintu ze Ireza. ¹⁸Mukuti keeti che ni wamba kahanzi kunze lyacha Kirisiti chavani chitiri cha ngu che kuzuwa kwa Vaseziireza. Izi nje zintu zi chitwa che ihuko ne misevezi, ¹⁹che inunuho ye zishupo ne imakazo, ne inunuho ye Luhuhu lu Jolola. Ichi ku vavi vulyo kuti kuzwa Jerusalema, ne kuzumbuluka ku sika siina Ilyirikama, ni wolye ku twaala lyinzwi lya Kirisiti kumaninine.²⁰Mwi iyi inzira, kusaka kwangu e valyi kusa lyinzwi, mi insini uko Kirisiti kwezivitwa che izina, mu kuchitira sa nzi ni zaaki hehulu lye mutero wo muntu umwi. ²¹Kwina siina mu ku ngolyetwa: " Kwavo manzwi kwa sena a veeza ka va mu vone, ne navo va seni kuzuva kava zuwiseza."²²Lyinu naamwe ni va vindiswa kwiza kwenu inako zingi. ²³Mi hanu, ka ni siina chivaka mwe ezi ziraranda, mane ni va nungitwa zirimo zingi ku kwiza kwenu.²⁴Lyinu heti nini ye kwa Sipeeyini, ni suluhera ku mu vona mu kuhita, ne ku tumiwa naanwe ha kwenda kwangu, ha ni mana kwi itumerera kuvako kwenu chivakazana. ²⁵Mi hanu ni kaya kwa Jerusalema ku tendera varumeri.²⁶Mukuti e valyi kusaka kushiyeme kwa Masedoniya ne Achaya ku chita kukunganya kumwi ku vahamanehi mukati ka varumeri veena mwa Jerusalema. ²⁷E, e valyi kusaka kushiyeme kwaavo, mane,vusakusima, cheri vakoroti vavo. Mukuti haiva Vaseziireza va vi chiyave mu zintu zavo ze luhuhu, va va korota naako ku va tendera mu zintu zechinyama.²⁸Lyinu, heti nini wolye ichi mane ne ku ngolyesa ichi chihantu ku valyi, ka ni yende che inzira yenu kwa Sipeyini. ²⁹Ni izi kuti, ha niiza kwe inu, ka nize muku maninina kwe ishiho lya Kirisiti.³⁰Hanu ni mukumbira, vakwangu-chiswisu, cha Simwine weetu Jeeso Kirisiti, ne cha chishemo che Luhuhu, kuti mu lwe hamwina name mu mirapero yeenu kwe Ireza cha ngu. ³¹Ni rapera kuti ni hazwa kwavo vasateeki mwa Judiya, ne kuti musevezi wangu wa Jerusalema uve nu tambulwa ku varumere. ³²Murapere kuti ni wolye kwiza kwenu mu vuitumero che kusuna kwe Ireza, ne kuti ni wolye,hamwina nanwe, kuwana kulyihuza.³³Ireza we ikozo kaa ve naanwe mu vonse.Ameni.

16

¹Ni tumina kwenu Phoebe inchize weetu, yo lyi muhikana we ikereke yiina mwa Sinkiriya, ²mu kuchita kuti mu wolye ku mu tambula mwe Ireza. Mu chite ichi mwi inzira e swanira varumeri, ne kuzima naaye mwi chimwi ne chimwi cha woola ku chi saka chenu.Mukuti iye kahavuhakwe naye a vavi mutusi wa vangi, ne naame moo.³Murumerisa Prisila ne Akhwila, vatendikunina vangu mwa Kirisiti Jeeso, ⁴va vati cha vuhalo vwangu va nyandisa mahalo avo.Ni ha vutimero kwaavo, mane insini ime vulyo, mi ne makereke onse a Vaseziireza. ⁵Murumerise ikereke yiina mwi inzuvo yavo.Murumerise Ipayinitasi musunwa wangu, yo lyi chihantu che ntanzi cha Azhiya kwa Kirisiti.⁶Murumerise Mariya, ya va mu tenderi ahulu. ⁷Murumerise Andironikasi ne Juniyasi, vakwangu, ne vawondetwakunina vangu. Ve zivinkene

mu Vapositola, avo navo va vena mwa Kirisiti ntnzi kwangu.⁸ Murumerise Ampliyatasi, musunwa wangu mwa Simwiine.⁹ Murumerise Ubanasi, murekisinina weetu mwa Kirisiti, ne Sitachisi, musunwa wangu. Murumerise¹⁰ Apelesi, yo tambwirwa mwa Kirisiti. Murumerise avo ve inzuvo ya Arisitobalasi.¹¹ Murumerise Herodiyoni, mukwangu. Murumerise avo ve inzuvo ya Nasisasi, ve ena mwa Simwine.¹² Murumerise Tirayifina ne Tiraposa, va tenda ahulu mwa Simwine. Murumerise Pesisu musunwa, ya va tendi ahulu mwa Simwine. Murumerise¹³ Rufasi, yosalitwa mwa Simwine, ne vanyina ne vangu.¹⁴ Murumerise Asinkiritasi, filigoni, hemisi, Petorobasi, hemasi, ne vakweetuchiswisu ve ena navo.¹⁵ Murumerise Fililologasi ne Juliya, Neriya ne nchize, ne Olimpasi, ne vonse varumeri ve ena navo.¹⁶ Mulyi rumerisa che mulyikoto u jolola. Makereke onse a Kirisiti a mu rumerisa.¹⁷ Hanu ni mu kumbira, vakwsnguchiswisu, mu nshane cha avo va lyeeta kukahuhanya ne kuchunchuna. Mu zambite kuruta ku mu va lyi tuti. Mu zwe ku valyi.¹⁸ Mukuti vantu ve ena vuti ka va tenderi Simwine weetu Kirisiti, mi ivumu lyaavo. Che miyambo yaavo mihuvirira ne kutembakusenavuniti va ziyeza inkulo za va sena mulandu.¹⁹ Mukuti chikao cheenu che kuteeka chi sikira umwi ne umwi. Ni lyi itumera, lyinu, hehulu lyenu, mi ni saka kuti mu talyife sina mwecho chishiyeme, ne kuvulamulaandu mwecho chivilaala.²⁰ Ireza we ikozo hohanu ka lyatirire Satani kunse lya matende enu. Isehuhazo ya Simwine weetu Jeeso Kirisiti ka ive nanwe.²¹ Timoti, muverikisunina wangu, u murumerisa, ne Lushiyasi, Jasoni, ne Sosipata, mukwangu.²² Ime, Teshiyasi, yo ngola ilyi ingolo hansi, ni mu rumerisa mwa Simwine.²³ Kayisa, mutambulyi wangu ne we ikereke yonse u mu rumerisa. Erisitasi, muwondi-wa-chikwama che muzimukando, u mu rumerisa, ne Khwatasi mweetuchiswisu.²⁴ Mikonde ya Simwine Jeso Kirisiti ive naanwe inako zonse. Amen.²⁵ Hanu kwa alyi yo woola ku mu koza kuya che manzwi angu ne kuchumayera kwa Jeso Kirisiti, kuya che kutondezwa kwe zilyihungwire zi va vikitwa kuzwa kalye,²⁶ mi izo hanu zi va tondezwa ne kwiziviswa che mingolo ye chiporofiti kuya che kulawula kwe Ireza yasamani, ko kuteeka kwe itumero mwavo Vahedani vonse.²⁷ Kwe Ireza yo talyifite yeyena, cha Jeso Kirisiti, kutembwa Ireza inako zonse, Amen.

1 Corinthians

1

¹Paulo, yo sumpitwa ne Kirisiti Jeso kuva muapositola che kusuna kwe Ireza, ne Sosithenisi mwetu chiswisu, ²kwi Ikereke ye Ireza kwa Korinta, kwavo vava vi ni va jolozwa mwa Kirisiti Jeso, va sumpirwa kuva vantu va jolola. Tu ngolyera navo vonse va sumpa mwi izina lya simwine Jeso Kirisiti mu chivaka chimwi ne chimwi, Ireza wavo ne wetu.³ Isehuhazo ne ikozo ka zive nanwe kuzwa kwe Ireza Ishetu ne Simwine Jeso Kirisiti. Inako zonse niha Ireza wangu vuitumero chenu cheivaka lye inse ye Ireza Kirisiti Jeso ya va muhi.⁴ Ava muhumisa mwi inzira yimwi ne yimwi, mu miwambiro yonse ne kwiziva konse,⁵ sina volyo vushupi cha Kirisiti muvu vwa shupiwa niri vuniti mukati kenu.⁶ Lyiinu ka mu tayeere inewo yo luhuhu siina mu mu zimaniine ku tondezwa kwa Simwiine Jeeso Kirisiti weetu. Mane kaa mu koza kuya ku mamanimani, kuti ne mu waanwa ka mwiina mulaandu mu izuuvu lya simwiine Jeeso Kirisiti. Ireza u sepahala, ava mu sumpire mu vulyikani vwa mwaana-swiisu wakwe, Jeeso Kirisiti Ireza weetu.⁷ Lyinu hanu ni mu kumbira, vaakwetu Vechiswisu, che izina lye Ireza weetu Jeeso Kirisiti, kuti mu vonse mu zuminzaane mane saanzi kuvi ne kusa wondisaana mukati keenu. Ni mu kumbira kuti muve hamwiina che ingaana yi mwiina ne maikayerero a mwiina. Mukuti kuva jolozwa kwaangu, Vakwaangu chiswisu che Vantu va Kulosi kuti kwiina kulyitawula mukati keenu.⁸ Ni ta ichi: Umwi ne umwi weenu uti, "niina ne Pawulo" nandi "niina ne Apoloso" nandi "niina ne Sefasi" nandi "niina ne Kirisiti." A jeeso u kawuheene? A Pawulo a va mu vambwiirwa? A mu va kolovezwa mu iziina lya Pawulo?⁹ Ni lyi itumerisa Ireza kuti ka heena niva koloveza ne haili umwi weenu, kwaanda Kiripasi ne Gayasi. Ichi kavavi vulyo kuti sanzi ne kuvi yooti muva kolovezwa mwi izina lyaangu. (Ime mane niva koloveza irapa lya Sitifanasi. Kuzaamba vulyo, ka niizi ha ni va koloveza vamwi.)¹⁰ Mukuti Kirisiti ka heena ava ni tumiri ku koloveza mi ku chumayira mulayeza. Ka heena ava ni tumiri ku chumayera manzwi a maano u muntu, kuti chifapaano cha Jeeso sanzi chi maniswa itata zaacho.¹¹ Mukuti mulayeeza kaha chifapaano vuholo kwaavo vafwa. Mi mwaavo Ireza va haza, itata ze Ireza. Mukuti ku ngolyetwa, "Ka ni ihaye maano avo va talyifite. Ka ni nyanyaviza kuzuwiseza kwaavo vatalyifite."¹² Muntu yo talyifite winahi? Yo lyi tutite winahi? Wina hi mukananisi we yinu inkaanda? A Ireza kanaa va sandimwiine maano e inkaanda mu vuholo? Ka inkaanda mu maano ayo ka heena e veezi Ireza, kuva lyi itumerisa Ireza cho vuholo voku chumayera ku vuluka avo va zumina.¹³ Mukuti Vajuta va kumbira zishupo zi komosa ne Vaherika va saka vutalyi. Mi uswe tu chumayera Kirisiti yo vambwiirwa, chichunchuno ku Vajuta ne vuholo ku Vaherika.¹⁴ Mi avo Ireza vaa vasumpi, vonse Vajuta ne Vaherika, tu chumayira Kirisiti niiri itata ne maano Ireza. Mukuti vuholo vwe Ireza vu talyifite kuzamba vantu, ne kusakola kwe Ireza ku kolyete kuzamba vantu.¹⁵ Mu Lolyesa kusumpiwa kweenu, Vakwaangu chiswisu. Ke hena china vungi vwenu vova talyifite che kuya che kulyikanya kwa vantu. Ka hena china vungi vwenu vova kolyete. Ka hena vungi vweenu vuveeri vwa mazaalo a shiyeme. Mi Ireza ava saalyi zintu ziholohete ze inkaanda ku swavisa veenamaano. Ireza a va saalyi chisakolyete mwi inkaanda ku swavisa chi kolyete.¹⁶ Ireza ava salyi china hansi ne chinyansizwa mwi inkanda. Mane naa sala zintu zi hinditwa siina zi seena chintu, ku lyeeta mu ku vulyika zintu zi hindiwa siina ziina kusakahala. Ava pangi ichi kuti sanzi kuvi yeeti naave ne ivaka lyo kulyi nyemuna ha vusu vwakwe.¹⁷ Cheivaka lya chava pangi Ireza, hanu mwiina mwa Kirisiti Jeeso, a va tuviri maano kuzwa kwe Ireza. A vavi kushiyama kweetu, kujolola, ne kuhazwa. Cho vulyo, siina mingolo mwi iwamba, "Iye yo lyi teemba, a lyi teembe mwe Ireza."

² hani ve izite kweenu, vakwangu-chiswisu, ka hena ni veeza ni ku iziva muwambo nangati maano che ni kavuhasa vusakusima vulyi hungwiire kaha Ireza. Mu kuti niva salyi kuseziva chintu kwande lya Jeeso Kirisiti che siina mukati

keenu, naye iye yo vambwiirwa.³⁴⁵ Mane ni naava nanwe mu ku vulya ziho, ne mu lyowa, ne mu ku chachalyika ahulu. Mane ne mulayeza wangu ne ku hasa kwaangu zi lyate kuva ne manzwi a maano. Kunzelyovulyo, zi veena ku tondezwa kwe luhuhu ne ziho, kuti itumero yeenu sanzi niivi mu maano a vantu, mi mwi itata ye Ireeza.⁶⁷ Lyinu tu wamba maano mwaavo va kulyite, mi ensini maano eyinu inkaanda, or vavusi veyinu inako, vahita. Kunzelyovulyo, tu wamba maano Ireeza mu vuniti vulyi hungwire, maano alyi hungwiire Ireeza a va vakenyantanzi havusu vwe zirimo kuverenga kweetu.⁸⁹ Kakwiina wa vavusi veyinu inako a veezi aa maano, mukuti kalyi ni vava zuwiseza mweeyo inako, ni va seena vava vambulyi Simwiine we kuverenga. Mi siina mu ku ngolyetwa, "Zintu zi seeni ne ku vonwa ne lyinso, kutwi ziku seeni ni ku zi zuwa, mutwi u zi seeni ne ku nahana, zintu Ireeza zava vakanyeza avo va mu suni."¹⁰¹¹ Nje zintu Ireeza zava tondeza uswe che luhuhu. Mukuti luhuhu lu sakiseza zintu zonse, ne haili zintu zi njiririre ze Ireeza. Mukuti njeeni yo wiizi minahano yo muntu kunzi luhuhu lo muntu lwiina mwaalyi? Lyinu chimwi, ka kwiina yo wiizi zintu ze Ireeza zi njirire kunze lye luhuhu lwe Ireeza.¹²¹³ Mi ka hena tuva taambulyi luhuhu lwe inkaanda, mi luhuhu yo zwa kwe Ireeza, kuti tu woolye kwi iziva zintu zetu herwa mahala ne Ireeza. Tu wamba chezi zintu mu manzwi a maano a vantu asa wolyi ku ruta, mi atu rutwa ne luhuhu. Luhuhu lu tarusa manzwi u luhuhu che maano o luhuhu.¹⁴¹⁵¹⁶ Muntu ya salyi we luhuhu keeti cho tambula zintu ze lyivahene luhuhu lwe Ireeza, mukuti vuholo kwaalyi. Keeti cho uzi ziva mukuti zi vonwa che luhuhu. Iyee we luhuhu u watula zintu zonse, mi ka lyivahenwa ku watulwa ne vamwi. Mukuti njeeni yo woola kwi iziva ingana ye Ireeza, kuti a wolye ku mu lawula.

3¹² Mane naame, vakwaangu chiswisu, ni va kangwa ku wamba nanwe siina vantu ve luhuhu, mi kunzelyovolyo, siina vantu vechinyama, siina vawiiirezana mwa Kiristi. Ni va mu nyonseki masanza mane insini inyama, mukuti kahena mu valyi tukuseza inyama. Mane nihaiva hanu ka mu lyi tukuseza.³⁴⁵ Mukuti mu siina chinyama. Mukuti muna ne kusukuluka hazi wanika mukati keenu, a kamu halyi che kuya che chinyama, mane a kamu yendi che zikara za vantu? mukuti umwi hati," ni sheere Pawulo," umwi naaye uti," ni sheere Apolosi," a kamu halyi siina vantu? Lyinu Apulusi njeeni? mane Pawulo njeeni? Vahikana vamu va zumini chaavo, kwavo umwi ne umwi Ireeza vava waviri misevezi.⁶⁷ Ni va vwaalyi, Apulusi ave itireri, mi Ireeza naha kukula. Lyinu volyo, nihali yo vwaala nandi yo wi itirera yolyi chimwi. Mi nje Ireeza yoha kukula.⁸⁹ Lyinu iye yo vwaala naye yo we itirera vantu va mwiina, mane umwi ne umwi kaa taambulyi ituwero zaakwe kuya che musevezi waakwe. Mukuti tuva verekenenina ve Ireeza. Unwe mu iwa lye Ireeza, muzako we Ireeza.¹⁰¹¹ Kuya che isehuhazo ye Ireeza ini va hewa siina muzaasi mukaando, ni vasi mungero ne umwi u zaaka hateni. mi muntu umwi ne umwi a tokomere mwa zaaka hateni. Mukuti ka kwiina yo woola kusa mungero umwi kunze lyooowo u zalyitwa, niiri, Jeeso Kirisiti.¹²¹³ Lyinu haiva umwi na zaakiriza mungero che ihawuda, Isilifera, mavwe a sunwa, chisamu, lyaani nandi lyaani lyi zumine, musevezi waakwe ka u voniswa, mukuti iserilusuku ka u lyi tondeza. Mukuti ka u tondezwa mu mulyiro. Mulyiro ka u lyike kushiyama ko umwi ne umwi kwa va chiti.¹⁴¹⁵ Haiva musevezi o umwi ni u shaala, kaa tambulye kulyihiwa; mi haiva musevezi o umwi ni u hishwa, kaa nyandire ku zoverwa, mi iye ka vuhakwe mwave ku vulukitwa, maneeri ku lovoka cho mulyiro.¹⁶¹⁷ A ka mwiizi kuti mu ikereke ye Ireeza ni kuti Luhuhu lwe Ireeza lwi ikala mweenu? Haiva umwi ne ihaya Ikereke ye Ireeza, Ireeza ke ihaye uzo muntu. Mukuti Ikereke ye Ireeza i jolola, naanwe vovolyo.¹⁸¹⁹²⁰ Zanzi kuvi yeeti a lyi ziyeza. Haiva umwi mukati keenu na nahana kuti utalyifite mwe chinu chirimo, ave "Ihafu" kuti ave mutalyi. Mukuti maano iyinu inkaanda vuholo che Ireeza. Mukuti ku ngolyetwa, " U wonda Vatalyi mu vuhirihiri vwaavo." Mane naako," Ireeza wiizi kuti kuhamavaka kwa Vatalyi kuvula maano."²¹²²²³ Lyinu ka kusina kulyitemba kaha vantu! Mukuti zintu zonse nji zeenu, nandi Pawulo, nandi Apulusi, nandi Siyipasi, nandi Inkaanda, nandi Vuhalo, nandi Lufu, nandi zintu zinaho, nandi zintu zi keeza. Zintu zonse nji zeenu, mane unwe mu vaakwe Kirisiti, mane Kirisiti njiwe Ireeza.

4¹² Vuti muntu mwa lukeere kutu hinda, siina vahikaana va Kirisiti mane ne vatokomeri ve vuniti vwee Ireeza vulyi hungwiire. Mo uwu munungo, iswaaneero ya vatokomeri kuti vave ne kusepahala.³⁴ Mi kwaangu chintu chi niini kuti ni watulwa naanwe nandi che chikota chihi ni chihi cha vantu. Mukuti nangati ime ka ni lyi watulyi. Ka niizi ha kwiina mulaandu u watwiirwa kahangu, mi icho ka chicho ha ni seena mulandu. Nje Ireeza yo ni watula.⁵ Lyinu saanzi mu wambi iwatulo kaha chimwi inako ni seeni ku sika, Ireeza na seeni kwiiza. Ka lyeeti ku iseeri zintu zilyi hungwiire za kerima ne ku tondeza maikayerero e inkulo. Lyinu umwi ne umwi ka taambulye ku tembwa kwaakwe kuzwa kwe Ireeza.⁶⁷ Lyinu, Vakwangu-chikwame, ni va tendesa iyi milawozana kwaangu ne Apolusi che ivaka lyeenu, kuti kuzwa kweetu mweendi mu lyi tute vukawo vo muwambo," Saanzi mu zambiriza chi ngolyetwa." Vuti ku chitira kuti saanzi kuvi weenu yeeti cho lyi tembera umwi. Mukuti njeeni yo vona kusaswana hakati keenu ne vamwi? Mwiina nzi chemu seena muva taambulyi mahala? Haiva muva chi tambulyi mahala, chinzi hamu lyi teemba maneeri kahena muva pangahaza vulyo?⁸⁹ Kalyi chi mwiina zonse zimu valyi ku woola ku saka! Kalyi chi mwava Vahume! Muva tangite ku vusa-ne kuti mwiina halye zaana kuzwa kweetu! Vusakusima, ni yereza ne muva vusa, kuti netu va woolyi ku vusa naanwe. Mukuti ni nahana kuti Ireeza a va tu tuulyi vaapositola he mpempenene maneeri tu va mamanimani mu kanchororo mu kwichirinzana mane siina vantu va watwiirwa lufu. Che tu vavi chikonda ku inkaanda-ku mangiloyi, ne ku vantu.¹⁰¹¹ Tu vuholo che ivaka lya Jeeso, mi unwe mu taalyifite mwa Kirisiti. Tuvulaziho, mi unwe mwiina ziho. Mu kweetwa muku kutekwa, mi uswe tu kweetwa mu kusakutekwa. Ku sika heenu inako tu fwiire nzala ne inyoota, tu zweete kuhumaneha, tu kavirwa kuhorofala, mane tu vula meekalo.¹²¹³ tu teenda ahulu, ku teenda cha manza etu. Ha tu taangolwa, tu seuhaza. Ha tu nyandiswa tu lyi woonda. Ha tu sinywa mazina, tu wamba che inse. Che tu vavi, mane tu hindwa ni tulyi, ikwe lye inkaanda ne vavilaala mu zintu zonse.¹⁴¹⁵¹⁶ ka ni ngolyi izi zintu ku mu swavisa, mi ku mu vaakanya siina vakwaangu va

sakahala.Mukuti nahaiva ni wiina vakayeeri veena (ten thousand) mwa Krisiti,ka mwiina vesheenu vangi.Mukuti ni vavi isheeni mwa Kirisiti Jeeso che mulayeza.Lyinu ni mu shonga muve vaziyani vangu.¹⁷¹⁸Chingi ni va mu tumini Timoti,yosunitwa ne mwaana yosepahala mwe Ireeza.Ka mu kumbulusa inzira zaangu mwa Jeeso,siina mu ni va ruta kumwi ne kumwi ne mu ikereke imwi ne imwi.Lyinu vamwi mwiinu chi vavavi ne muitaviro u sali njowo, ku chita maneeri ka ni vavi ni niiza kweenu.¹⁹²⁰²¹Mi ka niize kweenu mu vufwihi,haiva Ireeza na suna. Lyinu keeti nini izive vulyo muwambo wava valyi itavira vulyo,mi kani vone inunuho yaavo. Mukuti muvuso we Ireeza ka wiina mu ku wamba mi mwi inunuho. Mu saka nzi? A ni niniizi kweenu che nkolyi nandi che chishemo ne mu luhuho lo kulyisanta?

5¹²Tu va zuwi Iviho yiti kwiina vuvilaala vo kulyi laala mukati keenu, uvo mane vusa zumininwa mukati ka vantu va seena Ireeza. Iviho njo kuti umwi weenu u laala ne muka veesi. Mane mwiina maheha! A ka mu swaneerwa ku zunguvalyirwa? Uzo ava chiti vulyo u lukeere ku zwiiswa mukati keenu.³⁴⁵Mukuti,nangati kani hena mu muviri mi ni siinaho mu luhuho, chi na watula kalyi iyi ava chiti ichi,siina iri ku ni veena. Ha mu kungana mwi izina lye Ireeza weetu Jeeso,mane ne luhuho lwaangu lwiina hateni naalo mwi inunuho ya Simwiine weetu Jeeso, chi na watula kalye uzu muntu. Ni va chiti ichi kuhera uzu unkosi mu manza a saatani mu ku ihayiwa kwe inyama, kuti luhuho lwaakwe ne luvulukwa.⁶⁷⁸Kulyi nyemuna kweenu kaku shiyeme. A ka mwiizi kuti chiviriso chinini chi virisa vuroto vonse? Mu lyi shanza chiviriso cha kalye kuti mu woolye kuva ifulawa e viriswa inhya, kuti mu woolye kuva vuroto vu viriswa.Mukuti Kirisiti, emberere yeetu ye kulutwa, ava vambulwa. Lyinu katu lye itumerere mukiti,insini che chiviriso cha kalye,chiviriso che vuntu vuvi ne vuvilaala.Kwaandevulyo,ka tu itumere che vuroto vo kusakusima ne vuniti.⁹¹⁰Ni va mu ngolyeere mwi ingolo lyaangu sanzi muvi ne vulyikani ne vantu vo vuvilaala vo kulyi laala.Ka kwiina che yimwi inzira muni taa vantu va vilaala ve inkaanda, nandi valya vovona, nandi vaziyeza, nandi varapeera veireeza vo kolyi chitira, mukuti ku va chunduluka mu lukeere kuzwa kunze lye inkaanda.¹¹¹²¹³Mi hanu ni mu ngolyeera sanzi muvi ne vulyikani ne umwi no umwi yo sumpwa mweetu mi na halyira mu vuvilaala vo mulyilaalo, nandi yo sa kuva ne zintu zonse, nandi yo rapeera veireeza vo kulyi chitira, nandi munyandisi, nandi yolyi chidakwa, nandi muziyezi. Sanzi mulyi nandi chilyo ne muntu yo wiina vulyo. Mukuti ni lyivehene hayi ne ku watula avo veena kunze lye ikereke? Kwande uvulyo, a ka muveere ne ku watula avo veena mwi ikereke? Mi Ireeza u watula avo veena kunze. " Mu zwiisa muntu mu vilaala mukati keenu."

6¹²³Umwi weenu hava ne chikupi ne umwi, a u lyi konkera kuya ku chikota cha hurumende havusu vo muzekisi ya sa rumeri, kunze lya havusu vwa Varumeri? A ka mwiizi kuti varumire kava watulye inkaanda? Mane haiva ka mu watulye inkaanda, a ka mu woolyi ku wikiza indava zi seena musula? A ka mwiizi kuti ka tu watulye mangiloi? Lyinu, tu woola ku watula indava zovunu vuhalo cho vungi vulye?⁴⁵⁶Haiva ne mu lukeere kuva ne mu panga miwatulo ka ha vuhalo vwa mazuva onse, chinzi ha mu zala indava ziina vulyo havusu vwaavo va seena hava zimine mu ikereke? Ni wambira ichi mu ku swava kweenu. A ka kwiina umwi mukati keenu yo talifiti mu ku woola ku wikiza kusazuwana hakati ko muntu ne mwanche? Mi siina mu ku zimeene, murumeri umwi u yendera umwi ku chikota, mane iyo indava i tulwa havusu vo muzekisi ya sarumeri!⁷⁸Mukuti kwina kusazuwana konse hakati ka vakirisiti che ku zundwa kalye kweenu. Chinzi kusa nyandisezwa mafosisa vutuka? Chinzi ha mu sali siiri ku ziyezwa? Mi muva fosekeza ne kuziyeza vamwi, mane ava vakweenu ve chikwame!⁹¹⁰¹¹A ka mwiizi kuti vavilaala keeti ni va soolyevuswa muvuso we Ireeza? Sanzi mu zumini mapa. Va mulyilaalo muvulaala, varapeeri va veireeza vasaalyi njovo,vakopaneeri venguvo kunze lye iseso, Vankosi valyi wuuza,ava va pangahaza kulyi laala ko mukwame ne mukwame ne mukulwakazi ne mukulwakazi, vasa, valyisakirazonse,zidakwa,vatwaala isuvi ne vaziyeezi-ka kwiina waavo yeeti naalye vuswa muvuso we Ireeza. Vovulyo vamwi veenu mu va veena.Mi che muva jolozwa,che muva shanjwa,che muva chitwa sinte ne Ireeza mwi izina lye Ireeza Jeeso Kirisiti ne che luhuho lwe Ireeza weetu.¹²¹³Chimwi ne chimwi chiina kaha mulawo kwaangu," mi ke hena kuti chimwi ne chimwi chi vozekeza." Chimwi ne chimwi chiina kaha mulawo kwaangu," mi keeti nini vuswa ne chimwi mwaazo.Muviri ka u chitirwa mulyilaalo mu vilaala.Kunzelyovulyo, muviri njiwe Ireeza, mane ne Ireeza ka haza muviri.¹⁴¹⁵Ireeza ava vuusa naaye Simwiine mane ka tu vuuse naaswe che ziho zaakwe.A ka mwiizi kuti miviri yeenu e wondiseene ne Kirisiti? A lyinu ka ni hinde vamwi vo muviri wa Kirisiti choku va viikahamwiina ne muntu yo lyi wuuza? sanzi kuvi!¹⁶¹⁷A ka mwiizi kuti yo wondisana ne muntu yolyi wuuza uva inyama e mwiina naaye? Siina mungolo mu uwamba," Avo voveere ka vave inyama e mwiina." Mi iye yo wondisanwa ne simwiine uva luhuho lumwiina naaye.¹⁸Mu tiyire vuvilaala vo mulyilaalo! Chivi chimwi ne chimwi muntu chaa chita chiina kunze lye muviri,mi muntu muvulaala mu kulyi laala u chitira muviri waakwe chivi.¹⁹²⁰A ka mwiizi kuti muviri weenu itempere yo luhuho lu jolola, yo wi ikala mukati keenu, u mwiina naaye kuzwa kwe Ireeza? A ka mwiizi kuti ka mwiina ka ha kaha vuheenu? mu kuti muva wuulwa che mulyiyo. Lyinu mu tembe Ireeza che miviri yeenu.

7

¹²Lyinu kaha indava zimu va ngolyi:" ku shiyameere nkosi kusa wonda mukulwakazi." mi che ivaka lye milyiko ye misevizi mivilaala, nkosi umwi ne umwi ave ne mwihavwe,ne mukulwakazi umwi ne umwi ave ne mwihavwe waakwe.³⁴Mukwame u lukeere kuha mukaakwe iswaneero zaakwe ze nguvo,ne che nzira iswaana mukulwakazi ahe mukaakwe. ka hena mukulwakazi yo laola muviri waakwe, nje mukaakwe.Mane che inzira iswaana,mukwaame keena itawulo ha muviri waakwe, mi nje mwihavwe nje wiina.⁵⁶⁷Sanzi mulyi nyimi, kunze haiva choku zuminzana hakati keenu ne che

luvakazana. Mu chite vuti kuti mulyi viike mu itapero. kuzwaaho mu volyinzane, kuti Saatani sanzi a mu lyiki che ivaaka lyo kuvula kulyi woonda kweenu. Mi ni mu lwiira izi zintu niiri iswaneero mane ni isaalyi iri itawulo. Ni saka kuti umwi ne umwi naa swana siina njeme. Mi umwi ne umwi wiina inewo yaakwe kuzwa kwe Ireeza. Umwi wiina inewo yiina vuti, umwi naaye wiina yiina mu yiina.⁸⁹ Kwaavo va seena mwi iseso ne vafwirirwa vakwaame ni wamba kuti ku shiyeme ku valyi haiva ni va shala ni va seena mu iseso, siina njeme. mi haiva ni va sa woolyi kulyi woonda, va lukeere ku sesa. Mukuti kwiina vutuka kuti va sese kunze lyoko hiya nje iyerezo.¹⁰¹¹ Lyinu kwaavo veena mu iseso niha uwu mulawo- ni salyi ime, mi Simwiine: "Mukulwakazi ka lukeere kulyi kahuhanya kwa mwihavwe." Mi haiva naa kahuhana kwa mwihavwe, u lukeere ku shala nasa sesetwa nandi mwendi alyi vooza kwaalyi. Ne "mukwame ka lukeere ku kaana mwihavwe."¹²¹³¹⁴ Mi kwaavo vonse nita-, ime, ensini simwiine- kuti haiva mweetu chiswisu neena mwihavwe ya sa zumiine, mane haiva mayo na itumerera kwi ikala naaye, ka lukeere ku mu kaana. Haiva mukulwakazi neena mukwame yasa zumiine, mane haiva na itumerera kwi ikala naaye, ka lukeere ku mu kaana. Mukuti mukwaame yasa zumiine u jolweezwa che ivaka lya mwihavwe, mane ne mukulwakazi yo zumiine u jolweezwa che ivaka lya mweetu we chiswisu. Cha maano a mwi vaana veenu mu vave kwiina ikwe, mi va tawiirwa hembalyi.¹⁵¹⁶ Mi haiva mulyikani ya saalyi Mukirisiti naa katuka, a siyiwe a yende. Mwi indava ziina vulyo, uzo mweetu- chiswisu nandi nchizeetu kaa sumiininwa mulyikano. Ireeza ava tu sumpiiri ku halyira mwi ikozo. mukuti wiizi vulye, mukulwakazi, kuti ko haza mukaako? nandi wiizi vulyo, mukwaame, kuti ko haza mukaako?¹⁷¹⁸¹⁹ Umwi ne umwi ahalye vuhalo Ireeza vwa va muhi, umwi ne umwi Ireeza mwa va musumpi. Nje mulawo wangu mu makereke onse. A kwiina ya va fundwa ikavi cho sumpirwa kuzumina? Sanzi a lyiki ku vonika yasa funditwa ikavi. A kwiina ya seena ava fundwa ikavi cho sumpirwa kwi itumero? Sanzi a fundwa ikavi. Mukuti ka heena ku fundwa ikavi nandi kusa fundwa ikavi kusakahala. Chi sakahala nje kuteeka milawo ye Ireeza.²⁰²¹²²²³²⁴ Umwi ne umwi u lukeere ku shala mu kusumpwa mwa veena Ireeza cho mu sumpira ku zumina. A u valyi u muhikana Ireeza cho ku sumpa? Sanzi u vireri chateni. Mi haiva no woola ku hala, tendesa chivaka. Mukuti yo sumpiwa ne Ireeza naalyi muhikana muntu yo hulwiirwa we Ireeza. Che inzira e swana iye ya seena evalyi muhikana cho sumpirwa ku zumina muhikana wa Kiristit. Mu va wuulwa che chilyikanyo, lyinu sanzi muvi vahikana vava vantu. Vakwangu ve chikwame, mu chimwi ne chimwi ha tu veena che tu sumpirwa ku zumina, tu shaalye moona volyo.²⁵²⁶ Lyinu hanu ku lyivahana naavo va seena mwi iseso, ka nina mulawo kuzwa kwe Ireeza. Mi niha munahano wangu siina iyee yo, che mazuwiro vutuku Ireeza, u sepahala. lyinu, ni wana kuti che ivaka lya matata a keeza kuva hatani, ku shiyameere nkosi ku shaala siina mweena.²⁷²⁸ A u sumwinwa ku mukulwakazi? Sanzi u saki ku hululwa kwaalyi. A hulwiirwa ku mu mukulwakazi? Sanzi u saki mukulwakazi. Mi haiva nu u sesa keetu u ku pangite chivi. Mi haiva umwi ne umwi mukulwakazi ya sa sesetwa naa seswa, kaa pangite chivi. Avo va sesa ka vave ni matata a siyene siyeni mangi chiva sihala, ni saka ku mu ngombosa mwaalyi.²⁹³⁰³¹ Mi ichi ni chi wamba, Vakwangu ve chi kwaame: Inako ifwihere. Kuzwa hanu suunu, avo veena vakamukavo va halye maneeri ka veeni kuva naavo. Avo va lyira va chiteeri che kava lyiri, naavo vasanga maneeri che kava sangite, naavo va wula chimwi maneeri ka veeni kuva ne chimwi. Naavo va tendesa inkanda kava lukeere ku lyiwonda maneeri va i tendesa ku maninine, mu kuti izamayiso ye yinu inkanda ikeezwa ku mana.³²³³³⁴ Ni saka kuti mu sumununwa mu ku virera. Inkosi yasa sesete u vererete che zintu ze Ireeza, a mu sangisa vulye. Mi inkosi yo sesete u virerete che zintu ze inkaanda, a sangise mukaakwe vulye- wiina inyinza. Mukulwakazi yasa sesetwa nandi ya seezi mukwame u vererete che zintu ze Ireeza, u vikerwa ku mbalyi vulyi mu luhuho ne mumuviri. Mi mukulwakazi yo sesetwa u virerete che zintu ze inkanda, a sangisa mukwame wakwe vulye.³⁵ ni wamba ichi muku volyerwa kweenu, mani ni saalyi ku mu vikira chivindisi. Ni wambira ichi mwecho chishiyeme, kuti mu woolye kulyi neera kwe Ireeza ne ku seena chi mu ziima havusu.³⁶³⁷³⁸ Mi haiva umwi naa nahana kuti ka hindi mukakwe che ikute- haiva naa zambite ziremo zesimo mane ku lukeere kuva vulyo- nkosi u lukeere ku chita chaa saka. Ka kweete ku chita chivi. Va lukeere kulyi sesa. Mi haiva na zima choku kola mwi inkulo yaakwe, haiva naa sa hambirizwa mi na woola ku lawula kusuna kwaakwe, mane haiva na salyite mwi inkulo yaakwe ku chita ichi, ku siya mukakwe na seezi mukwame, u chita sinte. Lyinu iye yo sesa mukakwe u chita sinte, mane iye yo sala kusa sesa ka chite sinte kusaswani ahulu.³⁹⁴⁰ Mukulwakazi u suminwa kwa mwihavwe vuhalo vwaakwe vonse. Mi haiva mukwame wakwe na fwa, u sumunikite ku sesa umwi nu umwi wa saa kusesa, mi mwe Ireeza vulyo. Naako muku loola kwaangu mwave kusangite haiva naa hala mweena.

8¹²³ Lyinu kaha zilyo ziva zwisikizwa chitavero veireeza ve ziswaniso: Twiizi kuti " tu vonse twiina kwiiziva." Kwiiziva kulyi nyemuna, mi chishemo chi zaka. Haiva umwi u nahana kwiziva chimwi, uzo muntu keeni kwiiziva mwa lukeere kwiziva. Mi haiva umwi na suni Ireeza, uzo muntu wi izivitwa naaye.⁴⁵⁶ Lyinu kaha kulya zilyo ziva hewa veireeza ve Ziswaniso: twiizi kuti " Ireeza we kulyi pangira mwi yinu inkaanda ka hena nzi" ne " kuti kakwiina Ireeza umwi mi umwiina." Mu kuti mwinda avo va sumpwa Vireeza ku veena, neeri mwi iwulu nandi mwi inkaanda, siina vulyo mu kwiina "veireeza" vangi ne " vasimwiine" vangi. Mi kweetu, " Kwiina vulyo Ireeza Tayo u mwiina, kwaalyi kuzwa zintu zonse, mane iye yotu halyira, mane ne simwiine umwiina Jeeso Kirisiti, iye chaakwe zintu zonse ziina hateni, mane chaakwe tu veere hateni." Nihakuvavulyo, uku kwiiziva ka kwiina mu muntu umwi ne umwi. Kunzevulyo, vamwi va valyi ku chitahaza ku rapera Veireeza ve ziswaniso, mane va vaalyi izi zilyo siina chintu chiva zwisikizwa chitavero veireeza ve ziswaniso. Chiziylululyi chaavo muchi kuveere ku sa shiyama mukuti ka chi kolyete.⁸⁹¹⁰ Mi zilyo keeti nizi tu twaalye kwe Ireeza. Ka tu vihite ahulu ha tu saalyi, nandi vutuka haiva ne tulya. Mi mu tokomere kuti ku hululwa kweenu ka kuvi ivaka lyi chunchunisa umwi ya sa kulyete mu itumero. Mukuti tu hinde kuti umwi u ku vona, yo wina kweiziva, nu lya zilyo mwi ikereke ye Ireezacheswaniso. A chiziylululyi chaakwe chisa kolyete ka china inkulo ye kulya icho chi herwa

Veireezacheswaniso?¹¹¹²¹³ Lyinu che ivaka lye kuzuwiseza kweenu kaha vusakusima kaha Veireezachiswaniso mu veena,iye ya sa kulyete,mweetu Jeeso ya va fwiiri, u ihayiwa.Vulyo,ha u chitira vamwaako chivi mane che ku horovaza ziziyululyi zaavo,u chitira Kirisiti chivi.Lyinu,haiva zilyo zi chitisa mwaangu kuchunchuna,keeti nini volye ni lye zilyo,kuti sanzi ni chiti mwangu awe.

9¹² A ka ni hulwiirwa? A ka hena ni muapositola? A ka hena ni va voni Jeeso Kirisiti siwiine weetu? A hena mu vavereki kunina vangu mwe Ireeza? haiva nini saalyi ni muapositola ku vamwi,vutuka niina vulyo kweenu.Mukuti mu chi shupo che vuapositola vwangu mwe Ireeza.³⁴⁵⁶ Ichi nje kulyi taka kwangu kwaavo va ni tatuva: A ka twiina iswaneero yo kulya ne kunywa? A ka twiina iswaneero ye ku lyi hindira mukulwakazi yo zumiine,siina vaapositola vonse mu va chita,and va kweetu vechiswiso mwe Ireeza ne Sifasi? nandi njeme vulyo ne Banabasi va lukeere ku vereka?⁷⁸ Njeni yo chitira niiri Isolye ka ha kushinyeherwa kwaakwe? Njeni yo vwaala luwa lo mufine che ku vula kulya chihantu cha teni? nandi njeni yo lyera mberere cho ku vula kunywa muziriri kwiilyi? A ni wamba izi zintu kuya che itata ze muntu? A mulawo naawo ka u wambi ichi?⁹¹⁰¹¹ Mukuti ku ngolyetwa mu mulawo wa Mushe," Sanzi u tuulyi indava he ngombe chi e lyaata imbuto." A toota ingombe Ireeza ya tokomera awulu? A ka wambi ka heetu? Ku va ngolyerwa uswe,mukuti iye yo lyima u lukeere ku lyimina mwi isuluhero, mane iye yo siinza u lukeere ku siinza mwi isuluhero ye kulyiha ne vamwi.Haiva tuva vwaalyi zintu ze luhuhu mukati keenu,a kungi kweetu ku siinza zintu ze chinyama kweenu?¹²¹³¹⁴ Haiva vamwi vava chitahaza uwu musevezi kuzwa mweenu, a ka twiina kuzambirize? nihakuvavolyo, ka hena tuva sake iyi iswanero.Kunzelyovulyo,tu va zimanini chimwi ne chimwi kunze lyo kuva chikaneeri ku manzwi a Kirisiti. A ka mwiizi kuti avo va tendera mwi ikereke va hinda zilyo zaavo mwi ikereke? A ka mwiizi kuti avo va tenda ha rapererwa va kopanera icho chi ziswisa ha rapererwa? Chi nzira e swana,siwiine a va laolyi kuti avo va twaala manzwi va lukeere ku hinda vuhalo vwaavo kuzwa mu manzwi.¹⁵¹⁶ Mi ka niini ku saka nehaili yeezi iswaneero.Mane ka ni ngolyi ichi kuti chimwi ni chi chitirwa. Ni woola kufwa kunze lyo kuti umwi a ni vindisa uko kulyi temba.Mukuti haiva nini chumayera manzwi, ka nina ivaka lyo kulyi temba, chivaka lyo kuti ni lukeere ku chita ichi.Mane vukaavo vuve kwaangu haiva nini sa chumayeeri manzwi?¹⁷¹⁸ Mukuti haiva nini chita ichi choku suna,niina ituwero.Mi haiva ni saalyi kusuna, ni siina muziyo u va heewa ime.Lyin u ituwero yangu chinzi? Kuti ha ni chumayera, ni ve kuha manzwi na seena kulyiha mane vulyo cho ku sa teendesa iswaneero zangu mu manzwi ku maninini.¹⁹²⁰ Mukuti nangati ni hulwiirwa ku vonse,ni vavi muhikaana ku vonse, kuti ni woolye ku zunda vungi.Kuva Juta ni vavi siina Mujuta,kuti ni woolye ku zunda Vajuta.Kwaavo veena kunse lyo mulawo, ni vavi siina iye wiina kunse lyo mulawo kuti ni zunde avo veena kungsi lyo mulawo.Ni va chiti ichi nangati ime kavuhangu ka hena ni veena kungsi lyo mulawo.²¹²²²³ Kwaavo veena kunze lyo mulawo,ni vaavi siina njeye wiina kunze lyo mulawo,nangati ka hena ni veena kunze lyo mulawo we Ireeza kavuhangu,mi kungsi lyo mulawo wa Kirisiti.Ni va chiti ichi kuti ni zunde avo veena kunze lyo mulawo.Kwaavo ve seena ziho,ni va vulyi ziho,kuti ni woolye ku zunda va seena ziho.Ni vavi zintu zonse ku vantu vonse,kuti che nzira zonse mwindi ni haza vamwi.²⁴²⁵²⁶²⁷ A ka mwiizi kuti mumaviro vangombolya vonse va ngombola luviro,mi uzo umwiina vulyo u tambula ituwero? Lyinu mu ngombweere ku tambula ituwero.Muntu wa maviro u chitisa kulyi woonda mu kulyi tukuseza kwaakwe konse.Va chitira vulyo ku tambula inkomoki e fwa,mi uswe tu ngombola kuti mwendi ne tu tambulye inkomoki e sa fwi.Lyin u ka ni ngombulyi ne ku seena ivaka nandi kubokisa choku kava luhuhu.Mi ni haterera muviri wangu ne ku chita muhikana,kuti ha ni mana ku chumayera ku vamwi, ime kavuhangu sanzi ni zuswa.

10¹²³⁴ Ni saka mwi izive,vakwangu-chikwame,kuti vesheetu vonse va veena kungsi lye ikope mane vonse vava hiti che iwate.Vonse vava kolovezwa mwa mushe mwi ikope mane ne mwi iwate,mane vonse vava lyi zilyo zo luhuhu zi swana.Vonse vava nywi mukavulo we luhuhu u swana.Mu kuti vava nywi kuzwa mwi ivwe lyi vava sheere mu masulye,mane ilyo ivwe e vaalyi Kirisiti.⁵⁶ Mi vungi vwaavo Ireeza ka hena a valyi itumeri kahavo,mane ziripa zaavo zi va haseni-haseni mu inkaanda.Lyin u izi zintu e vaalyi zikawo zetu,lyinu keeti ne tu nungwa zintu zi vilaala siina mu vava chiti.⁷⁸ Sanzi muvi varaperi va veireeza vo kulyi chitira,siina vamwi vaavo mu va veena.Kwiina vulyo siina mu ku ngolyetwa," vantu va veikalyi hanse ku lya ne ku nywa,ne kuvukira ku zaana." Sanzi tu chiti vuvilaala vo kulyi laala,siina vungi vwaavo mu vava chiti.Mwi izuva lyi imwiina, vantu veena 23 000.00 va vafwi che ivaka lya teni.⁹¹⁰ Nangati sanzi tu viki Kirisiti mu mulyeko,siina vungi vwaavo mu vava chiti ni va haiwa ne inzoka.Naako sanzi mu tongoki,siina vungi vwaavo mu vava chiti ni va haiva ni ingiloyi lyo lufu.¹¹¹²¹³ Lyinu izi zintu ziva va va pangahalyiri niiri zikawo zetu.Zi va ngolyerwa ku tu kayera-kweetu uswe tu sikiirwa manemane e zirimo.Lyin u iye uwmi ne umwi yo nahana kuti u zimiine a tokomere kuti sanzi awi.Ka kwiina mulyiko u mu zambite u sa pangahalyiri vantu vonse.Kunzelyovulyo,Ireeza u sepahala.Keeti na mu siyirire ku lyikwa ku zambite ku woola kweenu.Che mulyiko ka lyeete ne nzira yo ko handa,kuti mu woolye ku ziminsana nawo.¹⁴¹⁵¹⁶¹⁷ Lyinu,va sunitwa,mu tiyire ku rapera veireeza va lyi chitirwa.Ni wamba naanwe siina vantu va nahana,kuti mu watulye chi ni wamba.Inkomoki ye mikonde e tu wamba mikonde chayoya,mi ka yina ku kopaneera mu malaha a Kirisiti? Vuroto vutu choola, a ka vwiina ku kopanera mu muviri wa Kirisiti?Mukuti kwiina mukotana we vuroto u mwiina, uswe tu vangi tu muviri u mwiina. Tu vonse tu hinda mukotana we vuroto u mwiina hamwiina.¹⁸¹⁹ Mu lolye vantu va Isirayela: a avo va valya zitavero ka veena chiyave mu alitare? Ni wamba nzi lyinu? Kuti Ireeza yo lyi chitirwa chintu? nandi zilyo zi va zwisikizwa Ireeza yo lyi chitirwa chitavero chintu?²⁰²¹²² Mi ni wamba che zintu vahetani va seezi Ireeza zi va zwiisa chitavero, kuti va zwisikiza izi zintu madimona mane insini Ireeza.Ka ni suni kuti unwi muve ni chiyave ne madimona! Keeti cho nywa inkomoki ye Ireeza ne inkomoki ya madimona.Keeti chova ne vulyikani kwi itafulye ye Ireeza ne itafulye ya madimona. Nandi to tangola Ireeza mwi ifufa? A tu kolyete ku zamba

mweena?²³²⁴"Chimwi ne chimwi chiina kaha mulawo", mi ka hena chimwi ne chimwi chi volyera." Chimwi ne chimwi chiina kaha mulawo", mi ka hena chimwi ne chimwi chi zaaka vantu.Ka kwiina yo lukere kulyi sakira vulotu.Kunzelyovolyo, umwi ne umwi u lukeere ku saka ku shiyamerwa kwa mwaakwe.²⁵²⁶²⁷U woola kulya chimwi ne chimwi chi wuziwa mu musika, ne ku seena mapuzo e chiziyululyi.mukuti" inkaanda njiye Ireeza, ne kwi izula kwaayo." Mi haiva ya sa zumini na ku kumbira ku kalya zilyo, ne u saka kweenda,lye chimwi ne chimwi chi vikwa havusu vwaako ne u sa vuza mapuzo e chiziyululyi.²⁸²⁹³⁰Mi haiva umwi u kucho," Izi zilyo zi valyi kuzwa mu chi tavero cho vu vilaala," sanzi u lyi.Ichi u chitira iye wa ku lwiira,ne che ivaka lye chiziyululyi.Ka nita chiziyululyi cheenu, mi cho zumwi muntu.Mukuti chinzi ku hululwa kwaangu ha ku lukeere ku watulwa che chiziyululyi cho zumwi? Haiva nini lya zilyo che vuitumero, chinzi ha ni tukirwa icho chi na lyi itumerisa?³¹³²³³Lyinu,nandi mu lya nandi mu nywa,nandi chimwi ne chimwi chi mu chita,zonse mu zi chitire ku verenga kwe Ireeza.Sanzi muhi Vajuta mulandu nandi Vaherika,nandi kwi ikereke ye ireeza.Ni lyika ku konda vantu vonse mu zintu zonse.Ka ni saki ku volyerwa kwaangu, mi uko kwa vantu vangi.Ni chita ichi kuti ni va wolye ku hazwa.

11

¹²³⁴Muve vaziyi vangu,siina mu ni lyi muziyi wa Kirisiti.Lyinu hanu ni mu teemba che ivaka lyo kuti mu ni kumbulukwa mu zintu zonse.Ni mu teemba che ivaka lyo kuti mu kweetesa ahulu zechizo siina mu ni va mu zihhi.Lyinu hanu ni saka kuti mu zuwiseza kuti Kirisiti nje mutwi wo nkosi umwi ne umwi, kuti mkosi nje mutwi wo mukulwakazi,mane kuti Ireeza nje mutwi wa Kirisiti.Nkosi umwi ne umwi yo rapera nandi kuporofita mutwi waakwe ne u wumbitwa u kuta mutwi waakwe.⁵⁶Mi haiva mukulwakazi yo rapera nandi kuporofita mutwi waakwe ne u sa wumbitwa u kuta mutwi waakwe.Mukuti chintu chimwina mane kuswana siina maneeru mutwi waakwe ne u gunkitwa.Mukuti haiva mukulwakazi naa sa wumbi mutwi waakwe,u lukeere ku gunka insuki zaakwe vufwihi.Haiva ne ku twaala isuvi mukulwakazi ha gunka insuki zaakwe nandi ku gunka mutwi waakwe,a wumbi mutwi waakwe.⁷⁸Mukuti mukwame ka lukeere ku wumba mutwi waakwe,siina mwaalyi chiswaniso ne iverengo ye Ireeza.Mi mukulwakazi iverengo ye mukwame.Mukuti mukwame ka hena a va vumbwa kuzwa ku mukulwakazi.kunzelyovulyo,mukulwakazi ava vumbwa kuzwa ku mukwame.⁹¹⁰Mukuti mukwame ka hena ava vumbirwa mukulwakazi.Kunzelyovulyo,mukulwakazi ava vumbirwa mukwame.Chingi mukulwakazi u lukeere kuva ne chishupo choku lawula ha mutwi waakwe,che ivaka lya mangiloyi.¹¹¹²Nihakuvavulyo,mwe Ireeza,mukulwakazi ka lyi zimanine kuzwa ku mukwame,nandi mukwame ka lyi zimanine kuzwa ku mukulwakazi.Mukuti siina mukulwakazi naa zwa ku mukwame,vuvulyo mukwame uzwa ku mukulwakazi.Mane zintu zonse zizwa kwe Ireeza.¹³¹⁴¹⁵¹⁶mu lyi watwiire: a ku shiyeme kuti mukulwakazi a rapere Ireeza naa sa wumbite mutwi waakwe? A ne luhasi kavuhalo ka lu mu kayeri kuti haiva mukwame neena insuki zilye, chikuto kwaalyi? A luhasi ka lu mu kayeri kuti haiva mukulwakazi neena insuki zilye,iverengo yaakwe? Mukuti insuki zaakwe ava zihewa niiri chiwumbirizi chaakwe.Mi haiva umwi naa sa ku nganga chechi,ka twiina izamayiso emwi,nangati makereke e Ireeza.¹⁷¹⁸¹⁹Mi mu milawozana e chirira, ka ni mu tembi.Mukuti ha mwiiza ha mwiina,ka ku viiri vutuka mi vukaavo.Mukuti mu chintu che intanzi, ni zuwiiri kuti ha mwiiza ha mwiina mu itempere,kwiina inyinza mukati keenu,mane mwi imbalyi ni chi zumina.Mukuti ku lukeere ne kwiina inkoondo mukati keenu, kuti avo va taambwiirwa vave ne ku lyemuhiwa mukati keenu.²⁰²¹²²Mukuti ha mwiiza hamwiina, ka hena chilalyero che Ireeza chi mulya.Ha mu lya,umwi ne umwi u lya zilyo zaakwe vamwi ni va seeni kulya zilyo zaavo.Umwi u fwiire inzala,mane umwi u kolwa.A ka mwiina mazuvo a mu lyiira ne ku nywiina mwa teni? A mu nyansa itempere ye Ireeza ne ku nyansa avo va seena chiveena naacho? Ne wambe inzi naanwe? A ni lukeere ku mu teemba? Keeti ni mu teembere ichi!²³²⁴Mukuti ni va taambulyi kwe Ireeza che ni va hitiseza kweenu,kuti Siwiine Jeeso, mu masiku ava sampulwa mwaawo,ava hindi vuroto.Hanga mana kuha vuitumero, a va chichoolyi naati," Ichi muviri wangu,nilyi chenu.Mu chite ichi ku ni kumbulukwa."²⁵²⁶Che inzira iswana na hinda inkomoki mu masulye echi lalyero, naati," Iyi inkomoki itumarano inyha mu malaha angu.Mu chite ichi inaako zonse ha mu chi nywiina,ku ni kumbulukwa." Mukuti inako zonse mu mu lyira uvu vuroto ne ku nywa iyi inkomoki,mu wamba lufu lwa Simwiine kwiiza ha ka voola.²⁷²⁸²⁹³⁰umwi ne umwi,lyinu,yo lya vuroto nandi ku nywa inkomoki ye Ireeza mu mukwa u sa lukeere, kave ne mulaandu we muviri ne malaha e Ireeza.Muntu a lyi tatuve kahavuhakwe piri,mane mu inzira iyi alye vuroto ne kuywa che inkomoki.Mukuti iye yo lya ne ku nywa na sa vweene muviri, u lya ne ku nywa watululo ka vuhakwe.Chingi vungi mukati keenu kava kolyete ne ku lwaala,mane vamwi veenu chi vava lyaalyi.³¹³²Mi haiva ne tulyi tatula,keeti ne tu watulwa.Mi ha tu watulwa ne Simwiine,tu zakwa,kuti sanzi ne tu watwiirwa lufu hamwiina ne inkaanda.³³³⁴Lyinu,vakwaangu-chikwaame, ha mwiizira kulya hamwiina,mu lyi zimanine.Haiva umwi na fwiire inzala,a kalye kwi irapa,kuti hamwiiza hamwiina sanzi iviiri watululo.Mane kaha zintu zimwi ze mu va ngolyi,ka niize nihe ikayero ha niza.

12¹²³Kaha inewo zi luhuhu,vakwangu chikwame,ka ni suni kuti mu vulye kwiziva.Mwiizi kuti che mu siilyi vaphagana,mu va hambulyiswa ku veireeza va seena lyinzwi, mwi inzira ze mu va hitirwa naavo.Lyinu ni saka kuti mwi izive kuti ka kwiina yo wambiswa ne luhuhu lwe Ireeza yiiti naati, "Jeeso u kutitwa." Ka kwiina yiiti chocho," Jeeso nje Ireeza," kunze cho luhuhu lu jolola.⁴⁵⁶Lyinu kwiina inewo zi siyene siyene mi luhuhu lu mwiina.Mane kwiina misevezi e siyene siyene,mi Ireeza u mwiina.Mane kwiina mishovo ye misevezi,mi nje Ireeza u mwiina yo zi chita kuti zi wolyeke mo umwi ne umwi.⁷⁸Lyinu ku umwi ne umwi u hewa ku tondezwa ko luhuhu kuti vonse va vulyerwa.Mukuti ku umwi u hewa ne luhuhu linzwi lya maano,ne ko zumwi linzwi lya kwiziva ne luhuhu lu swana.⁹¹⁰¹¹Ko zumwi u hewa itumero ne

luhuho lu swana,ne umwi inewo zo kuhoza ne luhuho lumwina.Ko zumwi ku hewa misevezi ye inunuho,ne ko zumwi cheporofiti.Ko umwi ku hewa ku woola ku tawula inhuho,ko umwi ku siyana-siyana kwe indimi,ne ko zumwi ku talusa kwe indimi.Mi luhuho lu mwina ne lu swana lu teenda mu zonse izi, ne luha muntu umwi ne umwi,mwa sala.¹²¹³ siina muviri mu uliyi u mwiina mane wiina inungu zingi mane zonse inungu ze muviri u swana,lyinu mu kwiina vulyo cha Kirisiti.Mukuti che luhuho lu mwiina tu va koloverezwa mu muviri u mwiina,nandi vajuta nandi Vaherika,nandi vasungitwa nandi vahulwiirwa,mane tu vonse tu va chitirwa ku nywinsikwa luhuho lu mwiina.¹⁴¹⁵¹⁶¹⁷ Mukuti muviri ka hena inungu i mwiina,mi zingi.Haiva iteende ni lyiti," ka kani iteende, ka hena ni inungu ye muviri," ka hena lyi niine kwi inungu ye muviri.Mane haiva kutwi ne ku swanerwa ku cho," Mukuti ka kahena ni lyinso, ka hena ni inungu ye muviri," ka hena inungu ye muviri e niini.Haiva muviri wonse nuulyi lyinso,ku zuwa ni kwiina hayi? Haiva muviri wonse nuulyi kutwi,ku nunkuza nu kwiina hayi?¹⁸¹⁹²⁰ Mi Ireeza ava zaalyi inungu imwi ne imwi yo muviri siina mwa va ichiti.Mane haiva zonse ni zi vavi inungu i mwiina,muviri nu wiina hayi? Lyinu hanu kwiina inungu zingi,mi muviri u mwina.²¹²²²³²⁴ Lyinso keeti che lyita iyanza," ka ni ku saki." Nandi mutwi ku cho itende," ka ni ku saki." Mi inungu zo muviri zi lolyeka kusakola zi sakahala.Ne inungu ze muviri ze tu nahanera ni zi seena ku kutekwa, tu ziha ikute ikaando, mane unungu zeetu zi sa lolyeki ziina chiriti chikaando.Lyinu inungu yeetu i lolyeka ka ku si sakahalyi kuti i hindwa che kukutekwa,mukuti yeena kalyi kukutekwa.Mi Ireeza ava nungiri inungu zonse hamwiina,mane a vahi ikute lyingi avo vava lyi vulyite.²⁵²⁶²⁷ A va chiti ichi kuti sanzi ne kuvi ne patalala mukati kwe muviri,mi kuti inungu zi lyi vavalere che kuhalyinsana kumwiina.Mane haiva umwi na nyanda,inungu zonse zi nyanda hamwiina.Nandi inungu i mwiina ha e kotekwa,inungu zonse zi lyi itumera hamwiina.Hanu mu muviri wa Kirisiti ne inungu zaawo mu mwiina.²⁸²⁹ Mane Ireeza ava sali mwi ikereke chentanzi vapositola,chevuveri vaporofiti,chevutaatu vakutazi,kuzwaho avo va chita misevezi mikulu,kuzwaho inewo ze kuhoza,avo va lyeeeta ituso,avo va chita misevezi ye izamayiso,naavo va veena indimi zi siyenesiyene.A vonse vapositola? A vonse va porofiti? A vonse vakutazi? A vonse va chita misevzi mikulu?³⁰³¹ A vonse veena inewo zi kuhoza? A vonse va wamba che indime? A vonse va talusa indime? Mu sake ahulu inewo zi kaando.Mane mu ni mu toondeza inzira e shiyeme ahulu.

13 ¹²³ Tuhinde kuti ni wamba che indime za vaantu ne za mangiloyi.Mi haiva nini seena chishemo, chi naava che ghava chi tolyiite nandi isimabala e dengete.Tuhinde kuti niina inewo ye ko porofita mane ni zuwiseza vusakusima vonse vuhungwiirwa ne kwi- iziva, mane ne kuti niina itumero yonse mu ni woola ku zwiisa marundu.Mi haiva nini seena chishemo, ka kwiina chi niiri icho.Mane tuhinde kuti niha zonse zi niina naazo ku lyisa vahumanihi,ne kuti nihera muviri waangu ku hishwa.Mi haiva nini seena chishemo,ka kwiina chi ni waana.⁴⁵⁶⁷ Chisemo chiina inkulo inde ne inse.Chisemo ka chiina ifufa nandi kulyi nyemuna. Ka chiina kulyiha nandi mutwi mukukutu.Ka chilyi tenderi.Ka chi nyezwa vuhuva,nandi ku woonda kuvala zivilaala.Ka chilyi itumeri mu vuvilaala.Kunselyovulyo,chi lyi itumera mu vusakusima.Chisemo chi zimanina zintu zonse,zumina zintu zonse,chiina kuzumina mukulyete kaha zintu zonse, mane chi kolyera zintu zonse.⁸⁹¹⁰ Chisemo kachi mani.Haiva ni kwiina ziporofiti, ka zi hite.Haiva ni kwiina indimi,ka zi ziime.Haiva ni kwiina kwiziva,ka ku hite.Mukuti twiizi mwi imbalyi imwi mane tu porofita.Mi chi lyitikaneere ha chiza,icho chi sa maninine ka chi hite.¹¹¹²¹³ Cheni siiri ni muwire,ni va ku wamba siina muwiire,ni va ku nahana siina muwire,ni va kuha mavaka siina muwire.Cheni va mukulwana,ni va siyi zintu ze vuwire.Mukuti hanu tu vona che imwi inzira mu chi imponi,mi kuzwaho chifateho ku chifateho.Hanu niizi mu imbalyi,mi lyinu ka ni izive che kwizula siina vulyo mu ni zivitwa che kwizula.Mi hanu izi zotatwe zi sheere:itumero, isepo ye zikeezahavusu,ne chesemo.Mi chikulu mwe izi chisemo.

14

¹²³⁴ Muvwiime chesemo mane mu twahalyere inewo ze luhuho,ahulu kuti mu porofite.Mu kuti iye yo waamba mu lulyimi ka wambi ne vantu mi ne Ireeza.Mukuti ka kwiina yo mu zuwiseza cheivaka lyo kuti u wamba zintu zi hungwiirwa mu luhuho.Mi iye yo porofita u wamba ne vantu ku va zaka,ku va koza,ne ku va humbulyera.Iye yo wamba mu lulyimi u lyi zaka,mi iye yo porofita u zaka ikereke.⁵⁶ Lyinu ni saka kuti mu vonse ni mu wamba mwi indimi.Mi mane ku zamba aho,ni saka kuti ni mu porofita.Iye yo porofita mukaando mwaalyi iye yo wamba mwi indimi(mbwiita umwi ha talusa kuti ikereke e zakiwa.)Mi hanu,vakwaangu chikwaame,haiva ni niiza kweenu nini wamba mwi indimi, mu ni mu vozekeza vulye? keeti cheni,mbwiita ha ni wamba naanwe che kutondezwa,nandi kwiiziva,nandi chiporofiti,nandi kuruta.⁷⁸⁹ Haiva zitendes zisena vuhalo zi panga mulyumo-siina ifulutu nandi iharipa-mane ka zi pangi milyumo i siyeene siyeene, umwi u woola kwi iziva vulye mulyumo u zaanwa ne ifulutu nandi iharipa? Mukuti haiva itorompita i zaanwa che mulyomu u sa sepahalyi,umwi ke izive vulye inako ha e sika ye kulyi vaakanyeza inkoondo? Kwiina vulyo cheenu.Haiva no u waamba lyinzwi lyi seena maano,umwi kaa zuwiseza vulye che u va wambi? Mo ve kuwamba,mane ka kwiina yeeti na ku zuwiseza.¹⁰¹¹ kwiina indimi zingi che kusa verera mwi inkaanda,mane ka kwiina e seena chishupo.Mi haiva nini seezi italuso ye lulyimi,mu ni ku veere mwiina ishira ku yo waamba,mane yo wamba mwa ku veere mwiina ishira kwaangu.¹²¹³¹⁴ Mu kwiina vulyo ka henu.mukuti mu sakite ahulu zishupo zo luhuho,mu nyoterwa mu ku zaaka ikereke.Lyinu iye yo wamba mu lulyimi u lukeere ku rapera kuti a taluse.Mukuti haiva nini rapera mu lulyimi,luhuho lwaangu lu rapera,mi ingaana yangu ke yi zaalyi.¹⁵¹⁶ Ni lukeere ku chita nzi? mu ni rapere che luhuho lwaangu,mi ka ni rapere ni ku zimba che ingaana yangu.Maanoamwi,haiva ni u temba Ireeza che luhuho,wo kunze ka wambe vulye," Ameen" che uha vuitumero haiva naa seezi cho kweete u wamba?¹⁷¹⁸¹⁹ Mukuti muha vuitumero mushiyeme ku lyikeene, mi muntu umwi keeti a ku

zaakitwa.Ni lyi itumerisa Ireeza kuti ni wamba mwi indimi ku mu zamba mu vonse.Mi mwi ikereke kwiina vutuka ni ni wamba manzwi ena five che ku zuwiseza kwaangu kuti mwendi ni kayere vamwi,kunze lya mahuko ena ten tawuzendi mu lulyimi.²⁰²¹Vangwaangu chiswisu,sanzi muvi vawirezana mu ku nahana kweenu.Vutuka,kaha vuvilaala,mu swane siina inkeke.Mi mu ku nahana kweenu mu kulye.Mu mulawo ku ngolyetwa," Cha vantu ve ndimi zi tiiza ni che milomo ya vasezivitwa ka ni wambe naava vantu.Nako lyinu keeti ni va ni zuwe," ku wamba Ireeza.²²²³Lyinu indimi chishupo,insini ku varumiri,mi ku vasarumeere.Mi ku porofita nkwe chishupo,insini ku vasarumere,mi varumeri.Haiva,lyinu,ikereke yonse iza hamwiina mane vonse va wamba mwi indimi,mane veenakunze ne vasarumere veeza mukati,keeti va cho kuti mu burumuka?²⁴²⁵Mi haiva mu vonse mu vaalyi ku porofita ne yasarumeri nandi yozwahanze neeza mukati,mwa woolwa ne zonse za zuwa.Ka watulwa ne zonse zi wambiwa.Zilyihungwire ze inkulo yaakwe ka zi zavulwa.Niiri mavolyero,kawe hanshi che chifateho chaakwe che ku rapera Ireeza.Ka wambe kuti Ireeza vusakusima wiina mweenu.²⁶²⁷²⁸Chinzi chi ichirira lyinu,vakwaangu chiswisu? Ha mwiiza hamwiina,umwi ne umwi wiina kazimbo, ituto,isenurero, lulyimi,nandi italuso.Mu chite chimwi ne chimwi kuti mu zaake ikereke.Haiva umwi na wamba mu lulyimi,ka kuvi voveere nandi kuzima vuutatu,mane umwi ne umwi mu chivaka.Mane umwi u lukeere ku talusa chi wambiwa.Mi haiva ne ku seena yo talusa,umwi ne umwi waavo a tontolye mwi ikereke.Umwi ne umwi a wambe yeyeena ne kwe Ireeza.²⁹³⁰A vaporofita voveere nandi vootatwe va wambe,mane vamwi va tekese che ku vona chi wambiwa.Mi haiva isenurero ni hewa yo wikeere mu iseverezo,iye cho kweete ku wamba a tontolye.³¹³²³³Mukuti umwi ne umwi weenu u woola ku porofita vumwina che vumwiina kuti umwi ne umwi a lyitute ne vonse va kutazwa.Mukuti inhuho za vaporofita ziina mwi itawulo za vaporofita.Mukuti Ireeza ka hena Ireeza wa kanzungulye,mi we ikozo.Ichi nje mulawo mu makereke onse a varumeri.³⁴³⁵³⁶Vakulwakazi va lukeere ku tontola mu makereke.Mukuti ka va zumininwa ku wamba.Kunzelyovulyo, va lukeere ku va mu ku lyi twaala,siina mulawo nawo mu wamba.Haiva ni kwiina chimwi chi va saka ku lyi tuta,ka va vuuzwa vakwaame vaavo kwi irapa.Mukuti ku twaalaisuvi mukulwakazi ha wamba mwi ikereke.A Lyinzwi lye Ireeza lyi vaazwi kweenu? A njonwe nunweena ku lyi vasiki?³⁷³⁸Haiva umwi nahaha naalyi muporofita nandi weluhuhu, u lukeere kutambula kuti zintu zi ni mu ngolyera itawulo ye Ireeza.Mi haiva umwi naasa lyimuhi ichi,saanzi iye a lyimuhiwa.³⁹⁴⁰Lyinu hanu,vakwaangu chiswisu,mu sune ku porofita ahulu,mane saanzi mu vindisa ini nandi ini ku wamba mwi indimi.Mi zintu zonse zi chitwa nenza ne mwi izamayiso.

15

¹²Hanu ni mu kumbulusa,vakwaangu-chiswisu,ka ha manzwi a ni va mu wambiri,a mu va taambulyi mane a mu ziimeene hateni.Nje chaa manzwi kuti mu kweete ku hazwa,haiva ni mu ngambasira ahulu lyinzwi lye ni va mu chumayeri,mbwita ha mu va zumini mahala.³⁴Mukuti ni va mu lyeteri sineeri nche musula we ntanzi cheni va taambulyi naame: kuti Kirisiti ava fwiiri zivi zeetu kuya che mingolo,kuti ava wungwa,mane kuti ava vuswa mwi izuva lyo vuutatu kuya che mingolo.⁵⁶⁷Ne kuti ava voneki kwa sipasi,kuzwaho ku veena twelve.Kuzwaho ava voneki ku vakweetu chiswisu veena 500 inako yi mwiina.Vungi vwaavo va sihala,mwi vamwi chi valyeere.Kuzwaho na vonika kwa Jakovo,kuzwaho ku vaapositola vonse.⁸⁹Chikongera zonse,a va voneki kwaangu,sineeri ku muwire ava zaalwa inako isalyi njoyo.Mukuti ni mu neeni wa vaapositola. Ka ni swaneerwa ku sumpiwa muapositola ivaka lyo kuti ni va nyandisa ikereke ye Ireeza.¹⁰¹¹Mi che isehuhazo ye Ireeza ni veere chi niiri icho,mane isehuhazo yaakwe mwangu ka hena a valyi mu mahala.Kunzelyovulyo, ni va teendi ahulu ku va zamba vonse.Ni saalyi ime,mi isehuhazo ye Ireeza yiina naame.Lyinu nandi njeeme nandi njovo,vovulyo tu chumayera mane vovulyo mu va zumine.¹²¹³¹⁴Lyinu haiva kirisiti na wambiwa na vukite mwaavo va fwiire, kwiza vulye vamwi veenu hava woola ku wamba ka kwiina ku fuswa kwa vafu? Mi haiva ne ku seena ku vuswa kwa vafu,lyinu naaye Kirisiti ka hena ava vuuswa.Mane haiva kirisiti ka hena ava vuswa,lyinu ku chomayera kweetu kwiina mu mahala,ne itumero yeenu yiina mu mahala.¹⁵¹⁶¹⁷Mane tu waanwa ni tulyi va shupi vamapa kaha Ireeza,cheivakalyokuti tuva shupi kunze lye Ireeza, kuti ava vusa Kirisiti ne a sena avalyi.Mukuti haiva vafu ni va sa fuswa,nanta naye Kirisiti ke hena ava fuswa.Mane haiva Kirisiti ne a seena ava vuswa,itumero yeenu ina mu mahala mane mu siina mu zivi zeenu.¹⁸¹⁹Lyinu avo vava fwiiri mwa Kirisiti naavo vava zovi.Haiva vulyo movu vuhalo twiina ku zumina kwe zikeeza mwa Kirisiti,cha vantu vonse tu yendere ku zuwirwa vutuku.²⁰²¹Lyinu hanu Kirisiti ava vuuswa mu vafwiire, zihantuntanzi zaavo vava fwi.Mukuti haiva lufu lu veeza cho muntu,cho muntu naako ku veeza kuvuka kwa vafu.²²²³Mukuti siina mwa Adami vonse vafwa,lyinu vulyo mwa Kirisiti vonse kava vuuswa.Mi umwi ne umwi che izamayiso yaakwe:Kirisiti,zihantuntanzi,mane kuzwaho avo valyi va Jeeso kava hazwa ha kwiiza kwaakwe.²⁴²⁵²⁶Kuzwaho ka kuve mamani-mani, Kirisiti china ha Ireeza Tayo movuso.Aha mpoho heti naa sinya milawo yonse ne kulawula konse ne inunhuho.Mukuti u lukeere ku vusa ku kasika mu ku viika zira zaakwe zonse kunse lya mateende akwe.Chira cha mamanimani kwi ihayiwa nje lufu.²⁷²⁸"Mukuti" ava tuulyi chimwi ne chimwi kungsi lya mateende akwe." Mi ha icho " ava tuulyi zonse," ku tamalyeere kuti ichi ka chi njirikite iye yo viika chimwi ne chimwi mwi itawulo ku kavuhakwe.Zintu zonse che ziina mwi itawulo yaakwe,Iyaho Mwaana-swisu kavuhakwe kave ku lawuulwa kwaalyi iye ava lawulyeri chimwi ne chimwi kwaalyi.Ichi kachi chitahalye kuti Ireeza taayo ava zonse mu zonse.²⁹³⁰Chipoo njechihi cheeti avo ni va chichitire vafwire vakolovezwaa? Haiva vafwire ka va vuuswa konse,chinzi lyinu ha va vakolovera? Mane chinzi ha twiina mu matata inako yimwi ne yimwi?³¹³²Ni fwa izuva ne izuva.Chi ni wamba cho kulyitemba kwaangu mweenu,vakwangu chiswisu, avo va niina naavo mwa Kirisiti Jeeso Siwiine weetu.Ni waana nzi,mu ku lola kwe vantu,haiva ni va lwe ni zivata kwa Efasisasi, haiva vafu ka va vuuswa? " Ka tu lye ne kunywa,mukuti izoona tufwa."³³³⁴Sanzi mu ziezwa: " vulyikani vuvilaala vu hirikanya vuntu vu shiyeme." Muzwiwa kukolwa! muhalyi

kushiyama! Sanzi mu zwiriza kuchitavuvilaala. Mukuti vamwi veenu ka vula kwiiziva Ireeza. Ni wambira ichi kuku swava kweenu.³⁵³⁶ "Mi umwi kaati," vafu va vuuswa vulye? Mane ka veeze ni mu viri wiina vulye? Ka mwiizi ahulu! Chi mu vwaala keeti ne chitaange ku kula mbwiita ha chi fwa.³⁷³⁸³⁹ Mane chi mu va vwaalyi ka hena muviri yeti nuve, mi imbuto e kanzame. E woola kwiza kuva mahira nandi chimwi aho. Mi Ireeza kaa chihe muviri siina mwa saalyira, ne kwi imbuto imwi ne imwi muviri waayo. Ka hena inyama zonse zi swana. Kunzelyovulyo, kwiina inyama e mwiina ya vantu, ne yimwi inyama ye zinyoloji, ne yimwi inyama ye zizuni, ne yimwi inyama ye inswi.⁴⁰⁴¹ Kwiina naako miviri ye kwi iwulu ne miviri ye inkaanda. Mi kuveranga ko muviri we iwulu mushovo umwi ne kuveranga kwe muviri we inkaanda nje umwi. Kwiina kuveranga kumwi kwe izuva, ne kuveranga kumwi ko mweezi, ne kuveranga kumwi kwe inkaani. Mukuti inkaani imwi ka e swani ne inkaani imwi mu kuveranga.⁴²⁴³⁴⁴ Lyinu naako kuvuka kwa vafu mu kwi ikalyire. Chi vwaalwa chi vola, ne chi vuswa ka chi volyi. Chi vwaalwa mu kusakutekwa; chi vuuswa mu ku veranga. Chi vwaalwa mu ku vula ziho; chi vuuswa mwi inunuho. Chi vwaalwa muviri u vumbitwa; chi vuuswa muviri we luhuho. Haiva ni kwiina muviri u vumbitwa, naawo muviri we luhuho ku wiina.⁴⁵⁴⁶ Lyinu vuvulyo ku ngolyetwa, "Unkosi we ntanzi Atami a vavi luhuho lu hala." Atami wa manimani a vavi luhuho -luha vuhalo. Mi cheluhuhu ka hena chi veeza ntanzi mi kuvumbwa, ne kwe ichirira cheluhuhu.⁴⁷⁴⁸⁴⁹ Unkosi we ntanzi njiwe nkaanda, na pangitwa che ivu. Unkosi we vuveeri u zwa kwi iwulu. Siina vulyo iye yo pangitwa kuzwa mwi ivu mweena, vovulyo mu veena va pangitwa che ivu. Mane siina Unkosi we iwulu mweena, vovulyo mu veena valyi ve iwulu. Siina mu tu va zwaati chiswano cho Unkosi we ivu, ka tu zwaate vovulyo chiswano cho unkosi we iwulu.⁵⁰⁵¹ Lyinu ichi nichu wamba, vakwangu chiswisu, kuti inyama ne malaha kufwa kulyavuswa muvuso we Ireeza. Nangati icho chi mana kulyavuswa icho chi sa mani. Muvone! ni mu lwiira chihumbitwa cho vuniti: keeti ne tu fwe tu vonse, mi ka tu sandulwa tu vonse.⁵²⁵³ Ka tu sandulwa mu kavakazana, muku kavakava kwe lyinso, kwi itorompita ya manimani. Mukuti itorompita ka yi lyire, ne vafu kava vuusikizwa kusafwa, mane ka tu sandulwa. Mukuti uwu muviri u vola u lukeere ku zwaata chi sa volyi, ne muviri uwu u fwa u lukeere ku zwaata ku sa fwa.⁵⁴⁵⁵ "Mi uwu muviri u vola ha u zwaata chisa volyi, ne uwu muviri u fwa ha u zwaata kusafwa, lyinu ka kwiize lyinzwi lyi ngolyetwa," Lufu chilwa minwa mu kuwoolwa." "Lufu, ku woola kwako kwi nahi? Lufu, kusuma kwaako kwi nahi?"⁵⁶⁵⁷ Kusuma kwe Lufu vuvilaala, ne inunuho ye vuvilaala mulawo. Mi vuitumero kwe Ireeza, yo tuha kuwoola cha Simwiine weetu Jeeso Kirisiti!⁵⁸ Lyinu, vakwaangu chiswisu va sakahala, mu kolye ne kusanyungoka. Inako zonse mu njihe mu musevezi wa Simwiine, mukuti mwizi kuti musevezi weno mwe Ireeza ka hena mahala.

16

¹² Lyinu hanu kaha kukunganya kwa varumeri, siina mu ni va lawulyi makereke a Galasiya, vuvulyo mu mu lukeere ku chita. Mu lusuku lwe ntanzi lwe insunda, umwi ne umwi weenu a viikere chimwizana he mbalyi cho ku chi vika siina mwa woolyere. Mu chite ichi kuti sanzi ne kuvi ne ku kunganya ha niiza.³ Mane ha ni siika, iye u mu zuminina, ka ni mu tume ne mangolo ku sikisa inewo zeenu kwa Jerusalema. ⁴ Mane haiva ne ku ni shiyameere naame kweenda, ka va yende naame. ⁵ Mi ka niize kweenu heti nini hite cha Masedoniya. Mukuti ka ni hite cha Masedoniya. ⁶ Mweendi ni kalye naanwe nandi kwi ikala malyiha, kuti mweendi mu ni tusa mu musipiri waangu, kumwi ne kumwi ku niya. ⁷ Mukuti ka ni yereza ku mu vona hanu luvaka lufwihi. Mukuti ni suluhira ku hinda inakozana naanwe, haiva Simwiine na zumina. ⁸ Mi ka ni ikalye mwa Ifisasi kuya Ipentakositi, ⁹ mukuti mulyango mukaando u ni wulyikire, mane kwiina zira zingi. ¹⁰ Lyinu Timoti che neeza, muvone kuti wiina naanwe nasatiyite, mukuti u chita musevezi we Ireeza, siina mu ni chita. ¹¹ Kanzi kuvi yo munyansa. Mu mutusa mwi inzira yaakwe mwi ikozo, kuti eze kwaangu. Mukuti ni mu suluhira kwiiza ne vakwaangu chiswisu. ¹² Lyinu kaha mweetu Apolusi, ni va mu kaambami ahulu a mu potere ni vakwaangu chiswisu. Mi ka hena a vaalyi ku suna kwaakwe kuti eze hanu. Nihakuvavulyo, keeze inako ha e shiyama. ¹³ Mu lyivere ahulu, mu ziime che ku kola mwi itumero, mu chite siina vantu, mu kulye. ¹⁴ Zonse zi mu chita zi chitwa mwi chishemo. ¹⁵ Mwiizi irapa lya Sitifanasi, kuti va vaalyi vasanduki ventanzi mwa Achaya, ne kuti va va lyi viiki mu ku tendera varumeri kahavuhavo. Lyinu hanu ni mu kumbira, vakwaangu chiswisu, ¹⁶ mu ve mu kulyineera ku vantu veena vulyo ne ku vonse va tusa mu mu sevezi ne kutenda naaswe. ¹⁷ Mane ne lyi itumerera kwiiza kwa Sitifanasi, fochunatasi, ne Achayakasi. Va valyi shupiri kusavahateni kweenu. ¹⁸ Mukuti va va joloza luhuho lwaangu ne lweenu. Lyinu vulyo, mu lyimuhe vantu veena vuti. ¹⁹ Makereke a Ashiya a tumina mavuuko kweenu. Akhwila ne Prisila va mu rumerisa mwa Simwiine, ne ikereke yiina mwi irapa lyaavo. ²⁰ Vakwaangu chiswisu vonse va mu rumerisa. Mu lyi rumerisa che kulyikota ku jolola. ²¹²⁴ Ime, Pawulo, ni ngola ichi che iyaaaza lyaangu. Haiva umwi ka suni Simwiine, a kutiwa. Simwiine weetu, wiize! ²² Isehuhazo ya Simwiine Jeeso ive naanwe. ²³ Chishemo chaangu chive naanwe mu vonse mwa Kirisiti Jeeso.

2 Vakorinta

1

¹ Paulo, muapositola wa Kirisiti Jeeso cho ku suna kwe Ireeza, ne Timoti mweetu, kwii ikereke ye Ireeza iina mwa Kurinta, ne ku varumeri vonse veena mu chisi chonse cha Achaya. ² Ense eve kweenu ne kulyi santa kwe inuhuho zeenu ku zwa kwe Ireeza Isheetu ne Simwiine Jeeso Kirisiti. ³ Ireeza nee Isi Jeeso Kirisiti Simwiine weetu kaa teembwa. Nje Sha Zisemo ne Ireeza wo kuhumbulyiza konse. ⁴ Ireeza utu humbulyiza tu vonse mu kati ko kusasaminwa kweetu konse, kuti tu woolye ku humbulyiza avo veena mu kusasaminwa kumwii ne kumwi. Tu humbulyiza vamwi cho ku humbulyiza ku swana ne kwe Ireeza kwa ava tendesa ku tu humbulyiza. ⁵ Mukuti siina vulyo manyando a Kirisiti mwaalyi mangi chee

vaka lyeetu, vovulyo ku humbulizwa kweetu kungi cha Kirisiti. Mmi haiva ne tu sasamiinwa, ivaka lye ku humbulyerwa kweenu ne kuhazwa. ⁶Mmi haiva ni tu humbulizwa, nko ku humbulizwa kweenu. Ku humbulizwa kweenu ku tenda neenza ha muva ne nkulo nde mu ku wondinzaana naaswe manyando a tu nyanda naaswe. ⁷Mane kusepa kweetu ka heenu ku wolokete. ⁸Twiizi kuti siina naanwe mu mu wondinzeene manyando, naanwe mu wondinzeene mu ku humbulyezwa. ⁹Mukuti Ka tu suni kuti mu vulye kwiiziva, vaakwetu, ka ha vukaavo vutu vaa vi naavo mwa Eshiya. Tu va shinyitwa ku maninina kuzamba mu tu vaalyi ku woolyera, maaswe mu tu seena t vaalyi kuzezerera ku voola cho ku hala. ¹⁰Vusakusima, tu va watulyeerwa lufu heetu. Mmi icho ivaalyi ku tu chita kuti tu siye ku viika isepo yeetu mweetu, mmi nsini vulyo tu ivike mwe Ireeza, yoo vuusa va fwiire. ¹¹A vatu zwiisa mu vukaavo vwii haya vusikaaho, mmi mane Kaa voolye A tu haza. Tu vikite isepo yeetu mwa Alyi kuti kaa voolye a tu sumunune. ¹²Ka chite ichi siina naanwe mu mu tu tusa cho kuchencherera kweenu. Kuzwaaho vungi ka vuhe vuitumero mu mazimo eetu chee vaka lyo ku fwiirwa nse ku tu heerwa che michencherero ya vangi. ¹³Tu lyi temba cho chwe ichi: vupaki vwe chiziululyi cheetu. Mukuti nje mu muhupulo ne kusepahala kuzwa kwee Ireeza kuti tu vaalyi wondi mu nkaanda. Tu va chite ichi konse ahulu naanwe-nsini mu maano e inkaanda, mi che Nse ye Ireeza. ¹⁴Ka tu mu ngolyeri nehailinzi che musa woolyi ku vala naandi kuzuwisisa. Ni wana ka mu tu zuwisisa kumaninine, ¹⁵vulyo siina mu mwa tu zuwisisa hohanu. kuzwaaho mu izuva lya Simwiine Jeeso weetu ka tuve twii vaka lyeenu lyo kulyi teemba, mbona mweeti ni muve kweetu. ¹⁶Mukuti ni na vusakusima vo kuti niivaly kusaka kwiiza kweenu ku ka tanzu, kuti ni woolye ku mpoterera koveere. ¹⁷Niva zezete kuti ni hite cheenu che niina muinzira nene kaya kwa Masedoniya. Kuzwaaho ni che nika voola kwateni, mane kuzwaaho unwe choku ni tumina kwa Judiya. ¹⁸Chenii nahana che iyi inzira, Aa ni vaalyi ku lyeha? A ni zeeza ziintu kuya che chilyikanyo cha vantu, "kuti ni cho kuti, " vusakusimai, nandi" kahena vusakusima che inako i mwiina? ¹⁹Mmi siina Ireeza mwa sepahala, ka tu wambi kuti " vusakusima" nandi " kahena vusakusima." ²⁰Mwaana we Ireeza, Jeeso Kirisiti, Silvanus, Timoti naame u tu va wambi ka hakwe mukati ke inu, ka wambi kuti " vusakusima" nandi" kahena vusakusima mwi sepeso ze Ireeza. ²¹Mukuti iseepe zoonse ze Ireeza " vusakusima" mwa alyi. Lyinu naaswe chaakwe tu temba Iziina lye Izeza ne tu chiku "Ameni". ²²Ireeza njo chiita volyikane vo kolyete mukati ka varumere, cho kuti to vonse to woondizaana mwa Jeeso kirisiti ya va tu tumi kuti tu twalye manzwi a jolola muvantu. ²³Ava veeki luswao mwetu ne luhuhu lo jolola mwi nkulo zeetu, neilyi chichoopo che chiintu cha keeza ku tu ha. ²⁴Kunzelyovulyo, Ireeza ka hakwe o voola ku ni shupira kuti chiinzi ha ni seena ni veeza kwa Korinta i vaalyi kuti nini mu haze. ²⁵Ichi ka hena tu lyika ku laula kuti itumero yeenu eve vulye, siina mu muziimene mwiilyi.

² ¹ Lyinu ni va wani ka ha vuhangu kuti keeti ni niize kweenu mu zizimo zi sasama. ²Haiva ni va mu sasamisa, njeni yeeti cho ni sangise mbwiita iye mwine ya va sasamiswa naame?>>>>>>> 0
e5ef0bb512d22d428f0e03b45cb252ad3034ef5<<<<<<< HEAD ³⁴Ni va ngolyi siina mu ni va chiti kuti ha ni veeza kweenu sanzi nini sasamiswa naavo va lukeere ku ni chita kuti ni sange. Ni zuminaa kahenu mu vonse kuti vuitumero vwangu njovona vu mwiina naavo mu vonse. Mukuti ni va mu ngolyere kuzwa mu ku sasaminwa ku kaando, cho kuzunguvalyerwa kwe inkulo, mane che zinsozi zingi. ka hena ni va saki ku mu chitira ku sasaminwa. Kunzelyovulyo, ni va kusaka unwe mwi izive kungsi kwe chisemo chi niina naacho cheenu.===== ³ Ni va ngolyi siina mu ni va chiti kuti ha ni veeza kweenu sanzi nini sasamiswa naavo va lukere ku ni chita kuti ni saange. Ni zumina ahulu kahenu mu vonse kuti vuitumero vwangu njovona vu mwiina naavo mu vonse. ⁴Mukuti ni va mu ngolyere kuzwa mu ku nyandiswa ku kaando, che kuzunguvalyerwa kwe inkulo, mane che zinsozi zingi. Kana ni va saki ku mu chitira ku sasaminwa. Kunzelyovulyo, ni va kusaka kuti mwi izive kungsi kwe chisemo chi niina naacho kweenu.>>>>>>> 0
e5ef0bb512d22d428f0e03b45cb252ad3034ef5<<<<<<< HEAD ⁵⁶⁷Mi haiva umwi ava chiti kusasaminwa, ka hena ava ku chitire ime vulyo, mmi mwi chilyikanyo chimwi-kusa chi vika musasama hahulu-kweenu mu vonse. Uku kusasamiswa kozo muntu cho vungi ku lyikeene. Lyinu hanu kunze lye kusasamiswa, mu lukeere ku mu wondera ne kumuhumbulyiza. Mu chite ichi kuti sanzi e njihirwa ne kuzunguvalyirwa kungi.===== ⁵Haiva umwi ava lyeeti ku sasaminwa, kana ava sasamisa ime vulyo, mi mwi chilyikanyo chimwi ku sa chi viika mu sasama ahulu kweenu mu vonse. ⁶Iyi iwatulu yozo muntu cho vungi e lyikeene. ⁷Lynu hanu kunze lyo ku watulwa, mu lukeere ku mu wondera ne kumuhumbulyiza. Mu chite ichi kuti sanzi e njihirwa ahulu ne ku zunguvalyirwa.>>>>>>> 0
e5ef0bb512d22d428f0e03b45cb252ad3034ef5 ⁸ Lyinu ni mu kutaza kuti muwambe chisemo cheenu kwaalyi havusu vwa vantu vonse. ⁹Ichi e vaalyi nje ivaka lyo ko ngola, kuti ni mu lyike ne kwiiziva nandi mu teeka mu zintu zonse. ¹⁰Haiva ne mu wondera umwi ne umwi, ni wondera uzo muntu naame. Che ni va wonderwa -haiva kwiina che ni va wonderi-chi wonderwa che ivaka lyeenu mu kuvaho kwa Kirisiti. ¹¹Ichi china vulyo kuti Saatani sanzi naa tu ziyeza. Mukuti twiizi mwa saaku panga. ¹²Ni va iwulyirwa mulyaango ne Ireeza ha ni veeza kwi itoropo ya Toroyasi kuku chumayera mulayeza wa Kirisiti kwateni. ¹³Niha kuvavulyo, kana ni veena ikozo mu muhupolo, mu kuti kana ni va wani mwaangu Tayitasi. Lyinu ni va vasiyi ne ku voola kwa masidoniya. ¹⁴Mi vuitumero vuve kwe Ireeza, iye mwa Kiristi inako zonse u tu twaala mu kuwola. Cheetu u patalaza mononko molotu o kwiziva iye kumwi ne kumwi. ¹⁵Mukuti kwe Ireeza tu veere moononko molotu kwa Kirisiti, konse mwaavo va vulukitwa ne mwaavo vava lyivahene ko fwa. ¹⁶Ku vantu va fwa, mononko molotu kuzwa mulufu ku lufu. Kwaavo va va hazwa, mononko molotu kuzwa muvahalalo ku ya muvahalalo. Injeni yo lukeere izi zintu? ¹⁷Mukuti ka tu swani ne vantu vangi va wuza linyinzi lye Ireeza ku chita malyi. Kunze lyoovulyo, che mayikayerero a jolola, tu wamba mwa Kirisiti, siina ne tu tumitwa kuzwa kwe Ireeza, mu menso e Ireeza.

3¹ A tu taanga kulyi teemba hape? Ka tu saki mangolo uvu shupi kweenu nandi kuzwa kweenu, siina vamwi vantu, aa tu a saka? ²Umwi ka ha vuhenu mu mungolo uvu shupi weetu, u ngolyetwa mu nkulo zetu, izivutwa ne ku valwa ne vantu vonse. Mane mu shupa kuti mu mungolo uzwa kwa Kirisiti, u lyeetwa naaswe. Kana uva ngolwa che iyenge mi che luhuhu lwe Ireeza yo hala. ³Kana u va ngolwa mu mavwe, mmi mo nkulo za bantu. ⁴Mane ichi nje ku va ne isepo kwa twiina naako mwe Kirisiti che Ireeza. ⁵Ka tu lyikeene ku hiinda kuti kwiina chi woola ku zwa mweetu. Kunzelyovulyo, ku woola kweetu kuzwa kwe Ireeza. ⁶Nje Ireeza a va chiti kuti tu woolye kuva vahikana vu kuzuminzana ku inhya, uuku ku zumeenzana ku saalyi kwe mungolo mi ku luhuhu. Mukuti mungolo wi ihaya, mi luhuhu luha vuhalo. ⁷Lyinu musevezi u va lyeeti lufu-u ngolyetwa mu mingolo ha mavwe- u veeza mwi iverengo ina vulyo vantu va Isirayela mu vava kaangwa ku lulyiinzana ne Mushe mu chifateho. Ichi ivaalyi ivaka lye iverengo ye chifateho chaakwe, iverengo e veena hansi. ⁸Musevezi u chitwa ne luhuhu lu jolola ka u verenge ku sika hi? ⁹Mukuti haiva musevezi wu ku watula veena iverengo, musevezi wo kushiyama we njaha vulye mwi iverengo! ¹⁰Mukuti vusakusima, kuti icho chi vaati ni cha chitwa kuverenga ka chi siverengi mwi iyi inzira, cheivaka lye iverengo e chizamba. ¹¹Mukuti haiva icho chi vaalyi kuzaamba chi veena iverengo, icho chi ikalyirire ka chihiinde luvaka lu seka hae ne chi verenga. ¹²Ka twiina kukola kwiina vulyo, tu kolyete zee niiti. ¹³Ka tu swani ne Mushe, a va tuulyi chijira ha chifateho chaakwe. kuti vaantu va israela va se ku mulola mu menso ku ma manimani a verengo lyi valyi ku ya vumana ¹⁴Mi mihupulo yaavo ive yerwa. Nangati kusika lunu lusuku ijira lyi chi sheere mu kuvalwa ku ku zuminzaana kwa kalye. Ka chi wiirwa, mukuti ku manitwa naacho vulyo mwa Kirisiti. ¹⁵Mi nangati sunu, inako zonse Mushe ha valwa, chijira chisalama he inkulo zaavo. ¹⁶Mi muntu ha sandumukira kwe Ireeza, chijira chi nyemwiina kulye. ¹⁷Lyinu hanu Simwiine luhuhu. Hena Luhuhu lwe Ireeza, heena ku sumunuka. ¹⁸Hanu tu vonse, che zifateho zi sa wumbitwa, tu vona iverengo ye Ireeza. Tu kwete ku sandulwa mu ku verenga kwe chiswano kuzwa mo chilyikanyo chimwi che iverengo kutwaala mwe chimwi, siina vulyo kuzwa kwe Ireeza, yolyi Luhuhu.

4¹² Lyinu, mukuti twiina uwu musevezi, mane siina vulyo mu tu va taambulyi inse, ka tu lyi neeri. Kunzelyovulyo, tu va sohi inzira zi swavisa ne zilyihungwiire. Ka tu halyi cho vuhirihiri, mane tu lyate kusawonda nenza lyinzwi lye Ireeza. Cho ku zala vusakusima, tu lyi twaala ku chiziyululyi cho zumwi no zumwi mu menso e Ireeza. ³⁴Mi haiva manzwi etu naa hungwirwa, a hungwiirwa kwaavo vulyo va fwa. Mwi indava yaavo, ireeza we yinu inkaanda wi yeere ingana zaavo zi sa zumini. Cho kuva vulyo, ka va woolyi ku vona iseeri lya manzwi e iverengo ya Kirisiti, yoolyi chiswaniso che Ireeza. ⁵⁶Mukuti ka tu wambi kahavuhetu, mi Kirisiti Jeeso siina Ireeza, mane naaswe siina vahikana veenu cheivaka lyaa Jeeso. Mukuti Ireeza njeye a vati, "Iseri ka lyi voneke kuzwa mu kerima." A va voneki mwi inkulo zeetu, kuha iseri lye kwiziva kwe iverengo ye Ireeza mu kuvaho kwa Jeeso Kirisiti. ⁷⁸⁹¹⁰ Mi twiina ichi chisakahala mu inkomoki ze irongo, kuti kulyi shupe kuti inunuho inkaando ahulu injiye Ireeza mane ka hena yeetu. Tu nyandiswa mwi inzira yonse, mi ne tu sa lyemenwa. Tu ziyerehete mi ka twi izwiire vuitovoho. Tu nyandiswa mi ka tu sohitwa. Tu wisikizwa hanse mi ka tu ihayiwa. Inako zonse tu ivala lufu lwa Jeeso mu miviri yeetu, kuti vuhalo vwa Jeeso naavo vu tondezwa mu miviri yeetu. ¹¹¹²Uswe tu hala inako zonse tu iveete mu muviri weetu lufu lwa Jeeso, kuti vuhalo vwa Jeeso vu voniswa mu muviri yeetu ya vantu. Lyinu lufu lu teendete mweetu, mi vuhalo vu teendete mweenu. ¹³¹⁴¹⁵ Mi twiina luhuhu lu swana lwe itumero kuya kweecho chi va ngolwa: "Ni va zumini, mane vovulyo nina wamba." Naaswe tu zumina, mane vovulyo mu tu wamba. Twiizi kuti iye ava vuusa Simwiine Jeeso kaa tu vuusa naaswe ne Jeeso. Twiizi kuti ka tu lyeete naanwe mu kuvaho kwaakwe. Chimwi ne chimwi nche ivaka lyeenu kuti, siina inse mwi hasikizwa vantu vangi, vuitumero vu njihire iverengo ye Ireeza. ¹⁶¹⁷¹⁸ Lyinu ka tu lyitovohi. Nehaiva nangati kunze tu kweete kuvola, mukati tu kweete ku shahazwa izuva ne izuva. Mukuti chaka kavakazana, kunyandiswazana ku tu vakanyeza muziyo u sa mani we iverengo u zamba kulyikanywa konse. Mukuti ka tu lyiverere zintu zi vonwa, mi zintu zi sa vonwa. Zintu zi tu woola ku vona kazikalyireri, mi zintu zi sa vonwa ka zi mani.

5

¹Twiizi kuti haiva mekalo a hansi a twi kala mu aalyi chi a sinyehete, twina muzako kuzwa kwe Ireeza. Inzuvo e sa chititwa cha manza u muntu, mi inzuvo e kalyirire, kwi iwulu. ²Mukuti mukati kweyi itante tu sanda, nu ku nungwa ku zwatikwa mu mekalo etu kwi wulu. ³Tu nungitwa ichi mukuti muku zwaatwa keeti ne tu waanwa ne tu sa zweete. ⁴Mukuti cho vu sakusima chitu siina mwe iyi itaante, tu saanda, ne twiina muziyo. Ka tu suni ku zavulwa. Kunzelyo vulyo, tu saka ku zwatikwa, kuti chifwa chi minwa ne vuhalo. ⁵Iye ava tu vakanyeza ichi chintu nje Ireeza, ava tuhi Luhuhu niiri isepiso ye cheeti ni chiize. ⁶Lyinu inako zonse mu kolyesa. Mu tokomere kuti che tu siina kwe irapa mu muviri, twiina kulye ne Ireeza. ⁷Mukuti tu yeenda che itumero, isini cho kuvona. Lyinu twiina kukola. ⁸Tu woola ku volyeka ku muviri mane cho kuva ku muzi ne Ireeza. ⁹Lyinu tu chita icho mayikayerero etu, nandi twiina kwi irapa nandi kulye, ku mu sangisa. ¹⁰Mukuti tu vonse tu lukeere kulyi tondeza havusu vwe Chipura cha Kirisiti cho ku watula, vulyo kuti umwi ne umwi weetu a wolye kutambula chilyivahene mu zintu zichititwa mu muviri, nandi injize kushiyama kapa zi sa shiyama. ¹¹Lyinu, mukwiiziva kutiya Ireeza, tu kwitira vantu. Kwe Ireeza tu voneka mu twiina. Ni sepa kuti naako ku jolweere ku zi zi ululyi zeenu. ¹²Ka tu lyiki ku mu kwiitira kweetu hape kuti tu voneke sineeri tu tamalyeere. kunze lyoo vulyo, tu muha ivaka lyo ku tulyi itumerera ahulu, kuti muolye kwi tava kwaavo va lyi teemba ka ha kulolyeka mi insini ka ha chiina mu nkulo. ¹³Mukuti haiva vantu va zeeza kuti chi twa lyangana, ku kwe Ireeza; Mane haiva ni twiina mwi ingana zeetu zi shiyeme, ivaka lyeenu. ¹⁴Mukuti irato lya Kirisiti lyi tu hambiriza, mukuti tu zimene ka he ichi: kuti muntu

u mwiina a va fwiiri vonse, ne kuti lyinu vonse va va fwi. ¹⁵Mane Kirisiti a va fwiiri vonse, kuti avo va hala sanzi va lyi halyiri. Kunze lyovulyo, va halyire iye a va fwi mane na vuuswa. ¹⁶Chelyi ivaka, kuzwa suunu ka kwina itu watulyi che zilyikanyo za vantu, nangati tu vavi ne twa hinda Kirisiti che iyi inzira. ¹⁷Lyinu, haiva umwi neena mwa Kirisiti, che chivumbantu chihya. Zintu za kalye che zi vahiti. Vone, che za va zihya. ¹⁸Izi zintu zonse zizwa kwe Ireeza. A va tu vozekeza kwaalyi kavuhakwe cha Kirisiti, mane u tuhere musevizi wo ku vulyinzana. Vulyo kuti, ¹⁹mwa Kirisiti Ireeza u vozekeza inkaanda kwaalyi, naa sa vaalyi milaandu yaavo. U tu ha ziho zo mulayeza o ku lyi wondera. ²⁰Lyinu tu saliyitwa siina va zimanini va Kirisiti, maneeri Ireeza u kumbiira kwaakwe cheetu. Tu mu kumbira, che ivaka lya Jeeso: " mu vulyinzane kwe Ireeza!" ²¹A va chiti Kirisiti kuva chitavero che zivi zeentu. Njeyena a sana a va chiti chivi. A va chiti ichi kuti tu woolye kuva va shiyeme kwe Ireeza mwaalyi.

6 ¹²³Mane lyinu, mukutenda hamwiina, tu me kumbira sanzi mu tambwiiri isehuhazo ye Ireeza mahala. Mukuti uti, " mwi inako e sakahala ni va mu teeki, mane mwi izuva lyo kuhazwa ni va mu tusa." Muvone, hanu nje inako i sakahala. Muvone, hanu nje izuva lyo kuhazwa. Ka tu tuulyi chichunchulyi mu vusu vwaani, mukuti ka tu suni mutendo weetu u twaalwa mu ku fwa izina. ⁴⁵⁶⁷Kunzelyovulyo, tu lyi shupa che misevezi yonse yeetu, kuti tu vahikana ve Ireeza. Tu vahikana vaakwe mu kulyiwonda kungi, manyando, kusalyisanta, vukukutu, kukavwa, kuwondwa, Milyumo, mu kutenda ahulu, mu kuvulakulaala masiku, mu inzala, mu kujolola, kwiziva, inkulo inde, inse, mu luhuhu lujolola, mu chishemo cho vuniti. Tu vahikaana vaakwe mwi ihuko lyo vuniti, mwi inunuho ye Ireeza. Twiina chizwaato cho kushiyama che iyaanza lya malyo ne lya kamonso. ⁸⁹¹⁰Tu teenda mu kukutekwa mu ku sakutekwa, mu kunyanswa ne kutembwa. Tu voonwa mulandu wo kuziyeza mane ne tu twiina vusakusima. Tu tenda sineeri ka tu izivitwa mane tu si izivitwa ahulu. Tu teenda sineeri tufwa mane- vone!-tu si hala. Tu teenda sineeri tu paaniterwa misevezi yeetu mi ni saalyi sineeri tu watwirwa lufu. Tu teenda sineeri tu zunguvalyirwa, mi tu sanga inako zonse. Tu teenda siina vahumanehi, mi tu humisa vangi. Tu teenda sineeri ka kwiina tu china naacho mane seneeri twiina zintu zonse. ¹¹¹²¹³Tu va wambi vusakusima vonse kweenu, Vakorinta, mane inkulo yeetu iwukite vukaando. Inkulo zeenu ka zi vindiswa naaswe, mi unwe mu vindiswa ne kulyizuwa kweenu. Lyinu mu ku chinchana ku tamalyeere-ni wamba siina ne vawirezana-mwi iwulye inkulo zeenu ahulu. ¹⁴¹⁵¹⁶Sanzi mu suminwa ha mwiina ne va sa zumiine. Mukuti kushiyama kwiina vulyikani ne kuvula mulawo vulye? Mane iseri lyiina vulyikani ne kafifi vulye? Kirisiti u woola kuva ne kuzuminzana ne Velaya kuhi? nandi njo kuhi kuzuminzana kwiina hakati kwe itempere ye Ireeza ne veIreeza vo kulyichitira? Mukuti uswe twi itempere ye Ireeza yo hala, siina vulyo Ireeza mwa vawambi: " Ka ni ikalye mukati kwaavo mane kweenda mukati kwaavo. Ka nive Ireeza waavo, mane ka vave vantu vangu." ¹¹⁷¹⁸Lyinu, " mu zwe mukati kaavo, mane mu salyirwe he imbalyi," ku wamba Simwiine. " sanzi mu wondi chintu china ikwe, mane ka ni mu taambulye. Ka ni ve isheenu, mane ka mu ve vaana swisu ne vaana chikulwakazi vangu," ku wamba Simwiine Mukaando.

7 ¹Avo Vasunitwa, kaa twiina izi isepiso ka tulyi joloza ku zonse zi tu chita ikwe mu muviri weetu ne luhuhu. Ka tu vwiime kujolola mu kutiya Ireeza. ²³⁴Mu tu chitire chivaka! ka kwiina u tu vosekeza. Ka twiini kusasamisa ani nandi ku zuunda ani. Ka ni wambiri ichi ku mu vona mulaandu. Mukuti naa wamba kalye kuti mwiina mwi inkulo zeetu, kweetu ku fwa hamwiina ne ku hala hamwiina. Niina kuzumina ku kaando mweenu, mane ni nyemukite ka heenu. Ni izwiire kuhumbulyerwa. Ni zwiirrenkene kusanga ni mu manyaado etu. ⁵⁶⁷Hanga tweeza kwa Masedoniya, miviri yeetu e vula kulyi huuza. Kunzelyovulyo, tu va katazwa mwi inzira yimwi ne yimwi che kuhirinkana kunze ne lyowa mukati. Mi Ireeza, yo humbulyerwa va lyi neerete, a va tu humbulyeri che kusika kwa Titosi. Ka hena che ku sika kwaakwe vulyo kuti Ireeza a tu humbulyerwa. I vaalyi naako cho ku humbulyerwa Titosi kwa vaa tambulyi kweenu. A va tu lwiiri cha manyaado inu makulu, kusasaminwa kweenu, ne ku virera kweenu kwinjiririre ka hangu. Lyinu ni va sangi ahulu. ⁸⁹¹⁰Nangati mungolo waangu u va muvulyisa kusanga, ka ni lyinyansa. Mi ni va lyi nyansa hanga na vona kuti ingollo lyangu lyi va mu vulyisa kusanga. mi mu va vulyi kusanga kavakazana vulyo. Hanu ni sangite, insini cheivaka lyo kuti mu va zunguvalyirwa, mi cheivaka lyo kuti kusasanga kweenu ku va mu lyeeti mu kulyi kwataya. Mu va lyi lyemuheri kusasanga kwiina Ireeza, lyinu ka hena mu va zoverwa cheivaka lyeetu. Mukuti kusasanga kwiina Ireeza ku lyeeta kulyikwataya ku lyeeta kuvulukwa kusena kulyinyansa. ¹¹¹²Muvone kutwahala kukulu kwiina vulye uku kusasaminwa kwiina viireeza kuku va zwiisa mweenu. Kutwahala kukulu ku veena vulye mweenu ku shupa ha mu va vulyite mulaandu. Ku vaalyi kukulu vulye ku hirikana kweenu, lyowa lyeenu, kunungwa kweenu, kutwahala kweenu, ne ku yereza kweenu ku vona kuti ishiyamo i lukeere ku chitahazwa! Mwi chimwi ne chimwi mu valyi shupi ha mu seena mulaandu mwe iyi indava. Nangati ni va mu ngolyeri, ka hena ni va ngolyi cheivaka lya simulaandu, nangati iye a va nyadiri kusashiyama. Ni va ngolyi vulyo kuti kutwahala kweenu ka heetu kwi iziviswa kweenu mu minso Ireeza. ¹³¹⁴Inje cheechi kuti hatu kutazahete. Mu kuwera ku kutazeha kweetu, tu va lyi itumereri ahulu cheivaka lyo kusanga kwa Titosi, mukuti luhuhu lwaakwe lu va zhahazwa naanwe muvonse. Mukuti haiva ni va lyi teembi kwaalyi ka henu, ka hena ni va swavi. Mwi imwi imbalyi, siina vulyo chimwi ne chimwi che tu va mu lwiiri ha ivaalyi vuniti, ku lyi teemba ka henu kwa Titosi ku va shupi ha e vaalyi vuniti. ¹⁵¹⁶Ku musuna kwaakwe naako ku kulu ku zaamba, siina mwa kumbulukwa ku teekesa kweenu muvonse, mu mu va mu taambulyi vulye che kutiya ne ku nyungoka. Ni sanga cheivaka ha niina kuzumina ku maninini mweenu.

¹Tu saka kuti mwiizive,vaa kweetu, ka ha mikondye ye Ireeza i va hewa makereke a Masedoniya. ²Chee nnako nkulu yo mulyiko, kwiizula ko vuitumero vwaavo ne kuhumaneha kwaavo ku zambiriza ku va zwiisa vuhumi vukulu vo kuha. ³Mukuti niha vupaki kuti va vaahi vungi siina mu va vaalyi ku woolyera, ne kuzamba mu va vaalyi kuwoola. Mane che ku suna kwaavo ⁴ne ku kumbira kungi va va tu kumbiri chivaka cho ku woondinzana moowu musevezi u vazumiine. ⁵Ichi keena chi va chitahalyi mu tu vaa voneeni. Kunzelyovulyo, ntanzi va va lyi neeri kwee Ireeza. Kuzwaaho va va lyihi kweetu cho ku suna kwee Ireeza. ⁶Lyinu tu va kumbiri Titosi, ya cha vaa tangite kalye uwu musevezi, ku lyeeta ku mamanimani uwu musevizi wo ku wava mu mazimo eenu. ⁷Mmi mwi izwiire mu zintu zonse-mwi itumero,mu kuwamba,mu kwiiziva, mu ku twaahala konse, ne mu chishemo cheenu kweetu. Lyinu naako mu chitahaza kuti mwii kalye moowu musevezi wo kuwava. ⁸Ni wamba ichi ni saalyi mulawo. Kunzelyovulyo, ni wambira ichi ku lyika vusakusima vwee chishemo cheenu cho ku chi swanisa ne ku twaahala kwaamwamwanti. ⁹Mukuti mwiizi isehuhazo ye Ireeza simwiine weetu Jeeso Kirisiti. Nangati a vaa humine, chee ivaka lyeenu ava vi muhamanehi, vulyo kuti cho kuhumaneha kwaakwe mu woolye ku huma. ¹⁰Mweeyi indava mu ni muhe iziwlululo yeeti i mu tusa. Chirimo chimwiina chi vaahiti, ka hena mu va taangi ku chita chimwi vulyo, mi mu va yereza ku chi chita. ¹¹Lyinu mu chi maniseza. Siina mu ku veena ku twaahala ne kuyereza ku chi chita kumasulye, ka mu chi lyeete mu kumanwisa, siina mu mu woolyera. ¹²Mukuti haiva mu twaahalyeere ku chita uwu musevezi, chintu chi shiyeme mane chitambulwa. Chi lukeere ku shendama ha chintu muntu cheena naacho, insini he icho cha seena naacho. ¹³Mukuti uwu muteendo ka heena wo kuti vamwi va hululwa uunwe chuku lyemenwa. Kunzelyovulyo, ku lukeere ku va kulyikalyikana. ¹⁴Kunjihirwa kweenu he inu inako ka ku vahe zi va saka. Ichi njokuti vovulyo kwiinjihirwa kwaavo ku woolye kuha kuvula kweenu, ne kuti ku ve ne kulyikalyikana. ¹⁵Kwiina siina mu ku ngolyetwa: "Iye ya veena vungi ka heena a veena chimwi chi va shaalyi, naaye a veena vunini ka hena a veena chaavulyite." ¹⁶Mi mikonde ive kwe Ireeza, yaa va tulyi mu nkulo ya Titosi kutwaahala kuswana ku niina naako cheenu. ¹⁷Mukuti ka hena a va taambulyi vuikuwero vweetu vulyo, mi naako a va twaahere chaavo. A veeza kweenu cho ku suna kwaakwe. ¹⁸Tu va mu tumi ne mweetu yoo teembetwa che misezevi yaakwe mu ku hasa manzwi mu makereke onse. ¹⁹Nsini ichi vulyo, mi mane a va salwa ne makereke kuyenda naaswe mu ku chitahaza uwu musevizi wo kuha. Ichi ncho ku tembwa kwee Ireeza kaha vuhaakwe ne ku twaahalyera ku tusa kweetu. ²⁰Tu hambuka kuwolyeka kuti sanzi ne ku vi ne yoo vireera ka hetu kaha uku kuha ku tu chitahaza. ²¹Tu mameere ku chita chi kutekwa, nsini vulyo havusu vwa Simwiine, mi kulyi havusu vwa vantu. ²²Tu va tumina noo zumwi mweetu. Tu va mu lyiki kungi, mmi tu vaa wani kuti zaa woola zingi. Hanu u zwiirire ha vusu chee vaka lyo ku zumina kweena naako mweenu. ²³Hairi Titosi, mwaangu mane muvereki siina njoonwe. Hairi va mweetu,va tumitwa ne makereke. Va kutekwa kwee Ireeza. ²⁴Lyinu mu va tondeza chishemo cheenu, mane mu tondeza makereke ivaka lyi tu mu temba chaalyo.

9 ¹²Kaha musevezi wa varumeri, ka ku sakahalyi ime ni mu ngolyere. Niizi kaha kusuna kweenu, ku ni va lyi tembi kahateni ku vantu va Masidoniya. Ni va va lwiiri kuti Achaya u kwete ku lyi tukuseza kuzwa mwaakalye. Kutwahala kweenu ku va twaalyi vungi vwaavo mu ku chitahaza. ³⁴⁵Hanu ni va tumi vakwangu chiswisu kuti kulyitemba kweetu ka henu sanzi kufwi, mane ne kuti mu lyi vakanya, siina mu ni va wambi ka muve. Kwandevulyo, haiva vamaledoniya umwi neeza naame ne ku mu wana ne mu sa lyi vaakeenya, ka tu fwe insoni-ka kwina chi ni wamba ka henu-mu ku sepa ahulu mweenu. Lyinu ni va nahane ha ku va ku sakahala ku kumbira vakwangu chiswisu veeze kweenu ne ku vaakanya inako ni siina ho inewo i mu va sepisa.Vulyo ku chitira kuti i vakanywa niiri mikonde, ne saalyi siineri chintu chi sa shiyeme. ⁶⁷Indava njeyi: iye yo vwaala kusamanine kaa sinze kusamanine, ne iye yo vwaala cheivaka lye mikonde kaa sinze mikonde.Umwi ne umwi kahe siina mwa nahene mwi inkulo yaakwe. Sanzi ahi mukusasanga nandi mukuhambirizwa. Mukuti Ireeza u suni yoha nasangikete. ⁸⁹Ne Ireeza u woola ku chita mikonde imwi ne imwi i injihire unwe, vulyo kuti, inako zonse, mu zintu zonse, mu wolye kuva ne zonse zi mu saka.Vuti ka kuve vulyo kuti mu wolye ku injisa musevezi umwi ne umwi u shiyeme. Siina vulyo mu ku ngolyetwa: " A va hasa vuhumi vwaakwe ne kuha vahumanehi. Kushiyama kwaakwe ku ikalyirire." ¹⁰¹¹Iye yo wavira lyimite imbuto kwalyi yo vwaala ne vuroto niiri zilyo, ka wave ne ku injiseza imbuto yeenu ku vwaalwa. Ka weere kusinza ko kushiyama kweenu. Ka mu humiswa mwi inzira yimwi ne yimwi kuti mu wolye kuwava. Ichi ka chi lyeete vuitumero kwe Ireeza cheetu. ¹²¹³¹⁴¹⁵Mukuti ku chita uwu musevezi ka ku wani vulyo vutoki vwa varumeri. Ku injihira naako mu misevezi mingi ye vuitumero kwe Ireeza. Cheivaka lyo kulyikwa kweenu ne ku shupiwa che misevezi waakwe, ka mu teembe Ireeza naako che kuzuwa kutwaala mu ku wamba kwa manzwi a Kirisiti. Ka mu teembe Ireeza naako che kuwava kwe inewo yeenu kuvalyi ne ku umwi ne umwi.Va mu nungitwa, mane va mu raperera.Va chita ichi cheivaka lye isehuhazo inkulu ye Ireeza ina henu.Vuitumero ka vuve kwe Ireeza cheivaka lye inewo yaakwe e seena kotaluswa!

10 ¹²Ime, Pawulo, kahavuhangu ni lyi kuwera kweenu, cho kulyitwalahansi ne vuhuvirira vwa Kirisiti. Ni lyi twaala hansi che ni niina mweenu, mi ni vulalyowa kweenu che ni sa hena. Ni mu kumbira kuti, che niina hatani naanwe, keeti ni ni sake kusavulalyowa ne kulyizumina. Mi ni nahana ka ni sake kusavulalyowa che ne kanana avo va nahana kuti tu hala chokuya che inyama. ³⁴Mukuti nangati tu yeenda mwi inyama, ka tu ruweri inkondo chokuya che inyama. Mukuti zilwinsanso ze tu lwa chaazo ka hena ze inyama. Kunzelyovulyo, ziina inunuho zi vumulyimu ku sinyola ziketanzikolyete. Zi twaala inkani zi zovesa mu ku vulyika. ⁵⁶Tu ihaya naacho chintu chimwi ne chimwi china hehulu chi vukira ku lwisanisa kwiziviwa kwe Ireeza.Tu hindira munahano umwi ne umwi kuwonderwa muku teeka Kirisiti. Mane tu lyi tukuseza ku shemehera musevezi umwi ne umwi wo kusateka, siina mokuwera howaho kutekesa kweenu mu ku maniserezwa. ⁷⁸Mu vone chitamalyere mu vusu vweenu. Haiva kweena yo zumina kuti injiwa Kerisiti, kaa lyi kumbulusa

kuti siina vulyo naalyi wa Kirisiti, vovulyo naswe mu twiina. Mukuti nangati ni ha ni lyi teemba ahuluzana kaha inunuho yeetu, iyo Simwiine ya va tuheri ku mu zaka mane insini ku mwi ihaya, keeti ni ni fwe insoni.⁹¹⁰ Ka ni saki ku lyolyeke kuti ni mu lyetera lyowa che mingolo yaangu. Mukuti vamwi vantu vati, " Mangolo akwe a twahere mane a nunuhite, mi mu muviri ka nunuhite. Manzwi akwe ka swanerwa ku tekwa."¹¹¹² Ka mu siye vantu veena vulyo ve izive kuti che tulyi icho mu manzwi a mangolo etu che tu sa hena injecho chetu ne tuve mu mitendo yeetu che twiina ho. Ka tu siki mu ku lyi kunganya nandi kulyi swanisa naavo valyi voka. Mi ha va lyi lyikanya cho zumwi ne kulyiswanisa ne vamwi, va vula kuvona.¹³¹⁴ Uswe, nehakuvavulyo, keeti ne tu lyi tembe ku zamba chikara. Kwandavulyo, ka tu cheete vulyo mu zikara ze izo Ireeza za va tuhi, zikara zi sika ku kasika kweenu. Mukuti ka hena tu valyi werekeza kavuhetu ha twa sika kwenu. Tu valyi ve ntanzi ku sika konse naanwe cha manzwi a Kirisiti.¹⁵¹⁶ Ka hena tu valyi tembi kuzamba inyinza kaha misevezi ya vamwi. Kunzelyovulyo, tu sepa siina itumero yeenu mwi ikula kuti chivaka cheetu cho musevezi ka chi kuzwa ahulu, mane ni siiri mwi inyinza wawo e lukeere. Tu sepe ichi, kuti mwendi tu woolye ku chumayera manzwi naako muzivaka zi mu zambite. Keeti ne tu lyi teembe kaha musevezi u kwete u chitwa mu chivaka cho zumwi.¹⁷¹⁸ Mi iye yo lyi temba, a lyi tembe mwa Simwiine. Mukuti ka neye yolyi sala yo tambulwa. Kunzelyovulyo, injo uzo Simwiine ya sala.

11

¹Ni nungwa kuti ne mu zuminzana naame mu vuholo. Mi vusakusima njokuti mu zuminzana naame! ²Mukuti ni ina ifufa kahenu. Ni ina ifufa lye Ireeza kweenu, hanga ni va mu sepisa mwi iseso ku mu kwaame u mwiina. Ni va sepisa ku mu lyeeta siina kamwalye kwa Kirisiti. ³Mi ni tiya kuti che imwi inzira, siina inzoka mu iva ziyeza Eva cha maano aayo, minahano yeenu i wola ku zwiswa mu inzira yo vunite ne kulyineera che nkulo yoonse kwa Kirisiti. ⁴Tu wane kuti umwi wiiza mane choku hasa Jeeso zumwi kunze lyozo u tu va ruti chaakwe. Nandi kuhinda kuti mu tambula luhuhu lu ngi kunze lu mu va tambulyi. Nandi kuhinda kuti mu taambula manzwi mangi kunze lya awo a mu va tambulyi. Mu tuula nenza nezi zintu mulyikene! ⁵Mukuti ni nahana kuti ke nina mu vuninizana kwaavo va sumpiwa vaapositola-vakaando. ⁶Mi nangati ka ni rutitwa mu ku wamba, kena kuti kane rutitwa. Mu nzira yimwi ne yimwi ne mu zintu zonse tu va chiti kuti mwi zive ichi. ⁷A ni va chiti chivi cho kulyi twaala hansu kuti mu nyemunwa? Mukuti ni va lyeeti manzwi e Ireeza kwenu ne ku sa ruwerwa. ⁸Ni ve iviri makereke a mwi choku tambula ituso mwaavo kuti ni wolye ku mu tendera. ⁹Che ni sina nanwe ni nina volyite, ka kwina u ni va lyemeni. Mukuti vutoki vwangu vuva chitahazwa ne vakwetu va aaalyi kuzwa kwa Masidoniya. Mu chimwi ne chimwi ni va lyi wondi mu ku va muziyo kweenu, mane ka ni zwiri kuvusu ne ne chita vulyo. ¹⁰Siina vusakusima vwa Kirisiti mu vwina mwangu, uku kulyi temba kwangu keeti ne ku tontozwa mwi imbalyi za Achaya. ¹¹Ivaka? Mukuti ka ni mu suni? Ireeza wizi. ¹²Mane chi ni chita mu ni zwire ha vusu ku chi chita, vulyo kuti ni woolye ku zwise muwambo wo ku ni lwisanisa ne muwambo a va saka kulyi tembera-kuti va wanwa ni va chita musevezi u swana ne u tu kweete ku chita. ¹³Mukuti vantu vena vulyo va apositola va mapa ne va vereki va ziyeza. Va lyi chita sina va apositola va Kirisiti. ¹⁴Mane ichi ka chikomosa, mukuti naye Satani u lyi chita sina ingiloyi lye iseeri. ¹⁵Ka hena chintu chikomosa ahulu che vahikana vaakwe naavo va lyi chita sina vahikana vo kushiyama. Mamanimani avo kaave icho chi lyivahene misevezi yaavo. ¹⁶Ni volyera kuwamba: sanzikuvi yo nahana ha niri ni muholo. Mi haiva ni mu chita, mu ni tambulye ne niri ni muholo kuti mwendi ni lyi tembezana. ¹⁷Chi ni wamba kaha ku lyitemba ku kolyete ka ku zumininwa ne Ireeza, mi ni wamba sineeri ihafu. ¹⁸Ka vantu vangi va lyi temba kuya chinyama, ka nilyi tembe naame. ¹⁹Mukuti mu va lyi tulyi ne mahafu, cho vuitumero Mu talyifite ka ha vuhenu! ²⁰Mukuti mu va lyi tulyi ne umwi haiva na mu sumina, haiva na mu mina, haiva na tendera mu chizimo cheenu, haiva na lyi vona hena vutuka ku mu zamba, nandi haiva na mu wopa mu chifateho. ²¹Mu ni cho kuti ku kuswava kweetu tu va vulyi ziho ahulu ku chita vulyo. Mi haiva umwi naalyi temba-ni wamba siina ihafu-naame ka nilyi teembe. ²²Aa Vahebera? Vulyo mu niina. A Vaisiriyela? Vulyo mu niina. A Vaana va vaana va Aborahama? Vulyo mu niina. ²³Aa Vahikana va Kirisiti? (Ni wamba siina muntu yo nembukite.) Ni izwiire. Ni veena mu musevezi mungi ahulu, mu intorongo zingi, mu ku kavwa ku hitirire, mu ku lyi vahanwa ni matata o lufu mangi. ²⁴Kuzwa Muvajuta ni va taambulyi kamana iyaanza " Imbazi ziina makumi oonne kuzwiisa kamwina." ²⁵Ko taatwe ni va kaviwa che inkolyi. Ni va govolwa kamwiina. Kotatwe ni ve iviirwa mu chikepe. Ni ve ikalyi masiku a mwiina ne lusuku lu mwiina he iwate lyi iwukite. ²⁶Ni veena mu misipiri kungi kungi, mu vukaavo kuzwa mu lyiizi, mu vukaavo kuzwa mu vasa, mu vokaavo vozwa ku vantu vangu, mu vukaavo ku zwa ku va seena Ireeza, mu vukaavo mu muzimukulu, mu vukaavo mu muzuka, mu vukaavo kwi iwate, mu vukaavo kuzwa muvuwangu va saalyi njovo. ²⁷Ni veena ku kutenda ahulu ne muvukaavo, mu ku vulakulaala masiku mangi, mu nzala ne inyoota, kungi mu kulyinyima zilyo, mu kutontola ne kusazwaata. ²⁸Kunze lye zonse vulyo, kwiina chihambirizi izuva ne izuva hangu choku virerera makereke onse. ²⁹Injeni ya sa kolyete, iime ne kolyete Injeni ya va chitiwa kuti a chunchune, mane Imi kani hiyi? ³⁰Haiva ni lukera ku lyi teemba, ka ni lyi teembe kaha chi tondeza kusakola kwangu. ³¹Ireeza ne Isi simwiine Jeeso, iye yo tembiwa kusamani, wiizi kuti ka ni chengi. ³²Kwa Damasikasi, muhitizi hansu lya Simwiine Arisitasi a valyi ku lyisa muzi mukulu wa Damasikasi kuni wonda. ³³Mi niva suuswa mu chidaanda che ifensiteri mwi ivotana, ne na lovoka mu manza akwe.

12 ¹²Ni lukere kulyitemba, mi kakwina chi wanwa cha teni. Mi mu ni ye ku kuvoneswa ne kutondezwa kuzwa kwe Ireeza. Nizi unkosi mwa Kirisiti zirimo zivahiti zina fourteen yava-nandi mu muviri nandi kunze lyo muviri, ka niizi, Ireeza wiizi-ava nyemwinwa mwi iwulu lyo vutatu. ³⁴Mane niizi kuti uzu unkosi-nandi mu muviri, nandi kunze lyo muviri, ka niizi, Ireeza wiizi- a va nyemwinwa mu iparadayiso ne ku zuuwa zintu zi jolweere ahulu kuwambiwa neeni.

Mumazimo ozo muntu ka ni lyi teembe. Mi mumazimo angu keeti ni ni lyi teembe, kunze kaha vufokolyi vwaangu.⁶⁷ haiva nini suna kulyi teemba, keeti ni kuveere ihafu, mukuti mu ni kuveere kuwamba vusakusima. Mi mu ni zwe mu kulyiteemba, kuti sanzi kuvi yo ni nahanera ahulu kuzamba chi voneka mwangu nandi chizuwiwa kuzwa kwangu. ka ni zwe naako mukulyitemba cheivaka lyo kusatwayerwa mukwina kwe kutondezwa uko. Lyinu, vulyo keeti nive kufulyirwa cho kulyinyemuna, mwiya mwi inyama nu va u hewa, kapaswa kuzwa kwa Satani kuni kataza, lyinu keeti nive kulyinyemuna ahulu.⁸⁹¹⁰ Kotaatwe ni va kumbiri Ireeza kahe ichi, iye a u zwiisa kwangu. Mane na nicho, " Isehuhazo yangu i ku lyikene, mukuti ziho zi shiyamiswa mu kuvulaziho." Lyinu mu ni lyi teembe ahulu kusaswani kaha kuvulaziho kwaangu, kuti ziho za Kirisiti zi wolye kwikala hangu. Lyinu ni lyi itumere cheivaka Iya Kirisiti mu kuvulaziho, mu kutukwa, mu matata, mu kunyandiswa ne zizimu zi nyanyaviza. Mukuti ha ni vulyiraziho, mu ni kwinaziho.¹¹¹²¹³ Ni vavi ihafu! Mu va ni hambirikiza kwe ichi, Mukuti ni va lukeere ku tembiwa naanwe. Mukuti ka hena ni vaalyi munini konse kwaavo va sumpiwa vapositola vakando, nangati ka ni veere nzi. Zikayo zo muapositola wo vuniti zi va chitiwa mukati keenu che inkulo inde i maninini, zikayo ne zikomosa ne misevezi mikulu. Mukuti mu va vulyi musula kuzambiwa ne makere onse vulye, kunze kuti ka hena ni vaalyi muziyo kweenu? Mu ni wondere kaha kusashiyama uku.¹⁴¹⁵ Muvone! Ni lyi tukuseza kwiiza kwenu lo vutaatu. Keeti ni nive muziyo kweenu, mukuti ka ni suni chiri cheenu. Ni saka unwe. Mukuti vaana ka va lukeere ku vikira vazaazi. Kunzelyovulyo, vuzaazi vu lukere ku vikira vaana. ka ni lyi itumerere ku sinya ne ku sinyekezwa inhuho zeenu. Haiva nini mu suni ahulu, a ni lukere ku suniwa kanini?¹⁶¹⁷¹⁸ Mi sina mu kwina, ka hena ni va mulyemeni. Mi, ka naame ni ihirihiri, injeme ni va mu wondi che kuziyeza. A ni va vulyi ku muhinda nenza chani u ni va tumi kweenu? Ni va kumbiri Titosi a yende kweenu, ni na tuma mweetu chiswisu umwi naaye. A Titosi a va hindi chivaka chenu? A ka hena tu va yendi mwi inzira i mwiina? A ka hena tu va yendi mwi miyendo i mwiina?¹⁹ A mu nahana inako yonse iyi tu vaalyi ku lyi daka kweenu? Mu menso Ireeza, mwa Kirisiti tu vaalyi ku wamba chimwi ne chimwi ku mu koza.²⁰²¹ Mukuti ni tiya kuti hete ni niize keeti nini mu wane mu ni yereze. Ni tiya kuti mu woola ku sa ni waana siina mu mu yereze. Ni tiya kuti ku woola ni kwiina kunganginsana, muna, kupatukerahanze kwe kushakala, mayikayerero o vukamuntu, kusoha, kulyinyemuna, ne kuvulakutamalala. Ni tiya kuti cheni na voola, Ireeza wangu ka ni twaalye hansi havusu vweenu. Ni tiya kuti ni wola ku sasamisiwa ni vangi vwaavo vava chiti chivi havusu vwa hanu, na avo va seena vava sandukiri ikwe ne vuvilaala vo kulyilaala ne michatahazo ye kuyereza i va vaalyi ku chita.

13¹² hanu inlo vutatu kuti niize kwenu. " kuhambirizwa kumwi no kumwi ku lukere kuzakiwa che chishupo cha vashupi voveere nandi vutatwe." Ni va wabi kalye naavo vava chiti chivi intanzi mane naavo vonse hani nina ho lo vuuveri, mane ni chi wamba hape: heti nini volyere kwiiza, keti nini va haza.³⁴ Ni mu lwiira ichi cheivakalyokuti mu saka vushupi kuti Kirisiti u wamba chaangu. A vula kusakola kulyivahana naanwe. Kunzelyovulyo, u kolyete mweenu. Mukuti ava vambulwa mu kusakola, mi u hala che ziho ze Ireeza. Mukuti naaswe tu vula ziho mwaalyi, mi ka tu halye naye che ziho ze Ireeza mukati keenu.⁵⁶ Mulyitatuve ku vona haiva ni mwiina mu itumero. Mulyi lyike. A ka mu lyemuhi kuti Jeeso Kirisiti wiina mweenu? Mweena, mbwita ha mu sa tambwirwa. Mane ne zumine kuti keti ne mu tuwane ni tusa tambwirwa.⁷⁸ Hanu tu rapera kwe Ireeza kuti zanzi mu chiti ne haili vuhi vulaala. Ka ni raperi kuti tu lolyeke ha tu va pasa mulyiko. Kunzelyovulyo, ni rapera kuti mu ve ni mu chita chishiyeme, nangati tu ve ne tu lolyeka ha tu va kangwa mulyiko. Mukuti ka tu woolyi ku chita inzi kumbalyi yo vuniti, mi ku vuniti vulyo.⁹¹⁰ Mukuti tu sanga che tu vulyite ziho mane unwe mu kolyete. Tu rapera naako kuti mu manisezwa. Ni ngola izi zintu ni ni sa hena kwenu, vulyo kuti heti ni nive naanwe sanzi ni vereki naanwe che mahonda mu ku chitahaza kulawula kwangu- Ireeza kwava nihi, vulyo kuti nive ni mu zaka, mane insini ku mu halwiira hansi.¹¹¹² Chamamanimani, vakwangu chiswisu, musange! Mutendere kuvozwa, mu kolye, mu zuminzane, mu halye mwi ikozo. Ne Ireeza we chishemo ne ikozo kave naanwe. Mu lyi rumerisa che kulyikota ku jolola.¹³¹⁴ Varumeri vonse va mu rumerisa. Isehuhazo ya simwiine Jeeso Kirisiti, chishemo che Ireeza, ne kutendera kwe luhuhu lu jolola kuve naanwe mu vonse.

Galatians

1

¹Paulusi, muapositola- ising'i muapositola yozwa ku vaantu kapa che ziho za vaantu, kono cha Jeeso Kirisiti ne Ireeza Isheetu, ya va muvuusa ku vafu- ²ne vamweetu voonse veena naame, kwi ikereke za Magalata: ³Chisemo chive kweenu ne kushiyama ku zwa kwe Ireeza Isheetu ne Simwiine Jeeso Kirisiti, "ya valyineeri che zivi zeetu kuti a woolye kutu hulula cheyinu iinako, kuya cho kusuna kwe Ireeza Isheetu, ⁵kwaalyi kuve ne kuvereenga kuya ku mamanimani. Amen!" ⁶Ni komoketwa kuti chi musaanduka cho vuhweeruhweeru kuzwa kwaalyi ya va misuumpi che chisemo cha Kirisiti. Ni komoketwa kuti musandukira kwi ivangeri iingi, ⁷Ichi kachichokuti kwiina ivangeri iingi, mmi kwiina vamwi vaantu va michitira vukaavo va vasaka kuchincha ivangeri ya Kirisiti. ⁸Mmi nangati uuswe kapa ing'ilozi lizwa kwi iwulu chi lyimilwiira kaha ivangelyi yiingi kuuda ituvamilwiiri uuswe, mu musiye a kutiwa. ⁹Moona mu tuvawaambi ku kataanzi, lyinu hape Ni michokuti, ¹⁰"Chikuti wumwi muuntu na miruta ivangelyi yiingi kuunda imuva tambulyi, mu musiye a kutiwa". Lyinu hanu nisaka kusangisa vaantu? Chikuti Ni silyika ku sangisa vaantu, Ka heena Ni muhikaana we Kirisiti. ¹¹Mukuti Ni saka kuti mwiizive, vakwaangu, kuti ivangelyi i Ni varuta kaheena ivangelyi yo muuntu. ¹²Kana Ni ni vaizuwi cho wumwi muuntu, kapa kuirutiwa. Kono, niva itondezwa ne Jeeso Kirisiti. ¹³Mu vazuwi kaha vuhalo vwaangu muchi Judaisimu, mu Ni valyi kusulula ikereke ye Ireeza kuzaamba chilyikanyo ne kuti ni valyikulyika ku isinya. ¹⁴Ni vazwiiri

havusu muchi Judaisimu ku zaamba vamwaangu vaangi, vo mushovo weetu. Mu ni va woondesa cho vusakusima milawo ye chizo chi ve isheetu.¹⁵Kono Simwiine, ya va nisalyi ni siina muchivumbiro chi va mmmayo, mmi naani lyisalyira che chisemo chaakwe,¹⁶ava saangi ku toondeza Mwanaakwe chaangu, kuti ni woolye kuwaamba chaakwe ku va Hedeni. Kana Ni va wambinsani ne nyama ne malaha cho vuhweeru.¹⁷Kana Ni va yeendi kwa Jerusalema kwa vana vavavi maaposotola ku intaanzi aangu. Kono, Ni vayi kwa Arabiya nina voola kwa Damasika.¹⁸Mu masulye e zirimo zotatwe Ni naaya kwa Jerusalema ni na keeziva Kesifasi mmi Ni neekala naaye mazuva eena ikumi ne minwe imana iyaanza.¹⁹Mmi kakwiina moapositola i Ni vaavoni kuunda a Jaakovo, mwaanchaa Simwiine.²⁰Zi Ni ming'olyera, Ni mi sepisa havusu vwe Ireeza, kuti ka Ni waambi mapa.²¹Kuzwaaho Ni vayendi kunkaanda za Siriya ne Chilichiya.²²Imme kana niveeni kwiziva ikereke za Judeya ziina kwa Kirisiti.²³Va valyi kuzuwa vulyo ni kuwambiwa, " Mukwaame ya valyi ku tusukulula hanu cho ruta kaha itumero ya valyi kulika kusinya."²⁴Mane va va teembi Ireeza chaangu.

2

¹Kumasulye e zirimo zine ikumi ne zirimo zone Nina volyera kwa Jerusalema hape ne Barinabasi, ni nayeenda ne Titusi.
²Ni vayeendi kwateni che ivaka lyo kutoondezwa ne ku kavataluseza che ivangeri Ini varuti Venkaanda. Ni vawaambi kumbalyi ne vahitizi vavalvi kuvoneka kusepahala, kuti niwoolye kuvona kuti kana Ni valyi kutiya - kapa kana nivatiyi - mahala.³Mmi nangati Titasi, ya veena naame hape naalyi Muhirika, a va kakanizwa kwinjira mumupato. ⁴Varumeri kunineetu va mapa va valyiwuungula mukati keetu kwiiza kuku zuunza kusumunuka kweetu mwa Kirisiti Jeeso. Va valyi kusaka kutuvozekeza mu vuhikaana, ⁵kono kana tu valyisiiriri muvuhikaana nangati munakozana, kuti musakusima vwe ivangeri vushaalye naanwe.⁶Mmi vahitiri va valyi kuvoneka kusepahala (kapa mbaavo vaani kwaangu ka kuvireeza, Ireeza keena chirivonda)-aavo, Ni ti, yavalvi kuvoneka kusepahala kakwiina cha vaweeri kwaangu. ⁷Naandi kwiina vulyo, va vaavoni kuti ni vaheewa ivangeri kwa vana vaseena mumupato, siina Pitorosi mwaava heerwa ivangeri kwaavana veena mumupato. ⁸Mukuti Ireeza, ya vateendi mwa Pitorosi cho vu apositolo kwa vana veena mumupato, naame kuva niteenderi ku Veenkaanda.⁹Va Jakovo, Kefasi ne Johani avo vava tambulwa kuti mba vava zaaki ikereke, vava taluhanya chishemo chi ni vaheewa, ni va tutambula che iyaanza lya malyo Baribasi naame. Va vachiti iichi kuti tuwoolye kuya ku Veenganda, ne kuti aavo vawoolye kuya kwa vana vasimupato. Va vakumbiri vulyo kuti tukumbulukwa vahumanehi, chiintu chinivalyi saka kuchita.¹¹Mmi Kefasi chinga sika kwa Antiyoki, Ni vamukanani ni ni mulyolyeete mumeenso mukuti ku vateerwa kuti kashiyeeme. ¹²Vaantu vamwi ni vaseeni kukazwa kwa Jakovo, Kefasi a valyi kulya ne Veenkaanda. A valyi kutiya vana vavalvi kusaka kwiinjira mumupato¹³Naavo Majuta cho vuungi vave nchiri mu . Mane ne Barinabasi naaye cho kulyanganiswa ne vuheeden vwaavoi. ¹⁴Mmi chinganavona kuti kaveechiriri siinte vusakusima vwe ivangeri, Ni nacho Kefasi havusu vwaavo voonse, "Chikuti u Mujuta mmi no hala siinneeri uwee Inkaanda mmi niisalyi siina Mujuta, ko woolye vulye kukakaniza ve Inkaanda kuhala sineeri Majuta?"¹⁵Uuswe naaswe tu Majuta jo kuzaalwa ising'i vachita vuvilala ve Inkaanda; ¹⁶ni twiizi kuti kakwiina muuntu yo jolozwa che miteendo yo mulawo mbwiita cho kuzumina kwa Jeeso Kirisiti. Naaswe vulyo tuveeza cho kuzumina kwa Kirisiti Jeeso kuti tuwoolye kujolozwa cho kuzumina kwa Kirisiti ising'i cho misevesi yo mulawo. Mukuti cho miteendo yo mulawo kakwiina muuntu yeti na jolozwa¹⁷Mmi chikuti, chitusaka kujolozwa cha Kirisiti, naaswe, tuva waaniki kuti tuchita zivi, aa Kirisiti naaye u susuweza chivi? Naanta! ¹⁸Mukuti hani vusulusa ziintu zi Ni vasinya kalye, Ni toondeza kuti Naame Ni luuta mulawo. ¹⁹Mukuti che ivaka lyo mulawo ni vafwi mumulawo, kuti Ni woolye kuhala ne Ireeza.²⁰Ni va vambulwa ne Kirisiti. Ka isiri lime nihala, mmi Kirisiti uhala kwaangu. Vuhalo vu Ni hala munyama ni vuhala mukuzumina ku mwaana ee Ireeza, ya vanisuni mane na lyineera vuhalo vwaakwe chaangu. ²¹Ka Ni viikiri kumbalyi mikoonde ye Ireeza, mukuti kalyi kujolozwa kuwaanwa cho mulowo, lyinu Kirisiti ava fwiiri mahala

3

¹Magalata vaholo! Njeeni ya va milowi? Mu meenso eenu Jeeso ava chitwa siineeri cha vambulwa. ²Iichi nche chiintu chi Ni saka kulyituta kweenu: Aa muvatambulyi Luhuhu che misevezi yo mulawo kapa cho kuzumina chimuvazuwi?
³Muvaholo vulye? Muvataangi cho Luhuhu, aa hanu chi mukamanisa che nyama?⁴A muvasukulukiri ziintu ziingi mahala-lyinu chikuti kana ziveena iituso? ⁵Aa liye yo miha Luhuhu mmi nachita miteendo ikomosa mukati keenu muchita vulyo che miteendo yo mulawo kapa cho kuzuwa cho vusakusima?⁶Moona Aburahama "mwa vazumini kwee Ireeza mane naa valyirwa kuti ushiyeeme," ⁷che inzira iswana, muzuwisisa, lyinu, kuti vana vazumina mba vaana va Aburahama, ⁸Liinzwi, liva voneni kuvusu kuti Ireeza ka joloza Valeuhi cho kuzumina, nilya ruta ivangeri ha vusu vwa Aburahama, nilyaati, "Chaako chisi choonse kachi waane mikoonde chaako. ⁹Lyinu aaho, vazumina veena mikoonde hamwiina ne Aburahama, mukwaame yo zumina."¹⁰Voonse valyiviikite mumiteendo yo kuunsi lyo mulawo va kutitwa; mmi ku ng'olyetwa, "Ku kutitwa wumwi no wumwi ya se ichiriri ziintu zoonse zing'olyetwa mwiivuka yo mulawo, ne ku zichita."¹¹Lyinu kuzuwika kuti kakwiina ya vajolozwa hafusu vwe Ireeza cho mulawo, mukuti vashiyeeme ka va halye cho kuzumina. ¹²Mmi mulawo kaheena wo kuzumina, "Muuntu yo chita miteendo yo mulao ulukeere kuhala chaayo."¹³Kirisiti a va tusumununi muchikuto cho mulawo cho kuva yo kutitwa mu chiziimo cheetu- mukuti kung'olyetwa, " Ku kutitwa wumwi no wumwi yo hanzikwa hachisamu"- ¹⁴kuti mikoonde ya Aburahama iwoolye ku va ku Haheedeni cha Kirisiti Jeeso, kuti cho kuzumina tu woolye kutambula isepiso yo Luhuhu.¹⁵Vaakweetu, ime niwaambe che mikwa ya vaantu. Mu kuzuminzana kwa vaantu, kakwiina yo woola kuvuvikira hembalyi kapa kuweera chimwi, kuvona chi kwa zuminzanwa cho mulawo. ¹⁶Lyinu isepiso i va waambwa kwa Aburahama ne luzuvo Iwaakwe. Ka icho kuti, "ku luzuvo, "ni kuteewa

vaangi, kono naalyi ku muuntu wumwiina vulyo, "ne kuluzuvo lwaako, " iye Kirisiti.¹⁷ Lyinu Ni cho kuti : Mulawo, wuuvveza mu masulye e zirimo ziina 430, ka wu viikiri mulawo kumbalyi we chilyikani che Ireeza.¹⁸ Mukuti chikuti vuswa viiza cho mulawo, lyinu ka wusiiza che isepiso. Mmi Ireeza a va wuhi Aburahama che isepiso.¹⁹ Vulye ylinu, mulawo utusanzi? Uva weerwa che ivaka lyo kuluta mulawo, mbwiita hakuti wo luzuvo lwa Aburahama heeza iye ya va sepiwa. Mulawo u vavi hateni cha mang'ilo y o muzimanini.²⁰ Muzimanini hanu kaheena wo muuntu umwiina, mmi Ireeza uumwiina.²¹ Lyinu aa mulawo ka uzuminzani ne isepiso ye Ireeza? Naanta ising'i vulyo! Lyinu chikuti mulawo uvavi hateni kuti uhe vuhalo, lyinu kujolozwa cho vusakusima ni kuveeza ne mulawo.²² Mmi liinzwi lyiva sumini chimwi ne chimwi mu chivi. Ireeza ava chiti iichi kuti isepiso ituhaza cho kuzumina mwa Jeeso Kirisiti iwoolye kuheewa vana vazumina.²³ Lyinu kuzumina nikuseeni kuva hateni, tuvalyi tu va viikitwa kuunsi lyo mulawo, ni tu wondetwa mbiita hakuti kuzumina chi ku voneswa.²⁴ Lyinu molawo nguvalyi ku tuyeenza mbwiita Kirisiti chingeeza, kuti tuwoolye kujolozwa cho kuzumina.²⁵ Lyinu mukuti kuzumina chiku veeza, ka tusiina kungsi lyo muhitizi.²⁶ Mukuti muvoonse muvaana ve Ireeza cha Kirisiti Jeeso.²⁷ Cho vungi vweenu muva kolovezwa mwa Kirisiti, muva tambulyi Kirisiti.²⁸ Ka kwiina Mujuta kapa Muhirika, ka kwiina muhikaana naandi yo sumunwiina, ka kwiina mukwaame naandi mukulwakazi, mukuti muvoonse muvamwiina mwa Kirisiti Jeeso.²⁹ Mmi chi muv alyi va Kirisiti, lyinu mu voluzuvo lwa Aburahama, valya vuswa kuya che isepiso.

4

¹Ni cho kuti swaana, cho siri muhwiire, ka kwiina ha kauhene ne muhikaana, nangati nje nfumwe inkanda.² Mmi wiina kuunsi lyi va muhitire ne vamutokomera mbwiita che inako ya va viiki iisi.³ Vulyo cho kuswana, naaswe ha tuvasiri tu vahwiire, tu veena mu vuhikaana vwe ituto zo munkanda.⁴ Mmi inako iva viikitwa chinga ya sika, Ireeza na tumina Mwaane, ya vazaalwa ne mukulwakazi, ya vazaalwa kungsi lyo mulawo.⁵ Ava chiti bulyo kuti a hululye vana veena kungsi lyo mulawo, kuti tuwoolye ku ang'ulwa siina vaanaswisu.⁶ Mmi mukuti mu vaanaswisu, Ireeza ava tumini Luhuhu lo Mwaane munkulo zeetu, luhuwereza kuti, "Aba, Taayo." ⁷Lyinu ko siri u muhikana, mmi u mwaana, mmi chikuti u mwaana, lyinu mulya vuswa che Ireeza.⁸ Mmi cheyeyo inako, ha musana mu veezi Ireeza, mu va chitwa vahikaana va vana va veezi, che ziho zisalyi zo vusakusima, vasalyi ve ireeza.⁹ Mmi hanu ha chimuvezivi Ireeza, kapa kuti mwizivita ne Ireeza, chiinzi ha chimuvolyera kumasulye ku milao zifosaheere iseena ituso? Musaka kusuminwa naazo hape?¹⁰ Mukuteka mazuva ne mwezi ne inako ne zirimo! ¹¹Ni tiite cheenu kuti kuti mweendi muteendo waangu naanwe u valyi wa mahala.¹² Ni mirapeere , vaakweetu, muswane naame, mukuti Naame chiniswana naanwe. Ka kwiina chi muva nifosekeza.¹³ Mmi mwiizi kuti avalyi cho kulwala kwaangu kuti ni rute liinzwi kweenu lwe ntaanzi.¹⁴ Nangati chiziimo chaangu cho vuholye chiva miviiki mu mulyiko, kana muva ni nyanyi kapa ku nikaana. Kono mu va nitambulyi siina ing'ilo y Ireeza, sineeri njeme Kirisiti Jeeso iye mwiine.¹⁵ Lyinu, hanu, mikoonde yeenu iinahi? Lyinu Ni milwiira vusakusima kuti, kalyi kuwoolyeka, ni muva nongomona meenso eenu cho ku aniha.¹⁶ Lyinu chikwiina vulyo, aa Ni vavi ni chira cheenu mukuti Ni milwiira vusakusima?¹⁷ Va lyikayerere ku mi zuunda, mmi che inzira isa shiyeeme. Va saka ku mizwisa kweetu, kuti mu woolye ku nuungwa avo.¹⁸ Aaho heene kushiyeeme kusuna ahulu chiintu chikwiina ivaka, mmi ising'i vulyo chi Nina naanwe.¹⁹ Vaangu vanini, hape Niina muzitavi zo ku mi huzumuka mbwiita Kirisiti chiina na vumbirwa mweenu.²⁰ Ni nungitwa ku va naanwe hahanu ne sandula mwambiro kwaangu, mukuti Ni ziyerehete cheenu.²¹ Muni lwiire, uunwe musaka ku va kuunsi lyo mulawo, ka mu teeki mulawo? ²²Mukuti ku vang'olwa kuti Aburahama a veena vaana swisu vo vere, umwi a valyi wo mukazana wo muhikaana wumwi nalyi wo mukulwakazi yo sumunukite.²³ Mmi wumwi a va zwaalwa ne mukazana wo muhikaana ku ya che nyama, lyinu wumwi a va zalwa ne mukulwakazi yo sumunukite ku ya che isepiso.²⁴ Iizi ziintu ziwoolwa ku taluswa siina ingulyi, mukuti aava vakulwakazi va zimanine ikulahano. Wumwi waavo uza kwi Iruundu lya Sinayi hape ava huzumuki vaana va vahikaana. Njeye Hagayi.²⁵ Lyinu hanu Hagayi u zimanine Iruundu lya Sinayi lyiina mwa Arabiya; mane u zimanine Jerusalema ya suunu, mukuti wiina mu vuhikaana ne vaane.²⁶ Mmi Jerusalema iina kwiwulu ilukuluhite, nje nyineetu.²⁷ Mukuti ku ng'olyetwa kuti, "U saange, uuwe uchitwatwa yo sa huzumuki. U lyilyire kwi iwulu cho kusaanga, uuwe yo sa sasamiswa zitavi zo kuhuzumuka. Mukuti vaana vo mukulwakazi ya va kaanwa vaangi kuzamba vo mukulwakazi wiina mukwaame."²⁸ Mmi uunwe, vakweetu, muswana ne Isaka, muvaana ve isepiso,²⁹ Che yina inako ya vazalwa kuya che nyama ava sukululyi zuna ya vazalwa kuya cho Luhuhu. Kuswana ne suunu.³⁰ Mmi liinzwi litiinzi? "Hindike mukazana wo muhikaana ne mwaane. Mukuti mwaana wo mukazana wo muhikaana keeti na kauhane vuswa ne mwaana wo mukulwakazi yo sumunukite."³¹ Chikwiina vulyo, vakweetu, kaheena tu vaana vo mukazana wo muhikaana, kono tuvo mukulwakazi yo sumunukite.

5

¹Kirisiti ava tulukululyi kuti tu lukuluhe. Mukolye lyinu, hape kaanzi ni muvolyelyi mumasulye ku lawulwa kuunsi lye ijooko yo vuhikana.² Muvone, Iime, Paulusi, ni micho kuti chikuti ni muzumina kwinjira mumupato, Kirisiti kakwiina cheeti naa voolyerwa kweenu.³ Ni shupera wumwi ne wumwi muuntu yo lyisiirira kwinjira mu mupato kuti ulukeere ku kwiichirira mulawo woonse.⁴ Chi mwazwiswa kwa Kirisiti, wuunwe mweeti ni mujolozwa cho mulawo; keeti ni muvoolye mulyikolye mikoonde.⁵ Mmi uuswe, tulyindire isepiso yishiyeeme cho Luhuhu mu kuzumina.⁶ Kwa Kirisiti Jeeso ku va mumupato kapa kusaava mumupato ka kutusa chimwi, mmi mbwiita kusepa ne kuchita cho kusunana.⁷ Muvalyi kuyeenda neenza. Njeeni ya va muviindi kwichirira vusakusima? ⁸Uuku kukutaza ka kuzwi kwaalyi ya va misuumpi!⁹ Chiviriso chinini chizimbisa mukamu.¹⁰ Nina isepo kwa Simwiine kuti keeti ni muzeze chiingi hape. Uyoozo yo miziyeza

ikatulo kayive yaakwe, mane nangati njeeni kapa, iini.¹¹Vaakweetu, chikuti Nisi waamba ka zo mupato, chiinzi ha Nisi sukululwa? Chikwiina vulyo, chivalyi kuviinda kwiiza ku chifapano chivaazwiswa.¹²Mane vana va valyi ku miziyeza, Ku sahanga valyi kosolye veene!¹³Mukuti mu va sumpirwa kusumunuka, vaakweetu. Mmi musiye kusandula kusumunuka kweenu kava ivaka lyo kusaka kuhala che inyama; kono, mulyisune ne ku teendinsana.¹⁴Mukuti mulawo woonse uve zuzirikizwa che itawulo iimwiina; iti " U sune mwaako molyisuni." ¹⁵Mmi chikuti mulyisumona ne kulyilya, mutokomere kuti kaanzi mulyimani.¹⁶Mmi Nicho kuti, muyeende cho Luhuhu mane keeti ni muchite kusuna kwe inyama.¹⁷Mukuti kusuna kwe inyama kulwinsana ne ko Luhuhu, mane kusuna ko Luhuhu kulwinsana ne kwe inyama. Mukuti iizi zilyilwiisa, kuti kaanzi u chiti ziintu zoosaka.¹⁸Mmi chikuti u hitiirwa ne Luhuhu kawiiina kuunsi lyo mulawo.¹⁹Lynu miteendo ye inyama izivitwa: vuhulye, vuvilala, kunuungwa, vusangu,²⁰ve-ireeza valyichitirwa , vulozi, vulwavi, inkoondo, zitoyo, muna, vukalyi, iinkani, ikauhano,²¹inkulonkaando, vuchakolwa, kusunaminati, ne ziintu ziswana neezi. Ni mi kalyimera, moona mu ni vamikalyimeri, kuti aavo vachita iizi ziintu keeti ni vaheewa muvuso we Ireeza.²²Mmi zihaantu zo Luhuhu kusuna, kusanga, chisemo, inkulonde, kushiyama, ku koonda, itumero,²³kulyisanta, ne ku lyiwoonda; kuunde iizi ziintu ka kwiina mulawo.²⁴Avo veena kwa Kirisiti Jeeso vava kokoteri inyama ne zisunitwa zayo ne zinuungwa zaayo.^{25,26}Chikuti tu hala cho Luhuhu, naaswe tuyeende cho Luhuhu. Tu siye ku lyinyemuna, kujakola vamwi, kulyifwiira muna.

6 ¹Vaakwetu, chikuti muuntu na woondoka muchivi, uunwe mwiina luhuhu mu lukeere ku muvozekeza munzira cho luhuhu lulyisantite. Muvirerre cheenu, kuti naanwe kanzi mulyikwa.²Mulyitusa muziyo, ne kwiizuzirikiza mulawo wa Kirisiti.³

⁴Wumwi no wumwi ulukera kutatua muteendo waakwe, mmi ivaka lyo kulyiteemba ka lyive kwaalyi mwiine mmi ising'i kuwumwi muuntu.⁵Mukuti wumwi no wumwi ka kulyike muziyo waakwe.⁶Wumwi no wumwi ya varutwa liinzwi u lukera ku kauhana ziintu zishiyee ne zuna yo lyiruta.⁷Musiye ku chengererwa. Ireeza ka hewulwa, mukuti chimwi ne chimwi cha vyala muntu, cho kusawana cheeti na siinze.⁸Mukuti wumwi ne wumwi yo vyala imbuto munyama yaakwe ka siinze kusinywa. Yo vyala imbuto mu Luhuhu ka siinze vuhalo vusamani ku Luhuhu.⁹Tusiye kusuntika ku chita vulotu, mukuti che inako ishiyeme ka tusiinze, chikuti katusuntiki.¹⁰Lynu aaho, chitusina chivaka, to chite chishiyee ku vaantu voonse, sihulu kwa vana ve nzuvo ye itumero.¹¹Muvone itaka inkaando zi Niva ming'olyeri cho munwe waangu.¹²Vana va saka ku kusangisa inyama va lyika ku mishoshorekeza kuti mwinjire mu mupato. Vachita vulyo cho kutiya ku sukululwa che chifapano cha Kirisiti.¹³Mane nangati vana vava lyingiriki mu mupato ka ve chiriri mulawo, mmi va saka kuti uunwe mwinjire mu mupato kuti vawoolye ku lyiteemba che inyama yeenu.¹⁵Mmi kaanzi Nilyi teembi mbwiata che chifapaano cha Simwiine Jeeso Kirisiti, iye chaakwe chisi chiva vambulwa che ivaka lyaangu. mmi Naame ku chisi.¹⁶Mukuti naandi kwinjira mu mupato kapa ku senjira mu mupato ka kutusa chimwi, mukuti chisakahala ku vuumbwa chihya.¹⁴Mmi ne kuvalyi voonse vahala cheyi inzira, chishemo ne inse zive ku valyi, mane ne kwa Isirayere we Ireeza.¹⁷Kuzwa suunu kaanzi kubi ne yo ni kataza, mukuti ni kulyikite mashwayo a Jeeso ha muviri waangu.¹⁸Chisemo cha Simwiine wetu Jeeso Kirisiti chive ne luhuhu lweenu vaakweetu. Amen.

Ephesians

1

¹Paulusi, muapostola wa Kirisiti Jeeso cho kusuna kwe Ireeza, ku vaantu ve Ireeza vasepahala mwa Ifesasi ne veena vusakusima kwa Kirisiti Jeeso.²Matohonolo ave kweenu ne chisemo chizwa kwe Ireeza Isheetu ne Simwiine Jeeso Kirisiti.³Kuteembwa Ireeza wetu iisi Simwiine Jeeso Kirisiti, yava tutohonolofaza cho luhuhu loonse lwiina kwiwulu mwa Kirisiti.⁴Ireeza ava salyi haakwe kuzwa kumatangiro e inkaanda, kuti tujololye ne kuvula mulandu mumenso aakwe.⁵Ireeza ava tuvaakanyeza kuang'ulwa siina tuvaana vaakwe cha Jeeso Kirisiti, kuya chokusuna kwaakwe.⁶Ku ang'ulwa kweetu kumanina muku muteemba kuveera kwe chisemo chaakwe chavatuhi mahala muvumwiina Vaakwe ya suni.⁷Cha Jeeso Kirisiti tuva hululwa cha malaha aakwe ne kuwoonderwa zivi zeetu, kuya cho vuhumwi vwa matohonolo aakwe.⁸Avatuhi matohonolo maangi cha maanoezulyire ne kuzuwisisa.⁹Ireeza ava tutoondeza maikaerero o kusuna kwaakwe avalyiwungwire, kuya chokusuna kwaakwe, ne chava toondeza mwa Kirisiti.¹⁰Muteendo wa Kirisiti ivaalyi kuvakanyeza inako yoose imanininine, kulyeeta ziintu zoonse hamwiina, ziintu zoonse zina kwi wulu ne munkaanda, kuunsi lyo mutwi uumwiina, mane ne Kirisiti.¹¹Mwa Kirisiti tuvasalwa kuva vaswaana. Tuva zezererwa kutaanzi kuya cho muteendo waakwe iye yo chita chimwi ne chimwi kuya chamaikaerero o kusuna kwaakwe.¹²Ireeza avatusalyi vaswaana kuti tuve vantaanzi kuva ne sepo imaniine mwa Kirisiti, kuti tuve tuvateembi vo kujolola kwaakwe.¹³Mwa Kirisiti, uunwe naanwe, ngamwazuwa maanzwi ovusakusima, ivangelyi yo kuhazwa kweenu, mmi ni mwazumina kwaalyi, mmi ni mwaasinkwa che isepiso yo Luhuhu Lujolola.¹⁴Luhuhu Lujolola nje isepiso yo vuswa bweetu mbwiita hakuti chituwoola kulyi woonderera muvulyi, mu kuteemba ko kuveera kwaakwe.¹⁵Cheeri ivaka, kuzwa hani vazuwiiri kaha itumero yeenu mwa Simwiine Jeeso ne irato lyeeu kuvaantu ve Ireeza va varumeri,¹⁶Kana ni vaazimiki kulyitumera kwee Ireeza cheenu moona Muni misumpa mu mirapero yaangu.¹⁷Ni rapera kuti Ireeza wa Simwiine Jeeso Kirisiti, Taayo wo kuveera, kamihe luhuhu lwa maano ne kutoodezwa kuti mu mwiizive.¹⁸Ni rapera kuti meenso ee inkulo zeenu eewulwa, kuti mwiizive vusakusima vwaava misumpiri ne buhumi vweeti ni vaswaane varumeri voonse.¹⁹Mmi mu mirapero yaangu Ni kumbira kuti mwizive vukaando vusena chirikanyo ve ziho zaakwe kweetu tuzumina, kuya cho vukaando vwaakwe kuku teenda.²⁰Iizi nzeziho ziswana zava teendesa Ireeza kuku vuusa Kirisiti kuvafu naa mwikalyika kwiyaanza

lyaakwe lya malyo muzivaka zo kwiiwulu. ²¹Ne ikalyika Kirisiti kwiiwulu lye milao yoonse ne mivuso ne valauli ne inkaanda yoonse, ne iizina lyimwi ne lyimwi liva wulyikwa. Kirisiti keeti navusa vulyo mweeyinu innako, kono ne munako ikeeza. ²²Ireeza ava viiki ziintu zoonse kuunsi lya mateende a Kirisiti mmi namuha ikereke kuti aave mutwii we ziintu zoonse. ²³Ikereke njo muviri waakwe, iye wizwiire muziintu zoonse

2

¹Hairi unwe, muvafwiire mukuluta mulao ne muzivi zeenu. ²Avalyi chezweezi zimuvalyi kuchita kuti muyende munzira ze yinu inkaanda. Muvalyi kuchita kuya cho mulao wo muvuso o muluhuho. Ulu ndoluhuho luteeda muvaana valuta mulao. ³Naaswe tuvoonse imwi inako tuvaalyi kuhala naavo vasazumini. Tuvalyi kuchita kuya chokusuna kwee inyama. Tuvalyi kuchita kusuna kwe inyama ne muhupulo. Chokuzaalwa tuvalyi tuvakalyi chiina mbavamwi. ⁴Kono Ireeza mukuti uhumine iinse ze irato lyaakwe ikaando lya vatusuni chaalyo. ⁵Ha tuvafwiire muchivi, naatulyeeta kuvuhalo vuhya cha Kirisiti. Ivaka lya matohonolo chiingi muvaahazwa. ⁶Ireeza ava tunyemuni haamwiina naatuchita kuti tuve haamwiina muzivaka zo kwiiwulu cha Kirisiti Jeeso. ⁷Ava chiti vuti kuti munako zikeeza na tutoondeza vuhumi vukaando vwa matohonolo azwa waalyi. Utu toondeza iizi che inzira yo kushiyama kwaake cha Kirisiti Jeeso. ⁸Mmi chamatohonolo muvazwa che itumero, mmi ichi kana chivazwi kweenu, inewo ye Ireeza. ⁹Kaheena cho muteendo kaanzi kuvi ne yolyiteemba. ¹⁰Mukuti tu muteendo we Ireeza, tuva vuumba cha Kirisiti Jeeso kuchita zishiyeeme zituva vaakanyezwa ne Ireeza kalyekalye uuko, kuti tuyeende chaazo. ¹¹Chikwina vulyo muzeze kuti kalye muvalyi ve inkaanda che inyama. Nimusumpwa "vasena mumupato" isumpwa mupato we inyama ivachitwa chamaanza a vaantu. ¹²Mukuti cheeyo inako muva zwisizwa kwa Kirisiti. Muvalyi mu mabukweenda muvaantu va Isiraele. Muvalyi muveene muze chilyikani ze isepiso. Ni musena isepo muzisikeeza. Kana mveena Ireeza munkanda. ¹³Lyinu cha Kirisiti Jeeso unwe muveena kulye ne Ireeza imwi inako muvalyetwa hafwihi ne Ireeza cha malaha a Kirisiti. ¹⁴Mukuti nje chisemo cheetu. Ava chiti vovere kuva umwiina. Che inyama yaakwe ava sinyi imota lyivalyi kutu kauhanya, lye chitoyo. ¹⁵Ava manisa mulao wo kulawula ne wo kuyeenza kuti awolye kuvumba muntu muhya mwaalyi. Ava chiti chisemo. ¹⁶Ava chiti ichi kuvozekeza vaantu voonse mumuviri umwiina kwe Ireeza che chifapano. Che chifapano avehayi chitoyo. ¹⁷Jeeso aveeza kuruta maanzwi e chisemo kweenu muvena kulye ne chisemo ku vaveena hafwihi. ¹⁸Mmi cha Jeeso tuvoonse twiina iswanero cho luhuho lumwiina kwe Isheetu. ¹⁹Lyinu hanu, unwe venkaanda kamusiri mu mabukweenda ne veene. Lyinu chimuvantu vamwiina ne vana vaviikiirwa hembalyi ve Ireeza ne vaantu vo munzuvo ye Ireeza. ²⁰Muva zaakwe ha matangiro a va apositola ne va porofita. Kirisiti Jeeso iye mwiine nje pinahalyi. ²¹Chaalyi muzaako oonse uwondinsana ne kukula niilyi itempere mwa Simwiine. ²²Chaakwe naanwe chiingi muvazaakwa haamwiina siina chivaka chovwikalo che Ireeza cho Luhuho.

3

¹Cheelyo ivaka Ime, Paulusi, ni musuminwa wa Kirisiti Jeeso cheenu venkaanda. ²Nizumina kuti chimuvazuwi cho mutendo we sepiro ye Ireeza univaheewa chevaka lyenu. ³Ni ng'ola kuya che senulo ini vatoondezwa. Uvu njo vusakusima vuvalyungwiire vu nivang'olyi chovufihi chaavo mulyimwi ing'olo. ⁴Hamuvala kaheechi, kamuwoolye kuzuwiseza vusakusima vulyiungwiire cha Kirisiti. ⁵Munnako zimwi zivahiti uvu vusakusima kana vuvalwiirwa vaana na vaantu. Mmi hanu chi vuva zwisikizwa kuunze ne Luhuho cha vaapositola ne vaporofita vatohonolofeezwa. ⁶Uvu vusakusima vuungwiirwa kokuti venkaanda vamweetu mukulya vuswa hape tuvamwiina mu muviri. Tukopanere naavo mwi sepiro cha Kirisiti Jeeso che ivangeri. ⁷Mukuti ni vaavi muhikana we ivangeri che ineo ye Ireeza ini vaheewa cho kuteenda che ziho zaakwe. ⁸Ireeza njavanihi iyyi ineo, nangati njini muhwiire kuvoonse vava viikirwa hembalyi kwe Ireeza. Iyi ineo kukuti nirute vee inkaanda liinzwi lisakwa lya vuhumi vwa Kirisiti. ⁹Ni swanere kulwiira vaantu voonse kaha ikunutu ya maikaerero ee Ireeza. Aa nga maikaerero ava wuungwiirwa ne Ireeza muzirimo ziingi munako zivahiti, iye ya vavumbi zintu zoonse. ¹⁰Kuvavi vulyo kuti, che ikereke, vahitiri ne vo muvuso wo kwiiwulu veziviswa ze imbalyi yimwi ye mitendo ya maano ee Ireeza yikeeza che inzira ziingi. ¹¹Ichi kachichitahalye kuya cha maikaerero a mamanani ava chitahazwa cha Kirisiti Jeeso Simwiine eetu. ¹²Mukuti cha Kirisiti twiina ziho ne kuwoola cho kuzumina chevaka lye itmero yeetu. ¹³kwaalyi. Chikwiinavulyo Ni mikumbira kuti musiye kulyitovoha chevaka lyokusukuluka kwaangu cheenu. Izi nkokuveera kweenu. ¹⁴Cheechi ni choola mazwi kwa Taayo, ¹⁵Chaakwe irapa lyimwi ne lyimwi kwi iwulu ne haansi liwuulyikitwa. ¹⁶Ni rapera kuti kamihe, kuya cho vuhumi vokuveera kwaakwe, kuti mukozwa che ziho zo Luhuho lwaakwe, iye wiina mweenu. ¹⁷Ni rapera kuti Kirisiti a halye munkulo zeenu che itumero Ni rapera kuti ni mukolye ne kukulyira mukusunwa kwaakwe, ¹⁸Muve muirato lyaakwe kuti mutaluhanya, hamwiina ne varumeri voonse, muvufwihi, muvelyi, muvulye vokwiiwulu, ne vulye vokuunsi vwe irato lya Kirisiti. ¹⁹Ni rapera kuti mwiizive vukaando vwe irato lya Kirisiti, vuzaamba kwiziva. Muchite ichi kuti Ireeza awoolye kumizua jo vuhaakwe voonse. ²⁰Lyinu kwaalyi yo woola kuchita chimwi ne chimwi kuzamba, kuzamba zoonse zitukuumbira kapa kuzeza, kuya cheziho zaakwe zitenda mweetu, ²¹Kwaalyi kuteembwa ikereke ne Kirisiti Jeeso mmu mishobo yoonse munako zoonse kuyakusamani. Amen.

4

¹Chikwiinavulyo ime nimusuminwa wa Simwiine, ni mirapera kuti muyende cho kushiyama mumu vasumpwa .
²Muhalye cho kulyivikakunsi ne kushiyama ne nkuloonde. Mulyitambulye cho kulyisuna. ³Muchite neenza kuzwiira havusu mukuwoondinsana cho Luhuhu muku zuminzana ko kushiyama. ⁴Muviri umwiina ne Luhuhu lumwiina, moona naanwe mu muvasumpirwa isepiso imwiina vulyo yokusumpwa kweenu. ⁵Simwiine umwiina, itumero iimwiina, ne ikolovezo iimwiina, ⁶ne Ireeza umwiina Ishaavo voonse. Wiina hewuulu lye ziintu zoonse ne chavantu voonse ne muzoonse. ⁷Umwi ne umwi weetu avahewa ineo kuya che chilyikanyo che ineo ya Kirisiti. ⁸Moona ihuko mulyivacho: " Cho tantukira kwiiwulu, a vayendi ne zikomwa ku vukombwa. Naaha ineo kuvaantu vaakwe." ⁹Kutalusanzi, " Ava tantuki," mbwiita chikuti ava shetumukiri kuunsi lye inkaanda? ¹⁰Iye ya vashetumuki njeyena muntu yo swana ya va tantukiri kwiwuulu lya mawuulu oonse. Ava chiti ichi kuti a woolye kwizula muziintu zoonse. ¹¹Kirisiti avahi ineo ziswana neezi: vaapositola, vaporofita, ve ivangeri, varuti ne vayeenzi ve liinzwi. ¹²Ava chiti ichi kukuza varumeri mu muteendo wo vulisani, kuzaaka muviri wa Kirisiti. ¹³Uchita vuti mbiita chiina nitwasika mukuwoondinsaana mwi itumero ne kwiiziva Mwaana ee Ireeza. Uchita iichi mbwiita chinitwakula siina vana vavasiki hachiziimo chiizwiire cha Kirisiti. ¹⁴Kwiina vuti kuti kaanzi nituvoolyi tuswane siina vahwiire. Kwiina vuti kuti kaanzi nituvoolyi tukwiitwakwiitwa ukunoku. Kuti kaanzi nitukwiitwa noluhuhu lumwi no lumwi lwe ituto, chekusawondeka kwa vantu cha maano mu zintu ziseena vuniti zi zieza. ¹⁵Kono, katuwaambe vusakusima che irato ne kukula munzira zoonse zaakwe iye mutwi, Kirisiti. ¹⁶Kirisiti njo kopanya muviri oonse wa vazumina hamwiina. Uwoondeswa hamwiina che tuso ye insinga kuti muviri oonse ukulye ne kulyizaaka uwowiine che irato. ¹⁷Lyinu hanu nichokuti, me Nimikoza mwa Simwiine: kaanzi nimuvoolyi muyendi siina Venkaanda muva yeendera mukulyi lyanganisa mu mihupulo yaavo. ¹⁸Veena kafifi mumihupulo yaavo. Vava zwiiswa muvuhalo vwe Ireeza chokuvula maano kwaavo kwe inkulo zaavo zizuminine. ¹⁹Kavafwi insoni. Va valyi twaalyi muvuhulye kuchita mikwa yoonse mivilala ye itakazo ikweete iweereka. ²⁰Mmi unwe kana muvalyituti Kirisiti vulyo. ²¹Nisepa kuti muvazuwi ka haakwe. Nisepa muvalyituti chaakwe, moona vusakusima muvwiina kwa Jeso. ²²Muswanere kuchupula kuya chemikwa yeenu ya kalye, muuntu wa kalye. Nje muuntu wa kalye yo vola chevaka lye mikwa yeenu yo kuchengerera. ²³Muvikire kumbalyi muntu wakalye kuti muwoolye kushiyamiswa inhuho ze mihupulo yeenu. ²⁴Muchite ichi kuti muwoolye kuzwata muuntu muhya, kuya chokusuna kwe Ireeza. Avavumbwa mukushiyama ne kumaninina ko vusakusima. ²⁵Lyinu hanu musiye kuchenga. "Muwaambe vusakusima, wumwi ne wumwi ne ya vaambeene naye," mukuti tuvaantu vaamwiina wumwi kuwumwi. " ²⁶Mu veenge, kono musiye kulewuha. " Kanzi musiye izuva kwimina ni musiveenge. " ²⁷Kanzi muhi diyavulosi chivaka. ²⁸Wumwi no wumwi yiwiva azimike kwiiva. Mmi a lyichitire. A teende zishiyeeme cha maanza aakwe , kuti awoolye kulyikawuhanyeza ne vaseena chimwi. ²⁹Kaanzi kuvi lyiinzwi ivilala lyizwa mutuholo tweenu. Mmi kuzwe maanzwi vulyo ashiyeme atusa vasaka ituso, a woolye kutusa vaatekete. ³⁰Mmi musiye kuzuwisa vutuku Luhuhu Lujolola lwe Ireeza. Chaakwe chiingi muvaswayerwa izuva lyo kuhazwa. ³¹Musiye zivava zoonse, kuveenga, kukalyiha, kulwa, ne kutukana, hamwiina ne zoonse ze chivi. ³²Muve ne chisemo wumwi ku wumwi. Mulyizuwire vutuku. Mulyiwoodere, moona Ireeza mwavamiwoonderi cha Kirisiti.

5

¹Lyinu hanu meve mubazii ve Ireeza, siina vana vaakwe vasunitwa. ²Mmi muyende mukusunwa, moona naye Kirisiti mwa vamisuni mmi nalitovoha chevakalyetu. A valyi ineo ne chitavero, kuva chinukisa munati chisangisa kwe Ireeza. ³Vuhulye ne mikwa yoonse mivilala kapa kusuna vuhumi kaziswanere kuwaambolwa mukati keenu, moona mukuswanere kuvarumeri. ⁴Kapa kuwamba zifwinsensoni, kuwamba zisenamaano, kapa zesheya zifwiinsensoni, zisashiyeme. Kono kuve nekulyitumera. ⁵Mwiizi ichi chovusakusima kuti kakwiina vuhulye, kusajolola, kapa wiina inkulo inkaando, kokucho kuti, ihuulye, wiina vuswa muvusimwiine vwa Kirisiti ne Ireeza. ⁶Kanzi kuvi ne muntu yo michenga cha maanzwi asene ituso. Chevaka lyeezi zintu vukalyi vwe Ireeza vukeza hewuulu lya vaana vasazuwi. ⁷Lyinu musiye kukopana naavo. ⁸⁹¹⁰¹¹¹²Mukuti kalye muvalyi mukeerima mmi hanu chimwiseri mwa Simwiine. Lyinu muyende sina vaana veselri. Mukuti chicherantu ze iselyi ziina muvulotu, mukushiyama ne vusakusima. Usake chisangisa kwa Simwiine. Kaanzi ukopani naavo vasimitendo mivilala ye kerima. Kono uva zwisikiza kuunze. Mukuti ziintu zivachita mukulyiwiungula zifwiisa maswe insoni mane nekuziwaamba. ¹³Ziitu zoonse, hazitoondezwa che iseri chiza zwisikizwa haanze. ¹⁴Mukuti chimwi ne chimwi chichicha zwisikizwa haanze chicha shinywa. Lyinu kutewa kuti, "Sisimuke, uwe yolyere, mmi uvuuke kuvafwiire, mmi Kirisiti ka veera kwaako." ¹⁵Lyinu ulyitokomere mooyenda, ising'i sina muuntu yasena maano mmi siina wiina maano. ¹⁶Musakisisa inako mukuti mazuva kasishiyeme. ¹⁷Musiye kuvula maano, kono muzuwisisa kuti kusuna kwa Simwiine kwiinavulye. ¹⁸Kono kaanzi mukolwa iwayini, mukuti itwala kukusinyeha. Kono, mwizulye Luhuhu Lujolola. ¹⁹Muliwambisa che paselema ne zifera ne inzimbo zoluhuhu. Muzimbe ne kuteemba Simwiine che inkulo zeenu. ²⁰Inako zoonse mukulyitumera muzintu zoonse mwizina lya Simwiineetu Jeeso Kirisiti kwe Ireeza Isheetu. ²¹Mulyiviike wumwi kuunsi lyowumwi chokukuteka Kirisiti. ²²Vakulwakazi, mulyiviike kuunsi ava mwihiyenwanwe, sina kwa Simwiine. ²³Mukuti mukwaame njomutwi wo mukulwakazi, sina Kirisiti mwaalyi mutwi we ikereke. Nje muhazi wo muviri. ²⁴Moona ikereke mwiina kunsi aa Kirisiti, bakulwakazi naavo vave kuunsi lya vakwaame vaavo muchimwi ne chimwi. ²⁵Vakwaame musune vawmhiyenwanwe, moona Kirisiti mwaavasuni ikereke mane nalyitovoha chaayo. ²⁶Aava chiti bulyo kuti awoolye kuijoloza. Ava ishaanza mumenzi che liinzwi. ²⁷Avachiti bulyo kuti awoolye kulyiviikira ikereke ijolola, iseena ikwe kapa kunyaana kapa chimwi vulyo, kono ijolola iseena ne chifoseheere. ²⁸Cheinzira iswana vakwaame vaswaneere kusuna vakulwakazi vaavo siina miviri yaavo. Iye yosuni

mwihyaavo ulisuni mwiine.²⁹ Kakwiina ya vatoyi muviri waakwe.³⁰ Kono, wuutokomere ne kuusuna moona Kirisiti mwaasuni ikereke. Mukuti tuzibalyi zo muviri waakwe.³¹ Cheeriivaka mukwaame kasiye veesi ne vaanyina a ka kopanywa ne mwiihyavo mmi ava voveere kavave inyama imwiina.³² Uvu vusakusima vukaando vuwongwirwa, kono niwaamba cha Kirisiti ne ikereke.³³ Nangatikwiinavulyo, wuumwi ne wuumwi weenu naye uswanere kusuna mwihyaavo iiri njeyemwiine, mmi mukulwakazi a kuteke mwiihyavo.

6

¹Vahwiire, mukuteke vazaazi veenu mwa Simwiine, mukuti iichi chishiyeeme.² "Kuteke veeso ne vaanyoko" (ngomulawo wentaazi wiina isepiso)³ "kuti kushiyame kwaako nokuti uwoolye kuhala inakoinde haansi."⁴ Naanwe va-shaavaana, musiye kuvengesa vaana veenu. Kono, mu vakuza cho ku vaviika munzira ne kuva toondeza kwa Simwiine.⁵ Vahiikana, mulyiviiike kuunsi lyi va simwiine veenu vo muunkanda che kute liina kwiwulu ne kuchachalyika, muvusakusima vwe inkulo zeenu.⁶ Mu sepahalye ku valyi siina iiri kwa Kirisiti. Mu siye kusepahala vulyo vasimwiine veenu chi va milolyeete kuti musiye ku saangisa aavo vlyo. Kono, musepahalye siina vahikaana va Kirisiti. Muchite kusuna kwe Ireeza munkulo zeenu.⁷ Muteende kuzwa munkulo zeenu, siineeri muteendere Simwiine ising'i vaantu.⁸ Mwiizive kuti vultu vumwi ne vumwi vwa chita muuntu, kaawane kuvozekezwa ne Simwiine, naandi muhiikana kapa ulukulukite.⁹ Naanwe vasimwiine, muchite ziswana ku vahiikana veenu. Musiye ku va tiiza. Mwiizi kuti iye yoolyi Simwiine aavo naanwe wiina kwiwulu. Mwiizi kuti kakwiina chilyivonda kwaalyi.¹⁰ Mamanmani, mukolyere mwa Simwiine ne muziho zaakwe zisena chizikaanga.¹¹ Muzwaate zizavalo ze Ireeza zoonse ze inkoode, kuti muwoolye kuzimanina zoonse zivilala za maano a satani.¹² Mukuti inkoondo yeetu kaheena ye nyama ne malaha. Kono, ilwiisa vahitizi ne mubuso wo luhuhu ne valaulyi ve ikoko lyo vuvilala, valyiisa luhuhu luvilala lwiina kuzivaka zo kwiwulu.¹³ Chikwiina vulyo muzwaate zizavalo ze inkoondo ze Ireeza, kuti muwoolye kuzima ni mukolyete mweyinu inako yo vuvilala. Hakuti chi mwaamana chimwi ne chimwi, ka muziime ni mukolyete.¹⁴ Chikwiinavulyo mukolye, Muchite vulyo hakuti chi mwa lyibaanta cho vusakusima ne kukola inkulo yo kushiyama.¹⁵ Muchite iichi hakuti chimwa zwaate zo kulyitukizeza ku mateende eenu kuti muwoolye kutwaala ivangelyi yiina chisemo.¹⁶ Muziintu zoonse mutoolye chitakiso che itumero, chaayo ka muwoolye kuzima milyiinga yoonse yi bukuka yo muvilala.¹⁷ Mmi muzwaate ikava yo vuhalo ne mulyiinga wo Luhuhu, iilyo liinzwi lye Ireeza.¹⁸ Che itapero imwi ne iimwi ne kukumbira, murapere iinaako zoonse cho Luhuhu. Choowo muhupulo, inaako zoonse mutokomere cho kuwoondesa ne ku raperera varumeri voonse.¹⁹ Hape muni raperere, kuti ni woolye kuheewa mulayezo muni wuula vulyo kaholo kaangu. Muni raperere kuti ni woolye kwiiziviswa cho nini seena lyoowa vusakusima vuwuungwirwa ve ivangeri.²⁰ I vaka lye ivangeri chiingi ni mizimanine muku suminwa, kokuti chaayo ni woolye kuwaamba muni swaneere kuwaamba.²¹ Kuti naame mu woolye kwiiziva iitava zaangu ne munihalyira, Tichikasi, mweetu yo sunitwa neaalyi muhiikana wa Simwiine yo sepahala, ka milwiire chimwi che chimwi.²² Ni vamutimini uuko kweenu cheeri ivaka, kuti muwoolye kwiziva ziintu zeetu, nukuti a woolye ku tontoza inkulo zeenu.²³ Chishemo chive ku va mweetu, ne irato lyo vusakusima kwe Ireeza ne Isheetu ne Simwiine Jeeso Kirisiti.²⁴ Mikoonde ive naavo voonse vasuni Simwiine weetu Jeeso Kirisiti che irato lisa mani.

Philippians

1

¹Paulusi ne Timotiyo, vahikaana va Kirisiti Jeeso, kwaavo voonse va viikirwa he imbalyi mwa Kirisiti Jeeso aavo veena kwa Filipo, koonse vulyo ne vahitizi nne madiyakoni.² Iinse zi ve kweenu ne ikozo zizwa kwe Ireeza Taayo ne Simwiine Jeeso Kirisiti.³ Nilyitumera kwe Ireeza waangu muchimwi ne chimwi chini ku kumbulukwa chaacho.⁴ Innaako zoone mu kurapera kwaangu kweenu muvoonse, kusangisa kuti ni woolye ku rapera.⁵ Ni lyeeta kusaanga kwaangu cho ku kuteendinsaana kweenu mwii ivangeri kuzwa iizuva lye nntaanzi kwiiza kusika suunu.⁶ Niina vusakusima vweechi chiintu, vokuti iye ya vaataangi uuwu musevezi mulotu mwaako ka zwiire haavusu ku ku wumanisa kuya iizuba lya Jeeso Kirisiti.⁷ Kwiina neenza kwaangu kulyi zuuwa mu niina cheenu mu voonse mukuti iime niina naanwe munkulo yaangu. Uunwe muvoonse seeke muvalyikani vaangu muchisemo konse nne mu lintoroongo ne muku ni ziimanina ne mu ku sumiina ze ivangeri.⁸ Mmukuti Ireeza nje muzimanini aangu, mu ni miizezera muvoonse mukuunsi kwe irato lya Jeeso Kirisiti.⁹ Haape iime niraperera iichi: kuti kusuna kweenu ku woolye ku zaaka cho vuungi ne maano ne kuzuwiseza zoonse.¹⁰ Iime ni raperera iichi kuti uunwe mu woolye ku liikereza ne ku saala ziintu zi sheeme kuhitiriza. Iime ni raperera ichi kuti muoolye ku va ne vusaakusima ni seena chifosahere mwii iizuva Kirisiti.¹¹ Ichi naacho nkookuti uunwe ni mwiizuzwa che zicheero ze zintu zishiyeme ziiza cha Jeeso Kirisiti, mu ku halalyeza ne ku temba Ireeza.¹² Hanu ni saka kuti uunwe mwiizive, vakwaangu, kuti zintu zivanichitihalyiri ziva zwiisikiza kuvusu ahulu ze ivangiri.¹³ Maane chikwiina vulyo, kusuminwa kwaangu kuvezivahalyi koonse munzuvo ya simwiine ne ku vatokomeri waakwe ne ku wumwi ne wumwi,¹⁴ mane vuungi vwa vaakwaangu cha Simiine va vaali ku susuweza ahuulu mukuti kusuminwa kwaangu kuti va oolye ku waamba liinzwi ni va sa tiite.¹⁵ Vaamwi cho vusakusima mane va waamba Kirisiti cho muna ne inkaani, kono vamwi va muwaamba che inkulo indotu.¹⁶ Vana va waamba Kirisiti che irato veezi kuti ni vaa viikwa hanu cho vuzimanini vwee ivageri.¹⁷ Kono vamwi va waamba Kirisiti cho vuhaavo ne mihupulo isa shiyeeme. Va zeza kuti vanichitira vukaavo vo kusuminwa.¹⁸ Lyinu kutinzi, cheyiimwi iizira, kapa cho kulyicheenga naangati cho vuniti, Kirisiti wu teembwa, lyunu chikwiinavulyo iime nisaanga! Eeni, iime ka ni saange.¹⁹ Mukuti iime niizi kuti iichi

mamaanimaani aacho kwaangu kanihulula. Ichi kachi chitahalye che mirapero yeenu nechee ituso yo Luhuhu Lujolola lwa Jeeso Kirisiti.²⁰ Kuya cho kusepa chilyindirwa ne busakusima kuti keeti niini fweensooni. Chiikwiinavulyo, chee isepo yoonse, moona mukwiina inaako yoonse ne chekushieeme suunu, Ni zeeza kuti Kirisiti ka nyemunwa mu muviri waangu, nangaati cho vuhaalo kapa cho lufu.²¹ Mukuti iime kuhala njee Kirisiti, mmi kufwa ku voolyerwa.²² Mmi chikuti ku haala mu inyaama kulyeetara zicheerantu zo muteendo waangu, lyoocho kaniizi chini saakana ku sala.²³ Mukuti Iime ni kakatiizwa ne zoonse iizi zinisala. Iime ni nuungitwa kusiya ni ve ne Kirisiti, kwiina vutuka, vutuka ahuulu!²⁴ Naaho chikwiina vuulyo kushaala muuinyaama kwiina vutuka ahuulu kwaako.²⁵ Mukuuti Iime nizuumina mweechi, Iime niizi kuti kani shaalye ni zwiira havusu naanwe muvoonse, cho kuzwiira havusu kweenu ne kusaanga muku zumina.

²⁶Chikwiina vulyo, kuteemba kweenu mwa Kirisiti Jeeso cheevaka lyaangu mbukwiinjihe chokuvaho kwaangu hape kweenu.²⁷ Vulyo mulyiwoonde cheenzira iswaanere mwi ivangeri ya Kirisiti. Muchite buulyo kuti, naangati Iime ni keeza ku ku muvoona kapa Iime ka nikwiina, Iime ni woola kuzuwa mu muziimeene haamwiina mu luhuhu. Ni saaka ku zuuwa kuti mwiina luhuhu lumwiina kulyika haamwiina mu kuzuminzana ze iivangeri.²⁸ Kono musiye ku tiizwa ne chiintu chimwi chi chitwa ne zira zeenu. Ichi chishuupo kuvaalyi cho kusiinywa kwaavo. Kono kweenu chishuupo cho kuhaazwa, mmi iichi chizwa kwee Ireeza.²⁹ Mukuti uunwee muva chiheewa, che ivaka lya Kirisiti, isiinyi vuulyo ku zwumiina kwaalyi, kono ne ku sukuluka chaakwe.³⁰ Mukuti mwiina kusaa zumiinzana ku swaana ne ku muvaavoni kwaangu, immi zimuzuwa ziina naame suunu.

2

¹Nizumina kuti lyiinu kwiina mukozeinkulo mwa Kirisiti. Nizumina kuti kwiina kutontoza mukusuna kwaakwe. Nizumina kuti kwiina ku woondinsana ko Luhuhu. Nizumina kuti kwiina kuzuwiira vutuku ne ku fwiireinse.

²Muchitekuti kusaanga kwaangu kuve musakusima mumihupulo wuumwiina, ne kulyisuna cho kuswana, ne ku woondinzaana mu Luhuhu, ne kuva ne muhupulo wuumwiina.³ Musiye kuchita chimwi cho kulyivoona kapa che iinkaani. Kono cho vuuntu mulolye vamwi vaantu kuti veena neenza ku mizaamba.⁴ Wuumwi no wuumwi weenu asiye ku lola vulyo zimukaangite, kono alolye ne zivavulyite vaamwi.⁵ Muve ne muhupulo wuveena ne kwaa Kirisiti Jeeso.

⁶Avahalyi neena muchiziimo che Ireeza, mmi kana ava lilyikanya chiziimo chaakwe ne Ireeza ku va chiintu chiimwi cha woola kulyi woonderera chaacho.⁷ Mmi ava lyivozekeza haansi. Naa hiinda chiziimo cho muhiikaana. Na lyichita kulolyeka muchiswano cha vaantu. Na lyiviika muchiswano cho muuntu.⁸ Na livozekeza kungsi naava neekute kuya kulufu, lufu lwe chifapaano.⁹ Chikwiinavulyo Ireeza naaye ava munyemwiini kwiiwulu. Naa muha izina lyiina hewuulu lye iizina lyimwi ne lyimwi.¹⁰ Ava chiiti vulyo kuti che izina lya Jeeso izwi lyimwi ne lyimwi lyifukame, mazwi aveena kwiwulu ne munkaanda ne kuunsi lye inkaanda.¹¹ Mmi ava chiti ichi kuti lulyimi lumwi no lumwi lu waambe kuti Jeeso Kirisiti nje Simwiine, ku kuteembwa kwe Ireeza Taayo.¹² Lyinu aha, vasunwa vaangu, siina ha muzuwa inako zoonse, kundaavulyo chinina hateni kono hanu ku ve ahulu chini saatheena, mulyi vaakanyeza kuhazwa kweenu che lyoowa ne kuchachalyika.¹³ Mukuti nje Ireeza yo teenda mukati keenu muvoonse ku suna ne kuteendera kushiyama kwaakwe.

¹⁴Muchite ziintu zoonse ni musa vireeri ne kulyi kanana.¹⁵ Muchite che iyi inzira kuti muve va seena mulaandu ne ku sephala, vaana ve Ireeza va seena vuvilala. Muchite che iyi inzira kuti muveere sina malaambi mu inkaanda, mukati ke inaako ya vaantu ve mihupulo mivilala va sashiyeeme.¹⁶ Mu woondesa ahulu mulyinzwi lyo vuhalo kuti ni niwoolye kuva ne ivaka lyo kuteemba mwiizuva lya Kirisiti. Lyinu aho kaniizive kuti kana niva ng'ombweeri mahalo kapa kuteendera mahala.¹⁷ Mmi niha kuvavulyo, malahaangu niha etirwa kuva chitavero ne muteendo wokuzumina kweenu, Ni saanga, mmi nisaanga naanwe muvoonse.¹⁸ Che iinzira iswana naanwe musaaga, mmi musaanga naame.¹⁹ Mmi Ni zumina mwa Simwiine Jeeso ku tumina Timoti kweenu cho kuhweera, kuti Naame ni woolye kukozwa inkulo hakuti chi neeziva ziintu kaheenu.²⁰ Mukuti ka niina wumwi haape simuhupulo wuswana, yiwiina vusakusima.²¹ Mukuti voonse vasaka zaavo ziva koonda, kuunda ee ziintu za Jeeso Kirisiti.²² Mmi mwiizi kuwoola kwaakwe, mukuti siina mwaana mwaateenda neesi, lyiinu avateedi naame mwi ivangelyi.²³ Lyiinu Ni zeeza ku mutuma munnako infwiihi ha niiziva kuti ka ku chitahalye vulye kwaangu.²⁴ Mmi ni zumina kwe Ireeza kuti Iime naame kaniize cho vufwiihi.²⁵ Mmi ni zeza kuti kuswanera kuti ni tumine Epafuroditasi wuuko kweenu. Mwaanchangu mane niteenda naaye hape isolye kuninaangu, maane mutumwa weenu ne kuti muhikaana we zinivula.²⁶ Mukuti aava zunguvalyirwa ahulu, mane aava nungitwa kuva naanwe muvoonse, mukuti mu vazuwi kuti avaalyi kulwaala. Mmi cho vusakusima avaalyi kulwaala.²⁷ Mmi cho vuniiti avaalyi kulwaala maane seke naafwe. Mmi Ireeza na mufwiirweinse, ising'i chaakwe vulyo, mmi ne chaangu, chokuti ni siye kuva neinsoni he wuulu lye insoni.²⁸ Lyinu chiingi ni mutumina kweenu cho kuhweera, kuti ha mu muvona haape muwoolye kusaanga kuti niwoolye kusumunuka mu kuvireera.²⁹ Mutambulye Epafuroditasi cha Simwiine cho kusaanga. Mukuteke vaantu vaswana naaye.³⁰ Mukuti avaalyi cho muteendo wa Kirisiti ku kuti ave hafwihi ne lufu. Ava tovohi vuhalo vwaakwe ku kunihaza ne kuchita chimusana muvawoolyi kuchinichitira.

3

¹Mamanimani, vaakweetu, musaange kwa Simwiine. Kwangu kuming'olyera iizi ziintu hape ka kuni suntisa. Izi ziintu kazimitusa.² Mulyitokomere ku vambwa. Mulyitokomere ku vachita zisashiyeme. Mulyitokomere ku vasandula miviri yavo.³ Mukuti uswe tutu vamupato. Nsoswe turapera cho Luhuhu Lujolola lwa Ireeza. Nsoswe tulyitemba cha Kirisiti Jeeso, ni tusazumini munyama.⁴ Chikwina vulyo, Iime naame nini vazumini munyama. Chikuti umwi uzeza kuti uzumina munyama. Naame nini va zaambi aho.⁵ Ni venjiri mumupato mwiizuva limana iyanza ne yotatwe, muvaantu va

Benjamini, mu Heveru wa va-Heveru; choku kuteka mulawo, mu Farasayi.⁶Ni valyi kulyitumerera ku sukulula ikereke. Muchizimo cho kuchita sinte ko mulawo, Kana niveena mulaandu.⁷Mmi chimwi ne chimwi chivavoolyrwa, ni vazivoni kuti kusinyeherwa che vaaka lya Kirisiti.⁸Cho vuniti, hanu chinivona kuti zintu zoonse zizovete cho kwiiziva vusakusima vwa Kirisiti Jeeso Simwiine aang'u. Chaakwe ni vasiyi ziintu zoonse. Ni zihinda kuti kazinetuso kuti ni woolye kuhuma Kirisiti⁹nekuti niwanwa kwaalyi. Iime keeti chinijolozwa chovuhangu mu mulawo. Chikwinavulyo, Niina kujolozwa chokuzumina mwa Jeeso, kujolozwa kuzwa kwe Ireeza ilizingite mukuzumina.¹⁰Lyinu hanu nisaka ku mwiiziva ne vukaando vo kuvuuka kwaake ne kuwoondinsana mukusukululwa kwaakwe. NI saka kusandwirwa muchiswano cho lufu lwakwe,¹¹kuti cheyimwi inzira naame niwoolye kukasika ku kuvuuka kwavafu.¹²Kahena vusakusima kuti chiniva tambulyi iizi ziintu, kapa kuti chinivaavi yo shiyeeme. Mmi niwondesa kuti ni kawoode cha va ni woonderi Kirisiti Jeeso.¹³Vaakweetu, Iime kanizumini kuti chovuhangu chiniva chiwoondi. Mmi kwiina chiintu chimwiina: Nizivala ziiina kumasulye ne kuhweerera chisina havusu.¹⁴Ni ng'ombwera halyikenywa kuti ni woolye kutambula mupuzo wo kusumpirwa kwiwuulu ne Ireeza cha Kisiti Jeeso.¹⁵Tuvoonse tuchituvakolyi mukuzumina, lyinu tuzeze vulyo. Mmi chokuti mwiina muhupulo wungi muzimwi ziintu, Ireeza naaye kazimitoondeza.¹⁶Chikwinavulyo, chimwi ne chimwi chichituvawani, tulyi woonderere hachiri.¹⁷Muve vaniziya, vaakwaangu. Mulolyerere neenza vana va yeenda mumutala utuvamitoondeza.¹⁸Vungi vuyeenda - vana vanivalyi kumilwiira chabo inako zoonse, lyinu hanu nimilwira ni nitira zinsozi - mukuti muzira zechifapano cha Kirisiti.¹⁹Mamanimani aavo kusinywa. Mukuti ireeza aavo ndyevumu lyavo, mmi kulyinyemuna kwaavo kwiina mukufweinsoni. Vazeza chezintu ze inkada.²⁰Mmi wetu muzi wina kwiwulu, ku tulyindire infumweetu wetu, Simwiine Jeeso Kirisiti.²¹Ka sandulye miviri yeetu inyansika kusandwira mumiviri ivumbitwa sina miviri waake uveera, uvasandulwa cheziho zakwe zoonse kukuwoola kulyivikira ziintu zoonse kwaalyi.

4

¹Chikwinavulyo, bakwaangu vanisuni vani nungitwa, kusanga kwaangu ne inkava yo vusimwiine, chiyi inzira mukolye cho vusakusima kwa Simwiine, valyikani vasunitwa.²Ni kwete nikumbira Eyodia, hape nikweete nikumbira Sintiyache, muve ne luhuhu luswana kwa Simwiine.³Vusakusima, Ni kukumbira nawe, mulyikani waangu inikwita ijoko naye: utusa ava vakulwakazi. Mukuti vavateendi naame muku twala ivangeri hamwiina ne Kilimenti ne vamwi vavatusi, vasimazina eena Mwi Vuka yo Vuhalo.⁴Musaange kwe Ireeza inakozonse. Hape nicho kuti, musaange.⁵Kushiyama kwaako kwizivwa ne vaantu voone. Simwiine wina hafwihi.⁶Mu siye ku virera che chimwi ne chimwi. Chikwiinavulyo, muchimwi ne chimwi che kurapera ne kukumbira, cho kulyitumera, ulwire Ireeza chosaka kumbira.⁷Mmi chisemo che Ireeza, chizamba zoonse zozuwa, kachitokomere inkulo zeenu ne kuzeza kweenu cha Kirisiti Jeeso.⁸Mamanimani, bakwaangu, ziintu zoonse zovusakusima, zintuzoonse zikutekeha, ziintu zoonse zishiyeme, ziintu zoonse zilotu, ziintu zoonse, ziintu zoonse ziswanere, chokuti kwiina zimwi chi shiyeme kuzaamba, chokuti kwiina zimwi zilukeere kuteebma, muzeze cheezo ziintu.⁹Ziintu zimuvalyituti ne kutambula ne kuzuwa ne kuvona kwaangu, muchite iziziintu. Mmi Ireeza wina chisemo kave naanwe.¹⁰Ni saangite ahulu kwa Simwine mukuti hanu chimuva kumbulukwa kunizeza hape. Kalye muvualyi kuni zeza, mmi ni muvulyite chivaka cho kunitusa.¹¹Ka nicho vulyo mukuti nina chini vulyite. Mukuti ni valyituti kulyitumerera chiwina naacho muchiziimo chimwi ne chimwi.¹²Niizi kuti kwinavulye kulyivula, mane naaho niizi kuti kwiina vulye kuva neziingi. Munzira imwi ne imwi ne muchimwi ne chimwi Ni valyituti inzira yo ku kulya neenza kapa kufwa inzala, ne kwiikuta kapa kufweinzala.¹³Niwoolya kuchita ziintu zoonse chaakwe yo nikoza.¹⁴Nangati kwiinavulyo, Muvachiti sinte kuva naame mumasukuluka aagu.¹⁵Haape mwiizi, unwe Mafilipi, kumatangiro ee ivangeri, chinizwa kwa Makedoniya, kakwiina ikereke ivalyi kunitusa mumukwa wo kuha ne tambula kundeenu vulyo.¹⁶Kulyi haniveena mwa Tesalonika, muvanituminiza zinivavulyite kuzamba kamwiina.¹⁷Kaheena kuti nisaka impo. Kono, nisaka zihaantu ziweera kuteembwa kweenu¹⁸Ni vatambulyi ziintu zoonse, mmi kwizwire. Niveezuzwa. Ni vatambulyi kwa Epafaroditisi ziintu zizwa kweenu. Zinunka munati, chitavero chilyotu chisaangisa Ireeza.¹⁹Mmi Ireeza wangu ke zuzirikiza zoonse zimuvulyite cho vuhumi vwaakwe mu kuteembwa kwa Kirisite Jeeso.²⁰Lyinu kwe Ireeza Isheetu kuteembwa kuveho chenako ne nako. Amen.²¹Murumeresa varumeri cha Kirisiti Jeeso. Vakweetu vanina naavo va mirumeresa.²²Varumeri voonse veena kunu va murumeresa, sihulu venzuvo ya Kaisara.²³Mikoonde ya Simwiine Jeeso Kirisiti ive ne inhuho zeenu. Amen.

Colossians

1

¹Paulusi, muapositola wa Kirisiti Jeeso cho kusuna kwe Ireeza, ne Timoti mwetu,²ku vazumina ne vamweetu veena itumero kwa Kirisiti veena mwa Kolosia. Muve ne mikoonde ne kuzuwana kuzwa kwe Ireeza Isheetu ne Simwiine Jeeso Kirisiti.³Tulyitumera kwe Ireeza, Tayo wa Simwiine Jeeso Kirisiti, mmi tukuraperera inaako zoonse⁴Tuvazuwi zetumero yenu mwa Kirisiti Jeeso ne irato lyimwiina nalyo kuvoonse vazumina kwe Ireeza.⁵Mwiina iiri irato cheevaka lyokuzumina kweenu ku sepiso imuviikirwa kwiwulu. Muvazuwi cheyi isepiso imuviikirwa lyinzwi lyo vusakusima, le ivangeri,⁶lichiliveeza kweenu. Iyi ivangeri ikweete iviika zihantu maane ikweete izwiira havusu munkaanda yoose. Kuvenavulyo ne kweenu kuzwa izuva lyimuva zuwi ne kwiiziva iinse ze Ireeza chovusakusima.⁷Iyi nje ivangeri moona mumuvailiyituti kwa Epafurasi, muhikana wetu yosunitwa, muhikana wiiina vusakusima wa Kirisiti mu chiziimo cheetu.⁸Epafarasi avachiti kuti twizive irato lyaako cho Luhuhu.⁹Chevaka lyeri irato, kuzwa iizuva lyituvazuwi izozintu kana

tuvazimiki ku muraperera. Tuvalyi ku kumbira kuti mwizuzirizwa cha maano ee izivvo yo kusuna kwaakwe mukwiiziva zoonse ne kuzuwiseza zoluhuhu.¹⁰ Tuvalyi kurapera kuti muyende cho vusakusima bwa Simwiine munzira zisangisa. Tuvalyi kurapera kuti muve ne zihaantu munzira imwi ne imwi ishiyeeme ne kuti muzwirekuvusu mukwiiziva Ireeza.¹¹ Turapera kuti mukozwa muchimwi ne chimwi chamaano kuya che ziho zaakwe mukuwoodesa ne inkulonde.¹² Turapera kuti muoolye kusangaahulu ne kulyitumera kwa Taayo, yava muchiti kuti muoolye kuva nechibalyi muvuswa vwa varumeri mwiiseri.¹³ Ava tusemununi muvusimwiine vwe ififi natu kuzikiza mu vusimwiine vo Mwanaakwe yo sunitwa.¹⁴ Cho Mwanaakwe twiina kusemununwa chamalaha aakwe, ne kuwooderwa zivi.¹⁵ Mwaana nje chiswaniso che Ireeza yaasa vonwa. Njo mwaana wovuvure muzoonse ziva vuumbwa.¹⁶ Mukuti zintu zoonse ziva vuumbwa chaakwe, zoonse ziina kwiwulu ne ziina munkaanda, zivoneka ne ziintu zisavoneki. Nangati vasimwiine va vusa kapa vusimwiine kapa muvuso kapa vahitizi, zintu zoonse ziva vuumbwa naye niziri zaakwe.¹⁷ Wiina hewulu lyeziintu zoonse, mmi chaakwe zintu zoonse ziwoondene.¹⁸ Mmi njo muhitizi wo muviri, ikereke. Nje wa katanzi nalyi mutaazi kwavana vafwiire, lyinu njiwentaazi muzintu zoonse.¹⁹ Mukuti Ireeza a vasaangi kuti kwizuzirizwa kwaakwe koonse kuve kwaalyi,²⁰ ne kuvozekeza ziintu zoonse kwaalyi cho Mwaane. Ireeza ava lyeti kuzuminzana cha malaha aha chifapano chakwe. Ireeza ava shiyamisa ziintu zoonse kwaalyimwiine, naandi zintu zoonse ziina munkaanda kapa ziintu ziina kwiwulu.²¹ Mmi nanwe, imwinaako, muvalyi mumabukweenda kwe Ireeza hape nimulyi muzira zaakwe mukuzeza ne mumiteendo yenu mivilala.²² Lyinu hanu chava mishiyamisa cho muviri waakwe cho lufu. Ava chiti ichi kuti amivooza nimulyingeene, nimusena mulandu, nikusena kuzekiswa havusu vwaakwe.²³ Chikuti nimuzwira havusu mukuzumina, nekuwondesa, ni musazwi munzira yo vusakusima ni mulyiindire ivangeri imuvazuwi. Iyi nje ivangeri ivalyi kurutwa kuwumwi newumi muuntu ya va vuunbwa mwikoonde lye iwulu. Iyi nje ivangeri ivachiti kuti lime Paulusi, nive ni muhikaana.²⁴ Lyinu nisaanga mukusukuluka kwaangu chenu. Mmi nilyizuwa mumuviri waangu chitayere mukusukululwa kwa Kirisiti chevaka lyomuviri waakwe, ulyi ikereke.²⁵ Ivaaka lyeyi ikereke kuti nive nimuhikana, kuya cho kutokomera kuzwa kwe Ireeza kuni vahewa cheenu, kwizuziriza lyinzwi lye Ireeza.²⁶ Ichi nje ikunutu yo vusakusima ivawungwirwa zirimo ziingi ne kuya kumamanmani. Lyinu hanu chiiva toondezwa kwa vana vazumina kwaalyi.²⁷ Avalyi kuvalyi avo Ireeza vavalyi kusaka kuti vazive vuhumi vokuteemba kweyi ikunuti yovusakusima mu Vasazumini. Mukuti Kirisiti wiina mwenu, vusakusima vokuteembwa kwe inako ikeeza.²⁸ Uzu njeje utu waamba chaakwe. Tu kalyimera umwi no umwi muuntu, mmi turuta umwi ne umwi muuntu chamaano oonse, kuti tuwoolye kutwala muuntu umwi no umwi najolwere kwa Kirisiti.²⁹ Mmi iichi chini chita ne kutundamena cheziho zakwe ziteenda kwaangu chokulaulwa.

2

¹Lyinu nisaka kuti mwizive nkoondo inkaando ini milwira unwe, ne vena kwa Laudisia, ne voonse vaseni kuvona chifateho chaangu munyama.² Nichita ichi kuti inkulo zaavo zikozwa cho kukopana hamwiina mukulyisuna ne muku heewa vuhumi voonse vovusakusima vo kuzuminzana, mukwiziva ziliwungwire zo vusakusina ze Ireeza, iye, Kirisiti.³ Mwaalyi vuhumi voonse ne maano ne kwiiziva zi wungwirwa.⁴ Ni waaba ichi kuti kaanzi kuvi nemuuntu yeti cho miziyeza cha maanzwi oku micheenga.⁵ Mmi naandi Kanina naanwe munyama, naaho Nina naanwe muluhuhu. Nisaanga kuvona kulyiwoonda kweenu ne kukola mukuzumina mwa Kirisiti.⁶ Lyinu sina hamuvatambulyi Kirisiti Simwiine, muyende chalyi.⁷ Muziike mihisi yenu kwalyi, muzaakwa mwaalyi, muzaake mukuzumina moona mumu varutwa, mmi muzwirehavusu mukulyitumera.⁸ Mutokomere kuti muntu kanzi amiwondi che tuto ya maano, ne kumichengerera che zisena vusakusima ne kumitwala muzintu zivafapanera vaantu chokuwaamba, nu che tuto zenkaanda zamatangiro, mmi ni vasawondesa za Kirisiti.⁹ Mukuti mwalyi kukwiina kwizuzirizwa kwizwire kwe Ireeza mumuviriko.¹⁰ Mmi mwizuzirikizwa chaakwe. Iye njo muhitiri weziho zonse ne wovusimwiine.¹¹ Chaakwe naanwe muvenjiri mumupato usena uvanchitwa nevaantu mu kuzwiisa muviri we nyama, kono mumupato wa Kirisiti.¹² Muvawungwa naye mwi kolovezo. Hape chaakwe muvavuswa mukuzumina muziho ze Ireeza, yava muvuusa kuva fwiire.¹³ Mmi ha muvafwiire mumilandu yenu ne mukusenjira mu mupato we inyama yenu, ava michiti kuhazwa hamwiina naye ne kutuwondera zoonse zituvafosa.¹⁴ Ava siindi zoonse zivang'olyetwa ze milandu ne milawo i valyi kutusumina. Ava izwiisa yoonse mmi naikokotera hachifapano.¹⁵ Ava sumununi vusimwiine ne mivuso, na vafwiisensoni mukati kavoonse, cho kuvazuunda che chifapano.¹⁶ Lyinu hanu, kanzi kuvi neyo miatula mukulya kapa kunya, kapa che izuva lya kusaanga kapa mweezi chuusumpwa, kapa chamazuva e mikiti ye Insavata.¹⁷ Izi minzunde ye zintu zikeeza, kono izo zoonse nje Kirisiti.¹⁸ Musiye kuvuzwa mupuzo wokutiya ne muntu yo michenga, chokusaka kulyivozekeza haansi ne kutendera mangiloyi, wina vulyo uchita za seeni kuvona, mi utunduluswa mihupulo yaakwe ye nyama.¹⁹ Na saliwiwondi kumutwi. iyo muviri woose chuukweete ulyisikwa, mi ukopanya chensinga munungo ni ukweete ukula, ukuzwa ne Ireeza.²⁰ Lyinu chikuti muvafwi ne Kirisiti kwi ituto zamatangiro ze inkaanda, chiinzi hamusiyenda naazo sins musihala munkaanda.²¹ "Usiye kuhinda, kapa kusoola, kapa woonda?"²² Zoonse iizi ziintu zisinya muntu chokuhalwa chaazo, mmi itaelo ne ituto za vaantu.²³ Izi ituto zivoneka kuva zamaano sineri kutendera Ireeza cho kusunu ne kulivozekeza haansi, ne kusa tokomera muviri. Kono kazina ituso mukuti kusangisa inyama vulyo.

3

¹Mmi haiva kuti Ireeza ava mivusa cha Kiririti, musake ziintu zokwiwulu, kwekere Kirisiti kwiyanza lye Ireeza lya malyo.² Muzeze che ziintu ziina kwiwulu, isingi che ziintu zina munkanda.³ Mukuti muvafwi, mane vuhalo vweenu vuwungwirwa ne Kirisiti mwe Ireeza.⁴ Hakuti Kirisiti chokeeza, iye vuhalo vweenu, mmi naanwe kamwiize naye

mukuveera⁵ Lyinu, Mwihaye, mikwa yina munkanda - vuhulye, ne ziina ikwe, kuzezerera vuvi, luhuhu luvi, ne inkulonkando, yo kutendera vereeza ve nkanda. ⁶Ivaka lye izwezi ziintu kuti vukalyi vwe Ireeza vwiize kuvaana ve chikwaame vasa zuwi. ⁷Ivaka lye izwezi ziintu nanwe zimuvayendi muziri chimusihala chazo. ⁸Mmi hanu mulukera kuzisiya zoonse vukalyi, kuvenga, mihupulo mivi, kutukana, ne manzwi afwisa insoni asiye kuzwa mutuholo twenu. ⁹Musiye kulyichenga zesheya mukuti chimuva zavulyi muntu wakale ne mitendo yaakwe, ¹⁰mmi chimuva zwati muntu muhya ya vachitwa chihya chokwiziva kuya chechiswano chakwe yava chilundi. ¹¹Aha lyinu kakusina Muhirika ne Mujuta, wina mumupato kapa yasena mumupato, mung'ete, , muhikana, yosumunwinwa, mmi Kirisiti nje zoonse, mmi wina muzoonse. ¹²12 Muzwate, lyinu, sina va valyisalyirwa ne Ireeza, vajolola ne vasunitwa, veena inkulondotu, kushiyama, ne kulyiviikakunsi, ne inkulonde. ¹³Mulyichite neenza, mulyisepe. Mmi umwi chovirerera mwaakwe, a muwondere moona Simwiine mwa vamionderi. ¹⁴Hewulu lyezo zoonse ziintu, mulyisune, nkoku wondinzana ko kushiyama. ¹⁵Mmi chisemo cha Kirisiti chivusa munkulo zeenu. Ivalyi chechwechi chisemo kuti musumpirwa mu muviri umwina. Mmi mulyitumere. ¹⁶Linzwi lya Kirisiti lyizaake kweenu cho vusakusima. Lyimihe maano wonse mulyisune ne kulyitute za lisamu ne nzimbo zo muchifera ne nzimbo zo luhuhu. Muzimbe cho kulyitumera kwe Ireeza munkulo zeenu. ¹⁷Mmi chimwi ne chimwi chimuchita, che liinzwi kapa kutendo, zonse muzichichite chezina lya Simwiine Jeso. Mulyitumere kwe Ireeza Tayo chaakwe. ¹⁸Vakulwakazi, mulyivike kunsi lyi vamwihyenwanwe, sina hakuswanere cha Simwiine. ¹⁹Vakwaame, musune vamwihyenwaanwe, mmi musiye kuva kalyihira. ²⁰Vaana mukuteke vazazi veenu muzintu zoonse mukuti ichi chisangisa Simwiine. ²¹Veshaavo-vaana musiye kukalyihisa vaana veenu, kuti vasiye kunyerwa. ²²Vahikana, muzuwe vasimwiine veenu muzintu zoonse cho vuuntu musiye kuvatendera chivamilolyete vulyo sineri musangisa vantu vulyo, mmi chenkulo ijolola. Mutiye Simwiine. ²³Chimwi ne chimwi chimuchita, muchichite che inkulo imwiina iri muchitira Simwiine ising'i bantu. ²⁴Mwiizi kuti kamutambulye vuswa kwa Simwiine. Nje Simwiine Kirisiti umutendera. ²⁵Umwi no umwi yochita zisashiyeme katambulye zivilala za vachiti, mmi kakwiina isovozi.

4

¹Vasimwiine, muhe vahikana veenu iswanero zaavo zishiyeme. Nanwe mwizi kuti mwiina Simwiine kwi Wuulu. ²Muzwirehavusu kuwondesa kurapera. Muzizikiza mwateni cho kulyitumera. ³Muvonse muturaperere hamwina naswe, kuti Ireeza ewulye mulyango we linzwi, to wambe vusakusima vulyiungwire vwa Kirisiti. Chelivaka, Ni suminwa. ⁴Mmi nirapera kuti niwolye kujolola, muniswanere ku wamba. ⁵Muyende mukuzuwisisa ne veena kunze, mmi mutokomere inako. ⁶Manzwi enu ave nemikonde inako zoone. A lungitwa isautu, kuti mowolye kuziva mumwitavira muntu umwi ne umwi. ⁷zinia, Tikikasi kazimilwire, umwi wetu yo sunitwa, muhikana wina vusakusima, muhikana mwa Simwiine sina njeme. ⁸Nivamutumi kweenu chevaka lyokuti mwizive ziintu kahetu, nekuti akoza inkulo zeenu. ⁹Nimutumina hamwiina ne Onesimasi, mweetu yo sunitwa wiina vusakusima, wumwi weenu. Kavamilwire zintu zoonse zivachitahalyi kunu. ¹⁰Arisitakasi, ya vasuminwa naame, umirumeresa, hamwina ne Mareko, mwanaanchizye Banabasi (imuva lwirwa chaakwe; kuti heza kweenu, mumutambulye), ¹¹ne Jeso yo sumpwa Justasi. Ava vovona bo mupato mbani tenda navo mu muvuso ve Ireza. Mbavavalyi kuni tontoza. ¹²Epapurasi umurumeresa. Naye umwi wenu nalyi muhikana wa Kirisiti Jesu. Umu sukulukira mwi tapero, kuti mu wolye kuzima ni mwizwire cho vusakusima mukusuna kwe Ireeza. ¹³Ime nina vusakusima chaakwe, kuti u miteendera ahulu, kwavana veena mwa Laodisia, ne veena mwa Hierapolisi. ¹⁴Luka ing'anga isunitwa ne Demas vamurumeresa. ¹⁵Murumeresa vamwi veetu veena mwa Laodisia, ne Nimpha, ne kereke ina munzuvo yakwe. ¹⁶Hakuti iri ing'olo chimwalivalyirwa, muvone kuti lyikavalwa ne mwikereke ya Ma-Laodisia, hape muvone kuti muvala ing'olo lizwa kwa Laodisia. ¹⁷Mulwire Archippas, "U vavalyere musevezi wovaheewa kwa Simwiine, kuti uwizuzirikiza." ¹⁸Kurumeresa nko munwewangu - Paulusi. Muzeze kusuminwa kwaangu. Mikoonde ive naanwe.

1 Thessalonians

¹¹Paulusi, Siluvanasi, ne Timoti kwi ikereke ya Matesolonia mwe Ireeza Isheetu ne Simwiine Jeeso Kirisiti. Mikoonde ne ikozo zive naanwe. ²Innako zoonse tulyitumera kwe Ireeza cheenu muvoonse chitu misumpola mirapero zeetu. ³Tu zeeza havusu vwe Ireeza ne Isheetu muteendo yeenu ye itumero, kuteenda che irato, inkulo iinde ne kulyi neera che isepo kwa Simwiine weetu Jeeso Kirisiti. ⁴Vaakweetu musunitwa neIreeza, twiizi kuti ava musalyi ⁵mukuti ivangeri yeetu iveeza kweenu ising'i che lyiinzwi vulyo, mmi ne che ziho, cho Luhuhu Lujolola, mane che isepo. Che iinzira iswana, naanwe mwiizi kuti tuvaantu tuveena vulye che vaka lyeenu. ⁶Muvaavi valyikanyisa wuuse ne Simwiine chi mutaambula lyiinzwi che injira yo kusululwa ni mulyi tumeere cho Luhuhu Lujolola. ⁷Chikwiina vulyo, mu vaavi vashupi kuvoonse vavalyi kuzumina mwa Makedonia ne Achia. ⁸Mukuti cheenu lyiinzwi lya Simwiine lyiva zuwiiki kuunze, ising'i vulyo mwa Makedonia ne Achia, kono itumero yeenu kwe Ireeza ivezulyinkni kumwi ne kumwi. ⁹Chikwiina vulyo katulukeere kuwaamba chimwi kahaayo. Mukuti aavo veene kuwaamba kwaavo cheetu ne muva va tutambulyi kuvalyi, ne mumuva zookeri kwe Ireeza kuzwa ku veireeza veenu ne ku teendera Ireeza wo vusakusima, ¹⁰ne kulyindira Mwaane kuzwa kwiwulu, yava vuusa kuva fwiire -Jeeso, yo tuhaluza kuvuvi vukeeza.

2

¹Mukuti wuunwe mwiizi, vakweetu, mukuti kwiiza kwetu wuuko kwenu kana avalyi vuholo. ²Kono, moona mumwiizi, nangati tuvasukuluki kukataanzi mane nitwa fwiiswa iinsoni kwa Filipino, tuva kolyete kwe Ireeza kuwamba naanwe che

ivangelyi ye Ireeza cho kulyikalyika.³Mukuti kuruta kweetu ka kulyizingite ha mafosisa, kapa vuvilala, kapa kucheenga.⁴Mmi, moona mu tuva zuminiinwa ne Ireeza kusepahala mwi ivangelyi, mutucho, ising'i kusaangisa vaantu, kono Ireeza. Njeeye yo tatuva iinkulo zeetu.⁵Mukuti kana tuveeza ne maanzwi wo kuziyeza, mu mwiizi, kapa ku teendesa maanzi a wuungula iinkulo iinkaando - Ireeza mushupi weetu.⁶Naandi kusaka kuteembwa ne vaantu, kweenu kapa vamwi vaantu.⁷Ni tuva kuumbiri zikaando ni tulyi tu vaapositola va Kirisiti. Kono, tu vashiyeeme kweenu sina nyinaavana cho humbuliyikiza vaane.⁸Chikwiina vulyo twiina irato kweenu. Tu vasaangi kulyi kawuhanyeza naanwe ising'i vulyo lyiinzwi lye Ireeza kono mane ne vuhalo vweetu.⁹Mukuti mu vaavi vovutokwa ahulu kweetu. Mmi musihupula, vaakweetu, mavote ne masukuluka eetu. Tuvalyi kuteenda masiku ne kukamwi kuti tusiye ku milyemena chitu ruta ivangelyi ye Ireeza.¹⁰Mu vashupi, ne Ireeza, kushiyama, ne kusanyanswa mbo vuhalo vweetu ku varumeri.¹¹Naaho mwiizi mu tuveena kuwumwi ne wuumwi weenu, iiri nje shaavana ne vaana vaakwe,¹²kumikutaza ne ku mikozainkulo ne kumikutaza kuyeenda munzira zishiyeeze ze Ireeza, yo misumpira mu muvuso vaakwe wuvereenga.¹³Chelyi ivaka tulyitumera kwe Ireeza iinako zoonse, kuti chinga mwa tambula mulayeze we Ireeza wumuvazuwi kweetu, muva wutambulyi ni wusalvi wo muuntu, kono vusakusima, niwulyi we Ireeza, wukweete kuteenda kweenu muzumina.¹⁴Wuunwe, vakweetu, mu valyikanisa ikereke ze Ireeza ziina mwa Judeya cha Kirisiti Jeeso. Mukuti naanwe muva sukuluki vulyo ne vaantu ve inkaanda yeenu, muvavachiti ku Majuta.¹⁵vavehai Simwiine Jeeso ne vaporofita, vava tuhindiki. Ka vasangisa Ireeza. Kono, veena lunya ku vaantu voonse.¹⁶Vava tuviindi kuwamba ne Venkaanda kuti naavo vahazwa. Vukaavo nkokuti iinako zoonse vaweera zivi zaavo. Mmi vukaavo kavu vawiire ku mamanimani.¹⁷Mmi wuuswe, vakweetu, tuva zwiisizwa mweenu munnakozana, cho muviri ising'i inkulo.¹⁸Tuva lyikayerere kwiiza kweenu - sihulu lime, Pawulusi, ni valyiki hape - mmi Satani cho kutu kangisa.¹⁹Isepiso ne kusaanga kweeti kapa iinkava yo kulyiteemba havusu vwa Simiine Jeeso che innako yo kwiiza kwaakwe? Kaheena wuunwe?²⁰Mukuti njowe mukuverenga ne kusaanga kweetu.

3¹Lyinuaaho, chinga twasuntika, chokuvona kuti vuhulu kwiina vutuka kuti tushalye soswena kwa Athenisi.²Twa tumina Timoti, ne vamweetu vamwi mwe Ireeza mwi ivangeri ya Kirisiti, ku kumikoza ne ku miyereza mwiitumero yeenu,³kuti kaanzi kuvi ngati wuumwina weenu yo nyungoswa iyyi milyiko. Mukuti wuunwe mwiizi kuti iichi nchitupa salyirwa.⁴Vusakusima, hani veena naanwe, tuva milwiiri kuuntazi kuti chitwiina hafwihi ne kusukululwa, mmi kuvachitahalyi wuvoovulyo, mu mwiizi.⁵Cheeri iivaka, chinga naavona kuti kanisi woolyi, Ni vamutumini kuti niwoolye wiiziva itumero yeenu. Mweendi mulyiki chava mulyiki che iinzira yimwi, mmi kuteenda kweetu chikwaava kwamahala.⁶Mmi Timoti aveeza na tulyiira makande malotu kahe itumero ne irato lyeenu. A vatulwiiri kuti musitukumbulukwa, nekuti munuungitwa kutuvona momona naaswe mutu minuungitwa kumivona.⁷Cheirivaka, vaakweetu, tuvekalyikwa iinkulo ne itumero yeenu, moonse mumasuuntika ne masukuluka eetu.⁸Hanu tuhala, chokuti tuziima ni tukolyete kwa Simwiine.⁹Mukuti vuitumero vuhi vutu woola kuha Ireeza cheenu, mukusaanga kutwiina naako kwe Ireeza cheenu?¹⁰Masiku ne kukamwi turapera ahulu kuti tuwoolye kuvona vusu vweenu ne kumiha chitayera mwi itumero yeenu.¹¹Ireeza ne Isheetu iyemwiine, ne Simwiine Jeeso, va hitire inzira yeetu kweenu.¹²Simwiine a chite kuti muwoolye kuweera nekutva irato wuumwi ku wuumwi ne kuvaantu voonse, moona naaswe mutuchita kweenu.¹³A koza inkulo zeenu kuti kaanzi zivi ne kunyaanswa mu kujolola havusu vwe Ireeza ne Isheetu hakwiiza kwa Simwiine Jeeso ne vaantu vaakwe voonse va jolola

4¹²Mukuti mwiizi yitayero zituvamihi cha Simwiine Jeeso.³Mukuti iichi kusuna kwe Ireeza, ku jolozwa kweenu, kuti mulyivavalyere ku vuhuulye,⁴kuti wumwi ne wumwi weenu eezive kutokomera chibya chakwe mu kujolola ne ikute,⁵ising'i mukunuungwa zivilala (siina Veenkaanda vasezi Ireeza).⁶Kaanzi kuvi muuntu yo fosekeza mwaakwe chowuu mukwa. Mukuti Simwiine ulyikanisa muziintu zoonse, moona mutuva milwiiri ne vupaki.⁷Mukuti Ireeza kana a va tusumpiri mikwamivilala, kono kujolola.⁸Lyinu, iye yo kana iichi kaakani vaantu, mmi Ireeza, yo miha Luhuhu lwaakwe Lujolola.⁹Kaze irato lyi vasikweetu, ka kusakahalyi kuti wumwi a ming'olyere, mukuti wuunwe muveene murutwa ne Ireeza kulyisuna.¹⁰Mane muchita vulyo ne ku vaakweenu veena mwa Makedonia. Mmi tu mikutaza, vakweetu, muchite vulyo mane ne kuzaamba.¹¹Mane tumikutaza kuti mulyike kuhala ni mutontweere, mutokomere zeenu, ne kulyiteendera cha maanza eenu, moona mu tuvamiliyiri,¹²kuti muwoolye kuhala siinte kwavana veena kuunze ni museena chimuvula.¹³Kutusuni kuti musiye kwiziva, vakweetu, chava valala, kuti musiye kulyira siina vamwi, vaseena isepo.¹⁴Mukuti chikuti tuzumina kuti Jeeso a vafwi na vuuka hape, Chikwiina vulyo Ireeza kalyeete Jeeso navana vava lalyilyi kwaalyi.¹⁵Tumicho vulyo che lyiinzwi lya Simwiine, kuti wuuswe tuhala, to vashaalyilyi kwiiza kwa Simwiine, keeti ni tuitire vana vava laalyi.¹⁶Mukuti Simwiine iye mwiine ka suke kuzwa kwiwuulu. Keeze cho mulyumo, we lyiinzwi lyo mukulwaana wa mang'ilo, che intorombita ye Ireeza, mmi vava fwiiri kwa Kirisite kava vuuke intaanzi.¹⁷Lyinu wuuswe tuhala, tusheere, katu hindirwa hamwiina mumakope naavo kuka kopanyeza Simwiine muluhuhu.¹⁸Chikwiinavulyo, mulyikoza inkulo chaa maanzwi.

5

¹Lyinu ze innako ne zirimo, vaakweetu, ka kusakahalyi kuti muzi ng'olyerwa.²Mukuti wuunwe mwiizi siinte kuti iizuva lya Simwiine lyikeeza siina musa kumasiku.³Ha vacho kuti, "Iikozo ne kuvavaleseha," kono kusinywa cho kuvawiira cho

vuhweeru. Kakuve siina zitavi zo kuhuzumuka zo mukulwakazi yo lyihindite. Kakwiina mweeti ni vahalwiire.

⁴Mmi,wuunwe, vakweetu, kamwiina mukerima kuti iizuva lyimu lyimiwiire sina musa. ⁵Mukuti muvoonse muvana ve iseri ne musihalyi. Kaheena tuvana va masiku kapa keerima. ⁶Lyoocho, tusiye kulala muvachita vamwi. Kono, tulyindire ne ku lyiwoonda. ⁷Mukuti valala vachita vulyo masiku, navana vakolwa vachita vulyo masiku. ⁸Mmi mukuti to vo musihalyi, tulukera kulyiwoonda ne kuva ne itumero ne irato nichiri chisirerezo cheetu chaha chizuva, isepiso yo kuhazwa ive ihuusi yeetu. ⁹Mukuti Ireeza kana ava tusumpiri kusinywa, kono ku tambula kuhazwa cha Simwiine Jeesu Kirisiti, ¹⁰ya va tufwiiri kuti, chituhala kapa tufwiire, kuhalye naye. ¹¹Lyinuhanu mulyi koza inkulo ne kulyizaka, sina mu mukweete muchita. ¹²Tu mikumbira, vakweetu, kwizivisa va muteenda naavo ne vamiyeenza mwa Simwiine ne va milawula, ne vamiziwulula, ¹³ne kuvakuteka ahulu che irato chevaka lye musevezi waavo. Mu zuwaane mukatikeenu. ¹⁴Tu mukutaza, vakweetu: Mukalyimere va kata, mukoza va lyitovohete, mutusa va kaangitwa, muve ne inkuloonde kuvaantu voonse. ¹⁵Muvone kuti kaanzi kuvi ne yo vozekeza muuntu vuvi cho vuvi. Kono, mususuweza chiyeeme kweenu ne kuvamwi. ¹⁶Musaange innako zoonse. ¹⁷Murapere ni musahuzi. ¹⁸Mulyitumere muchimwi ne chimwi. Mukuti njo kusuna kwe Ireeza cha Kirisiti Jeeso. ¹⁹Musiye kuviinda Luhuhu. ²⁰Musiye kufwiisa iinsoni chiporofita. ²¹Mulyike ziintu zoonse. Muwoondesa zi shiyeeme. ²²Muzwe kuziintu zoonse zivi. ²³Ireeza wina chisemo a mijoloza koonse. Luhuhu lweenu loonse, inkulo, ne muviri zivavalyerwa ni ziseena kunyaanswa ha kwiiza kwa Simwiine Jeeso Kirisiti. ²⁴Iye ya va misuumpi wu sepahala, njeye yeti na chite. ²⁵Vakweetu, naaswe mutu raperere. ²⁶Murumeresa vakweetu voonse cho kulyi koota kushiyeeme. ²⁷Ni mikumbiira cha Simwiine kuti iilyi ing'olo lyika valyirwa vanakweetu voonse. ²⁸Mikoonde ya Simwiine Jeeso Kirisiti ive naanwe.

2 Thessalonians

¹¹Paulosi, Siluvanasi, nne Timothi, ku ikereke ya va Thesalonika mwe Ireeza Isheetu nne simwiine Jeeso Kirisiti. ²A inse zive kweenu nne ikozo ku zwa kwe Ireeza Isheetu nne Simwiine Jeeso Kirisiti. ³Tu lukere kulyitumera kwe Ireiza chiinwo, valyikani. ka kuti ku swanera, mane itumero yeenwo ikweete ku kula ahhulo, mane irato lye nwo ku wumwi ni wumwi lyi wundizeene. ⁴mane uswii tu wamba choo kulyi teemba chiinwo mu maa keereke e Ireeza. tu wamba chii nkulo nde nii tumero yeenwo mu miilyiko yoonsee. Tu wamba chii mi lyiko imuhita chaayo. ⁵Ichii njee chii shuupo chii Ireeza, nee ku watula chii sheeyamoo. kumamanimani ka mu ka wanike ku swaneera mu muvuso wee Ireeza umuvanyandiri. ⁶ku shiiyeme kuti Ireeza a vozekeza manyando enwo ku vavalyi ku munyaandisa, ⁷Mane nii ku mu twiikula muvalyi kunyandiswa naaswii. kaa pange vulyo kuku vuneeka kwa simwinii jeso kuzwaa kwiulu nee manyiloyii ezihoo. ⁸Chee indimii zoo mulyiroo kaa lyi vozekeza kwa avuu vaa seezii Ireeza mane na avo vasaa tambulyi lyinzwii lya simwinii jeso. ⁹Ka vaa nyandiswa choo kusa mana havusu vwa simwinii nii choo ku veenya kwee zihoo za akwee. ¹⁰Kaa pange ichii chee neeza cheelyo Izuuwa kuku teembwa nee vaantu vaakwee mane nee ku komookwa kwa avuu vunsee vaa va zumiini. Kaa kuti vuu paki vwiitu kwe enwu vu vaa zumiinwa. ¹¹chee ivaka lye chii tumu raaperera chee nako zoonse. Turapera kuti Ireeza awulye ku mutambula mu kusumpwa kwe enwu. Turapera kuti awulye kumwi izuza chee minahano ishiyeme manenee musevezi wee itumero nee chee zeehoo. ¹²Turaperera izii zintu kuti Izina lya simwini jeso lyi wulye ku tembwa naa nwe. Turapera kuti unwe nee mu timbwa naayee, chee ivaka lye nsee zaa Ireeza mane nee simwine jeso kirisiti.

2

¹Lyeenwu kaha kwiiza kwa simwine jeso kirisite mane nee ku kungana kweetu kuti tu wulye ku ka vaanaye; tu mu kumbira valyekane, ²kuti mu wulye ku katazaha nandi ku vireera, nii haiva choo luhuhu, nii haiva chee mulaiza, nandi chee ngolo lyii lolyeeka mane uvu lye ka zwaa kweetu, kuya chee izuva lya simwine chii lye va siiki. ³Kuu seyee kuva neeti naa muu chiingerere. Ka kuti keeti nee ku pangahalye ku fiitera ku ka wugana cheena kweeza, mane nee mukwame wee chiipangulye cheena vuneeswa, ⁴iye mwana wee chiisinye. Uzuu njeyee yoo kanana mane nee yoo lye nyemuna hee wulu lye choo chii suupwa Ireeza nee ku raperwa. mane wii keere mwii tempere yee Ireeza mane naa lye suumpa Ireeza. ⁵Aa ka mu kumbulukwa hanii veena naa nwue nii vaa mu lywiiri izii ziintu? ⁶Lyinwu hanwu mwiiizi chii mu wundete, kuti zaa wulye ku vuneeka chii nnako iswaa neere. ⁷Kaa kuti chiitu seezii chii vwii pangolyi chii kweete chii tenda, mane kweena zumwii yoo kweete ku mu kaniisa hanwu mane ntree chaana muu zwiiswa mu nziira. ⁸Mane chii pangolyi kachi tondezwa, I yee simwini jeso yeeti nii hayee chii mu huza wuu mulomo waa kwee. Va simwine kava mu manisa kuku vuneeka ku kweza kwaakwee. ⁹Ha kweeza kwee chii pangolyi ka ku pangahalye chii musevezi wa satane nee chii zehuu zuunse, ziikayi mane nee maakazu zaa mapaa, ¹⁰mane nee ku cheengererwa kwa ko ku sa shiyaama. Izii zintu njeza vuu veeti nee vaa sheenwu, kaa kuti keena vava taamblyi chiiseemoo chee iniiti kuti va wulye ku vulokwa. ¹¹Chee vaaka iilyi Ireeza kaa tumiinee mosevezii uwu kuti va wulye ku zoomiina mapaa. ¹²Kuti ku mamanimani va wulye ku watulwa, aavo vava kaani kuzumina vuniiti mii niiva kondererwa ku panga vuuveelala. ¹³Mane tu lokeree ku temba Ireeza chee nwu, valyekanii vaa suniitwa nee Simwiine. Kaa kuti Ireeza usalyite unwe kuva ziihantu zaakwe zee ntanzii mu ku vulokwa mu ku shiyamisiwa koo lohuhoo mane nee ku zumiina mo vuniiti. ¹⁴Ichii chaa vaa musumpiri kuti chee lyiinzwii lyetu mu wulyee ku zwatikwa kuveerenga kwa Simwiine Jeso kirisiti. ¹⁵Lyinwu, valyikanii, muzeeme chee ku koola. Mukakatiiree chiizo chii muva rutwa, Nii heeva chee lyiinzwii nandi chii ngolo lyeetu. ¹⁶Lyinwu hanwu Simwiine weetu Jeso Kirisiti kaha vuhakwee, mane Ireeza Isheetu yava tusunii mane nii kutuha kuhumbulyizwa kwii kalyiirire

mane nee kuva nee seepo ishiyeme ikeeza chee nsee, ¹⁷ mulyi humbulyiza mane muzaake nkolo zeenwu mumu sevezi ushiyeme mane nee mulyinzwii.

3

¹Mane hanwu, valyikani, muturaperere, kuti lyinzwii lyaa simwiine lyi gweerii mane lyi teembwa, sinna mwii kweena kweenwu. ²Murapere kuti tu wulyee ku hululwa muva viilala nee mu vantu va vii, kaa kuti ka heena vunsee veena itumero. ³Mii Simwiine useepahala, yeeti naa mulyii sakere mane ka mu lyiisa koozuu muviilala. ⁴Tweena iseepe mwa Simwiine ka heenu, kuti muvunse mu teende mane muzwiire havusu ku chiita chii tuva mulaweeri kuti mu chii chiite. ⁵Simwiine aa lawulye nnkulo zeenwu ku ku suna Ireeza mane nee ku vaa nee nkulondee mwa kirisiti. ⁶Lyinu hanu tu molaula, valyikani, mwii ziina lyaa simwine Jeso Kirisiti, kuti moo zwee ku valyiikani valyii halyiira vuhalo voo ku hunguka vulyoo mane voo koo sa tokoomera chiizoo chiimova tambulyi kweetu. ⁷Mane unwe mu lokere kuswaana naaswee. keena tuvahalyi hakatii kenwu mane wuvuu vantu vaaseena ikute. ⁸Mane kena tuvalyi kulyaa zilyoo zaa vantu neetu saa zii ruweerere. nee kutii, tu valyii ku tenda masiku nee musihalyi moo manyando mane nee movookavu, kuti tuseekuva muziyo kweenwu. ⁹Tuva pangii vuti kuti mweendi kaa tweena ziihoo. Nee kutii tuvalyii chiita vuti kuti tuvee tuziikayii zeenu, kuti mu wulye kuswana naaswee. ¹⁰Hatuveena naanue, tuva maululye, Chukuti zumwii kasunee kutenda, kalokere kulya. ¹¹Kaa kuti tuzuwa kuti kwiinna vamwi hakati keenu valyi yeendera vulyo. Kaa vaatende mii valyi laalyira vulyo. ¹²Lyinu veena vulyo tulaola mane nee ku vayereza mwii zina lya Simwine Jeso Kirisiti, kuti va wulye ku tenda chee kutontola mane nee kulya ziilyo vaavoo. ¹³Mii unwe, valyikani, musiye ku suntikera ku chiita ziishiyemee. ¹⁴Chiikuti kaa vamuzwuwu nee ku zwuwa manzwii eenu mweelyi ngolo, mumu tookomere mane musiye kulwaa naaye, kuti naa aave nee nsoni. ¹⁵Musiye kumotoya, mii mumu kalyimere sinna mulyikanii. ¹⁶Kaa Simwine wee koozo eeye kaha vuhakwee aa moo hee ekuzoo chee naako zoonse. Kaa Simwine avee naanwe moo voonse. ¹⁷Ukuu njee kurumeresa kwangu, Paulosi, chaa manza aangu, nii ilye chiishupo mwii ngolo lyimwii nii lyimwii. Vuti Muni ngola. ¹⁸Aaa kaa inse za Simwine Jeso Kirisiti zii vee naa nwe muuvunsee.

1 Timothy

¹Paulosi, muapositola wa Kirisiti Jeeso kuya che Taulo ye Ireeza Simwiine ne Kirisiti Jeeso isepo yeetu, ²Timoti, mwaana wo vusakusima mwitumero: Chishemo, iinse, ne ikozo izwa kwe Ireeza Isheetu ne Kirisiti Jeeso Simwiine weetu. ³Moona mu ni va mikuumbiri chi nikaya kwa Makedonia, mushalye mwa Efesasi kuti muwoolye kulyemusa vamwi vaantu kuti kaanzi varuti ivangelyi isalyi njooyo. ⁴Nangati kuteeka makande ne luzuvo lusamani. Iizi zilyeta iinkaani kuunda a maikaerero e Ireeza, ee tumero. ⁵Lyinu maikaerero wo mulawo iirato kuzwa munkulo ijolola, mu maikuto a shiyeeme, ne itumero imaniniine. ⁶Vamwi vaantu vachi vava zovi mweenzi ziintu mane chiva vasanduki vaantu valyiwiambira ziseena ituso. ⁷Va saka kuva varuti vo mulao, mmi nivasa zuwiseza zi vawaamba kapa kwi zuzirikiza cho vuniti. ⁸Mmi twiizi kuti mulawo wushiyeeme chi wuteendeswa neenza. ⁹Twizi kuti, mulawo ka wuchitiirwa vaantu vashiyeeme, kono ngwa valuuta mulawo ne vaantu vasazuwi, ne vaantu vasa tiyi Ireeza ne valewuhi, ne vasi mikwa mivi ne vanyaansa, vana vehaya ve shaavo ne vanyinaavo, ne vehaya, ¹⁰ne vaantu va mahuulye, ne valyisesa mukuswana, ne veeva vaantu kuvachita vahiikaana, vasimapa, vashupa za mapa, ne chimwi ne chimwi chikananisa ituto zo vusakusima. ¹¹Chi chirutwabne ivangeri iverenga ye mikoonde yo kuteembwa kwe Ireeza iiyo yi ni vaheewa. ¹²Ni lyitumera kwa Kirisiti Jeeso Simwiine weetu. A va nikoza, mikuti ava ni hiindi kuti niina itumero, mane naani salyira mu musevezi. ¹³Ni valyi kushuta, ni ni sukulula, mane ne kukataza. Mmi ni va zuwiirwa vutuku mukuti ni valyi kuzichita mukusaazumina. ¹⁴Mmi chishemo cha Simwiine weetu chivenjihi ahulu che itumero ne irato lyiina kwa Kirisiti Jeeso. ¹⁵Wuwu mulayezo wu sepahala mane wulukera kutambulwa, kuti Kirisiti Jeeso a veeza munkanda kwiiza kuhaza valewuhi, munilyi ni simwiine. ¹⁶Mmi cheri ivaka ni va zuwirwa vutuku, kuti chaangu, simwiine chivi, Kirisiti Jeeso awoolye kutoondeza inkuloonde yoose. A va chiti vulyo kuti ive mutala kwa vana voonse veeti niva muzumine mu vuhalo vusaamani. ¹⁷Hanu kwa simwiine ya samani, ya safwi, ya sa vonwa, Ireeza yeyena, a kutekwa kuya kwiire ne mamanani. Amen. ¹⁸Ni viika iyyi kupo havusu vwaako, Timoti, mwanaangu, kuya che chiporofita chi vawaamba chaako, kuti wu woola kulwa iinkoondo indootu, ¹⁹ku woonderera itumero ne chihakululyi chishiyeeme. Kukaana iichi, vamwi va veetikiza itumero zaavo, ²⁰Va swana ne Himaniasi ne Alekizanda, va nivahi Satani kuti varutwa kusa nyaansa.

2

¹Lyinu, chentaanzi, ni mikutaza kuti iikupo zo kulyiviika kuunsi, itapero, kuraperera, ne kulyitumera zi chitirwa vaantu voonse, ²vasimwiine ne voonse venaziho, kuti tuhalye vuhalo vusheeme vulyiketete mukurapera ne kulyisaanta. ³Iichi chishiyeeme ne kutambulwa havusu vwe Ireeza Infumweetu. ⁴Wu saka kuti vaantu voonse va hazwa ne kwiiziva vusakusima. ⁵Mukuti Ireeza wu mwiina, ne muzimanini we Ireeza ne muuntu, muuntu Kirisiti Jeeso. ⁶Ava lizwiisa chitavero cha voonse, naalyi vushupi che innako ishiyeeme. ⁷Chelyi ivaka ni vasalwa kuva chiyaanzi ne muapositola - Ni waamba vusakusima, Kani cheengi-mane vuruti vwa veenkaanda muitumero ne vusakusima. ⁸Lyinuhanu, Ni saka kuti vakwaame voonse va kurapera ni vanyemwiine maanza nikuseena kuveenga kapa iinkaani. ⁹Mukuswana vakulwakazi vazwate zizavalo zishiyeeme, cheekute ne kulyi woonda, ising'i iinsuki zihosetwa cho vuliizi kapa igauda kapa ipelela kapa zizavalo zidura, ¹⁰mmi chilukeere vakulwakazi va ishiyeeme va teendera Ireeza. ¹¹Mukulwakazi a teeke ituto na

tontweere nalyi viikite kuunsi. ¹²Ka ni zuminini mukulwakazi kuti a rute kapa ave hewuulu lyo mukwaama, mmi e kalye na tontweere. ¹³Mukuti Adama ava vuumbwa intaanzi, kuzwa Eva. ¹⁴Adama kana ava cheengwa, mmi mukulwakazi ava cheengwa mane na luutamulawo. ¹⁵Nahakuva vulyo, ka haazwa cho kupuluha vaana, mmi havazwiira havusu mwiitumero ne irato ne kulyijoloza cho kulyiwoonda.

3 ¹Kuwaamba wuuku nkovusakusima: Chikuti wuumwi nasaka kuva muruti, wuzeza musevezi mulotu. ²Lyinu muruti wulukeere kuva ne chinyansika. Ave mukwaame wiina mukulwakazi wumwiina. Yo lyiwoonda, yo zuwiseza, kulyikuteka, ne kutambula veene. Na woola kuruta, ³Ka lukeere kuva chidakwa, yo hweere kulwa, kono yo shiyeeme. Ka lukeri kuva yo suni malyi. ⁴Yo woola ku yeenza iirapa lyaakwe siinte, lukeere kuti vaana vaakwe va muzuwe ne kumukuteka munzira zoonse. ⁵Chikuti muuntu kawoolyi kuyeenza irapa lyaakwe, ka woolye vulye kutokomera iikereke ye Ireeza. ⁶Ka lukeere kuva muhya mwiitumero, kuti asiye kuva ne kulyinyemuna mane amanine a wiire mukuwatulwa siina nje diavulosi. ⁷Wu lukeere ku pakwa ahulu ne veena kuunze, kuti a siye kunyaanswa ne kuva mukaswa ka diavulosi. ⁸Munzira iswana, madiyakoni valukera kuva vashiyeeme, ising'i ve milomo yo vere. Vasiye ku nywa ahulu yiwayine kapa kuva ne inkulonkaando. ⁹Va woonde zipirii ze itumero che chihakulyi chijolola. ¹⁰Valukera kuzumininwa taanzi, lyinu ndiva teenda mukuti kaveena mulandu. ¹¹Munzira yiswana, va mwiihyavwaavo valukera ku kutekeha, ising'i vasooha, kono valyiwoonda ne kusepahala muziintu zoonse. ¹²Madiyakoni valukera kuva ne mukulwakazi wumwiina. Valukera kuyeenza siinte vaana vaavo ne marapa aavo. ¹³Mukuti avo vavachiti siinte valyiwanina maziimo ashiyeeme ne kukola mwiitumero yiina mwa Kirisiti Jeeso. ¹⁴Chini ming'olyera iizi ziintu, Niina isepo yo kwiiza kweenu chovufwihi. ¹⁵Mmi ha Ni lyiyeha, Ni ming'olyera kuti mwiizive kuti mulyiwoonda vulye munzuvo ye Ireeza, ikereke ye Ireeza yo hala, Ipinahalyi iikoza vusakusima. ¹⁶Tuoonse tuzumina kuti ikunutu ye Ireeza iinkaando: "A va voneswa munyama, na tomamiswa no Luhuhu, na vonwa ne mang'ilozi, na rutwa mu mishovo yoonse, nkaanda yoose ni ya muzumina, mmi na tantusezwa kwiwulu mukuveera."

4 ¹Mmi Luhuhu luwamba cho kukola wuuti munako za mamanimani vamwi vaantu kava siye itumero ne kuteeka inhuho zicheenga zo kuruta kwa madimona ²cho vuhirihiri vwa mapa, chihakululyi chaavo chiva sinywa ³Kava viinde vaantu ku sesa ne kuva viinda kulya zilyo zivaa vuumba ne Ireeza zitambulwa cho kulyitumera naavana va zumina niveezi musakusima. ⁴Mukuti zivuumbantu chimwi ne chimwi che Ireeza chishiyeeme, mmi kazikaanwa hazitambulwa siinte. ⁵Mukuti zijolweezwa che liinzwi lye Ireeza ne itapero. ⁶Hamulwiira vamweetu cheezi ziintu, ka muve vahikaana vashiyeeme va Jeeso Kirisiti. Mukuti mukozeezwa maanzwi a shiyeeme a muvarutwa ni mwaechirira. ⁷Mmi wukaane makande a sena ituso a sunitwa ne vachembere. Kono, wulyitwaeza kusuna Ireeza. ⁸Mukuti kutwaeza muviri musevezi kutusa kanini, mmi kurapera kutusa muziintu zoonse. Ziina isepiso yo vuhalo vwahanu ne muhalo vusikeeza. ⁹Wuuwu mulaezo ngo vusakusima mane wulukeere kutambulwa koonse. ¹⁰Mukuti nchalyo kuti tuteende ahulu ne kusukuluka. Mukuti tuzumina kwe Ireeza yo hala, Muhazi wa vaantu voonse, mmi vuhulu vazumina. ¹¹Lwiire vaantu mmi wuvarute iizi ziintu. ¹²Kaanzi kuvi no yo kunyansa cho vuhwiire, mmi kwaamba kwaako kuve chishupo ku vazumina, lyiwoonde, iraato, kusepahala, ne kujolola. ¹³Mbwiita ha nisika, wu valye, ne kukutaza, ne kuruta. ¹⁴Wu siye kulyitokomolosa ineo yiwiina nayo, yo vaheewa che chiporofita, cho kuviikwa maanza ne vakulwaana. ¹⁵Wu tokomere iizi ziintu. Wuve muziri, kuti kuzwiira havusu kwaako kuve vushupi ku vaantu voonse. ¹⁶Wu livavalyere ne kutokomera iituto wu zwiire ha vusu cheezi ziintu. Mukuti kuchitavulyo, ko lyihaza ne kuhaza vana va kuteeka.

5

¹Wusiye ku kalyimera mukulukwaame. Kono, wumu yereza sina yo yereza veeso. U yereza valoombana sina vanche vaako, ²vachembere sina vanyiineenu, vakazana siina vanchizyeenu, muku jolola koonse. ³Kuteke vazike, vazike tota. ⁴Mmi chikuti mufwiirwa wiina vaana ne vezukulu, avo vataange kulituta kukuteka vavekala naavo mumazuvo. Valyihe vazazi vaavo, mukuti iichi chisaangisa Ireeza. ⁵Mmi muzike toota, yo sheere yeyena, na lyiviikite kwe Ireeza na zwiire havusu mu kusepahala ne kurapera masiku ne kukakwi, ⁶mmi mukulwakazi yo halyira mu munati wu fwiire nangati wuhala. ⁷Mu vezivisa kaheezi ziintu zoose, kuti kaanzi ni vanyanswa. ⁸Mmi muuntu chasa tokomere vakwaakwe, sihulu venzuvo yaakwe. Ava kaani itumero mane vuvilala vwaakwe vuzamba yasarumere. ⁹Mukulwakazi a ng'olwa vuzike chiwiina kuunsi e zirimo ziina makumi a manaiyaanza ne ikumi lyimwiina, mukulwakazi wo mukwaame wumwiina. ¹⁰Nee zivitwa cho kuchita miteendo yishiyeeme, kapa ngo kutokomera vahwiire, kutambula veene, kushanza mateende a vaantu ve Ireeza vajolola, kuhumburikiza vazuwiire vutuku, kapa avalyi kuchita miteendo milotu. ¹¹Mmi vazike va vakazanaana, mukaane kuvang'ola mwi vuuka. Mukuti hakuti kunuungwa ko minati yo muviri ha kuvenjihira vashandukire Kirisiti, chi vasaka kuseswa. ¹²Lyinuaho chi valyi vona mulandu chokusiya ziintu zivava zumiinzani ne vaantu. ¹³Mane valyituta vukata ne kupotapota mumazuvo a vaantu. Kaheena vukata vulyo, ne kupateha muku vawaba ziintu zi vasaswaneere kuwaamba. ¹⁴Lyinu nisaka kuti vakazanaana va seswa, vave ne vaana, vatokomere marapa aavo, kuti vasiye kuha chira chaavo chivaka chokuvavona mulyaandu. ¹⁵Mukuti vamwi chivavazwi muvusakusima cho kwiichirira Satani. ¹⁶Chikuti mukulwakazi wo murumeri wiina mufwiirwa, a mutusa, kuti ikereke kaanzi ilyemenwa, kuti yiwoolye kutusa muzike toota. ¹⁷Vahitizi vachita neeza valukeere kuhewa ikute ikaando ahulu, sihulu vateenda che liinzwi ne kuruta, ¹⁸Mukuti ivangelyi iiti, "kannzi wuviiki iitoomu mukaholo ke pulu chiitafuna mahira" mmi muvereke wuswaneerwa kuwana ituwero yaakwe." ¹⁹Wu siye kuzumina kunyaanswa ko mukulwana mbwiita chikwiina vashupi

vovere nandi vo tatwee.²⁰Kalyimere valewuhi havusu vwa vaantu voonse kuti vamwi naavo vatiye.²¹²²Ni ku kalyimera, havusu vwe Ireeza ne Kirisiti Jeeso ne mang'ilo asalyitwa, kutokomera wuuku kukalyimerwa nikuseena kusensempa, ne kusachita ziintu che sovozi. Wu siye kuhwerera kuviika muuntu maanza. Wusiye kulyinjirika muzivi zavanntu vamwi. Wi kalye no jolweere.²³Wusiye kunywa meenzi vulyo, Mmi, wukunywaga tuwini zana chevaka lye ivumu lyaako ne kulwaalalwaala.²⁴Zivi zavamwi vaantu zizivwa chovuhweeru, mmi zizivwa ikatulo niiseeni kuva hateni. Mmi zimwi zivi zivashaala mumasulye.²⁵Mukuswana, miteendo yimwi milotu ivoneka cho , mmi kulyi yimwi keeti chiwuungulwa.

6

¹Voonse veena mwijoko yo muvuhikana vakuteke vanfumwaavo moonse mukuswaneere. Va lukeere kuchita vulyo kuti iizina lye Ireeza ne ituto zisiye kunyaanswa. ²Vahiikana veena vanfumwaavo vava rumeri vasiye kuvavulyira iikute mukuti vamweeti. Kono, va vateendere ahulu mukuswaneere. Mukuti kuvoolyerwa vazumina ne vasunitwa. Wu rute ne kuwaamba kahe iizi ziintu.³Mmi muuntu cho ruta ivangeri isalyi njeyo nasa zumini maanzwi o vusakusima a Simwiinetu Kirisiti Jeeso ne ituto izuwana ne tapero, ⁴wulyinyemuna mane keena chezi. Mmi wusuni zaambo ziseena ituso ne kukanan za maanzwi zilyeetera munna, kulyilwiisa, matapa, ne kuzezerera vamwi vuvilala, ⁵ne kuzwiira havusu mukusazuwaana kwa vaantu ne mihupulo mivilala. Chivava zoverwa musakusima mane vazeza kuti kurapera iinzira yimwi yo kuwaana malyi maangi.⁶Lyinu kurapera kumaniine kuvozekeza maaswe, ⁷mukuti kakwiina chitubeeza naacho munkaanda, mane kakwiina cheeti nituzwa chaacho. ⁸Kono, tulyi tumerere zilyo ne zaparo.⁹Lyinu vasaka kuhuma vanjira mumulyiko, ne mutuswa. Vava ne mihupulo yo vuholo yiva lyetera vukaavo, ne kutwaala vaantu kuusi ku kusinyeha ne kuzoverera. Mukuti kusuna malyi ngo muhisi wo vuvilala voonse. ¹⁰Vamwi vaantu vasuni vulyo vava ziwuluki munzira ye tumero mmi vava lyitwi avoveene kulyi lyeetera masukuluka maangi. ¹¹Mmi wuuwe, u muntu wee Ireeza, wutiye iizi ziintu. Wu kakanine kushiyama, kuraper, vusakusima, irato, iinkulonde, ne kushiyama. ¹²Lwe inkoondo yishiyeeeme ye tumero. Lyi wonderere muvuhalo vusamani vo vasumpirwa, ne vupaki vo valyiwaambi cho kushiyama ku vaantu kuvoonse.¹³Ni layerera havusu vwe Ireeza, yoha vuhalo kuziintu zoonse, ne havusu vwa Kirisiti Jeeso, ya vashupi havusu vwa Pontiyasi Pilato naaha vupaki vushiyeeeme, ¹⁴mamere mulawo no seena kabalyi kapa kunyaanswa mbwiita ha kuvoneka kwa Simwiinetu Jesso Kirisiti.¹⁵Ireeza ka senulye kwiiza kwa Kirisiti che inako iswaneere, iye yeyena yo tohonolofazwa Simwiine yo vusa iye Simwiine yo lawula. ¹⁶Iye yeyena nja safwi yiwikala mwiseri kusakikwa. Kakwiina muuntu yo muvona kapa yo woola kumulolyerera. Kwalyi kuve ne kute ne kuvusa kusa mani. Amen.¹⁷Wulayerere vahumine mweyinu inkaanda kuti vasiye kulyihiinda ne kusepa vuhumi, vuseena sepwa. Mmi, vasepe Ireeza. Wutuha vuhumi vo vukusakusima kuti tulyikolye. ¹⁸Valwiire vachite neenza, vahume miteendo milotu, va wave ne kutusa vamwi. ¹⁹Mukuswana valyi viikire ziintu kumatangiro kuvakanyeza zisikeeza, kuti vawoolye kulyiwonderera vuhalo sakata.²⁰Timoti, vavalyle choova heewa. Wu tomolohe zaambo zokusooa zisena ituso ne mihupulo yo kusazuwaana izivo ya mapa. ²¹Vamwi vaantu vava waambi kahezi ziintu cho kumanina vazova mwi tumero. Mikoonde ive naawe.

2 Timothy

1

¹Pawulosi, muapositola wa Kirisiti Jeso che kusuna kwe Ireza, kuya che isepiso ye vuhalo vwiina mwa Kirisiti Jeso, ²kwa Timoti, mwana yo sunitwa:Isehuhazo,inse,ne ikozo kuzwa kwe Ireza tayo ne Kirisiti Jeso Simwiine weetu.³Ni lyi itumerera Ireza, u ni tendera kuzwa ku veisukulweetu, che ziyululyi chi jolola, siina mu ni ku kumbulukwa mu mirapero yangu masiku ne musihalyi. ⁴Sina mu ni kumbulukwa zinsozi zaako, ni nungwa kuku vona, kuti ni izulye kusanga. ⁵Ni va kumbuluswa itumero yaako ye initi, i va halyi lwe ntanzi mu va nyokolo Luwisi and vanyoko Yunisi, mi mane ni zumina ha ihala na mwaako.⁶Ilyi nje ivaka ha ni ku kumbulusa kuti u zhahaza inewo ye Ireza yiina mwaako cho ku viikwa manza angu. ⁷Mukuti Ireeza ka hena ava tuhi luhuhu lyo lyowa, mi lo ziho ni chishemo ni kuzakwa.⁸Lyinu sa nzi u swaviri vushupi kaha Simwiine weetu, nangati ime, Pawulosi, muwondwa waakwe. Kunzelyovulyo, ve ne imbalyi yaako mu manyando e lyinzwi kuya che ziho ze Ireza. ⁹Nje Ireza ava tu haza mane na tu sumpa che kusumpiwa kujolola. A va chiti ichi, insini kuya che misevezi yeetu, mi kuya che kunahana kwaakwe ne inse. A va tuhi izi zintu mwa Kirisiti Jeso zivaka ne zi seeni ku taanga. ¹⁰Mi hanu kuhazwa kwe Ireza kuva tondezwa cho kwiza kwa muhazi weetu Kirisiti Jeso.Nje Kirisiti ava manisa lufu mi na lyeeta vuhalo vu sa mani kuya kwi iseri che manzwi. ¹¹Chelyi ivaka, ni va salwa kuva muchumayeri,muapositola, ni muruti.¹²Chelyi ivaka naame ni nyandiswa izi zintu. Mi ka ni swavi, mukuti niize iye u ni va zumini. Ni zumine ahulu kuti u woola ku tokomera icho che ni va mu seperi kuya kweelyina izuva. ¹³Tokomere chikawo che itutu izuweka yo va zuwi kwaangu, che itumero ne chisemo china mwa Kirisiti Jeso. ¹⁴Chintu chi shiyeme Ireza cha va kuhi, chi tokomere cho Luhuhu lu Jolola, yo hala mweetu.¹⁵Wiizi ichi, kuti va hala mwa Ezhiya vava ni sandukiri. Mwechi chitopa kwiina Fijilasi ne Homojinsi. ¹⁶Simwiine ka tondeza ve irapa lya Uniforasi inse, mukuti chivaka chingi a vaalyi ku ni haza mane ka hena a va swaviswa ku ni potera mwi intorongo. ¹⁷Kunzelyovoloye, cho wiina mwa Roma, ava ni sakiseza ahulu, mi na ni wana. ¹⁸Ireza ka tondeza inse kumbalyi zaakwe lusuku lwe muzeko.Inzira zonse mwa vaalyi ku ni tusa chazo mwa Ifeso, u zizi nenza.

2

¹Lyinu uwe, mwanangu, kolye mwi inse yiina mwa Kirisiti Jeso. ²Zintu zo u va zuwi kwaangu mukati kko vushupi vungi, zihe vantu va sepehala veti ni va woolye ku zi ruta vamwi naavo. ³Nyandire mukaavo naame siina isolye Iya Kirisiti Jeso. ⁴Ka kwiina isolye Iyi woola ku tendera ni Iyi si Iyiyitwa ne indava zo vonu vuhalo, vulyo kuti a woolye ku sangisa mukulwana kwaalyi. ⁵Naako, haiva imwi na zambisana niiri mungombolyi, ka zavikwa mbwita ha zambisana kuya che milawo. ⁶Kwinamusula kuti mulyimi yo tenda ahulu a tambulye imbalyi yakwe ye zivwaalo intanzi. ⁷Nahana chini wamba kahacho, mukuti Simwine ka kuhe kuzuwiseza mu chimwi ne chimwi. ⁸Kumbulukwa Jeso Kirisiti, kuzwa kwi imbuto ya Daafita, ya va vuuswa mu vafu. Ichi kuya che mulayeza wa manzwi angu, ⁹u ni kweete ku nyandira mu ni woola ku wondwa che maketani siina muntu yo wiina mulandu. Mi lyinzwi Iye Ireza ka Iyi wondetwa. ¹⁰Lyinu ni Iyi kozekeza zintu zonse kwavo va saliyitwa, vulyo kuti naavo va woolye ku tambula kuhazwa kwa Kirisiti Jeso, ne iwulu. ¹¹Uku kuwamba kusepahala: " Haiva tu va fwi naye, ka tu halye naye. ¹²Haiva ne tu kola, ka tu vusa naaye. Haiva ne tu mu sampula, naye ka tu Iyi sampule. ¹³Haiva ne tu sa sepahalyi, u shala na sepahala, mukuti ka woolyi ku Iyi sampula." ¹⁴Zwirire ha ku va kumbulusa izi zintu. Va tiiza havusu vwe Ireza kaha kulwa che manzwi; ka kwina musula, kunze Iyo kwi ihaya avo va teekete. ¹⁵Chite monse mo woolyere kuti u Iyi wonde nenza kwe Ireza sina muntu yo zuminwa, muvereki ya seena ivaka Iyo ku swava, yo ruta lyinzwi nenza Iyo vusakusima. ¹⁶Chirisa menso ako muwambiro o seena mu wina, u twaala mu ku vulaireza kungi. ¹⁷Muwambiro waavo u hasana siina ikensa. Mukati kaavo nje Hemniyasi ne Filitasi, ¹⁸va humbukite mu vusakusima. Va wamba kuti kuvuka kwa vafu cho ku va chitahalyi, mi volyo va ihaya itumero ya vamwi. ¹⁹Nehakuvavolyo, mutero u kolyete we Ireza u ziimene. wiina uwu mungolo: " Simwiine wiizi avo vaakwe" mane " Vonse va sumpa izina Iya Simwiine u lukeere ku siya vuvilaala." ²⁰Mu irapa Iya vahumi ka kwina zigwetere ze ihawuda vulyo ne Silifeera. Kwiina ne zigwetere ze chisamu ne iringo. Zimwi zaazo njize ku tendo u kuteketwa, mi zimwi kusa kutekwa. ²¹Hiava umwi na Iyi joloza mu ku tendeswa kusakutekwa, chigwetere chi kuteketwa. U aliyirwa he imbalyi, wiina musula kwa mfumwe, mane u Iyi tukuseza musevizi umwi ne umwi u shiyeme. ²²Tiye ikerezo ze vuwiire. Shalye mu masulye kushiyama, itumero, chisemo, ne ikozo naavo va sumpa kwe Ireza kuzwa kwi inkulu i jolola. ²³Mi kana mapuzo a seena maano ne zi seena muzina. Wiizi kuti zi zaala inkani. ²⁴Muhikaana wa Simwiine ka lukeere kulwa. Kunzelyovulyo, u lukeere kuva muhuvirira ku vonse, na woola ku ruta, ne inkulo inde. ²⁵U lukeere ku ruta che inkulo inhuvirira avo va mu kananisa. Ireza mwendi u woola ku vaha kulyinyansa ko kwi iziva vusakusima. ²⁶Mwendi va woola ku vola ni va vukuluka mi cho ku shutuka mu kaswa ka Satani, ha mana ku va zizezekeza ku chita ku suna kwaakwe.

3 ¹Mi ive ichi: mu mazuva a ma manimani ka kuvi ne zivaka zi kukutu. ²Mukuti vantu ka ve izulye kulyi suna kahavuhavo, vasuni malyi, ni ve izwiire kulyiteemba, kulyinyemuna, vatukana, ni vasa zuwi vuzaazi, ni va seena vuitumero, ne va sa jololyi. ³Ka va vulye chisemo ku marapa avo, ni va sa woolyi ku hala che ikozo ni vamwi, veihayi, ni vasa woolyi kulyiwonda, ni valyi va kalyi, ni va sa suni vulotu. ⁴Ka vave vantu ve wooza, nva chita zintu ni vasa naheene, ni va nahana ha veena vutuka ku vamwi vantu, ni va suni monati kunze Iye ku suna Ireza. ⁵Ka vave ne chiswano che vuireza, mi ka va Iyi sampulye ziho zakwe. Sandumukere ava vantu. ⁶Mukuti vamwi vaavo vantu ve injira mu marapani cho ku shonga ahulu vakulwakazi va seena maano. ⁷Ava vakulwakazi ve izwire zivi zi vasa woolyi ku zimika ku zi chita ne ku yereza ku chita chivi che inzira zi siyeene siyeene. Ava vakulwakazi va valyiriri mi nanta ni va siika ha kwi iziva vusakusima. ⁸Che inzira iswana Jenisi ne Jamburasi mu va kananisa Mushe, ava varuti vapama naavo mu va kananisa vusakusima. Vantu ve ingana zi sa jolweere, mane kuya che itumero vava shupi kuti itumero yavo ka hena yo vusakusima. ⁹Mi keeti ni lyatiri halye. Mukuti vuhafu vwaavo ka vu vonwa ne umwi ne umwi, siina vulyo mu ku vavi kwa Jenisi ne Jamburasi. ¹⁰Mi haili uwe, u va teekese nenza ku ruta kwangu, kulyiwonda, ivaka Iyo vuhalo, itumero, manyando, chisemo, inkulo nde, ¹¹kunyandiswa, masukuluka, ne chi va ni chitahalyiri kwa Antiyoka, kwa Ikhoziyamu, ne kwa Lisitara. Ni va zimanini kunyandiswa. Mwawo onse, Simwine a va ni haza. ¹²Vonse va sa ku hala mwi inzira ye Ireza mwa Kirisiti Jeso ka va nyandiswa. ¹³Vantu va vilaala ne va salyi njovo ka va zwe mu vuvi kuya mu ku vihala, ni va hambusa vamwi naavo kaha vuhavo mu inzira. ¹⁴Mi haili uwe, shalye mu zintu zo valyi tuti ne kuzi zumina. Wiizi yo va Iyi tuti kwaalyi. ¹⁵Wiize kuti kuzwa mu vuniini vwaako wi zivite mingolo i jolola. Iyi mingolo i woola kuku talyifiseza kuku vulukwa che itumero mwa Kirisiti Jeso. ¹⁶Mungolo onse u va huzirwa ne Ireza. U shiyameere ituto, ku tondeka milaandu, ku vakanya, ne ku tapiswa mu kushiyama. ¹⁷Kwiina vulyo ku chitira kuti murumeri a Iyi tukuseza ku maninine ku chita misevezi milotu umwi ne umwi.

4

¹Niha uwu mulawo u jolola mu menso e Ireza ne Kirisiti Jeso, yeeti na watulye vahala ne vafu, ne kuti cheivaka Iye kwiiza kwaakwe ne muvuso waakwe: ²Chumayeere lyinzwi Iyaakwe; ikalye ne u Iyi vakenya ne kuku shiyameere ne kuku sa ku shiyameere. Tondeke vuvilaala, kalyimere, zaake, che inkulo inde yonse ne kuruta. ³Mukuti chivaka ka chiize vantu ka va vulye ku suna ituto zi zuweeka. Kunzelyovulyo, ka valyi kungayiza varuti kuya cho kusaka kwaavo, va wamba zi sa kuzuwiwa ne matwi avo. ⁴Ka va zwisa matwi avo mu vusakusima, mi ka va sandumukire mu kuteeka ituto zi salyi zo vusakusima. ⁵Mi uwe, nahane nenza mu zintu zonse. Nynadire vukaavo; chite musevezi wo ku lwira vantu kaha Jeso ne cha vava chitiri. ⁶Mukuti ni Iyi tukuseza kalye kufwa. Mu vufwihizana ne keeza kufwa. ⁷Ni va chite mu ni vaalyi ku woola; che ni va manisa che ni va lukeere ku chita; ni va chiti muteendo wangu cho vuniti. ⁸Iwiize yo kushiyama Ireza wi ni vaakanyeza, Simwiine, muzekisi yo shiyameere, yeeti na nihe mweelyo izuva, mi insini ime vulyo, mi naavo vonse va

sunita kwiza kwaakwe.⁹Chite monse mu woolyera wiize kwangu cho vuweeru.¹⁰Mukuti Dimasi ava ni siyi. U suni zintu ze inkaanda mane cha vayi kwa Tesalonika. Kirisensi a vayi kwa Galasiya, mi Tayitasi eye a vayi kwa Dalimasha.¹¹Luke yeyeena njo wiina naame vulyo. Hinde Mareko mi wiize naye mukuti wiina musula kwaangu mu musevezi.¹²Tachikasi ni va mu tumi kwa Ifisasi.¹³Chizwato che ni va kasiyi kwa Toriyasi ne Kapasi, wiize naacho ha wiiza, ne mavuka, sehulu ze ikavi.¹⁴Alkizanda yo chitisa masipi ava ni chitiri misevezi mivilaala mingi.Simwiine ka mu ruwere kuya che misevezi yaakwe.¹⁵Uwe nawe ulyi tokemre kaha akwe, mukuti ava kananisa ahulu manzwi etu.¹⁶Mu muzeko wangu we intanzi, ka kwiina va ni kanzami he inoka. Kunzelyovulyo, vonse vava ni tiyiri.Ni rapera kuti Ireza sa nzi kaviri avo varumeri ku ni tiyira.¹⁷Mi Simwiine ava ni kanzami he inoka mane na ni koza vulyo kuti, changu, mulayeza u woolye ku haswa ku maninine, mi ne kuti vesenaireza va woolye ku zuwa. Mi ni va hazwa mu mulomo wo indavu.¹⁸Simwiine ka ni haza mu musevezi umwi ne umwi mivilaala mane ka ni hazikiza muvuso waakwe we kwi iwulu. Iverengo i sa mani ive kwalyi kusamani.¹⁹Rumeris Prisila, Akhwila, ne irapa lya Unisiforasi.²⁰Irasitasi ava kashalyi kwa Korinta, mi Torofimasi ni va ka mu siyi na chachamite kwa Militasi.²¹Chite mu woolyeere wiize malyiha na seeni kusika. Iyualasi uku rumerisa, ne Podensi, linasi, Kilawudiya, ne varumeri vonse.²²Simwiine kave ne luhuhu lwaako.Isehuhazo ka yive nawe.

Titus

1 ¹Paulusi, muhikana we Ireeza naalyi muporofita wa Jeeso Kirisiti che tumero ya vaantu va vasalwa ne Ireeza, ne kwiziva vusakusima vuzuminzana ne viireeza,²che isepo yo vuhalo vusamani vwe Ireeza, ya sa cheengi, vu vwa sepiwa kuntaanzi ye nako ye ziintu zoonse.³Che nnako ishiyeme na toondeza lyiinzwi lyaakwe cho kuruta kuni vaheewa kuya cho tawula ye Ireeza Muhazi weetu.⁴Uwe Tito, mwana wo vusakusima miitumero itu kopanere. Mikoonde ne chisemo zizwa kwe Ireeza Isheetu ne Kirisiti Jeeso Muhazi weetu.⁵Cheeri ivaka ni vakusiya mwa Kiriti, u woolye kuvaakanya ziintu zimwi zisana zivamanine ne kuviika vakulwana voonse veena mu muzi wumwi ne wumwi moona muni vakulayi.⁶Mukulwana uswanere kuvula mulandu, mukwame wo mukulwakazi umwiina, ne vaana vasespahala vasa nyaanswa cho vuhirihiri ne kusazuwa.⁷Kuswanere kuti muhitizi, yelyi mulawulyi we inzuvo ye Ireeza, a vulye mulandu. A siye kuva yo lihinda, ya sa hweeri kuveenga, ya sa nywi vujwara, ya saliye we inkoodo, isini muuntu we inkulo inkaando.⁸Mmi a kusuni vaantu, yo suni zishiyee, wina vuuntu, yo zimene sinte, yo laula maikuto akwe.⁹Yo lyiwonderer cho vusakusima vo mulaezo wuvarutwa, kuti a woolye to susuweza vamwi che ituto zishiyeme ne ku va vakanyeza vana va mukanana.¹⁰Mukuti kwiina vantu vaangi ve zing'ang'eri, va lyiwambira vulyo ne va ziyeza, sihulu avo vo mupato.¹¹Ku kulukeere kuti va zimikwa. Vasinya marapa a vaantu cho kuruta zo kuvolyerwa ziintu zifwiinsainsoni mane ziva sa lukeere kuruta.¹²Wumwi wa vaporofita vaavo a vaati, "Va-Kritani vaantu va mapa, zivatana zivilala, vakata mane veena indiisisa."¹³Uvu vupaki mbo vuniti. Chikwinavulyo, muva kalyimere ahulu, kuti vakolye mwi itumero,¹⁴ni vasa teeki insumo za Majuta kapa itaulo za vaantu vazwiire muvusakusima.¹⁵Kwa vana vajolola, ziintu zoonse zishiyeme. Mmi kwavana vafoseheere ne asazumini, ka kwiina chi shiyee, kono italuhanyo zaavozifosahere.¹⁶Va lyilwiira kuti veezi Ireeza, mmi va musampula che miteendo yavo. Va fosaheere, ka va zuwi mulao, mane ka va lyikeene kuchita miteendo wumwi ne wumwi mulotu.

2 ¹Lyinu uuwe, waambe ziyenderenzana ne taero ye nniti.²Uu rute vakwame va kulwana kulyi woonda, kulyi vavaliera, ku va ne maano, ne vusakusima mwi itumero, kulisuna, ne nkulonde.³Che inzira iswana, urute vakulwakazi vakulwaana vave ne muhupulo wushiyeeme, vasiye kusooa ne kukolwa ahulu iwayini, mmi vave varuta zishiyee, ⁴ne kuruta vakulwakazi va siri vahwire ku suna va mwihyavwaavo ne kusuna vaana vaavo, ⁵vave ne maano, ku jolola, va tokomera mazuvu aavo, ne ku kuteka va mwihyavwavo, kuti lyinzi lye Ireeza lyisiye kuwaambwa vuvilala.⁶Che inzira iswana mukumbulusa valombwaana ku va ne maano ashiyeme.⁷Inaako zoonse wulyi woonde neenza che inzira ishiyeeme kuva mutala kuvamwi. Mukuruta kwaako, utoondeza chiriti, vuuntu, ⁸ne mulayeze wo vusakusima wusena kanyanso, kuti wumwi ne wumwi yo ku kananisa a fwe insoni mukuti kakwiina chivilala cheti cho vawamba cheetu.⁹Vahyikaana va kuteke vanfumwaavo muchimwi ne chimwi, kuva saangisa ne kusa va kananisa, ¹⁰kusa ve viira, kono va toondeza itumero ishiyeeme, kuti munzira zoonse va lyeete ku teembwa kwe ituto kaha Ireeza Muhazi weetu.¹¹Mukuti mikoonde ye Ireeza iveziri kuhaza vaantu voonse.¹²Chituruta ku kaana vuvilala ne kunungwa ze inkaanda, ne kuliwoonda, kuzima sinte, ne kuhala che inzira ishiyeeme mwezini inako, ¹³chitusilyindire kutambula mikoonde yitusepiwa, kuvona kuverenga ko vukaando vwe Ireeza ne Muhazi Jeeso Kirisi.¹⁴Jeeso a va lyineri chevaka lyeetu kuti a woolye kutu hulula muvu vilala vweetu kuti a lyijolweeza vaantu vaakwe vasespahala vasuni kuchita misevezi milotu¹⁵Waambe cheezi ziintu, ushoshorekeza vaantu va zichite, ne ku kalyima che ziho zoonse. Kaanzi kubi ne yo kunyansa.

3 ¹Va kumbulusa kulyiviika kungsi lya vahitizi ne vo mulao, ku va kuteka, ku lyivakanyeza musevezi wushiyeeme, ²ni va seena iva tuka, ne kusa hwerera kulwa, ni valyi santite, ku toondeza vuuntu ku wumwi ne wumwi.³Mukuti naaswe zimwi innako kana tu veena maano ne kusa zuwa. Nitu ziyezwa ne kuhikaaniswa minati ihitiriza. Tu valyi kuhalyira mu vuvilala ni tu chita kuti vantu va tutoye naaswe tuva toye.⁴Mmi kushiyama kwe Ireeza Muhazi weetu ne rato lya vaanti china lya voneka, ⁵kaheena che miteendo ishiyeeme ituvachiti, kono nche insee zakwe kwetu, cho kushanzwa ko kuzalwa chihya ne che kuvusuluswa cho Luhuhu Lujolola.⁶uulo Ireeza ava tulwitiri chovuuingi cho Muhazi wetu Jeeso Kirisiti, ⁷kokuti hakuti chitwa jolozwa che mikoonde, to woolye kuva valyavuswa veena isepo yo vuhalo vusamani.⁸Aa manzwi a

sepahala. Ni saka kuti muzwiire havusu cheezi ziintu, ko kuti vana va vazumini kwe Ireeza va woolye kuvona kuti vachita miteendo milotu. Iizi ziintu zishiyee mane zisakahala ku wumwi ne wumwi.⁹Mmi mukauhane ne inkaani ne mang'ang'a ezoluzuvo ne inkaani ze inkoondo ne kusazuwaana che mulawo. Izi ziintu kazi vozekeza mane kazina ituso.¹⁰Uu kaane wumwi ne wumwi yo mikauhanya, mumasulye o kukalyimera kamwiina kapa ko vere,¹¹kwiziva kuti wuuzu muuntu cha vazwi muvulotu mmi cho chita vuvilala mmi uli nyansa mwiine.¹²Chiina nini tumine Artemasi kapa Tichikasi kwaako, no hweere wize kwaangu kwa Nikopolisi, kuni lyikaerere kwikala malyiha woonse.¹³Wu chite chimwi ne chimwi cho woola ku vatumina Zenasi we loya ne Apolosi, kuti kaanzi va vulyi chimwi.¹⁴Vaantu veetu valyitute kuteenda misevezi milotu ilyeeta cho vuhweeru zisakahala, kuti va siye kusava ne musula.¹⁵Voonse veena naame va kurumeresa. U rumeresha va tusuni mwi tumero. Chisheme chive naanwe muvoonse.

Philemon

1

¹Paulo, ihulyehwa lya Jeeso Kirisiti, ne mwakwe Timoti cha Filimoni, mweetu musunwa mane itutenda naye, ²mane ne inchizyetu Afia, ne Achipasi isolye kuninetu, ne ikereke injirira munzuvo yaako. ³Chishemo chive naawe ne chisemo chizwa kwe Ireeza Isheetu ne kwa Simwiine Jeeso Kirisiti. ⁴Inaako zoonse nilitumera kwee Ireeza. Ku kuzenza mwi itapero zaangu. ⁵Nivazuwi che irato lyiwina naalyo kwa Simwiine Jeeso ne kuva rumeri voonse. ⁶Ni rapera kuti kutendisana ne itumero yiwiina naayo iwoolye kuteenda zoonse zishiyeme zitwiina naazo cha Kirisiti. ⁷Mukuti nivaavi ne kusanga kukaando ne kukozwa inkulo chevaka lye irato lyaako, mukuti inkulo zavarumeri ziva vusuluswa naawe, mulyikani. ⁸Chikwiina vulyo, nangati ni kolyete mwa Kirisiti ku kucho kuti uchite zowoola kuchita, ⁹mmi chevaka lye irato, Ni sikukumbira nangati kwiina vulyo- Iime, Paulusi, mukulukwaame, mmi hanu ni musuminwa wa Kirisiti Jeeso. ¹⁰Ni kukumbira chevaka lya mwaanangu Onesimasi, Ini vazaalyi ni nisumiinwa. ¹¹Ya sana aveena ituso kwaako, lyinu hanu chiwiina ituso koonse kwaako ne kwaangu. ¹²Ni muvooza kwaako, iye inkulo yaangu tota. ¹³Ni saka kalyi nimulyiviikira, kuti anitendere mumaziimo aako, Ha nisina mukusuminwa chevaka lye ivangelyi. ¹⁴Kono Ime kananivasuni kuchita chimwi ninisazuwiire maikuto aako. Kananivasuni kuti musevezi waako mulotu weti nochite usiye kuuchita chokukakanizwa kono ive chokusuna kwaako. ¹⁵Mweendi chechwechi chingi avazwiiswa kwaako che nakozana, kuti navozekezwa kwaako kwiiza kwikalyirira. ¹⁶Kasiri muhikana, kono kuva vutuka kumuhikana, mweetu yosunitwa. Usunitwa sihulu kwaangu, ne ahulu sihulu kwaako, koonse munyama ne mwa Simwiine. ¹⁷Mmi chikuti unihiinda siina nimulyikani waako, umuhiinde sina njeme. ¹⁸Chikuti ava kufosekeza kapa wiina chakukorota, uruwerese Ime. ¹⁹Iime, Paulusi, njini ng'ola iizi che iyaanza lyaangu: Ka nikuruwere. Isini kukulwiira kuti uwe unikorota chimwi. ²⁰Ng'ii, mwaangu, unisangisa momenso a Simwiine; sumunune inkulyo yaangu kwa Kirisiti. ²¹Nizumina kuzuwisisa kwaako, Ni kung'olyera. Niizi kuti kochite kuzaamba muniva kumbiri. ²²Chenako iswana uni vakanyeza inzuvo yokulala, nizumina kuti che mirapero yeenu kani vozekezwa kweenu. ²³Epafurasi, musuminwa kuninaangu mwa Kirisiti Jeeso, u kurumeresa. ²⁴Ne Mareko, Aristarchus, Demasi, ne Luke, vanitenda naavo. ²⁵Mikoonde ya Simwiine Jeeso Kirisiti ive no luhuhu Iwaako. Amen.

James

1

¹Jakobo, muhiikaana e Ireeza ne Simwiine Jeeso Kirisiti, mu mishovo iine ikumi ne toovere ihaseene: Murumere! ²Muhiinde kuti kusaangisa, vaakweetu, chimukopana ne milyiko isiyenesiyene. ³Mwiizi kuti kulyikwa kwe itumero yeenu kulyeeta inkulyo iinde. ⁴Musiye inkuloonde ichite muteendo wayo kuti muwoolye kuzakika ku maniine, ni musa taere chimwi. ⁵Mmi chikuti wumwi weenu nasaka maano, aka asake kwe Ireeza, iye yoha che inkulyo yoonse nasa kalyimeri vana va kumbira, mmi ka muuhe. ⁶Mmi a kumbire cho kuzumina nasa vireeri chimi, Wumwi ne wumwi yo vireera wusawana ne suunda lyiina mwiwate lyi kaheekerwa kumwi ne kumwi ne luhuhu. ⁷Mukuti wuuzu muuntu asiye kuzenza kuti ka tambulye chimwi kwe Ireeza; ⁸muuntu we mihupulo yo vere, wa salyisantite munzira zaakwe zoonse. ⁹Musiye vamweetu vaseena chiveena naacho valyi teembe cha maziimo aakwe eena kwiwuulu, ¹⁰mmi vaantu vahumine cho kuva kuunsi kwaakwe, mukuti kahite siina induva zo muunknda ziina mulyani. ¹¹Mukuti izuva lying'atula cho kuhiisa kukaande cho kuzumisa lyaani. Induva cho kuwa, vulotu vwaazo cho kumana. Che inzira iswana, muhumi ka manine hakati ko musipiri. ¹²Veena mikoonde vaantu valyi neera kulyikwa. Mukuti hapasa mulyiko, katambulye iinkava yo vuhalo, iiva sepiiswa vana vasuni Ireeza. ¹³Kaanzi kuvi yo lyikitwa yeti cho chokuti, "Nilyikitwa ne Ireeza," mukuti Ireeza ka lyikwa ne vuvilala, kapa iye mwiine kulyika muuntu. ¹⁴Kono muntu wumwi ne wumwi wulyikwa ne itakazo yaakwe, yimu kwiitira mukuchengererwa ne zimukoonda. ¹⁵Lyinu hakuti itakazo chiye injiha, izaala chivi, mmi lyinu hakuti chivi chichaakula, chizaala lufu. ¹⁶Musiye ku chengererwa, vaakwaangu vasunitwa. ¹⁷Iimpo yimwi ne yimwi ishiyeene ni ilikeene izwa kwiwulu. Iizwa kwe Isheetu we iseri. Iye kakwiina kusanduki siina munzuunde. ¹⁸Ireeza cho kusuna kwaakwe ava tuhi mazaalo che lyiinzi lya vusakusima, kuti tu woolye kuva zihaantu zaakwe zamatangiro kuzi vumbantu zaakwe zoonse. ¹⁹Mwiizi iichi, vakweetu musunitwa: Muntu wumwi ne wumwi a hweere kuzuwa, vunya ku kuwaamba, ne vunya ku kuveenga. ²⁰Mukuti kuveenga ko muuntu ka kuchitahaza kushiyama kwe Ireeza. ²¹Chikwiinavulyo zwiisa zivi zonse ne vufilala ne chivi chiingi chiingi. Mutaamulye cho vuuntu liinzwi lyivyalyitwa, lyiwoola kuhaza iihuho zeenu. ²²Muve vachiti ve lyiinzi ising'i vazuwa vulyo, mulyiziyeza muveene. ²³Mmi chikuti

wumwi wuzuwa vulyo liinzwi mmi na sachiti, wuswana ne muuntu yo lolyete chifateho chaakwe muchiimponi. ²⁴Wu lola chifatuho chaakwe kuzwaaho chovuheeru chokuzivala cha vona. ²⁵Mmi muuntu yo lola neenza mulawo wushiyeeme wo kusumunuka, cho kuzwiira havusu, nasalyi vulyo kuzuwa cho kuzivala, wuuzu muuntu ka ve ne mikoonde mu kuchita kwaakwe. ²⁶Mmi yo zeza kuti murumeri nasa lawulyi lulyimi lwaakwe, wu ziyeza inkulyo yaakwe mane chirumeri chaakwe kachiina ituso. ²⁷Iitumero iishiyeeme nje isa sinyehete havusu vwe Ireeza Iisheetu nko kutusa vaseena ve shaavo ne vazike vasukulukite, ne ku lyitokomera muunkanda yisinyehete.

2

¹Vakweetu, musiye kukaana che itumero mwa Simwiine Jeeso Keresete, Simwiine wo kuverenga, cho kusachita neenza vamwi vaantu. ²Chikuti muuntu winjira mu mukopano na zweete maseka e gauda ku matwi naa zwete neenza, hape cho kwiinjira muhumanehi yo zweete zizavalo ziina iikwe. ³Mmi ho vona muuntu yo zweete zilotu chokuti, "Wuuwe wikalye aaha hashiyeeme," mmi muhumanehi wumucho kuti, "Wuuwe wu ziime hana, kapa "Wiikalye haansi," ⁴kamuliwatuli? Kaheena muvawatulyi ve inhuho zeenu imbilala? ⁵Muteeke, Vaakweetu vasunitwa, Aa Ireeza kana ava salyi vahumanehi veyinu ikaanda kuti vave vahumi mwi itumero ne kuva vashwaana vo mvuso wo kwiiwulu vwa vasesepisa va musuni? ⁶Mmi muva nyaansa vahumanehi! Kaheena vahumi va milyatiriza? Kaheena avo va mikwiitira kuchikota? ⁷Ka va mitukoolyi ne kusinya iizina lyi muvasupwa chaalyo? ⁸Kana, chikuti, muchitahaza mulawo wo vusimwiine kuya che lyiinzwi, "Wusune mwaako moona mulyisuni," muchiita neenza. ⁹Mmi chikuti musalulula vamwi vaantu, muchita chivi, mane muwatulwa ne mulawo kuti mwiina chivi. ¹⁰Wumwi ne wumwi yi wi chirira mulao woonse, cho kuchoola wuumwiina vulyo, wiina mulandu wo kuchoola mulao yoonse. ¹¹Mukuti yo chokuti, "Kaanzi wuchiti vuhuulye," hape avati, "Kaanzi wihayi." Chikuti nosachiti vusaangu, mmi chikuti wihaya, wu luuta mulawo. ¹²Lyinu waaambe ne kuchita sina vana veeti ni vawatulwa cho mulawo wo kusumunuka. ¹³Mukuti mulawo kawiiina iinse kwavana vaseena iinse. Iinse zuunda ikatulo. ¹⁴Muvolyerwaanzi, vakweetu, chikuti wumwi wuti niina itumero, naseena miteendo? Aa iyo itumero yiwoola kumuhaza? ¹⁵Chikuti mwaako wo mukwaame kapa mukulwakazi kazweete neenza mane keena chaalya mweelyo izuva. ¹⁶Mmi wuumwi weenu wucho kuti, "Yeende chekoko, wutukutirwa mane wikute." Chikuti kovahi ziintu zishiyamere miviri, iitusonzi? ¹⁷Chokuswana iitumero chovuhaayo, chiiseena miteendo, ifwiire. ¹⁸Hamwi wumwi wuwoola kucho kuti, "Wiina iitumero, iime niina miteendo." Ni toondeza iitumero yaako yiseena miteendo, iime mbunikutoondeza itumero yaangu che miteendo yaangu. ¹⁹Wu zumina kuti Ireeza wumwiina; wu chita neenza. Mmi kulyi madimona a zumina vulyo, mane vachachalyika. ²⁰Wu saka kwiiziva, muuntu ya seena maano, kuti iitumero iisena miteendo kayiina iituso? ²¹A yisheetu Aburahama kana ava shiyamiswa che miteendo cho zwiisa mwaane Isaka chitavero ha kangalani? ²²Wu vweene kuti yitumero iva teendi che miteendo yaakwe, nekuti iitumero yaakwe yiva maninini. ²³Lyiiinzwi live zuzirikizwa kuti, "Aburahama ava zumini Ireeza, mmi ava valyilwa kuti wushiyeeme," mmi nasumpwa kuti mulyikani we Ireeza. ²⁴Muvone kuti miteendo ichita kuti muuntu a shiyamiswa, ising'i che iitumero vulyo. ²⁵Cho kuswana naaye, Rahabu we ihuulye ava jolozwa che miteendo cho tambula vatumwa mane nava vooza che inzira yiingi? ²⁶Mukuti mubiri chiwuseena luhuho wufwiire, kwiina vulyo iitumero chiyisena miteendo iifwiire.

3

¹Vuungi vweenu kaanzi muvi mu varuti, vaakweetu, mwiizi kuti wuuswe tu ruta tukeeza ku kuwatulwa ahulu. ²Mukuti tuwa mu inzira ziinki. Wuumwi hasawi cha maanzwi, muuntu yo shiyeeme, yo woola kulawula ne miviri waakwe woonse. ³Lyinu chikuti ha tuviika mihara mutulomo twe mbiizi kuti zituzuwe, tuwoola kulawula miviri yaazo yoonse. ⁴Muvone ne zisepe, nangati zikaando vuti zilawulwa ne ihuho ikaando, zilawula cho muharazana kumwi ne kumwi kwasaka yo zitiiza. ⁵Mukuswana, lulyimi chibalyi chinini, mmi chiliteemba che ziintu zikaando. Muvone vulyo mulyiro muulyi munini, mmi wuhiisa iinkaanda. ⁶Lulyimi naalo mulyiro, vuvilala vwe inkaanda vva viikwa mukati ka vaantu. Lulyimu luvihaza miviri woonse, luyakantisa vuhalo voonse, mane lulyi bukwiira mulyilro wo lufu. ⁷Mukuti mishovo ye zinyoloji zoons, zizuni, zichumba che vumu, ne zivumbantu zo mwiiwate zitapiswa mmi zivatapiswa ne vaantu. ⁸Mmi kakwiina muuntu wo woola kutapisa lilyimi. Vuvilala vusa suntiki, vwiizwiire ipoizoni iihaya. ⁹Chaalo tuteemba Simwiine Iisheetu, chaalo tukuta vaantu, vava vuumba muchiswano che Ireeza. ¹⁰Mukaholo kaamwiina muzwa mikoonde ne chikuto. Vaakweetu, iizi ziintu zisiye kuchitahala. ¹¹Kana kalonga kawoola kuzwa meenzi a luunga ne a vava? ¹²Kana chisamu che feige, vaakweetu, chiha maolivi? Kapa igirepi, i feige? Nangati meenzi e sawutu ka woolyi kuzwiisa meenzi a luunga. ¹³Njeenu yo talyifte ne kuzuwiseza mukati keenu? Wuuzo muuntu a toondeza vuhalo vushiyeeme che miteendo yo vuuntu vwa maano. ¹⁴Mmi chikuti wiina lunya luvava ne indava munkulo, musiye kulyiteemba ne mapa kuzo vusakusima. ¹⁵Awo kaheena maano azwa kwiwulu. Kono, nge inkaanda, kaheena e itumero, a madimona. ¹⁶Mukuti chikwiina muna, ne kuvula vuuntu, kuziyerehwa ne kuchita vuvilala. ¹⁷Mmi maano azwa kwiwulu nga kataanzi, ne kusuna kushiyama, kulyisaanta, kuva maano, kufwe iinse ne zishiyeeme, vuniti ne kusepahala. ¹⁸Zihaantu zishiyeeme zivyalwa muku shiyama mukati kava chita kushiyama.

4

¹Kulwa ne kusazuminzana kuzwahi mukati keenu? Kazizwi mu mihupulo yeenu yo kulwa mukati ka varumeri kunineenu? ²Musuni, mmi ka mukweete. Mwihiya ne muna, mmi ka muwaani. Mulwa ne kulyi kananisa. Ka kwiina

chimukweete mukuti ka mukuumbiiri. ³Mukumbira mmi kamuwaani mukuti ka mukuumbiri neenza, mukuti mu teendesa kuya chokusuna kweenu. ⁴Wuunwe mahuulye, kamwiizi kuti kusuna ze inkaanda kulwiisa Ireeza? Mukuti wumwi no wumwi yo lyichita chilyikani ne inkaanda chira che Ireeza. ⁵Kapa muzeza kuti liinzwi lyi wamba vulyo, "Luhuho lwa vaa viiki kweetu lwiina ifufa"? ⁶Mmi Ireeza wuha mikoonde miingi, lyiinzwi licho kuti, "Ireeza wu kananisa vasi mwiipo, mmi wuha mikoonde ku va shiyeeme." ⁷Lyinu mulyiviike kwe Ireeza. Mukaane satani, mmi kazwe kweenu. ⁸Mwiize hafwihi ne Ireeza, mmi keeze hafwihi naanwe. Mushaanza maanza eenu, wuune valeuhi, mane mujoloza inkulo zeenu, muvaantu ve inkulo zo vere. ⁹Muzunguvalyirwa, mulyire, mane muvokololye! Chiseko cheenu chisanduke chilyiro mane kusaanga ive maswavi. ¹⁰Mulyiviike kuunsi lya Simwiine, mmi ka minyemune. ¹¹Musiye ku waamba vuvilala cha vamwi, vaakweetu. Muuntu yo waamba vuvilala cha mwaakwe kapa ku nyaansa mwaakwe wu waamba vuvilala cho mulao ne ku nyaansa mulawo. Chikuti wu nyansa mulawo, kahena wu muchiti wo mulawo, kono wu munyansi. ¹²Wumwiina vulyo yo ha mulawo ne kuwatula. Njeyena yo haza ne kusinya. Njoweni, wuuwe yo nyansa mwaako? ¹³Lyinu teeke, wuuwe yooti, "Sunu nandi iizona katyeende ku mulyeneng'i, tukumana chirimo kwatei, ni tuwuzwa, ne kuvulyerwa kuungi." ¹⁴Wiizi kuti iizona kakuve vulye, vuhalo kavuue vulye? Mukuti wukavuundu kavoneka iinakozana mmi cho ku vulyika. ¹⁵Lyinuaaho, mulukeere kucho kuti, "Ireeza ha saka, ka tuyeende tuka chite iichi ne iichina." ¹⁶Lyinu hanu mulyi teemba cha maikaerero eenu a shashiyeeme. Kulyiteemba koose wuuko chivi. ¹⁷Lyinu wumwi ne wumwi yi wiizi kuchita vulotu mmi nasa vuchiti, kwaalyi chivi.

5

¹Mwiize lyinu, uunwe mu vahumi, mulyire mane muvokololye mukuti masukuluka a mizirire. ²Vuhumi vweenu chi vuva volyi, mane zaparo zeenu chi zivalyiyiwa munanzi. ³Yi gauda ne isulufera chizivashinyehi mane kuwuuta kwaazo ka kuve vushupi kweenu. Ka kulye inyama yeenu siina mulyiro. Muva lyiviikiri vuhumi munnako za mamanimani. ⁴Muvone, malyi a muvalyiviikire a vavereki va valyi kusiinza luwa lweenu a lyira havusu vweenu. Chilyiro chi vasiinza chi vaasiki mu matwi a Simwiine wo vuungi. ⁵Mu vahalyi vuhalo vo kulyikola zo muunkaanda ni mwalyi naankanya ne minati. Mu vanunisa iinkulo zeenu maneri iizuva lyo kwihayiwa. ⁶Muva nyaansa ne kwihaya vaantu va shiyeeme. Ka mikanani. ⁷Lyinu, muve iinkulonde, vakweetu, mbwiita hakuti Simwiine cho sika. Muvone mulyimi mwa lyindira zilyo zilotu zizwa mwiivu mane wiina iinkulo iinde chaazo, mbwiita hazi tambula iinvula ya mashewulo ne ya ma manimani. ⁸Wuunwe, naanwe, muve ne iinkulo iinde. Mukoza iinkulo zeenu mukuni kwiiza kwa Simwiine chikwiina hafwihi. ⁹Vakweetu, musiye kulyi virerera, muveene, kuti kaanzi ni munyaanswa. Muvone, muwatulyi wuziimene ha mulyaango. ¹⁰Muhiinde mutala, vakweetu, mu kusukuluka ne iinkulo iinde ya vaporofita, vana vavalyi kuwaamba che iizina lya Simwiine. ¹¹Muvone, veena mikoonde vana vava lyineeri mu milyiko. Muvazuwi iinkulyo iinde ya Jobo, mwiizi maikaerero a Simwiine, mweena kuzuwira vutuku ne iinse. ¹²Ku zoonse, va kweetu, musiye ku koonka, nangati chewulu kapa che iinkaanda, kapa kukoonka cho mukoonkero wuhi ne wuhi. Kono, "Eeni" yenu ave "Eeni" "Nee" wenu ave "Nee," kuti musiye kuwiira mwi katulo. ¹³Mukati keenu aa kwiina yo sukulukite? A rapere. Kwiina yo sangite? A ziimbe iinzimbo. ¹⁴Wuunwe kweenu wulwalyite? A suumpe vakulwaana ve kereke, va muraperer. Va mudonsekeza ioyili ha mutwi che zina lya Simwiine. ¹⁵Itapero ye itumero yihoza muuntu yo lwaala, mane Simwiine wu muvusa. Chikuti ava chiti chivi, Ireeza wu muwoondera. ¹⁶Lyinu lyiwaambe zivi zeenu ne kulyi woondera mane mulyi raperere kuti muhozwa. Itapero yo muuntu yo shiyeeme yiina ziho ha ichtwa neenza. ¹⁷Elija avari muuntu sina soswe. A va raperi ahulu kuti yisiye kusoka, mmi kana yi vasoki munkaanda zirimo zotatwe ne myeezi yimana yiyaanza ne munwe wumwiina. Elija cho kurapera hape. ¹⁸Yi wuulu cho kusosa iinvula, mane iinkaand ni yazwiisa zilyo. ¹⁹Va kweetu, chikuti wumwi weenu wuzwa mu vusakusima, mmi wumwi cho ku muvooza munzira, ²⁰wuuzo muuntu eezive kuti wumwi ne wumwi yo ziwulula mulewuhi mu nzira zaakwe zisashiyeeme wu muhaza mulufu mane wuwuungula zivi zaakwe ziingi.

1 Peter

1

¹Pitorosi, mu apositoloji wa Jeeso Kirisiti, ku vapoti va va haseene, va va saliyitwa, koonse vulyo kwa Pontasi, Galashiya, Kapadoshiya, Eshiya, nne Bitiniya. ²Iichi kuya che izivo inkaando ye Ireeza Taayo, yi viikiirwa he imbalyi nne luhuho choku zuwa mane nne ku saanseera kwa malaha a Jeeso Kirisiti. A inse ive kweenu, mane nne ikozo yeenu yi injihe. ³A Ireeza nne Taayo wa simwiine weetu Jeeso Kirisiti ave nne mikoonde. Mu inse zaakwe inkaando, a va tuhi mazaalo mahiya oku sephala o vuswa. Uuvu vuswa mvoku vuuka kwa Jeeso Kirisiti ku vafwiire. ⁴Iichi ncho vuswa vu seeti nni vu mane, vu seeti nni vuve nne ikwe, kavu keeza kuku hita. Muvu viikiirwa ku iwulu. ⁵Mu vavalyeerwa che ziho ze Ireeza che itumero, kuya cho kuhazwa kweeti nni ku toondezwa cho kuwheera mu inako za mamanimani. ⁶Mu sangiire iichi, mane nangati hanu ku lukere kuti mulyi zuve vuvilaala mu vukaavo vungivungi. ⁷Iichi chi tondeza ku lyikwa kwe itumero yeenu, iduura ku zamba igauda i mana, nangati yi lyikwa cho mulyiro. Iichi chi chitahala kuti itumero yeenu nni yi waanike yiina nne kutembwa, kuverenga nne ku kutekwa mu kuvoneeka kwa Jeeso Kirisiti. ⁸Ka mwiini ku mvona, mi mu musoni. Ka mwiini ku mvona hanu, mmi mu zumina mwaalyi mane mu sanga cho kusanga ku jolola ku saa woolyi ku wambika. ⁹Hanu kweete mulyi tambwiira ze itumero yeenu, ku hazwa kwe inhuho zeenu. ¹⁰Vaporofita vava sakiseza nne ku vuuza kuinjiriri kuya cho uuku ku hazwa, kaha chisemo chi keeza kuva cheenu. ¹¹Va va sakisisa ku iziva kuti njeeni mane nne kuti luhuho lwa Kirisiti lu vaalyi ku waamba naavo lyiiri. Iichi chi vaalyi ku chitahala cha vaalyi kuva

lwiira kuvusu cha masukuluka a Jeeso mane nne ku vereenga che zintu zi vaalyi ku ichirira. ¹²Va va tondezwa kuti ka heena va vaalyi kulyi tendera, mbwiita iiri uunwe, chiva vaalyi ku mulwiira zintu zi chiita kuti hanu kete muzi lwiirwa naavo va vaalyi ku kutaza mulaeza cho luhoho lujolola lu kazwa ku iwulu-zintu zi chita kuti nne mangiloyi a zilakamina. ¹³Lyiiu hanu mu zaatike mihupulo ye ingana zeenu. Mu twaahalye. Mu viike isepo mu chishemo chi mu ka lyeterwa mu ku voneka kwa Jeeso Kirisiti. ¹⁴Siina mu mulyi mu vaana va teeka, mu siye ku hala siina mu mu vaalyi ku hala choku shaalyira itakazo cho kulyi tokomolosa. ¹⁵Mu kuti ya va mu sumpi u jolola, naanwe, mu jololye mu kulyi wonda kwenu konse. ¹⁶Mmi ku ngolyetwa kuti, "Mu jololye, mu kuti naame nni jolola. ¹⁷"Mmi ha mu sumpa "Taayo" iye yo u watula naa seena ku ketulula mu musevezi wo zumwi no zumwi, mu tendesa chivaka cho lweendo lweenu mu ku kuteka. ¹⁸Mu izi kuti ka heena mu vaa hululwa che isilifera nandi igauda i wanjumuka mu kulyi woonda ko vuholo ku mu valyi tuti ku veisheenu. ¹⁹Mmi mu vaa lukululwa cha malaha malotu a Jeeso kirisiti, yaa vaalyi ku swana ne imberere e seena vuholye nandi vuvilaala. ²⁰Kirisiti a vaa salwa inu inkanda ne iseeni ku vumbwa, lyiiu hanu chaa a va tondezwa mweenu mwe izinu inako za mamanani. ²¹Chaakwe mu zumina mwe Ireeza, yaa va mu vuusa mu vafwiire mane kwaalyi choku muha ku verennga kuti itumero nne ku sepa kweenu zive mwe Ireeza. ²²Mu vaa joloza inhuho zeenu cho ku chitahaza vusakusima. ichi i vaalyi che ivaka lyo ku halyinsaana che chisemo chi tamalyeere, lyinu mu lyi sune cho vuniti ni ku zwa mukati ke inkulo zeenu. ²³Mu vaa zaalwa chihya, ne isaalyi cho lutanga lu mana, mmi neeri cho lutanga lusa mani, che lyinzwi lyi hala mane ne lyi saa hiti lye Ireeza. ²⁴Mmi "inyama yonse i swana ne lyaani, mane ne ku vereenga kwaayo ku swana ne nduva ye lyaani. Lyaani lyi zuma, ne nduva i zuma cho ku wa, ²⁵mmi lyinzwi lya Simwiine lyi ikalyiriire. "Anu nga manzwi malotu a mu vaa lwiirwa.

2

¹Lyinu mu viikire vu vilaala voonse ku imbalyi, kuziyeza koonse, vuitmukanyi, kulakamina, nne koonse ku twaala isuvi. ²Siina iiri vachiche va nyonka, muzwiire inkulo muziriri wo luhuhu, kuti chaawo mu kulyire mu ku hazwa, ³haiva mu vaa lyikeri nne ku iziva kuti Simwiine u shiyeme. ⁴Muiize kwaalyi iye ivwe lyi hala lyi vaa kaanwa nne vantu, mmi lyi va salwa nne Ireeza nni lyi sakahala ahulu kwaalyi. ⁵Mmi naanwe mu swana mane iiri mavwe a hala a kweete a zaakwa kuti ive inzuvo yo luhuhu, kuti kuve nne chiruti chi jolola chi zwiisa zitavero zo luhuhu zi tambulyeseha kwe Ireeza cha Jeeso Kirisiti. ⁶Ku waanika iichi mu ivuuka: "Mu vone, nni viika ivwe lya mawonderero mwa Siyona, lyi saliyitwa nni lyi sakahala. Zumwe nne zumwe yo zumina kwaalyi keeti nna fwe insoni." ⁷Ku kutekwa che nje kweenu uunwe mu zumina. Mmi, "ivwe lyi va kanwa nne vazaasi, nji chi lyaava ivwe lyi sakahala a hulu"-- ⁸mane, "nne ingomwe lyo ku chuunchuna nne ivwe lyo ku chuunchuna." Va chuunchuna, va saa kuteki lyiinzwi, kuva vaa lukeere kuti voonse veeze. ⁹Mu vantu mu saliyitwa, vo luzuvo lo vusimwiine lwe chipurista, mu inkaanda yi jolola, vantu ve Ireeza, kuti mu woolye ku waamba zintu zilotu zikomosa zaakwe iye a va mu suumpi kuzwa mu keerima choku mu lyeeta mu iseri lyaakwe lyi kumosa. ¹⁰Lwe taanzi ka heena mu vaalyi mu vantu, lyiiu hanu che mu vantu ve Ireeza. Ka heena mu va tambulyi inse, lyiiu hanu chi mu va tambulyi inse. ¹¹Vasunitwa, nni waamba nnaanwe siina vayenzi nne vayembaani kuti muzwe mu itakazo ze inyama, zi lwisanisa ihuhu zeenu. ¹²Mu lukeera ku lyi woonda che ikute ku vantu ve nkanda, kuti ha va, wamba cheenu, kuti mwa panga zintu zi saa shiyeme, va vone misevezi yeenu milotu choku temba Ireeza mu izuva lyo kuiiza kwaakwe. ¹³Mu chitahaze chimwi ne chimwi chi zwa ku vahitizi va vantu che ivaka lye Ireeza. Mu chitahaze za simwiine neeri iye mukando cha maziimo aakwe, ¹⁴mane koonse vulyo ne vavusi, va ka tumitwa kuiiza ku watula va panga vu vilaala nne ku temba va panga vulotu. ¹⁵Iichi ku suna kwe Ireeza, kuti cho kupanga vulotu mu toonteze ku wamba zi holohete kwa vantu va lyi lyangeenya. ¹⁶Iiri vantu va sumunukite, mu siye ku teendesa ku sumunuka kweenu kuva chiipato cho ku panga vuvilaala, mmi mu swane iiri vahikaana ve Ireeza. ¹⁷Mu kuteke vantu voonse. Mu sune ku halyinsaana siina vantu va zaalwa ha mwiina. Mu tiye Ireeza. Mu kuteke simwiine. ¹⁸Vahikaana, mu lyineere ku vanfumweenu che ikute lyoonse. Mu siye ku lyineera vulyo ku va vanfumweenu vashiyeeme ni veena luwolyiso, mmi koonse vulyo ne ku veena lunya. ¹⁹Ka kuti chintu chi tembeka haiva muntu zumwi u woola ku zimanina ku sasamiswa neena mu manyando a saa lyivaheene che ivaka lye ku iziva Ireeza. ²⁰Mu voolyerwa nzi mu ku chita chivi mane cho ku zimanina ku nyaandiswa? Mmi haiva mu vaa pang'i vulotu ku zwaaho cho ku sasamiswa mu ku nyaandiswa, ichi chintu chi teembwa kwe Ireeza. ²¹Ka kuti nchoochweechi chi mu vaa suumpirwa, mukuti Kirisiti naaye a va mu nyandiri. A va mu siiri chishupo kuti mu shaalye mutala waakwe mu masulye. ²²Ka kwiina chivi chaava pangi, mane nandi kuziyeza ku va waaniki mukalomo kaakwe. ²³Chi va kwete ku mu nyansa, ka heena a va vozekeza kanyanso. Cho u nyanda, ka heena a va va vozekeza cho ku vakalyiza, mmi iye nna a lyi viika kwaalyi iye yoo watula nenza. ²⁴Iye mwiine a va hindi zivi zeetu mu muviri waakwe ku ya ku chisamu, ku chitira kuti tu zwiiririre mu chivi, ne kuti tu halyire ku jolola. Che ziravi zaakwe tu va hozwa. ²⁵Mu vonse vulyo mu vaalyi ku yembaana mane iiri imberere zi zovete, mmi lyiiu hanu mu va ka voolyi ku mulyisani mane ne mutokomezi we inhuho zeenu.

3

¹Chee inu inzira, unwe vakulwaakazi mu sesetwa mu lyi neere ku va muihyeenwaanwe. Mu chite vuti mane nandi va Mukeenu ka va teeki lyinzwi. Va woola ku woolwa ni ku seena lyinzwi che ikute lyi va muihyaavwaavo. ²Mu kuti ka va ku vweene vusakusima mu ikute lyaavo. ³Sanngi mu lyi chiti vulotu vwa hanze che: ku luka isunki, che mavwe e igauda, nandi zizwaato ze iyo inako. ⁴Mmi mu chite ku zwa kungsi lye nkulo zeenu, ne vulutu vu saa mani vo luhuhu lu shiyeeeme mane ni lu tontorwe lu sakahala ha vusu vwe Ireeza. ⁵Vakulwakazi va jolola va va lyi ku lyi wonda che inu inziza, Va va

sepete mwe Ireeza mane ne ku lyi neera ku va mukaavo. ⁶Che inzira iswana Sara a va teeki Aburahama cho ku mu sumpa simwiine. Mu vaana vaakwe cho kuti mu chita zi shiyeeme mane ne mu saa tiyi vukaavo. ⁷Mu inzira iswana uunwe mu vakwaame mu halye ne va mukeenu cho kutaluhanya, kuti vakulwaakazi chivya chi saa kolyete. Mu va kuteke naavo neeri va lya vuswa vwe ineo yo vuhalo. Mu chite ichi kuti itapero zeenu zi tavwa. ⁸Cha mamanani, mu vonse mu ve ne nngana i swana, mu fwiire inse, mu lyi sune iri vantu va haa mwiina, inkulo indotu, ne ku lyi twaala hansi. ⁹Siye ku voolyeza vuvi mu vuvi, ku tukana mu ku tukana. Kunze lya vulyo, mu zwiirire cho ku seuhaza, mukuti chi mu vaa sumpirwa, kuti mu woolye ku waana matohonolo. ¹⁰Iye yoo u saka ku suna vuhalo ne ku vona mazuva malotu a ziimike lulyimi lwaakwe mu vu vilala, ne kaholo kaakwe ku wamba iziyezo. ¹¹A zwe mu vuvilaala a chitahaze zi shiyeeme. A sake ikozo mane a ichitahaze. ¹²Menso a Simwine a vona va Shiyeeme, ne matwi aa kwe a zuwa ku kumbira kwaavo. Mmi chifateho che Ireeza ka chi zuminzani ne vantu va chiita vuvilala. ¹³Njeni yoo u wola ku mu sasamisa cho kuti mu saka ku chita vulotu? ¹⁴Cho kuti mu nyanda che ivaka lya ku shiyama, mwiina mu mikonde. Musiye ku tiya zi va tiya. Mu siye ku katezeka. ¹⁵Mmi, mu viikire Jeeso Kirisiti he mbalyi mu inkulo zeenu naa jolola. Mu ikalye ne mu lyi tukiseeza kuti mu itave umwi no umwi yoo mu vuuzwa kuti chinzi ha mu kozeeza mwe Ireeza, mu chite vuti che ku lyi twaala hansi ne che ikute. ¹⁶U ve ne vuhalo vulotu kuti vantu va nyansa vuhalo vweenu vu mwiina naavo mwa Kirisiti va fwe nsoni mu kuti va mu twaala isuvi iiri mu vantu va chita vuvilaala. ¹⁷Kwiina vutuka kuti, cho kuti Ireeza, u saka, mu nyandisezwa ku chita vulotu nsinyi vuvilala. ¹⁸Kirisiti naaye a vaati naa nyandisezwa zivi, liye yoo u shiyeeme a va tu nyandiri, uuswe tu va vilaala, kuti a tu lyeete kwa Ireeza. A va ihaiwa mu nnyama, mmi a vaa hazwa cho Luhuhu. ¹⁹Cho Luhuhu, a vaa yendi naa ka kutaza ku nhuho ziina mu ntorongo hanu. ²⁰Ka heena va vaalyi ku teeka mu inako ye inkulonde ye Ireeza chi yi va lyindiire mu mazuva a Nuwa, mu mazuva o ku zaaka iareka, mmi Ireeza a vaa vuluki vachezana- inhuho zi wonda iyanza ne too tatwe -ku zwa mu menzi. ²¹Ichi nje chishupo che ikolovezo imii vuluka hanu-iinsinyi yo ku shanza ikwe mu muviri, mmi neeri ku lyi wambirira kwe ingana i shiyeeme kwa Ireeza- cho ku vuuswa kwa Jeeso Kirisiti. ²²Kirisiti wiina ku iyaanza lya malyo lya Ireeza. A va injiri mu iwulu. Mangiloyi, vuhitizi, ne ziho zi swanera ku mu fukamina

4 ¹chikwina volyo, mukuti kirisiti ava nyandi mwi nyama, mu lyi vike muchizimo chi swaana. Umwi nne umwi ava nyandi mu nyama ava zimike chivi. ²Chi kwiina volyo, o zuu muntu, che inako ya kwe yoonse mu nyama, kaasi halyi kuya che itakazo zu muntu, mmi cho kusuna kwe Ireeza. ³Mukuti inako ingi chi e va hiti ku panga ze sakahala ku ve ikanda- inzira ze nyama, itakazo, vudakwa, kuhunguka, kulyilaola, ne ku chitahaza zitu ze yendereza ne vuhulye. ⁴Va zeza kuti ku kumusa ku sa va shaalyira mwi inzira zaavu kuya che itakazo ze mivire yaavo, lyinu va waaba vuvi cheenu. ⁵Ka vee tavire kwaalye iye yo lyitukiseza kwiiza ku waatula va hala nne va fwire. ⁶Che lyi vaka manzwi e Ireeza ava chumaerwa ku va fwire, ku chitira kuti, nandi volyo ava va watulwa ne va se na mwi nyama ye chintu, va halye ire nje Ireeza mu luhuhu. ⁷Ma manimani e zintu zonse chi ena ha fwihi. Mmi mu lyi taluhanya, mutalyife mu ku zeza kweenu che vaka lye itapero. ⁸Hewulo lye zintu zonse, mu ve ne irato lye vusakusima mu umwi nne umwi weenu, mukuti irato lyi vwikiriza zivi zingi. ⁹Ve nne ku taabula vamwi nne o sa vireri. ¹⁰Siina umwi nne umwi weenu chaava taambulyi impo, itedesa ku pangira vamwi nne. Chite ichi nnelyi o mulolyereri we impo zingi ze sumunukite ze Ireeza. ¹¹Heeva zumwe o waaba, a waabe manzwi a swana nne a waabwa e Ireeza. Heeva zumwe u tenda, ku zwe mu zihu zi zwa kwe Ireeza. Mu pange izi zintu kuti mu nzira zonse Ireeza a verenge cha Jeesu kirisiti. Ku zwe kwa Jeesu kirisiti ku verenga mane ne zihu ku ya ku ma manimani. Amen. ¹²Vasunitwa, mu siye ku waana ha chilyi chintu chi tiiza mu ku lyikwa ku mulyiro ku va mu panga halyire, iri chintu chi tiiza chi va lyi ku chitahalyira. ¹³Naandi kwi na volyo, chivaka chi sika haye ha mu va lye lyemuhuri manyando a kirisiti, mulyitumere, kuti mu woolye ku lyi tumera mane ne ku sanga mu ku voneka ku ku verenga kwakwe, ¹⁴chi mu kwete mu tukwa che vaka lye zina lya kirisiti, we na mu mikunde, mukuti luhohu lwe ku verenga ne luhohu lwe Ireeza lu lyere mwe nu. ¹⁵Mmi zumwi mwe nu sanzi a nyandiswa ku va mwihayi, musa, yo panga vuvilala, naandi yo suni indava za vantu. ¹⁶Heva zumwi weenu o nyanda che vaka lye chirumeri, a se ku fwa isuni; mmi, a teembe Ireeza che lyu iziina. ¹⁷Mukuti che inako ye katulo ku itanga che ve inzuvo ye Ireeza. Ha tanga chetu, ka ku ve volye kwa vo vasa chitahaza manzwi e Ireeza? ¹⁸Cho kuti, "vantu va shiyeme ka va vulukwa che vokavu, lyinu vantu va sezi Ireeza ne va leohi ka va voneke haye?" ¹⁹Lyinu avo va nyandite che vaka lye ku suna kwe Ireeza va seepe inhuho zavo mu muvumbi yo sephala mu ku panga zi shiyeme.

5 ¹ni cho vakulwana ve nna ha kati kenu, naame ni mu kulwana kunini weno. Naame ni mushuupi wo ku nyanda kwa Kirisiti, mane nikiseeza ku va ne chiiavi mu kuverenga ku keeza ku tondezwa. ²Mme ni kumbira kuti o nwe mu va kulwana, mu tokomere vantu vee Ireeza veena ha kati kenu. Mu va tokomere, isi che ivaka lyekoti mu swaneere, mme che ivaka lyikute mu saka, che ku suna kwe Ireeza. Mu va tokomere, ne musa ruwerwa cha malyi, mi chu ku musuna kwenu. ³Mu siye ku lyiihinda sina simwine mukate ka vantu va mu tokomere. Mme, mu ve chikai mu vantu. ⁴Ku zwaho mulyisani mu mukando ka tondezwa, ka mutambolye chihuna chi sa sinduuki. ⁵Che inzira iswana, unwe va lombwana, mu lyi neere mu vankosi va kulwana. Mu vonse, mu lyi kuteke mane mu lyi tuuse. A ka kuti Ireeza ka suni va lyi twaala kwi wulu, mmi o seuhaza va lyi twala hansi. ⁶Ku zwaho mu lyi twalye hansi lye iyanza lyi kando lye Ireeza kuti a wolye ku mu nyemuna mazuva chi a ya vo ya. ⁷Mo suhere ku katezeka ko muhupulo weeno kwaalyi, che ivaka lyi kuti ukatezeka ka henu. ⁸Mo vuke muhupulo, mu lyi tukiseza. Che kuti saatani, yo kananisana namwe u koto dumangira sinna undavu nna ya vu saaka va te a dlyee. ⁹Mu siye ku zuminzana nae. Mu kolye mwi tumero. Mwiizi kuti vantu va zumina siina unwee va hiita mu zi kanga zi mu kweete mu hiita mu zi lyi. ¹⁰Chiini mwa nyanda che chi vaaka zana, Ireeza we zwiere ensi, ya va musumpere mu ku verenga kwina mwa Kirisiti, kaa mushiyamisa, ku muchitahaza, mane ne ku

mukooza.¹¹ Kwaalyi a zwiirire na vusa kuya ku ma manimani. Amen.¹² Ni loola Silvanus neilye mulyikani o sepahala, mane nni va mu ngolyeeri chaakwe cho vu fwihe. Nni mu lwira mane chi ku mu tomamiseza kuti chi nni va ngolye ense yo vu sakusima ye Ireeza. Mo ziime mu kati.¹³ Mukulwakazi wina mwa Babilona, ya va topwa ha mwiina naanwe, u mu rumerisa. Nne Mareko, mwanaswiiso wangu, u mu zumerisa.¹⁴ Mu lyi rumerisa che ku lyi koota kwe chisemo. Ikoozo ive naanwe mu vonse mwiina mwa Kirisiti.

2 Peter

1 ¹Sayimoni Pitorosi, muhikaana mane ni ilyi muapositoloi wa Jeeso Kirisiti, kwa avo va va tambulyi itumero indotu i swana ne yi tu va tambulyi, ku zumina mu ku shiyama kwe Ireeza ne Jeeso Kirisiti.² Mikonde ne ikozo zi njihire mu makando mu izivo yee Ireeza ne Jeeso Simwiine weetu.³ Zintu zonse zi yendirinzana ne ziho zo vuhalo vwe chiIreeza ne vuIreeza tu va zi heewa cho ku iziva Ireeza, yaa va tu sumpi che ku vereenga kwaakwe ne chizimo chaakwe chi shiyeeme.⁴ Che izi zintu , a va tu hi isepiso zi kando ne , kuti mu woolye ku va ne chiave mu chivumbo cho vumulyimu, ni mu ka tiite mu vu vilaala vwiina mu nkanda che ivaka lye itakazo zi fosaheere.⁵ Che lyinu ivaka, mu tende ahulu kuti mu weere chiziimo chi shiyeeme mu itumeero yeenu, mane che chiziimo chi shiyeeme mu weere izivo.⁶ Che izivo yeenu, mu weere ku lyi wonda, mu ku lyi wonda kweenu, mu weere ku zimanina ziziimo, mane mu ku zimanina ziziimo kweenu, mu weere vu Ireeza.⁷ Vu Ireeza, mu weere ku lyi suna ni va mu hala naavo, ne mu ku halyinsaana , mu weere chisemo.⁸ Cho kuti iizi zintu ziina mweenu , mane zi kula mweenu, keeti chi mu va mu zitwatwa mane ne ku vula zihantu mu izivo yeenu ya Simwiine weetu Jeeso Kirisiti.⁹ Mmi lyinu zumwi ne zumwi yaa sena izi zintu u vona vulyo ziina ha fwihi; muhofu. U ziveere ku jolozwa mu ziviza kalye.¹⁰ Lyinu, vakwaangu, mu chite cho ku woola kweenu konse ku chitira kuti ku sumpwa kweenu ive ku salwa ku ziimeene sinte ku mbalyi zeenu. Ha mu chita izi zintu, keeti ni mu chunchune.¹¹ Che iyi inziira ku injira mu muvusu u saa mani wa Simwiine ne Muvuluki weetu Jeeso Kirisiti ka mu u heewa cho vuhumi vwaawo.¹² Mmi mu ni ku lyi tukiseeza ku mu kumbulusa che zinu zintu, nandi mu zi izi, mane nandi mu ziimene nenza mu vusakusima mwe inu inako.¹³ Ni zeeza kuti ku lukeere kuti ni mu nyunge cho ku mi kumbulusa che izi zintu, ha ni siina mo unu muviri.¹⁴ Mu kuti niizi kuti mu vufwihizana ka ni zwiisa unu muviri, siina mwaa va ni tondeza Simwiine Jeeso Kirisiti.¹⁵ Ka ni chiite mu ni woolyeza kuti ne muwoolye ku kumbulukwa zinu zintu chi ni naa yenda.¹⁶ Kaheena tu va ichiriri cho vutalyi zintu zi lyi chitiirwa chi tu mu lwiira che ziho ne ku voneka kwa weetu Jeeso Kirisiti. Kunze lye icho, tu vaalyi tuvashupi vo vukando vwaakwe.¹⁷ Ka kuti a va tambulyi kwa Ireeza Isheetu kukutekwa ne ku kuvereenga lyinzwi che lyi lyeetwa kwa ilyi che ziho zi vereenga ni lyi ti," Uuzu Mwaanangu, Yoo sunitwa, U ni sanga ahulu mwaalyi"¹⁸ Tu vaa zuwi ilyi lyinzwi lyi vaa zwii kwi iwulu, chi twiina nae he irundu lyi julola.¹⁹ Twiina ilyi lyinzwi lye chiporofiso lyi ziimene cho vusakusima. Mu chita chi lukeere cho ku zuwisiza . Lyi swana siina ilambi lyi munika mu keerima kufitera kakusani mane mbwiteerei inkaani ya hakusani i ka vuuke mu inkulo zeenu.²⁰ Mu izive ichi taanzi, kuti ka kwiina chiporofiso chi lyi vungunwiinwa ne muntu.²¹ Mukuti ka kwina chiporofiso chi veeza cho ku saka ko muntu. Mmi, vantu va vaalyi ku tendeswa ne Luhuhu lu Jolola ni va wamba zizwa kwa Ireeza.

2

¹Vaporofita va mapa va veeza ko vantu, nne varuti va mapa naavo ka veeze kweeno. Ka va lyeete ituto ze chipiri zi sinya zi zwere mo inzira, ka valye sampolye Simwiine a va va wulyi. Kete va lyeeta isinyehu muvalyi.² Vuungi ka vu shaalye inzira zaavo ze chinyama, mane kuya chaavo inzira yo vusakusima ka yeeve yo ko tukana.³ Che nkulunsu ka va chite malyi chaako chuku waamba manvwi a ziyeza. Misevezi mivilala kiiti nni ye hiinde luvaka lulye; isinyeho yaavo kae laalyi.⁴ Ireeza kanaa va siye manyiloyi va va chiti chivi. Chaava chiti a va va twaalyi haansi kwa Taratarusi kuti va ka sumiinwa chee itehu lye ififi lyiina kuusi mbiita inako yo kuwatulwa.⁵ Hape , kaana va vavalyeri inkanda yee intanzi. Mmi, a va vavalyeri Nowa, a va lyivaheene ne ku shiyama, ne vanwi va woonda iyanza ne toovere, hanga lyeeta mooda we inkaanda ku va sa zumini.⁶ Ireeza naa hiisha mizi ya Sodoma ne Gomora choku shaala itwe nna va sinya voonse, ne ilyi chikae chiiti ni chi pangahalyilye va seezi Ireeza.⁷ Lyiini mushiyami Lota, a va lyaatirizwa ne kulyi wuunda ko seena molao kwa vantu mo inzira ze chinyama, Ireeza nna mo hulula.⁸ Kuti uuzu mukwaame o shiyeeme, a vaalyi ko hala ha kati kaavo izuva nne izuva, va va mo sasamisa mu lohuho cha mavaka a zaa vaa vwene no ku zuwa.⁹ Simwiine wize ku hulula ve iizi Ireeza mu vu kaavo, no ku wuula ko wuunda vantu va saa shiyeeme chu ku watulwa mu izuba lwa manimani lye katulo.¹⁰ I chi vunite mwaavo va zwirira mu ku lakaza ku vilaala kwi chiyama nni ku nyaasa va si maziimo. Vaalyi sepa ahulu no kulyi chitira ku suna kwaavo. Ka va tiyi ku tuka va jolola.¹¹ Mangiloyi eena ziho zikando neku kola, mmi ka va lyeti ikatulo yo kutukana ku valyi va chita zivi kwa Simwine.¹² Lyiino iizi zinyolozu zi seena mohupolo zi pangwa kuti zi woonde nne kwi haiya. Ka vezi va valyi ku tuka. Ka zi hayiwa.¹³ Ka zi tambulye ituwero zo kuchita vuvilaala. Va zeeza kuti ziitu zi saangisa mwi izuva zi koonda. Kwiina ikwe nne vusafa. Va lyitumerera misevize yo ko ziyeza chiva kweete ko lya nnaawe.¹⁴ Veena menso ee zwiire vohuulye vwa vakulwaakazi; valyi tumoreri ku panga chivi. Va woka inhuho zisa saa lyi zimaniine mu ku panga vuvilaala, mane inkolo zaavo zi rutitwa ku lakamina. Mmi Vaana ve chikuto!¹⁵ Va va siye inzira i shiyeeme. Va va zwi mu inzira cho ku shaala inzira za Balamo mwaana Beore, a va suni ku taabula ituero che inzira e saa shiyeeme.¹⁶ Mmi a va taabulwi ku kalyemererwa chivi chaakwe. Idonki lwi saa wambi ni lya waamba che lyiinvwi lyo muntu choku zimika ko boromoka ku moporofita.¹⁷ Aava vakwaame va swana nne muhuvi o seena menzi. Va swana ne makope a zwiiswa ne lohuho. Va viikiirwa keerima ka kando.¹⁸ Va waaba choku kula iiri ve izi. Va woka vantu che itakazo ze inyama. Va woka vantu va lyika ku zwa mwaavo va hala mahalo a mafusisa.¹⁹ Va

va sepisa ku somonoka, mmi lyiino aavo veene vahikaana vo ko fosahala. Kakuti muntu muhikaana we chimwi ne chimwi chi mo zoonda.²⁰ Zumwi nne zumwi yaava ka ngumbolyi mu vu vilala vwe inkaanda che izibo ya Simwine mu hazi Jeeso Kirisiti, cho ko voolyera mu vu vilala hape, movuso chiova vi movilaala ko zaamba wee ntaazi.²¹ Ne ko va ve vutuka ku vaalyi kuti va siye kwi ziva inzira yo ku shiyama nne ku sa iyi ziva mane choku sadukira melawo e jolola iva lyetwa kuvalyi.²² Iye ingunlyi yo vusakosima ku vaalyi: "Umbwa o voola mo vulusi vwaakwe. Chiguluve chi sambite chi voola mwi ironko."

3 ¹Hahanu, nni mu ngolyera, vasunitwa, ilyi ngolo lyo vuuveri nni lyi mu kumbulusa ku vuusa mihupulo yeenu, ²kuti mu woolye ku kubulukwa manzwi ava waabwa kalye nne vaporofita va jolola mane nne itayero ya simwiine nne muhazi umu vaa heewa cha vaapositoloji.³ Mu izive ichi lwe intazi, kuti vashauta ka ve ize mu mazuva a mamanimani. Ka va shaute mane cho ku zwirira vulyo ku ya che itakazo zaavo. ⁴Ka va cho kuti, "Yiina kuhi isepiso yo ku voola kwakwe? Ku kazwa kalye ve isheetu nni va lyeere, zintu zoonse zi sii swaana vulyo, kuzwa matangiro e inkanda."⁵ Va zivala ka makavoomu kuti inkanda nne iwulu ziva vii hateni kuzwa mu menzi cha menzi, kuzwa kalye, che itaero ye Ireeza, ⁶mane nne kuti che iizi zintu, inkanda ye iiyo inako yi vaa sinywa, cho muunda wa menzi. ⁷Lyiiinu hanu iwulu nne inkanda zi viikirwa mulyiro che itaero yi swaana. Zi viikirwa izuva lye ikatulo mane nne ku maniswa kwa vantu va saa zumini.⁸ Ka ku lukeere kuti ku shotomoke iziivo yeenu, vasunitwa, kuti izuva lyi mwiina kwa Simwiine lyi swaana ne miyaaka yiina miyaanda yiina ikumi mane nne miyaaka yiina miyaanda yiina ikumi yi swana nne izuva lyi mwiina. ⁹Simwiine ka yeende cho vunya kuya che isepiso zaakwe, iiri nje vamwi mu va waana kuti munya. Chi kwiina vulyo, wiina inkulo nde kweenu. Ka suni kuti zumwi weenu naa fwe, mmi kuti zumwi nne zumwi ave nne chivaka cho kulyi nyaansa.¹⁰ Chi kwiina vulyo, izuva lya Simwiine ka lyi ize mane iiri musa: Iwulo kalyi hite cho mulyumo mukaando. Zintu ziina mu inkanda ka zi hishwa cho mulyiro, mane inkanda nne zipangiwa mwateni ka zi voneeke.¹¹ Mu kuti iizi zintu zoonse ka zi maniswa che iye iziira, mu lukeere kuva mu vantu veena vulye? Mu swanezi ku hala mahalo a jolola mane nne vuhalo vwe Ireeza.¹² Mu lukeere ku suluhira mane choku hweeresa izuva lyo kuiiza kwe Ireeza. Mwe ilyo izuva, mawulu ka a hiishwa cho mulyiro, mane nne zoonse ziina mu inkanda ka zi wanjumunwa mu lujeenje lukaando a hulu.¹³ Mmi cho kuya che isepiso yaakwe, tu lyivereere mawulu ma hiya nne inkaanda inhiya, kweeti nni ku ku ikeere ku jolola.¹⁴ Lyiiinu, vasunitwa, mu kuti mu lyivereere iizi zintu, mu chite vulotu voonse kuti mu waanike nni mu seena vuvilaala ha vusu vwakwe, che ikozo.¹⁵ Mane hape, mu hiinde kuti inkulo inde ya Simwiine njo ku hazwa kweenu, siina hape musunwa kunineetu mwaanswiisu kunineetu Pawulosi mwa a va mu ngolyeri, cho kuya cha maano aa vaa heewa.¹⁶ Pawulosi u waamba che izi zintu mu mangulo aakwe oonse, mu kuti ku waanika zintu zi kukutu kuzi taluhanya. Vantu va seena chi veezi nne va chenchereka va teenzeka iizi zintu, siina mu va panga mu amwi mangolo hape, mu kulyi sinyi kwaavo.¹⁷ Lyiiinu, vasunitwa, mukuti mwiizi izi zintu, mulyi vavalyleere ku chitira kuti sanzi mu zoveswa nne ku chengerera kwa vantu va seena mulawo ku zwaaho choku zoverwa ku sephala kweenu.¹⁸ Mmi mu kulyire mu chisemo nne izivo ya Simwiine nne Infumweetu Jeeso Kirisiti. A ku vereenga kuve kwaalyi nnaa hahanu vuti nne ku ikalyiriire. Kuve voovo vulyo!

1 John

1 ¹Icho chivenako ne kumatangiro, chituvazuwi, chituvavoni chamenso eetu, nitwachilweera, mmi maanza eetu naachionda. Nje kaha Manzwi ovuhalo. ²Hape, vuhalo vuvezivwahazwa, hape tuvavuvoni, mmi tuvupaka. Tumilwiira vuhalo vusamani, vuvana ne Tayo, mmi vuvezibwahazwa kweetu.³ Uvo vutuvavoni ni twazuwa tuvumilyira naanwe, kuti naanwe muwondisane naaswe, kutendinsana kweetu kwiina ne Tayo ne cho Mwaane Jesu Kirisiti. ⁴Naaho, tuming'olyera izi ziintu kuti kusaanga kweenu ku kumaninine.⁵ Uuwu ngo mulezo utvazuwi kwaalyi utumilwiira. Ireza iselri, mmi kwaalyi kakwiina kerima tota. ⁶Chokuti tuchokuti tutendinsana naye mmi nituyenda mukerima tucheenga mmi katuchiti vusakusima. ⁷Mmi chikuti tuyenda mwiseri moona mweena mwiseri, tutendinsana hamwiina, mmi malaha a Jesu Mwaane atushanza muzivi zoonse.⁸ Chikuti tuti kwatwiina chivi tulyichengete tuveene mmi vusakusima kavukwiina kweetu. ⁹Mmi hatulyiwamba zivi zeetu iye wiina vusakusima ne vuniti kutu woondera ne kutu shanza muvuvilala vweetu voonse. ¹⁰Chokuti tuti kana tuvachiti chivi, tumuchita kuti keena vuniti mane linzwi lyakwe kalikwiina kweetu.

2

¹Vanavangu, niming'olyera izi ziintu kuti musiye kuchiti chivi. Mmi chikuti umwi u chita chivi, tuuna muzimanini kwa Taayo, Jeso Kirisiti iye yo shieme. ²Iye nje chitavero che zivi zetu. Mmi ising'i zeetu vulyo, kono neze Inkanda yonse. ³Mmi chechi twiizi kuti tumwiizi: chikuti to chirira milawo Yaakwe.⁴ Yo chokuti, "Niizi Ireeza" mmi nase chiriri mulao waake, u cheenga, mmi vusakusima kavukwiina kwaalyi. ⁵Mmi umwi no umwi wichirira liinzwi lyakwe, vusakusima, moozo muntu kuti kusuna kwe Ireeza kuva shiyamiswa. Ichi twiizi kuti twiina mwaalyi. ⁶Iye yochokuti wiina mwe Ireeza naye vulyo uswanezi kuyenda sina Jeso Kirisiti mwa vayenderi. ⁷Vasunwa, kani ming'olyeri molao mihya, mmi usiri ngowona wuna molao wa kalye umuvazuwi kumatangiro. Mulao wakalye nje liinzwi limuvazuwi. ⁸Hape niming'olyera mulao muhya, wina vusakusima mwa Kirisiti ni mweenu, mukuti keerima chi kamana, mmi iseri lyovusakusima chiri veera.⁹ Iye yolichokuti wina mwiseri mmi natoyete mwaake, usiina mukeerima ne sunuhanu. ¹⁰Iye yosuni mwaakwe usisheere mwiseri mmi kakwina inako yokudadalyi kwaalyi. ¹¹Mmi yotoyete mwaakwe wiina mukeerima mmane uyenda mukeerima; keezi nekwakaya mukuti keerima chikavahofuhaza meenso aakwe. ¹²Ni ming'olyera, vanavangu banini, mukuti zivi zeenu chimuvaziwoonderwa chevaka lye iizina lyaakwe. ¹³Ni ming'olyera, vashaavovaana, mukuti mumwiizi

iye yavenako kuzwa kumatangiro. Ni ming'olyra, valombwaana, mukuti chimuvazundi vuvi. Ni ming'olyera, vahwirezana mukuti mwiizi Taayo. ¹⁴Ni vaming'olyeri, vaashaavaana, mukuti mwiizi iye winaho kuzwa kumatangiro. Nivaming'olyeri, valombwana, mukuti mukolyete, mukuti manzwi e Ireeza ashaala kweenu, mmi chimuvazundi vuvi. ¹⁵Musiye kusuna inkaanda nangati zintu ziina mukanda, chikuti muntu usuni inkaanda, irato lya Taayo kalikwina kwaalyi. ¹⁶Mukuti zintu zonse ziina munkanda - kuzweinkulo kuze inyama, ne kuzweikuloku zivonwa chamenso, ne kulyinyemwina zo vuhalo- kazizwi kwa Taayo kono zizwa munkanda. ¹⁷Inkanda ne zisunaantu zayo zimana. Mmi umwi no umwi yochita kusuna kwe Ireeza kaveho kuya kumamanimani. ¹⁸Vahwiirezana inako ya mamanimani. Moona mumuvazuwi kuti antikiristi chokeza, hanu va antikirisiti vaangi chivaveza. Ichi chulwiira kuti che nako ya mamanimani. ¹⁹Va vaazwi kweetu mmi kaheena va valyikuzwa kweetu. Aho kalyi vavalay kuzwa kwetu ni vavashalyi naashwe. Kono chingavayenda, vavalayitondeza kuti kavazwi kweetu. ²⁰Kono muva singwa naye yo Salyitwa, mmi muvonse mwiizi vusakusima. ²¹Kana nivaming'olyeri mukuti kamwiizi vusakusima, kono mukuti muvwiizi, mmi mukuti kakwiina kucheenga kuzwa muvusakusima. ²²Njeeni yo cheenga, njeje yo sampula kuti Jeso je Kirisiti? Uuzo muntu nje antikirisiti mukuti ulyisampula Taayo ne Mwaana. ²³Kakwiina yolyisampula Mwaana wiina ne Taayo. Umwi ne umwi yo tambula Mwaana chokuswana utambula ne Taayo. ²⁴Hairi uwe uhinde chimwi ne chimwi cho vazuwi kuntaazi uchirivikire. Chikuti chovazuwi kuntaanzi nochilyivikira. Moona vulyo kamuve mu Mwaana ne mwa Taayo. ²⁵Mmi iyi nje sepiso yavatuhi: vuhalo vusamani. ²⁶Ni vaming'olyeri izi ziintu chavanavaantu veti ni vamizwiisa munzira. ²⁷Hairi unwe, kusingwa kumuvatambulyi kwaalyi kushaala kweenu, mmi kamusaki umwi kurutwa ne umwi muuntu. Mmi kusingwa kweenu chikumiruta chimwi ne chimwi mane vuniti kapa kuchenga, kono moona mumuvarutwa, muve mwaalyi. ²⁸Lyinu hanu, vanavaangu, muvenaye, kokuti hakuti cho voneka, katuve ne isepo inkaando ising'i kufweinsoni hakuti chokeeza. ²⁹Chikuti wiizi kuti iye ushiyeme, mwiizi kuti umwi ne umwi yo chita chishiyeme ava zaalwa naaye.

3

¹Muvone irato likakumaha lyavatusuni chalyo Taayo, kuti tusumpwa vaana ve Ireeza, nchitulyi nchecho. Chelyo ivaka, inkaanda kayitwiizi, mukuti kana ivamwiizi. ²Vashunwa, lyinu tuvaana ve Ireeza, mmi kakwini kutondozwa kuti tukeeza kukuva vulye. Twiizi kuti hakuti Kirisiti chovoneka, katuswane naye, mukuti katumuvone moona mweena. ³Wumwi no umwi wiina iyi isepo chee izoona lyivaakenywa chaakwe ulyijoloza sina iye ha jolola. ⁴Umwi no umwi yo zwiirahavusu chokuchita chivi uluta mulao, mukuti chivi kuluta mulao. ⁵Mwiizi kuti Kirisiti aveeza kuti zamanisa zivi, mmi kwaalyi kakwiina chivi. Kakwiina yo wina kwaalyi yo zwiirahavusu nachita chivi. ⁶Kakwiina yowiina kwaalyi yo zwiira hakuchita chivi. Kakwiina yo zwiira hakuchita chivi ya vamuvoni mane nekumwiiziva. ⁷Vahwiire msiye kuchengwa ne muntu Iye yochita chishiyeme njo shiyeme, moona Kirisiti mwa shiyeme. ⁸Iye yochita chivi uzwa kwa satani, mukuti satani ava chiti chvi kuzwa kumatangiro. Cheirivaka Mwaana e Ireeza aveeza, kuti zasinya mitendo ya satani. ⁹Umwi ne umwi ya vazalwa ne Ireeza kachiti chivi, mukuti imbuto ye Ireeza yiina kwaalyi. Keeti chozwiira kuvusu nachita chivi mukuti ava zwaalwa ne Ireeza. ¹⁰Aha vaana ve Ireeza ne vaana va satani va voneka cheechi. Umwi no umwi yasachiti chishiyeme kazwi kwe Ireeza; mane neyasuni mwaakwe. ¹¹Uwu ngomulaezo umuvazuwi kumatangiro: kuti tulyisune, ¹²isini sina Kaine, ya valyi kuzwa kumuntu muvilala ne yaha mwaanche. Lyinu chinzi havamwihayi? Mukuti metendo yaakwe ivalyi mivilala, mmi mwaanche nashiyeme. ¹³Musiye kukomokwa, valyikani chikuti inkaanda imitoyete. ¹⁴Twiizi kuti chituvahiti ifu kuya kuvuhalo, mukuti tusuni vamweetu. Umwinoumwi yasena irato ushala mulufu. ¹⁵Umwinoumwi yo toyete mwaake chihazi. Mmi mwiizikuti vuhalovusamani kavuvi kumwihazi. ¹⁶Cheechi twiizi irato, mukuti Kirisiti avatuhi vuhalo vwaakwe naaswe tuswanera kuha vuhalovweetu kuva mweetu. ¹⁷Mmi umwinoumwi wina zishiyeme ze inkaanda, chokuvona mwaake yo sukulukite, chokuzuminiza inkulo yokuzuwira vutuku, irato lye Ireeza liva vulye kwaalyi? ¹⁸Vaanavaangu vasespahala, tusiye kusuna bulyo che manzwi kapa lulyimi, mmi chokuchita ne vusakusima. ¹⁹Cheechi twiizi kuti twiina kuvusakusima, mmi tukoza inkulo zeetu kwaalyi. ²⁰Mukuti inkulo zeetu chizitunyaansa, Ireeza mukando kuzamba inkulo zeetu, mmi wiizi ziintu zoonse. ²¹Vasunwa chikuti inkulo zeetu kazitunyaansa, twiine isepe kwe Ireeza. ²²Chimwi ne chimwi chitukumbira kwaalyi katuchitambule, mukuti twichirira milawo yaakwe nekuchita ziintu zikoonda havusu vwaakwe. ²³Uwu ngo mulawo waakwe: kuti tuzumine mwiizina lya Mwaane Jesu Kirisiti ne kulyisuna, moona mwavatuhi uwu mulao. ²⁴Iye wichirira milao ye Ireeza uhala nae, mmi Ireeza naye uhala naye. Chee chi twiizi kuti uhala naaswe, cho Luhuhu lwavatuhi.

4

¹Basunwa musiye kuzumina luhuhu lumwi ne lumwi, mwi, musakisise inhuho, kuvona naandi zizwa kwe Ireeza, mukuti vaporofita vaangi vasalyi vo vusakusima chivezwiire munkanda yonse. ²Chechi kamwiizive Luho lwe Ireeza - luhuhu lumwi ne lumwi luwamba kuti Jeeso Kirisiti aveza munyama luzwa kwe Ireeza, ³mmi luhuhu lumwi ne lumwi lusawambi kaha Jeso kaheena lwe Ireeza, ulo ndoluhuhu lwa antikirisiti, lumuvazuwi kuti lukeeza, mmi hunu chilwiina kalye munkanda. ⁴Muzwa kwe Ireeza, muvaana vasunitwa, mmi muvavazundi mukuti iye yimwina kwaalyi mukaando kuwiina munkanda. ⁵Vazwa munkanda; lyinu zivawamba zizwa munkanda, mmi inkaanda ivateeka. ⁶Uuswe tuzwa kwe Ireeza, umwi ne umwi wiizi Ireeza ututeeka. Iye yasazwi kwe Ireeza kaatuteki. Cheechi twiizi luhuhu ne vusakusima ne luhuhu lucheenga. ⁷Basunwa, tulyisune, mukuti kulyisuna kuzwa kwe Ireeza, mmi umwi no wimu wina irato ava zaalwa ne Ireeza. ⁸Muuntu yasena irato keezi Ireeza. Mukuti Ireeza irato. ⁹Chevaka lyeechi irato lye Ireeza lyivatondezwa mukati keetu, kuti Ireeza ava tumini Mwaane yeyene munkanda kuti tuhalye chevakalyaakwe. ¹⁰Iyi ndye irato, ising'i kuti

tuvasuni Ireeza. kono mukuti avatusuni, mane natumina Mwaane kuva muzimanini wezivi zeetu¹¹ Vasunwa, chikuti Ireeza avatusuni mukakumaha, naaswe tulisune vulyo. ¹²Kakwiina ya cha vavoni Ireeza. Chikuti tulyisuni Ireeza uva naashwe mmi irato lyaakwe lyitushiyamisa. ¹³Lyinu twizivakuti uva kweetu naaswe kwaalyi, mukuti avatuhi Luhuhu lwaakwe lumwi. ¹⁴Hape, tuvavoni, mane nitwaava vashupi vokuti Taayo avatumini Mwaane kwiiza kuva Muhazi we inkaanda. ¹⁵Umwi no umwi yo zumina kuti Jeeso Mwaana e Ireeza, Ireeza uva naye, mmi naye uva ne Ireeza. ¹⁶Hape tuvezivi nekuzumina irato lyena naalyo Ireeza kweetu. Ireeza irato, mmi iye yova mweeri irato uva ne Ireeza, ne Ireeza uva naye. ¹⁷Chevakalyechi, iri irato lyivashiyamiswa mukati keetu, kuti nitukolye mwizuva lye ikatulo, mukuti moona mweena, moona maaswe mwutwiina mweyinu inkaanda. ¹⁸Kakwiina lyoowa mwi irato. Mukwiina, irato lyishiyeme liswehera lyowa kuunze, Mmi iye wiina lyoowa keeni kuva ne irato lyishiyeme. ¹⁹Tusuna mukuti Ireeza avatusuni intaanzi. ²⁰Mmi muuntu hachokuti, "nisuni Ireeza" mmi natoyete mwaake, kawambi vusakusima. Mukuti muntu yasasuni mwaake, uzo yavavoni, keeti cho suna Ireeza, yasanaavavoni. ²¹Hape, uwu ngomulawo utwiina nawo uzwa kwaalyi: Umwinoumwi yo suni Ireeza uswaneezi kusuna yazalwa naye.

5

¹Wumwinowumwi yozumina kuti Jeeso nje Kirisiti avazaalwa kwe Ireeza. Mmi wumwinewumwi yo suni ishoomuntu usuni ne mwaana yavazaalwa nae. ²Chevaka lyeachi twiizi kuti tusuni vaana be Ireeza: chitusuni Ireeza nekuchita milawo yaakwe. ³Mukuti iiri ndye irato kwe Ireeza: kuti tushalye milao yaakwe mumasuly. Hape milawo yaakwe kailemi. ⁴Mukuti wumwinowumwi ya vazalwa ne Ireeza uzunda inkaanda. Mmi uku nkokuzunda inkaanda: njo kuzumina kweetu. ⁵Njeenu yo zuuda inkaanda? Iye yozumina kuti Jeeso mwaana ee Ireeza. ⁶Uuzu njeye yaveza chameenzi ne malaha: Jeeso Kirisiti. Kanaaveeza chamenzi vulyo, kono cha mweenzi ne malaha. ⁷Mukuti vashupi vootatwe: ⁸Luhuhu, meenzi, ne malaha. Iizi zotatwe zizuminzaana. ⁹Hatutambula vushupi bwavaantu, vushupi vye Ireeza vukaando. Mukuti vushupi vye Ireeza mbovunu, kuti avavi mushupi cho Mwaane. ¹⁰Wumwinowumwi yo zumina mu Mwaana ee Ireeza wiina vushupi mwaalyi miine. Wumwinewumi yasazumini Ireeza avamuchuti kuti ave nevusakusima, nukuti kanaavazumini vushupi vwavahi Ireeza cho Mwaane. ¹¹Mmi vushupi uvu: Ireeza avatuhi vuhalo vusamani, mmi uvuvuhalo vwiina mu Mwaanakwe. ¹²Iye wiina Mwaanakwe wiina vuhalo. Iye yaseena Mwaana ee Ireeza keena vuhalo. ¹³Ni vaming'olyeri iizi ziintu kuti mwiizive kuti mwiina vuhalo vusamani - kweenu muzumina mwiizina lyo Mwaana wee Ireeza. ¹⁴Hape, iyi nje seepo itwiina nayo kwaalyi, kuti hatukumbira chimwinwchimwi chokusuna kwaakwe, utuzuwa. ¹⁵Hape, chikuti twiizi kuti utuzuwa - chimwinichimwi chitukumbira kwaalyi - twiizi kuti twiina chimwinechimwi chitumukumbira. ¹⁶Mmi wumwinewumwi yovona mwaakwe nachita chivi chisatwalyi kulufu, arapere, mmi Ireeza kamuhe vuhalo. Ni chovana vasizibi zisatwalyi kulufu. Kwiina chivi chitwaala kulufu; Kanicho kuti araperere ichi. ¹⁷Kusashiyama koonse chivi, kono kwiina chivi chisatwalyi kulufu. ¹⁸Twiizi kuti wumwinewumwi yo zwalwa kwee Ireeza kachiti chivi. Mmi iye yozalwa kwee Ireeza umuvavalyera, mmi muvilala kamuwondi. ¹⁹Twiizi kuti tuve Ireeza, mmi twiizi kuti inkaanda yoonse ilaulwa ne yasashiyeeme. ²⁰Mmi twiizikuti Mwaana ee Ireeza aveza mmi avatuhi kuzuwisisa kuti twisive wiina vusakusima. Hape twiina kuwiina vusakusima, mu Mwaane Jeeso Kirisiti. Nje Ireeza wovusakusima ne vuhalo vusamani. ²¹Vaana vaagu, muzwe kukurapera veereza vavazimu.

2 John

1

¹Kuzwa kubahitiri ne mukulwakazi yo saliyitwa ne vanabakwe, inisuni chobuniti- isini Ime bulyo, kono naabo boonse beezi vusakusima - ²chebaaka lyo busakusima bwiina kweetu mmi kavushalye naaswe kuya mamanani. ³Chishemo chive nanwe, nense, ne kushiyama kuzwa kwe Ireeza Tayo ne kwa Jeso Kirisiti, Mwaana a Tayo, muvusakusima ne irato. ⁴Nilyitumera ahulu kuwana bwamwi va vaana vaako vasiyenda mwitumero, moona mutuvatambulyi itaero kwe Isheetu. ⁵Hanu nikukumbira, mukulwakazi- kahena kuti ni kung'olyera itaulo inhya, kono ituvavi nayo kuzwa kumatangiro-yokuti tulukere kulyisuna. ⁶Mmi ichi nje kulisuna kuti tuyende che milao yakwe. Iyi nje taulo, moona mumuvazuwi kumatangiro, kuti tuyenda chayo. ⁷Mukuti vachingi vaangi chivavayendi mukanda, mmi kavawambi kuti Jesu Kirisiti aveza munyama. Winavulyo muchengi mane mu antikirisiti. ⁸Milyilolye muvonse, kuti musiye kuzoverwa zintu zituvatenderi, kono kuti tuwolye ku heewa ineo izwiire. ⁹Wumwinowumwi yo zwiire munzira yasayendi chetuto za Kirisiti keena Ireeza. Mmi iwikala mwiituto, uzu wiina bonse Tayo ne Mwaana. ¹⁰Chokuti umwi wiiza kwako nasalyeti iyi tuto, usiye kumutambula munzuvo yako mane usiye kumurumeresa. ¹¹Mukuti yomurumeresa ukopenera naye mitendo yakwe ye chibi. ¹²Nina zintu zingi zinisaka ku kung'olyera, mmi kanisuni kuzing'ola che pampiri ne yenge. Ngati kwiinabulyo, nisaka kwiiza zetu wambinsane menso chamenso, kuti kusanga kwetu kumaninine. ¹³Vaana vanchizyako yolyisalyirwa vakurumeresa.

3 John

1

¹Mukulwana ku musunwa Gayusi, Inisuni chovusakusima. ²Musunwa, nirapera kuti uwolye kuzwira havusi muzintu zonse, mane mavuko ako alingane. Moona luhuhu lwako mululyisantite. ³Mmi nivasangi ahulu, vamwaako chingaveeza

kuha vupaki kaha vusakusima vwaako, moona moyenda muvusakusima. ⁴Ka nina kusanga kuzamba uku, kuzuwa kuti baana vaangu bayenda chovusakusima. ⁵Musunwa, uchita chovusakusima cho chitira vamwaako mane ne vasazi, ⁶vavavi vashupi che irato lyako havusu bye kereke. Uchita neenza kuvatumba mumusipiri uswanere munzira ishiyeme ye Ireza, ⁷nkokuti ivalyi chevaka lye izina chingi vavayendi ni vasahindite chimwi ku Malyichava. ⁸Lyinuaha tulukera kutambula vaswana naava, kuti tuwolye kutendisana naavo chovusakusima. ⁹Ni vang'olyri ikekereke, kono Dioterefesi yo suni kulyihisa kuvamwi katutambulyi. ¹⁰Lyinuaho, chikuti niniza kanize zenimilyire mitendo yakwe yachita, maanzwi mavilala atuwamba asashiyeme. Kusalyitumerera izi zintu, iyemwiine ka tambulyi vamwaakwe. U viinda vana vasaka kuchita vulyo mane uva hindika ne mwikereke. ¹¹Basunwa, musiye kuziya zivilala mmi muziye zishiyeme. Iye yochita vutolu ngwe Ireza; yochita vuvilala keeni kuvona Ireza. ¹²Demitiriyasi uwambwa vutolu ne voonse mmi uvo mbovusakusima. Uswa naswe tuha vusakusima kahakwe, mmi mwiizi kuti vupaki bweetu vusakusima. ¹³Nina zintu ziingi zinisaka kuming'olyera. Kanisuni kuziming'olyera che ipene ne iyenge. ¹⁴Kono nisaka kumivona chovuhweeru, mmi katuwambe nitulyilyete mumenso. ¹⁵Ikozo ive naawe. Bamweetu vakurumeresa. Urumeresa vamweetu chamazina aavo.

Jude

1

¹Jude, muhikaana wa Jeeso Kirisiti, mane nne mwaanche wa Jaakovo, kwaavo va jolweezwa nne Ireza Isheetu, nne ku viikwa mwa Jeeso Kirisiti, mane nne ku sumpwa. ²Inse nne ikozo nne irato, zi njisiwe kweenu. ³Vasunitwa, chiinga nne ikala choku nahana kuti nni mu ngolyere choku hazwa ku iziveenkeene, ku vaalyi ku swanera kuti nni mu ngolyere, mane nne ku mu shushuweza kuti mu woolye ku tatavaliera itumero yi vaati nni yaa heewa vaana ve Ireza va jolola. ⁴Ka kuti kwiina vantu vamwi vee injiire choku saa lyemuseha mukati keenu. Aavo va kwaame va vaa watulwa kalye. Vakwaame va sa zumini mwe Ireza, va sandula inse ye Ireza cho kuva mu vusaangu, mmi cho kulyi sampula Simwiine Ireza, Jeeso Kirisiti. ⁵Hanu lyiinu nni mu kumbulusa - nangati mu veezi iichi - iye Ireza, choku haza vaana va Isiraere ku zwa kwa Igepita, chiinga azwa aho choku ihaya voonse va seena va vaalyi ku zumina. ⁶Mmi mane nne mangiloyi oonse a sana a vaa woolyi kulyi woonda mu maziimo awo, mmi choku kazwa ku vuikalo vwaao, Ireza a va va sumiine cha matewu, mu keerima ku lyiindira izuva ikaando lye ikatulo. ⁷Mane siina Sodoma nne Gomora, nne mizi yoonse yi va va zimbulukiiite, cho kulyi siiririra mu vusaangu, mbwiita nni valyia nne inyama yi saa shiyeeme. Va va vwiikwa vuti kuti vave chishupo ku veena ha teni va vaa woolyi ku watwiirwa nne ku nyandira zivi zaavo cho mulyiro wu saa kosoki. ⁸Cho ku swana vulyo, nneezi zilootesi zi izwiire ikwe zilyi sinyi miviri nne kulyi tokomolosa ku hala nenza, choku waamba vuvi zintu zi kutekeha. ⁹Nniha kuva vulyo Mikaere ingiloyi ikaando, choo hondaana nne Javulusi cha vaalyi kulwiira muviri wa Mushe, keena ava mutuki mbwiita vulyo kucho kuti, "Simwiine aku kalyimere." ¹⁰Mmi aava vantu va waamba cho vuvilaala zintu zi va seezi. Mmi iizo zi ve izi - siina iiri zinyoolozi zi saa nahani mmi nni ziizi chi tambulyesehala - iizi nje ziintu ziva ve ihayi. ¹¹Ku mayivite aavo! Ka kuti va yeendete mu inzira ya Kaine, mane choku chaanchookeere mu inzira ye indisisa ya Balamu yo vufosi kuti va woolye ku waana ituwero. Va fwiiriire mu inzira ya Kora yoku saa zuwa. ¹²Aava mba avoo valyi wuungwiire va saka a hulu ku izivisiwa mu mikiti ye zishemo. Va lyia naanwe, nni valyia nni va seena ku tiya: Avo makope a seena invula, a hinditwa vulyo nne luhuhu. Zi samu za mazinza zi seena ziihantu - zi fwiire koovere, nnizi nyukwiirwa cho mihisi. ¹³Masuunda e iwate a tiiza, e ikala nni a toondeza maswavi aavo. Inkaani zi se ikeere, iizo zi viikiirwa keerima ka siiha ka seti nni ka mane. ¹⁴Inoke naaye, woku mana iyaanza nne toovere kuzwa kwa Adamu, aa vaati nna porofita ka haavo, nnati, "Mulolye! Ireza u keeza nni va jolola veena miyaanda miyaanda yiina ikumi. ¹⁵U keeza ku ku watula voonse. U keeza ku ku kumbulusa aavo va seena Ireza mu misevezi yaavo yoonse yiya vaa chiti che inzira imbilaala mane nne cho kuya cha manzwi a va va waambi mavilaala ava vaa waambi kaha aakwe." ¹⁶Aava vantu vee kala nni va vireereereere, nne ku saa lyi tumera, va yeenda cho kuya cha maikuto aavo. Vantu valyi teemba a hulu, vati chiku va yeendeere nenza, va lyaatiriza vamwe. ¹⁷Mmi uunwe, vasunitwa, mu kumbulukwe manzwi a vaa waambwa nne vaapositoloji kalye kaha Jeeso Kirisiti Simwiine weetu. ¹⁸Va va mucho kuti, "Mu mazuva a mamanimani ka kuve nne vantu va shewunwiina nni va yeenda mu inzira zaavo zo kulyi chitira muva saka kuya cho vuhuulye." ¹⁹Aa va mbo uvo valyi zwiisa ku vamwi, veena mu inyama, choku saa va mu Luhuhu. ²⁰Mmi uunwe, vasunitwa, mulyi zaakire mu itumero yi jolola, mane nne ku rapera mu luhuhu lu jolola. ²¹Mulyi woonde nenza mu chisemo che Ireza, nni mu lyivereere inse za Jeeso Kirisiti Simwiine weetu yo u mu lyeetera vuhalo vu saa mani. ²²Mu fwiire inse aavo va vireera. ²³Mu haza vamwi choku va jokola mu mulyiro. Ku vamwi muve nne inse cho kutiya. Choku toya zizwaato ze inyama nne ikwe lyaazo. ²⁴Lyiinu kwaalyi iye yoo woola kumu woonda kuti mu siye ku chuunchuuna, mane nne kumu twaala nni mu seena mulaandu ha vusu voku jolola, kwaakwe cho ku vula vuholye nne vuitumero vukaando, ²⁵kwaalyi vulyo iye Ireza yoo talyifite mane nne infumweetu kuve nne ku jolola nne vukaando vwe ikute, ku vusa nne ziho, haaha hanu koonse vulyo mane nne ku saa mane, kuve vulyo.